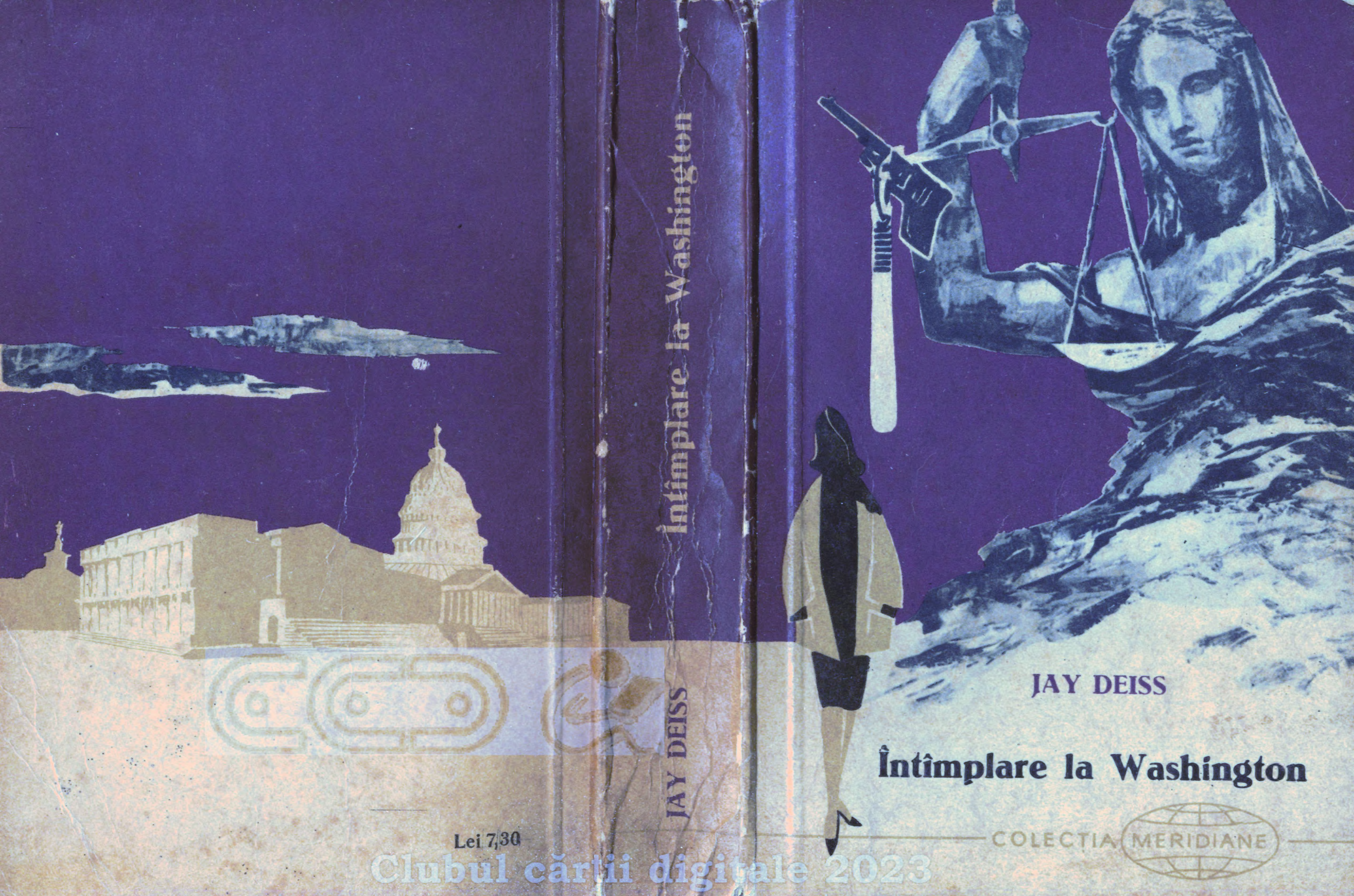

Lei 7,30
Întîmplare la Washington
JAY DEISS
JAY DEISS
Întîmplare la Washington
COLECTIA MERIDIANE

Coperta de *MIHU VULCĂNESCU*

A Washington Story
by
JAY DEISS
Duell, Sloan and Pearce
New York
1950

JAY DEISS

ÎNTÎMPLARE LA WASHINGTON

În romînește de
AL. BOLINTINEANU

EDITURA PENTRU LITERATURĂ UNIVERSALĂ
BUCUREȘTI — 1962

PREFAȚA

Lumii capitaliste cei ce o stăpînesc îi zic „lumea liberă". Țara cea mai mare din cuprinsul ei, Statele Unite ale Americii, se autointitulează „țara tuturor libertăților". Trecut prin toate cazurile declinării, cuvîntul „libertate" este rostit, strigat, răcnit, urlat, scrîșnit de mii și zeci de mii de ori pe zi de toate organele de presă, de toate posturile de radio aparținînd așa-zisei „lumi libere". „Libertate!" zbiară oratorii stipendiați de trusturi la întruniri. „Libertate!" proclamă ritos politicienii burghezi în parlamente, la O.N.U., la conferințe internaționale, în note diplomatice. „Oamenii s-au născut ca să fie liberi!" filozofează cutare manifest al cutărei „fundații" pentru apărarea „tradițiilor americane".

Frumoase cuvinte! Dacă ele s-ar putea substitui aievea realității, așa cum se substituie în articole de ziar și în discursuri, cetățenii „țării tuturor libertăților" n-ar avea, desigur, a se plînge de nimic. Din păcate, însă, e de ajuns să răsfoim în fugă constituția unuia dintre statele S.U.A. pentru ca imaginea multtrîmbițatei „libertăți" să se clarifice. Legea fundamentală a statului Mississippi, bunăoară, prevede: „Vor continua să existe

şcoli separate pentru copiii albilor şi cei de culoare" *(articolul 207, din capitolul „Despre educaţie"). Un alt text al aceleiaşi constituţii (articolul 263, din capitolul XIV) stabileşte :* „Căsătoria unei persoane de rasă albă cu un negru sau mulatru, sau cu o persoană avînd o optime sau o parte mai mare de sînge negru se socoteşte nulă şi fără valoare". *Conform acestei preademocratice constituţii, în statul Mississippi, propaganda, sub orice formă, „în favoarea egalităţii sociale sau a legalizării căsătoriilor mixte între albi şi negri constituie un delict care se pedepseşte cu amendă pînă la 500 de dolari sau închisoare pînă la şase luni, ori cu amendă şi închisoare, după aprecierea tribunalului". Curat „lume liberă" !*

Legile cărei semantici le urmează cuvintele într-o ţară unde — concomitent cu proclamarea „respectului sfînt faţă de individ" drept „crez fundamental" şi cu nesfîrşitele peroraţii pe tema „integrităţii individului", a libertăţii sale „de a aspira la cea mai deplină dezvoltare a personalităţii" — prin constituţie, o zecime a populaţiei este privată de drepturile elementare ? În urmă cu cîţiva ani — în timp ce preşedintele Statelor Unite ţinea cuvîntări focoase despre „demnitatea omului", iar miniştrii săi şi alte personaje de frunte ale vieţii politice vorbeau despre „drepturile inalienabile ale fiinţei umane", despre „îmbogăţirea sufletului şi a minţii", către care tind, cică, în S.U.A. toţi cetăţenii — din diferite state ale confederaţiei veneau zilnic ştiri despre asasinarea negrilor de către poliţişti şi civili, pentru motive ca acestea : un pastor negru — pentru că a refuzat să se mute dintr-un cartier locuit de albi ; un student mulatru — deoarece, într-o convorbire cu un alb, a omis să folosească apelativul „domnule" ; un argat de culoare — fiindcă a refuzat să se mai angajeze la un anumit fermier ; un pasager negru — pentru că a îndrăznit să intre în vagonul rezervat albilor ; un alegător — fiindcă a cutezat să se prezinte la urne, în pofida avertismentelor date de huligani. Tot atunci, la Washington, proprietarul unui cimitir de cîini publica un anunţ de pomină : că nu va mai tolera îngroparea pe domeniul său a nici unui cîine aparţinînd unui negru. Ce mai „ţară a tuturor libertăţilor" !

Discriminarea rasială nu este, însă, în lumea poreclită „liberă" unicul mod al discrepanţei între camuflajul verbal şi realitate. Curînd după venirea sa la cîrmă, fostul preşedinte Truman, pe de o parte pronunţa discursuri mieroase, străbătute de duhul blîndeţii, presărate cu citate „sacre", iar pe de alta semna faimosul decret pentru cercetarea „lealităţii" funcţionarilor publici. În virtutea unui decret emis de preşedinte, mii de funcţionari publici erau citaţi înaintea feluritelor instanţe sub acuzaţia de „nelealitate faţă de guvern". Ce trebuie înţeles prin „lealitate" şi „nelealitate" decretul nu precizează. Lăsat la discreţia birourilor instituite în acest scop, orice funcţionar poate fi scos din postul ocupat şi, eventual, azvîrlit în închisoare pe temeiul simplei bănuieli că ar avea „simpatie pentru comunism", că manifestă „bunăvoinţă faţă de anumite organizaţii considerate ca simpatizînd cu comunismul", sau că ar întreţine cît de vagi legături „cu persoane bănuite de asemenea crime", ori numai de a fi „prea vorbăreţ" în prezenţa lor. În cunoscuta sa carte Înaltă trădare, *publicistul american Albert Kahn* [1] *citează cazuri realmente uluitoare de pretinsă „nelealitate". Un cetăţean a fost declarat neleal, deoarece contribuise cu o anumită sumă pentru cheltuielile de apărare judiciară*

---

[1] **Albert Kahn, *Inaltă trădare,* E.S.P.L.A., 1952.**

ale unui prieten, acuzat de comunism şi achitat în cele din urmă. Domnul E. s-a pomenit pus sub aceeaşi învinuire, întrucît Biroul federal de investigaţii „auzise" că soacră-sa ar fi „rusofilă". În asemenea condiţii — agravate de procedura stranie încetăţenită în activitatea diverselor organe de urmărire, care acuză oamenii fără măcar să le aducă la cunoştinţă faptele de care sînt învinuiţi — asupra fiecăruia din cei peste trei milioane şi jumătate de funcţionari ai Statelor Unite planează neîncetat sabia lui Damocle. Cum recunoştea într-o convorbire cu directorul unui mare ziar, un funcţionar al Departamentului de Stat, în S.U.A. oricine, „dacă are destui duşmani care vor să-l zboare", poate cădea victimă unei înscenări judiciare... Cînd asupra sa apasă acuzaţia de nelealitate, adaugă funcţionarul, nici un cetăţean, chiar cu desăvîrşire nevinovat, „nu are drept la apel".

...„Oamenii s-au născut ca să fie liberi !"

Permanente, intrate în ordinea lucrurilor obişnuite, astfel de realităţi nu sînt, fireşte, popularizate în presa subjugată dolarului. Literatura de după cel de al doilea război mondial din Statele Unite este dominată, de asemenea, cantitativ, de scrieri cărora le este străină orientarea spre ceea ce constituie esenţialul în viaţa socială. Descurajaţi şi obosiţi, sau prinşi în plasa diversiunilor, mulţi scriitori ridicaţi de la război încoace — îndepărtîndu-se de cele mai viguroase tradiţii ale marilor precursori din generaţia lui Hemingway, şi mai ales de tradiţiile fremătătoarei proze realiste din deceniul 1930—1940, reprezentată de opere ca Fructele mîniei de John Steinbeck, America tragică de Theodore Dreiser, romanul Drumul tutunului şi numeroase povestiri de Erskine Caldwell — profesează o literatură de introspecţie şi evaziune, cultivînd „realismul magic"

în proză, ermetismul în lirică şi diferite formule avangardiste în teatru. Curentul realist-critic, protestatar şi revendicator este, însă, departe de a ţine — cum pretind istoricii literari burghezi — exclusiv de domeniul trecutului. Puternice elemente de critică socială pătrund chiar şi în operele unora dintre autorii ce experimentează formule artistice evident fără perspective de viitor, cum este cazul lui Tennessee Williams, în dramaturgie. În epică o seamă de scriitori, preluînd tradiţiile realiste militante ale prozei americane, le duc mai departe, dezvoltîndu-le. Ei abordează teme ale realităţii contemporane, dezvăluind adevărul despre faimosul „mod de viaţă american", despre atmosfera ce domneşte în „lumea liberă". Ca şi în viaţa socială, în literatura S.U.A. clocoteşte un „curent subteran", care duce înainte, înnoindu-le, cele mai sănătoase tendinţe ale creaţiei artistice premergătoare.

Cititorilor din ţara noastră traducerea romînească a romanului Întîmplare la Washington le va releva un nou prozator american din rîndul acelora care continuă tradiţiile realiste ale lui Dreiser, Hemingway, Caldwell şi Steinbeck. Romanul pe care îl aveţi în faţă este prima sa carte. A fost publicată în 1950, după ce, în anii precedenţi, autorul profesase publicistica, angajat ca reporter la diferite ziare. Ulterior, în 1957, a apărut o a doua carte a sa, Banii care nu aduc bucurie.

Scrisă într-o perioadă cînd orientarea vădit reacţionară, fascizantă, a politicii guvernului Statelor Unite suprima violent, prin diferite legi votate de Congres, prin decretele lui Truman, aproape tot ce democraţia americană cucerise în decursul guvernării de 12 ani a lui Franklin Delano Roosevelt, Întîmplare la Washington rea-

lizează o vie și expresivă imagine a vieții americane în condițiile pregătirilor de război, ale terorii și propagandei anticomuniste și antisovietice turbate. Situații tipice, fixate în carte cu putere de plasticizare, denunță tot mai accentuatele tendințe de fascizare pe care le învederează cursul politicii americane după cel de al doilea război mondial. Prin replicile unor personaje, ca și prin anumite stări de lucruri înfățișate, scriitorul dezvăluie faptul că numai teama de masele populare, de opinia publică împiedică marile monopoluri să renunțe deschis la simulacrul de „democrație", să suprime ultimele rămășițe ale libertăților cetățenești, să instaureze fățiș dictatura fascistă. Orientarea fascistă a politicii magnaților dolarului este convingător demascată în roman prin relevarea simpatiei pe care cercurile guvernante din S.U.A. o nutresc față de regimul lui Franco; acei cetățeni americani care au sprijinit în vreun fel lupta Spaniei republicane sînt urmăriți, persecutați.

Mai puțin accentuat, transmis totuși cu claritate prin situații și prin reflecții ale personajelor, din roman se desprinde de asemenea adevărul că întreaga viață de stat din S.U.A. este dirijată, în conformitate cu interesele lor, de marile uniuni monopoliste, de trusturi. Guvernele sînt instrumentele lor docile. În interesul marelui capital sînt elaborate și aplicate legile.

„Justiția — zice unul dintre eroii cărții lui Deiss — este un cuvînt abstract; mie îmi place întotdeauna să-i dau un conținut concret, spunînd: «Justiție, dar pentru cine? în folosul cui?» Cînd procedezi astfel, descoperi că justiția e în funcție de timp, de loc, de clasă și de cadrul social."

Întreaga acțiune a cărții învederează subordonarea justiției față de monopoluri, sugerînd pe această cale

că întregul aparat de stat al S.U.A. se găsește în slujba miliardarilor, a cercurilor imperialiste.

În dorința de a-și spori neîncetat profiturile exorbitante, în sforțarea deznădăjduită, ridiculă de a stăvili marșul ideilor atotbiruitoare ale socialismului, ale luptei de eliberare a popoarelor și de a-și salva lumea putredă de la totala prăbușire, aceste cercuri — subliniază romancierul — nu ezită să pună la cale trecerea omenirii printr-o nouă baie de sînge.

„De fapt — reflectează un personaj — marii capitaliști și slugile lor din conducerea țării doresc să declanșeze o isterie generală care să cuprindă întreaga națiune. Și, cu toate că nouă ni se pare o nebunie, dorința lor cea mai arzătoare este să izbucnească războiul..."

Descriind atmosfera de teroare ce domnește în Statele Unite, denunțînd politica fascizantă, războinică, promovată de guvernele aservite trusturilor, romanul — fie că autorul intenționează sau nu aceasta — demască prin întreaga lui dezvoltare caracterul monstruos și profund antiuman nu numai al rînduielilor din S.U.A., dar al înseși orînduirii capitaliste, ce generează inevitabil fenomene odioase de felul celor prezentate în Întîmplare la Washington. *Faith Vance, personajul central al cărții, dă în vileag nesiguranța, teama continuă sub stăpînirea cărora trăiau și trăiesc salariații în „țara tuturor libertăților", dezvăluie implicit arbitrariul justiției în Statele Unite, caracterul abuziv, contrar oricăror norme de drept și sfidînd rațiunea, al procedeelor aplicate frecvent de complicatele și tenebroasele organisme polițienești puse pe urmele cetățenilor.*

Alegerea eroinei din sînul păturii mijlocii a funcționărimii — pătură privilegiată, care se bucură de o anumită trecere, avînd acces la recepțiile date de per-

sonaje din lumea „înaltă", întreţinînd relaţii cu politicieni, cu oameni de stat — învederează amploarea campaniei de persecuţii dezlănţuite, din teamă de gîndirea liberă, de către cei ce conduc în prezent destinele Statelor Unite. Dacă o funcţionară ca Faith Vance, model de disciplină şi conştiinciozitate, apreciată de şefii ierarhici, ajunge să fie acuzată de „nelealitate", dacă şi faţă de ea îşi permit organele poliţieneşti o comportare jignitoare, dură, în izbitor contrast cu litera legilor, o lipsă de politeţe dusă pînă la mojicie, cît o fi de sălbatică teroarea declanşată împotriva oamenilor simpli, muncitori, fermieri, împotriva oamenilor de culoare mai ales, a căror prigonire este consfinţită de lege ?!

Din senin, printr-o hîrtiuţă roz, înmînată de un vlăjgan prostcrescut, Faith Robles Vance se pomeneşte citată în faţa Comisiei pentru cercetarea activităţilor antiamericane. Ce funcţie îndeplineşte această comisie şi ce metode întrebuinţează ea romanul arată clar, cu o considerabilă forţă revelatoare. Înainte de a se prezenta în faţa membrilor săi, Faith află cu surprindere că faimoasa comisie, a cărei simplă denumire stîrneşte spaimă, cînd e rostită urmăreşte cu o tenacitate împinsă pînă la demenţă un singur scop : să demonstreze că „ţara este subminată de «roşii»". Aceşti „roşii" trebuie scoşi fie şi din piatră seacă. În concepţia membrilor comisiei, „roşu" poate fi orice persoană sau grup în afară de marele business şi de organizaţiile legate de el. Dacă un cetăţean citat de comisie nu e „roşu", nu face nimic ; membrii ei „or să spună că este, lucru tot atît de valabil şi chiar mai valabil decît adevărul" ; de fapt, onorabilii domni „doresc să declanşeze o isterie generală, care să cuprindă întreaga naţiune", justificînd

militarizarea economiei, scăderea nivelului de trai al populaţiei, cursa nebunească a înarmărilor.

Ceea ce urmează după citarea funcţionarei Faith Vance în faţa Comisiei pentru cercetarea activităţii antiamericane e o istorie stupidă şi tragică, a cărei desfăşurare, iscusit condusă de romancier, pune cititorul în faţa unor situaţii de o absurditate perfectă, dar a căror veridicitate — pînă la amănunte — e atestată de nenumărate documente riguros verificate, difuzate, desigur parţial, chiar de presa burgheză americană. În Departament vestea produce panică. Dar nici gînd să se întreprindă cercetări spre a se vedea dacă e vinovată sau nu. Departamentului acest fapt îi este întru totul indiferent, singura preocupare a înalţilor demnitari fiind aceea de a păstra intactă „reputaţia" instituţiei.

Audierea lui Faith Vance de către comisie prilejuieşte scriitorului punerea în lumină a metodelor utilizate de inchizitorii „lumii libere" pentru pregătirea condamnării unui cetăţean, precum şi dezvăluirea profilului moral al celor ce dispun de libertatea cetăţenilor americani. Avînd în frunte un bătrîn mărunţel, cu pungi la ochi şi faţa zbîrcită, comisia e condusă de fapt de un „democrat din sud", Chauncey Daiken. Acest personaj — în care Jay Deiss l-a zugrăvit pe McCarthy, unul dintre cei mai scelerați senatori care au pătruns vreodată în Congresul S.U.A., renumit în lumea întreagă pentru reacţionarismul său feroce — este prezentat ca avînd „trăsături atît de tipice, încît părea să fie propria lui caricatură : fălci pătrate, voce tunătoare şi ţinea întotdeauna în colţul gurii o ţigară de foi". Cu părul rar căzut pe frunte, cu privirile tulburi pironite asupra femeii din faţa lui, al cărei trup tremură tot, Daiken, ca un buldog întărîtat, rînjeşte, urlă, ameninţă, gata parcă în orice secundă să sfîşie. Întrebările pe care le

adresează acuzatei, atît el, cît și alți membri ai comisiei, urmăresc fățiș s-o încurce, s-o intimideze, s-o zăpăcească, s-o scoată din sărite, spre a o putea acuza de lipsă de respect și a o sancționa în consecință.

Potrivit uzanțelor consfințite, audierea se desfășoară în ședință închisă, Faith neavînd voie să fie asistată nici de avocat, nici de martori. Singură, în mijlocul unor oameni porniți împotriva ei, tînăra femeie nu are nici un mijloc de apărare. Orice ar răspunde acuzațiilor fantastice sub care furioșii senatori caută s-o doboare, declarațiile ei sînt calificate drept mincinoase și, ca atare, de natură a-i agrava situația. Bucurîndu-se de drepturi nelimitate și neputînd fi dați în judecată pentru calomnie, membrii comisiei nu numai că își pot permite față de acuzată orice, dar îi pot atribui și cuvinte pe care nu le-a rostit, fiindcă nu există nici o posibilitate de control. De altminteri, cum remarcă unul din personajele romanului, interogatoriul e o simplă formalitate, soarta celor urmăriți de comisie fiind dinainte pecetluită.

S-ar părea că, uzînd de dreptul satirei de a exagera, romancierul recurge la mijloacele parodiei pentru a reliefa mai pregnant anumite situații tipice. Dar nu. Întrebări de natura celor adresate eroinei lui Deiss s-au pus și se pun frecvent cetățenilor americani chemați în fața diverselor comisii. În cartea sa, Albert Kahn citează unele din ele : „Ai o carte de John Reed[1] ?..." „Tatăl dumitale s-a născut în țara noastră ?..."

[1] *John Reed* (1887—1920), scriitor și publicist american, fruntaș al mișcării muncitorești din S.U.A., unul dintre întemeietorii Partidului Comunist al S.U.A. ; este autorul primei lucrări realist-socialiste din literatura americană: *Zece zile care au zguduit lumea*, publicată în traducere romînească de Editura pentru literatură politică în 1957.

„Ce știi despre tatăl lui ?..." „Ești bănuit că simpatizezi cu cei lipsiți de privilegii. E adevărat ?..." „Dumneata sau soția dumitale ați invitat vreodată un negru la dumneavoastră acasă ?..." Așa se înfățișează în „libera" lume capitalistă libertatea !

Un aspect deosebit de caracteristic al activității comisiei de tristă faimă a Congresului este misterul desăvîrșit în care își învăluie mijloacele de investigație. Niciodată lui Faith Vance nu i se comunică motivele urmăririi, nici documentele pe care se sprijină acuzarea. Doar în mare taină, mulțumită dibăciei avocatului ei, ajunge pînă la urmă Faith să afle de la un senator cu trecere că există un dosar de dimensiuni considerabile, cuprinzînd fotocopii după toate documentele oficiale pe care le-a întocmit vreodată, după toate petițiile pe care le-a semnat, precum și relatări privind tot ce a făcut și vorbit, chiar și la petreceri, în ultimii zece ani, cu privire la politică. Cum reiese din dosar, faptul de a fi sprijinit cîndva Spania republicană, lupta antifranchistă, de a fi cerut printr-o respectuoasă petiție schimbarea orelor de serviciu în instituții, de a avea relații cu foști partizani ai New-Deal*-ului reprezintă pentru comisie dovada suficientă a ...„comunismului" doamnei Faith Vance.*

Comisia pentru cercetarea activităților antiamericane apare în romanul Întîmplare la Washington *ca o putere neîngrădită, un adevărat stat în stat. La auzul numelui ei, o suflare de gheață pătrunde nu numai în birourile Departamentului de Stat, dar chiar în cabinetele Casei Albe. În anturajul președintelui, Faith are un protector în persoana generalului de brigadă Melvin Thompson — un consilier „ale cărui sfaturi erau căutate și luate în seamă de președinți și regi". Primind-o în audiență, Thompson îi vorbește afabil, patern, pe un ton glumeț,*

ca întotdeauna. Cînd află, însă, scopul vizitei „Puişorului“, se ridică de pe scaun şi loveşte biroul cu palma: „Eeh! Dar cu grea problemă ai venit! Să-ţi spargi capul, nu alta!“ Cu stupoare, nevenindu-i să-şi creadă urechilor, Faith află că nici chiar Casa Albă nu are „vreo putere cînd e vorba de comisie“. Toate sforţările lui missis Vance de a-şi demonstra nevinovăţia rămîn inutile, ca şi încercările de a obţine măcar să fie ascultată. Comisiei nu-i pasă dacă este sau nu vinovată, căci n-o interesează faptele, nici dreptatea. Tot ce urmăreşte este sugrumarea democraţiei, a gîndirii libere, independente. Cum, cu o voce ţipătoare, trădînd fanatism, declară „liberalul“ congressman Modie Vincent — unul din membrii comisiei — sacrificarea cîtorva nevinovaţi nu e de natură să provoace nimănui drame de conştiinţă, dacă aceasta serveşte ţelului pentru care au fost instituite organe şi create legi fascizante. Ţelul acesta prevede... „ştergerea de pe faţa pămîntului“ a comuniştilor. Nici mai mult, nici mai puţin!

În duşmănia lui faţă de comunism, statul poliţist american nu se dă în lături de la nimic. Faith îşi dă seama nu numai că e urmărită pas cu pas, peste tot, dar că de mulţi ani îi este înregistrată orice vorbă, consemnat fiecare gest. În situaţia aceasta sînt, fără s-o ştie, mulţi. Telefoanele particulare sînt controlate. Pînă şi convorbirea telefonică a personajului principal cu înaltul consilier prezidenţial este cunoscută Comisiei pentru cercetarea activităţii antiamericane. Într-o ţară ce se pretinde „a tuturor libertăţilor“, numai marii capitalişti şi huliganii fascişti, devastatorii sediilor organizaţiilor progresiste şi ai locuinţelor activiştilor pe tărîm social, numai asasinii în slujba poliţiei, numai bandiţii Ku Klux Klan-ului au temei să se simtă în deplină securitate, nefiind suspectaţi de comunism. Un denunţ

mincinos poate duce pe orice american liniştit în faţa instanţei, îl poate vîrî în temniţă.

Izvorîtă — cum ajunge Faith Vance să înţeleagă — dintr-o „teamă patologică“, „o teamă de sistemul democratic, de procesele economice, de popor“, politica teroristă a guvernului Statelor Unite are drept obiectiv imediat crearea unei psihoze, a unei isterii anticomuniste, necesară pregătirilor războinice. Defăimarea indiferent cui din masa americanilor nelegaţi de marele business nu este cel din urmă mijloc pentru atingerea scopului. Cum remarcă într-o convorbire Dane Chandler — avocatul angajat s-o sprijine pe Faith — „Hitler n-a avut monopolul tehnicii minciunii sfruntate. Ea se foloseşte cu mare succes şi la Washington.“

Efectul în rîndurile majorităţii americanilor ce se ţin departe de politică este o stare de permanentă încordare şi spaimă, generatoare de nevroze şi ducînd la acte deznădăjduite. Primii ani următori decretului pentru cercetarea „lealităţii“ au cunoscut o epidemie de sinucideri şi numeroase cazuri de moarte subită. Printre cei sinucişi sau decedaţi pe neaşteptate pînă în 1950, Kahn citează foşti miniştri, diplomaţi şi înalţi funcţionari de stat, adepţi ai politicii lui F. D. Roosevelt, profesori, ziarişti şi alţi intelectuali.

O groază paralizantă pune stăpînire şi pe sufletul eroinei din Întîmplare la Washington. Atrasă o clipă, cînd mergea pe stradă, de coperta revistei New Republic, Faith deschide poşeta, dorind s-o cumpere. Numaidecît o închide însă la loc: „Era doar în Washington. Chiar şi un copil ştia că e periculos să cumperi pe stradă o publicaţie de stînga.“ Accentuîndu-i-se neîncetat starea de teamă, doamnei Vance ajunge să-i fie frică „chiar de aceia care, ca şi ea, deveniseră suspecţi“.

Situațiile prin care trece, ca și sprijinul pe care-l simte venind neîncetat de la anumiți oameni de curaj și caracter încep, de la un moment dat, s-o fortifice pe Faith. Tensiunea spaimei se transformă în clocot de ură împotriva prigonitorilor, împotriva politicii lor. De unde pînă atunci perspectiva luptei, gîndul de a participa la istoria contemporană îi stîrneau fiori reci prin șira spinării, în clipa cînd i se anunță concedierea, funcționara simte, brusc, că nu-i mai este frică nici de șefa personalului, nici de vreunul dintre ceilalți dușmani ai ei: „O să lupte, și o să lupte pînă la ultima răsuflare. În sfîrșit, îi ura!"

Roman, în bună măsură, de analiză psihologică, Întîmplare la Washington *este într-un fel istoria revoluției lăuntrice trăite de Faith Vance, a transformării ei dintr-o femeie slabă, fricoasă în una care, gîndind lucid, renunțînd la ultimele iluzii cu privire la „democrația" americană, dobîndește conștiința că numai lupta reprezintă calea eficace de recucerire a libertăților și drepturilor gîtuite de guvernele ce s-au succedat în Statele Unite după cel de al doilea război mondial.*

Aceasta este, de altminteri, ideea ce se degajă din toată desfășurarea romanului. Tot ceea ce Faith întreprinde în apărarea ei proprie învederează absoluta inutilitate a modului individual de a acționa. Această constatare dureroasă, pe care o fac Faith Vance și avocatul Chandler, este în același timp dătătoare de puteri și avînt. Eșecul demersurilor la diverși potentați le revelează drumul, poate lung, anevoios și nespus de greu, dar unicul sigur, către izbîndă — acela al acțiunilor de masă organizate. Cei doi înțeleg bine că în joc nu este numai libertatea unei persoane, ci libertatea poporului, soarta democrației americane.

„Dețin puterea — îi spune Chandler doamnei Vance, la întrevederea ce-o are cu ea în închisoare — și o exercită. Dar să nu crezi c-o să stăm cu mîinile în sîn! Nu! Vom apela la opinia publică. Asta este calea de urmat. Poporul va fi cu tine. Ei au uitat poporul..."

Roman cu un pronunțat caracter demascator, Întîmplare la Washington *este o carte care privește înainte, scrutează viitorul. El aduce o viziune îndrăzneață în proza americană contemporană, dezvăluind acel „curent subteran" de a cărui biruință depinde cauza, trădată de guverne, a democrației în S.U.A., viitorul țării și al poporului american. Chiar dacă nu sînt zugrăvite astfel încît profilurile lor individuale să se imprime, distincte, în memoria cititorului, creația de oameni vii nefiind în general, pe cît se pare, domeniul posibilităților deosebite ale lui Deiss, figuri ca acelea ale liderului sindical Abe Stone, cel cu chipul sculptural și caracterul tăiat în cremene, avocatului Dane Chandler, care-și ratează cariera, încins de pasiunea pentru libertate și progres, chiar a lui mister Cunningham, care, învingîndu-și în cele din urmă teama pentru propria situație, își declară răspicat în ședință, în prezența ministrului adjunct, aprobarea față de conduita lui Faith Vance, învederează prezența în cele mai diferite straturi sociale a unor oameni ce nu se lasă intimidați de teroare, ci sînt deciși să lupte în orice condiții împotriva samavolniciilor, pentru zădărnicirea încercărilor de instaurare a fascismului în Statele Unite. Dacă un sindicat se ridică în apărarea unei victime a Comisiei pentru cercetarea activității antiamericane — știut fiind că în S.U.A. majoritatea sindicatelor sînt docile guvernului — înseamnă că acțiunile comisiei au atins limita nedreptății și stupidității. Dacă în această țară s-au mai păstrat — e drept, ciuntite, desfigurate — anumite*

libertăți democratice, dacă fascismul n-a fost instaurat deschis, faptul se datorește tocmai luptei părții celei mai conștiente a maselor muncitoare, acțiunilor unor oameni neînfricați, comuniștii, de care pare că ar tinde să se apropie, în cele din urmă, și Faith Vance.

Romanul lui Jay Deiss își păstrează și azi deplina actualitate. Fascizarea politicii S.U.A. este un proces continuu, surprins cu ascuțime de scriitor. În decursul anilor scurși din 1950 pînă astăzi, în Statele Unite au fost promulgate noi legi antipopulare, reacționare, fascizante. Între altele, numeroase, pot fi amintite, de pildă, legi precum cea inițiată de McCarran și Walter în 1952, privind naturalizarea și imigrările, îndreptată contra activiștilor progresiști din rîndul imigranților; sau legea Humphrey-Butler din 1954, care prevede controlul asupra activității partidului comunist și a sindicatelor; urmărind, în fapt, interzicerea tuturor organizațiilor progresiste; ori legea antimuncitorească adoptată de Congres în 1959, în virtutea căreia sindicatele sînt puse în subordinea Ministerului Muncii; ori, în sfîrșit, recenta decizie a Ministerului Justiției, dată pe baza legii McCarran, cu privire la obligația comuniștilor de a se ...„înregistra" în scriptele instituțiilor guvernamentale. Partidul Comunist din S.U.A. — atît conducerea cît și membrii de partid — au luat hotărîrea să nu se supună acestei decizii scelerate și să lupte pentru anularea ei. Partidul Comunist din S.U.A. a declarat în mod solemn: „Nu vom proceda la înregistrare, ori care ar fi consecințele nesupunerii noastre față de această lege monstruoasă. Ne vom mîndri cu faptul că astăzi steagul păcii, progresului și democrației se reazemă pe umerii noștri."

Un fapt ce demonstrează izbitor fascizarea continuă a S.U.A. este neîncetata intensificare a activității organizațiilor americane naziste. În ultimul timp se manifestă, de pildă, cu impertinență o așa-numită „asociație John Birch", susținută de anumite cercuri monopoliste, organizație fascistă care, în demența ei anticomunistă, depășește grotescul, înfierîndu-l ca „agent secret al comunismului" pînă și pe Truman, nemaivorbind de văduva lui Roosevelt, și calificîndu-l pe însuși Eisenhower drept „simpatizant comunist". Spectacol de bîlci, de un ridicul inimaginabil și totodată primejdios, odios, sinistru!

O dată cu descoperirea unui roman interesant și a unui prozator stăpîn pe uneltele epice, pe o seamă de instrumente ale investigației psihologice, cititorii romîni au prilejul, parcurgînd Întîmplare la Washington, să cunoască mai bine atît chipul adevărat, perfid și crispat de ură bestială față de ideile avansate ale epocii, față de progres și democrație al imperialiștilor nord-americani, cît și forțele ce se opun cu hotărîre și curaj politicii reacționare, nebunești a cercurilor guvernante din Statele Unite. În toate privințele, cartea lui Jay Deiss îi oferă cititorului o lectură atrăgătoare și instructivă.

DUMITRU MICU

Celor neînfricaţi

PARTEA ÎNTÎI

„*ȘI AȘA*, de la o judecătorie la alta, prin tîrguri și sate, prin toată eparhia, forfoteau acuzatori speciali, inchizitori, notari, jurați, epistați, tîrînd la judecată și la cazná și trimițînd pe rug bărbați și femei în număr mare. Aproape nici unul dintre cei învinuiți nu scăpa nepedepsit. Nu erau cruțați nici fruntașii orașului... În cele din urmă, nebunia celor întărîtați și a tribunalelor a împins atît de departe setea de sînge și pradă, încît nu mai rămăsese aproape nimeni nepătat de bănuiala acestei fărădelegi... Între timp notarii, diacii și hangiii se îmbogățeau. Călăul călărea pe un armăsar șiroind de sînge și mergea îmbrăcat în aur și argint..."

— *Canonicul Linden*, 1589 —

1

Dimineața era înăbușitoare, umedă. Nu avea nimic din răcoarea unei zile noi. Primăvara venise și plecase pe neașteptate. Florile cireșilor din jurul lui Tidal Basin[1] se trecuseră; petalele magnoliilor din parcurile Casei Albe[2] fulguiseră, una după alta, către pămînt; trandafirii de la Dumbarton Oaks[3] se ofiliseră din cauza căldurii tot mai mari. Doar mireasma caprifoiului, molatică și dulceagă, mai stăruia pe lîngă zidurile vechi de cărămidă ale Georgetownului[4].

Faith avea o migrenă surdă, era posomorîtă din cauza atmosferei înăbușitoare. Nici chiar farfuria plină de *porridge*[5] cu zmeură proaspătă — pe

[1] Lac artificial la marginea dinspre apus a capitalei americane. Toate notele din volum aparțin redacției.

[2] Reședința oficială a președintelui S.U.A., la Washington.

[3] Somptuoasă vilă particulară, înconjurată de un parc întins, în care s-a ținut în 1941 conferința internațională care a pus bazele O.N.U.

[4] Vechi orășel american care, de la sfîrșitul secolului trecut, s-a contopit cu Washingtonul devenind o suburbie a acestuia.

[5] Fulgi de ovăz fierți în apă sau lapte.

care i-o adusese Donnie din bucătărie — nu-i stîrni nici un interes.

— Arătaţi de-a dreptul bolnavă în dimineaţa asta, *miz*[1] Vance, spuse Donnie. Sînteţi albă ca o stafie!

— Nu-s bolnavă, îi răspunse ea. N-am dormit bine, asta e tot. De vină e zăpuşeala. Nu ştiu de ce s-au gîndit să construiască tocmai aici capitala! Făcu o pauză, mişcînd alene linguriţa prin zmeură. Vocea ei era profundă, agreabilă, dar acum avea un timbru îndurerat, meditativ. Şi am avut un coşmar...

Thatcher mai dormea încă, după beţia din noaptea trecută, iar Jeanie dispăruse, alergînd, ca de obicei, în ultimul moment la oliţă, aşa încît nimic nu o distrăgea de la recapitularea visului ei.

Se făcea că era întuneric şi ceaţă, dar nu putea să distingă dacă e zi sau noapte. Alerga pe Mall[2], urmărită de nişte fiinţe pe care nu putea nici să le vadă, nici să le audă. Plămînii ei păreau gata să se spargă. Se gîndea: „De-aş putea, de-aş putea să ajung la monumentul lui Washington[3], aş fi sigur salvată!" Cînd părea că va ajunge la monument şi era gata să strige de bucurie, monumentul tremură ca un obiect sub apă şi se transformă într-o figură gigantică, învăluită în-

[1] Aşa se pronunţă în sudul S.U.A. apelativul englez *missis* — doamnă.

[2] Vastă esplanadă în centrul Washingtonului.

[3] Obelisc de marmură albă, înalt de aproape 170 m, ridicat în cinstea lui *George Washington* (1732—1799), conducătorul armatei americane în războiul de independenţă al coloniilor engleze din America de Nord (1774—1783) şi întîiul preşedinte al S.U.A. (1789—1797).

tr-o glugă, cu ochii roşii holbaţi, un personaj monstruos din Ku Klux Klan[1]. Deodată o apucară nişte braţe şi simţi că se înăbuşe.

Se trezise brusc, o treceau năduşelile şi fiori reci şi era atît de înspăimîntată că-şi simţea umerii paralizaţi şi respiraţia tăiată. Simţi că Thatcher o cuprinsese cu braţul şi-i căuta sînii. La un moment dat, în timpul nopţii, îşi revenise din nesimţire, contrar obiceiului, şi se tîrîse de pe canapeaua din salon la ea în pat. Se feri de el şi îl împinse la o parte. Nu convieţuiseră decît timp de o lună, şi de atunci el n-o mai dorea decît în clipele cînd se afla sub influenţa alcoolului. Dar alcoolul avea în acelaşi timp un efect anihilant; îl făcea nesigur şi neputincios.

Imaginea vie a primei nopţi petrecute cu el, prima noapte a căsătoriei lor, nu i se ştersese din amintire. Fusese un eşec tragic. În ciuda experienţei cu care se lăuda, Thatcher nu înţelesese nevoile ei şi se gîndise numai la propria-i satisfacţie. O lăsase gîfîind, tremurînd ca un peştişor argintiu, aruncat pe neaşteptate pe o stîncă pleşuvă de un val care se retrăsese prea repede. Deşi după aceea relaţiile lor se mai îmbunătăţiseră, Thatcher era inconsecvent şi ea simţea instinctiv că nici unul dintre ei nu e cu adevărat satisfăcut.

În stare de beţie, el continua s-o strîngă brutal, şi corpul ei căuta să-i evite atingerile. Era recunoscătoare chiar şi fragilei apărări pe care i-o

[1] Organizaţie fascist-teroristă din S.U.A. folosită de monopolurile americane pentru organizarea de pogromuri împotriva negrilor şi pentru intensificarea prigoanei împotriva activiştilor mişcării muncitoreşti din S.U.A.

oferea cămaşa de noapte şi se retrase de cealaltă parte a patului. Thatcher mormăise „naiba să te ia !", dar ea continuă să-l respingă. Mîinile i se repeziseră într-un gest zadarnic, iar răsuflarea lui răspîndea un miros pătrunzător ca de zahăr ars, care-i provoca greaţă. Cu toate acestea, Faith nu părăsise patul, şi, după ce bărbatul se liniştise, putuse şi ea să readoarmă.

Acum spera că va continua să doarmă pînă ce ea va pleca la lucru. Astfel era scutită să mai audă dezgustătoarele scuze obişnuite, regretul sincer şi autoflagelarea şi să-şi dea seama cum rezervele de milă faţă de el i se secătuiesc din ce în ce. Desigur, cu toată atitudinea lui umilă, ar fi continuat, bineînţeles, să-i reproşeze că munceşte, că o lasă pe Jeanie pe mîna unei îngrijitoare şi a grădiniţei de copii şi şi-ar fi exprimat din nou bănuiala că are o legătură cu *mister* Cunningham, şeful ei. Nu fusese în stare să găsească argumentele logice cu care să respingă arguţiile complicate ale lui Thatcher. Refuzul lui de a ţine seama de realităţi o irita de fiecare dată. Acum se simţea bolnavă sufleteşte, obosită de moarte din pricina impasului în care ajunseseră. Traiul în comun cu Thatcher îi uzase nervii mult mai mult decît viaţa fără el din timpul războiului. Vechea bucurie de a fi împreună se transformase într-o greutate care-i apăsa inima, în presimţiri sumbre.

Băgă de seamă că scormonea absentă cu linguriţa prin zmeură, că nu luase nici o înghiţitură. Puse linguriţa jos şi îşi zise : „Nu pot să mănînc, ce se întîmplă cu mine ?"

Cînd era prost dispusă, ochii ei, umbriţi de gene dese, apăreau foarte întunecaţi, aveau culoarea adînc strălucitoare a prunei pîrguite, învăluită de o rază de soare, deşi într-o anumită lumină aveau o limpezime de opal. Culoarea ochilor ei părea cu atît mai remarcabilă cu cît era neobişnuită la o blondă. Pleoapele îi erau pe jumătate lăsate, ca atunci cînd se gîndea. Sprîncenele erau precis conturate, aproape stufoase, cu o arcuire neregulată, aşa încît dădea impresia că periuţa cu care fuseseră netezite se oprise brusc la capete. Cînd o interesa interlocutorul, ochii i se deschideau larg şi căpătau o strălucire caldă. Cîteodată scînteiau ca dintr-un imbold interior, ca şi cum ar fi dat drumul unor resurse ascunse de veselie sau vitalitate. Deseori oamenii vorbeau cu ea pentru plăcerea de a-i observa animaţia din ochi.

La prima vedere, faţa ei părea armonioasă şi graţioasă, cu umerii obrajilor ieşiţi şi cu trăsături delicate. Dar, dacă o priveai de aproape, analizînd fiecare părticică, nasul era obraznic şi puţin neregulat, gura largă, iar buzele pline şi puternice. Întregu-i chip sugera o deosebită feminitate şi energie. În timpul orelor de birou atitudinea îi era serioasă şi simplă, mărginindu-se strict la relaţiile de serviciu, fără a fi însă niciodată distantă sau rece ; dar cînd era relaxată, se simţea la ea un fel de vioiciune, o pasiune neîmplinită, o înclinare spre uitare de sine.

Cînd era expus la soare, tenul ei căpăta o frumoasă culoare de bronz lucios, care se potrivea de minune cu părul de culoarea grînelor coapte. Îi plăcea să se întindă la soare, să absoarbă le-

neş razele calde în trupul ei armonios şi delicat. Părul mătăsos era dat pe spate şi îi ajungea pînă la umeri ; de obicei îl lega cu o panglică neagră în jurul capului. Bărbaţii se uitau la ea mai des acum, cînd avea douăzeci şi şase de ani, decît atunci cînd fusese mai tînără. Întrucît ştia că nu avea o frumuseţe clasică, recunoştea sincer faţă de ea însăşi că lucrul acesta îi face plăcere. De fapt, ceea ce-i dăduse un astfel de sentiment de siguranţă şi plăcere la începutul relaţiilor lor fusese tocmai admiraţia deschisă şi des exprimată a lui Thatcher.

După naşterea lui Jeanie se mai împlinise, şi ultimele trăsături ascuţite ale tinereţii cedaseră locul unei feminităţi pe deplin proporţionate, care-i şedea bine. Pe măsură ce alţi bărbaţi erau atraşi de ea, gelozia lui Thatcher creştea. Devenise nepoliticos şi agresiv faţă de orice bărbat care îi făcea complimente.

Într-o seară, cînd dansau pe terasa „Shoreham", împodobită cu lumini colorate şi mesuţe cu umbrelă ca pe Riviera, provocase o bătaie. Seara aceea se transformase din poezie într-un coşmar, şi Faith încă mai tremura de ruşine la amintirea acelei scene.

Thatcher găsise mijlocul de a se răzbuna împotriva atenţiei sporite pe care i-o acordau ceilalţi. În timp ce o alăpta pe Jeanie, o tachinase în legătură cu sînii ei. O făcuse să fie foarte conştientă de propria-i stare, deşi ea nu mărturisise ceea ce simţea nici lui, nici altora. Rîzînd ironic, o numea „fetiţa cu pulover", şi ea îşi imaginase că este vizibil diformă. În acele momente îl ura pe Thatcher, şi în taină — o, atît de tainic ! — îi

părea rău că o născuse pe Jeanie şi regreta lunile lungi de alăptare. Dar părerea de rău o purifica, şi astfel o iubea pe Jeanie şi mai mult. Deseori, deşi perioada cînd se îngrăşase trecuse de mult, încerca inconştient să-şi strîngă bretelele sutienului.

Făcu acest gest şi acum, de parcă nu s-ar fi simţit bine în bluza de bumbac decoltată în chip de V, pe care o alesese tocmai pentru că nu se lipea de corp. Îşi trase în sus bretelele cu o mişcare rapidă, care dovedea priceperea şi îndemînarea mîinii, o mînă ceva mai mare şi mai vînoasă decît te-ai fi aşteptat în raport cu statura ei. Într-adevăr, părea o mînă înzestrată cu o îndemînare specială, aproape o inteligenţă proprie, atît era de iute şi de pricepută. Dezvăluia condiţiile de viaţă, anii de muncă la maşina de scris sau cu creionul de stenografie, deşi prin graţia ei esenţială ar fi putut să aparţină fie unei muncitoare de fabrică, fie unei pianiste. Era în acelaşi timp o mînă care, mîngîind capul unui copil, putea să liniştească şi să dea încredere.

Donnie intră din nou şi Faith deschise larg ochii. Întoarcerea la realităţile imediate o făcu să suspine.

Donnie aşeză pe masă jumări de ouă şi o cană cu cafea.

— Am avut de furcă cu Jeanie azi de dimineaţă, spuse ea detaşat, liniştit. Ştiţi, rochiile acelea cu zorzoane pe care i le-a dat tăticu său... A bătut din picior şi a zis că n-o să îmbrace salopeta la grădiniţă ! Greu i-am mai scos din cap ideea asta !

— Cum ai reuşit... ?

În ochii lui Faith se oglindeau o tandrețe fugitivă și o urmă de amuzament ori de cîte ori Donnie îi povestea despre frecventele năzbîtii ale copilului.

— I-am spus că dacă la școală o să poarte rochii cu zorzoane, o să trebuiască să poarte salopeta la petreceri. Asta a convins-o repede! Donnie își propti mîinile în șold și zîmbi. Copilul ăsta e ca o pisicuță!...

Donnie, care se născuse și crescuse la Washington, era grasă și împlinise cincizeci de ani, avea pielea de culoarea cafeniu-închis, și privirea — gravă, ascuțită, inteligentă. Rîdea rar, pentru că, după cum obișnuia să spună, nu găsea că viața ar fi veselă, dar zîmbea adesea. Avea două mari păreri de rău: că nu urmase decît școala primară și că n-avea ureche muzicală. Cîndva regretase că nu avea copii, dar cu trecerea anilor își schimbase părerea. („Viața e prea grea pentru oamenii de culoare", spunea ea.)

Faith aprecia raporturile excelente dintre Donnie și Jeanie, fetița de patru ani. Donnie reușea de multe ori să o țină în frîu cînd nimeni altul nu putea să o facă, iar Faith atribuia acest lucru faptului că Jeanie intuia tensiunea dintre ea și Thatcher. Copiii înțeleg adesea multe lucruri pe care nu le pot exprima în cuvinte. Cînd își dădea seama că relațiile dintre Donnie și copil o indispuneau, Faith reflecta uneori cu amărăciune că Donnie reprezenta pentru Jeanie o întruchipare mai sigură a spiritului matern decît propria ei mamă. Dar, de fapt, nu Donnie i-o luase, ci Faith o abandonase. Și ea știa acest lucru, oricît încerca

să și-l ascundă cu raționamente despre complexitatea propriei sale vieți.

Între Donnie și Thatcher exista o antipatie reciprocă. Thatcher insistase, în repetate rînduri, ca Donnie să fie concediată. Dar Faith refuzase. „Jeanie o iubește pe Donnie, replicase ea, și Donnie o iubește pe Jeanie. N-am s-o concediez!" De aceea se întreba dacă motivul cel mai puternic pentru care Thatcher voia să scape de Donnie nu era cumva faptul că nu putea să suporte ideea diluării dragostei fiicei sale, și nu — cum afirma el cu accentul său din Virginia[1] — pentru că „Donnie asta e o negresă a naibii de obraznică!"

Urmată de cățelușa Licky, un *cocker*[2] negru primit de curînd de la Thatcher, Jeanie se întorsese la masă țopăind. Începu să înfulece zmeură și *porridge*.

— Bietul tăticu, spuse printre înghițituri, iarăși rămîne fără zmeură! E grozavă!

— Nu se simte bine, spuse Faith.

„Jeanie e tare reușită, gîndi Faith, e atît de minunat de spontană și degajată! Așa cum trebuie să fie o fetiță. Și e o plăcere să te uiți la ea: bucle castaniu-deschis și ochi de un albastru adînc. Dar Thatcher îi băga tot felul de idei în cap, despre bună-cuviință, despre maniere de om mare, despre vrăjitoare și draci, despre îngeri și despre un rai de turtă dulce. Dorea să facă din ea o mică doamnă, în genul acelora care împodobeau altădată saloanele secolului al XIX-lea. Nu se mulțumea cu un copil zgomotos, zburdalnic.

---

[1] Stat din sudul S.U.A.

[2] Specie de cîini de vînătoare cu urechi mari și păr des, lung și moale.

Ce temelie clădeau ei familiei ? se întreba Faith cu mîhnire. Odată şi odată o să se producă o adevărată zguduitură. Dacă va asista la o scenă de felul celei care se petrecuse noaptea trecută, Jeanie avea să se cutremure.

Faith lucrase ore suplimentare, cum i se cerea adesea. Uneori, ca aseară, cînd *mister* Cunningham fusese reţinut ore întregi la secretarul de stat din cauza crizei din Argentina, nu ajungea acasă decît foarte tîrziu. Cînd Faith întîrzia, Thatcher se purta fie sarcastic, fie cu o violenţă sălbatică, dînd frîu liber bănuielilor pe care le nutrea necontenit. Din această pricină, ei nu-i plăcea să lucreze ore suplimentare şi aproape că intra în panică ori de cîte ori sosea tîrziu acasă.

Deschisese uşa căsuţei lor în stil colonial din Georgetown şi se strecurase cu grijă în vestibul. Fusese întîmpinată de un sforăit sonor şi înţelesese imediat situaţia. Thatcher, beat din nou, zăcea probabil întins pe canapeaua din *living-room*[1]. Lumina lămpii îi cădea drept în faţă, dar dormea tun.

„O, doamne ! gîndi ea. Poate să fie atît de drăguţ cînd vrea, de ce trebuie ca fiecare seară să se termine astfel ?" Se simţi deodată obosită şi învinsă. Dar, pe neaşteptate, o cuprinse o oarecare mulţumire de pe urma acestei situaţii — cel puţin n-avea să dea ochi cu el astă-seară, n-avea să fie nevoită nici să-i explice de ce a întîrziat şi să-i ceară scuze, nici să suporte scepticismul lui morocănos.

[1] Cameră de toate zilele.

Îl privi. Un braţ atîrna spre sticla de *Haig & Haig Whisky* de pe măsuţă. Sticla era goală. Thatcher îşi desfăcuse gulerul cămăşii albe şi îşi slăbise cravata de vară în tonuri de pastel. Dar şi aşa, în somnul său de beţiv, era frumos, chipeş. Îşi dădu seama că nici acum afecţiunea ei nu era stinsă cu desăvîrşire.

Părul blond, ondulat era zbîrlit, ca şi cum ea însăşi l-ar fi ciufulit în joacă, mîngîindu-l. Sprîncenele şi genele lungi erau negre, iar linia nasului — subţire şi uşor acvilină. Îi plăcea să spună despre sine că are o fizionomie de patrician, dar acum faţa îi era pur şi simplu descompusă. Dacă priveai cu atenţie, gura lui exprima o senzualitate surprinzătoare şi, din locul de unde îl privea, buzele-i păreau să aibă ceva feminin, de forma arcului lui Cupidon. Îşi dădu seama dintr-o dată că gura asta, care denotă o fire slabă şi certăreaţă, era trăsătura lui cea mai puţin urîtă. Îşi aminti că ceea ce iubise mai întîi fuseseră ochii lui de un albastru limpede de cobalt, în care pîlpîiau mii de focuri jucăuşe. Atît de vii fuseseră ochii lui cînd îl întîlnise întîia oară ! Acum de multe ori dimineaţa erau sticloşi şi injectaţi din cauza băuturii, morocănoşi şi plini de dezgust pentru sine însuşi şi pentru ea.

Cînd după încheierea războiului a fost demobilizat din marină, trecură mai multe luni pînă ce ea îşi îngăduise să recunoască adevărul evident şi sinistru : devenise infirmiera unui beţiv. Ori de cîte ori încerca să-l mai tempereze sau să-l oprească, el se răzbuna cu o încăpăţînare şi cu o ură ce i se citeau pe faţă. Dar cum se îmbăta, se crampona de prezenţa ei salvatoare, ca de o pre-

zență maternă. Atunci avea nevoie de o atenție și de un devotament absolute. Părea că vrea s-o monopolizeze, să fie în întregime a lui, înlăturînd din viața ei pînă și copilul. Dar tot atunci gelozia latentă în scrisorile din timpul războiului țîșnea din nou. Părea îngrozit c-ar putea s-o piardă; totuși, din cauza firii sale contradictorii, era hotărît s-o împingă la infidelitate sau la divorț.

Aceasta era viața obișnuită cu Thatcher. În lipsa ei, bea cu scopul de a se îmbăta cît mai repede posibil, așa încît deseori, cînd venea seara acasă de la birou, îl găsea cufundat în somnul lui de om turmentat. O dată sau de două ori se montase pînă la o stare de disperare acută și o dată sau de două ori răbufnise cu violență.

Faith se învățase să-l lase în pace cînd dormea, așa că ocoli prin cameră, stingînd toate luminile, afară de lampa cu picior de lîngă pian. Acolo, într-o lumină plăcută, se găsea un mic bust de marmură al lui Mozart, primit în dar de la Thatcher. Era printre puținele sale cadouri în afară de îmbrăcăminte, parfum sau bijuterii. Îl cărase tocmai de la Londra, ca o surpriză și ca o amintire a primei sale permisii mai lungi. Știa că o să-i placă, pentru că Mozart era, pe atunci, compozitorul ei preferat (între timp trecuse la Beethoven). Bustul de marmură era de proveniență austriacă și ajunsese în Anglia nu se știe prin ce împrejurare. Thatcher îl cumpărase în cursul uneia din nesfîrșitele sale peregrinări prin magazine de antichități în căutarea pistoalelor de duel, pe care le colecționa cu entuziasm.

Împinsă de un impuls obscur, Faith ridică bustul și îl cercetă la lumină. Era o sculptură reușită și întruchipa, gîndea ea, trăsăturile cele mai frumoase ale caracterului lui Thatcher. Oglindea dragostea lui pentru lucrurile de calitate. Simboliza cele mai frumoase momente ale vieții ei, desfătarea concertelor, rîsul liber, mîinile calde strînse laolaltă, sărutările pătimașe. Și, mai mult decît atît, sculptura reprezenta ceea ce ar fi putut să fie: o contopire necontenită, o fericire mereu mai profundă. Fu cuprinsă de nostalgie și tristețe pentru ceea ce se pierduse și pentru ceea ce nu putuseră dobîndi niciodată.

Cufundată în aceste gînduri și ținînd încă bustul în mînă, îl auzi pe Thatcher mișcîndu-se și se întoarse către el. Făcea eforturi să se scoale de pe canapea, ca un boxer care încearcă să se mai repeadă la adversar după ce a fost doborît. Reuși, în cele din urmă, să se ridice, încovoiat și clătinîndu-se.

— Ai venit, în sfîrșit, acasă! exclamă el.

— Da, spuse Faith.

Se îndreptă spre dînsa.

— Ce seară agreabilă și liniștită!... mormăi el. În cel mai pur stil englezesc, numai că pe dos... Soțul singuratic își așteaptă soția hoinară! Tu și eu!...

Făcu încă un pas în direcția ei.

— Thatcher! țipă Faith, dacă mă atingi, îți dau cu asta în cap!

Și, cu trupul încordat, palpitînd, ridică bustul deasupra capului.

În fața acestei amenințări se dădu înapoi, prăbușindu-se la loc pe canapea, holbîndu-se la ea cu ochi de om beat.

— De nu-l părăseşti pe ticălosul ăsta de Cunningham, să fiu al dracului dacă n-am eu un mijloc să te silesc s-o faci ! Te aranjez eu !...

Şi imediat după ce rosti aceste cuvinte ce se diluară într-un mormăit ininteligibil, capul i se bălăbăni şi căzu din nou într-un somn adînc.

Deodată Faith se simţi sfîrşită, cu braţele şi picioarele dezarticulate şi cu o greutate în corp, care o făcea să se teamă că nu-l mai poate stăpîni, parcă ar fi suferit un atac de inimă. Se întrebă dacă nu cumva Donnie îi auzise din nou şi îi fu ruşine. Puse bustul pe pian, fără nici o precauţie, făcînd un zgomot asurzitor şi după o pauză reuşi, cu eforturi, să se tîrască în sus pe scări, spre dormitor.

Acum, în această dimineaţă înăbuşitoare, vedea masa cu micul dejun, dar parcă îi lipsea cea de a treia dimensiune, nu-i percepea realitatea, căci era prea absorbită de dualitatea vieţii ei. Deodată, însă, îşi dădu brusc seama că cineva o privea insistent de la spate şi se cutremură, apăsată de o senzaţie neplăcută. Nu putu să reziste şi se întoarse.

Era Thatcher.

Arăta mizerabil. Ochii cu cearcăne adînci erau atît de injectaţi încît parcă ardeau. Nu se bărbierise, şi barba lui roşcată îi dădea aspectul nefiresc al unui om descompus, cu priviri rătăcite. Îşi aruncase neglijent pe umeri un halat dintr-o imitaţie de caşmir cumpărat cu aproape şase ani înainte, în timpul lunii de miere, la New York, de la magazinul „Finchley". Atunci îl purtase cu

eleganţa unui John Barrymore [1], încercînd vădit s-o impresioneze.

— Bună dimineaţa, spuse Faith, stăpînindu-şi vocea ca să-şi ascundă mila care o făcea să vibreze şi pe care nu îndrăznea s-o arate.

El îi răspunse la salut cu o scurtă înclinare a capului şi se aşeză la masă adoptînd o poză agresivă, cu totul deosebită de ţinuta lui obişnuită, plină de stăpînire. Îşi trase scaunul cu un hîrşiit neplăcut.

— Donnie, suc de portocale ! strigă el nerăbdător spre bucătărie. Mult suc de portocale !

— Da, *mister* Vance, se auzi din depărtare vocea lui Donnie.

În timp ce aştepta, Thatcher îşi răsuci nervos inelul de aur cu pecete (gravată cu emblema familiei), pe care-l purta pe degetul mic de la mîna stîngă, şi Faith putu să vadă că-şi muşcase de curînd unghiile pînă la sînge. Mîinile îi tremurau.

— Tăticule, avem zmeură ! exclamă Jeanie. I-am spus lui Donnie să-ţi păstreze !... După care continuă să mănînce jumări.

— Mulţumesc, drăguţo ! spuse el zîmbind forţat. Îmi pare bine să văd că mai e *cineva* aici care se gîndeşte la mine !

— Nu exagera, Thatcher ! interveni Faith.

— Ce, nu e adevărat ? observă el cu amărăciune. După cele ce s-au petrecut noaptea trecută mai îndrăzneşti să şi tăgăduieşti ?

„Ce i s-o fi năzărit ?" gîndi ea. Din tonul lui reieşea limpede că în dimineaţa asta n-avea să-şi

[1] Cunoscut actor american de teatru şi cinema (1882—1942).

recunoască greşeala şi n-avea să ceară iertare. Nu arăta ca un om care s-ar pregăti să se umilească pentru a-şi face uitată vina. Dimpotrivă, aroganţa obişnuită părea sporită, ca şi cum ar fi înregistrat vreun triumf personal deosebit. Un zîmbet satisfăcut îi lumină faţa după ce îşi aprinse o ţigaretă Virginia Rounds, singurele ţigarete pe care le fuma. Şedea fără să scoată un cuvînt, inspira adînc şi sufla fumul pe nas. În timp ce-şi privea soţia, ochii începură să-i scînteieze.

Faith era dezorientată, instinctiv tulburată, aproape speriată de atitudinea lui. Suferise o subită transformare lăuntrică. Părea că-şi schimbase atitudinea faţă de propria sa fiinţă. Se hotărî să ignoreze această schimbare.

— Grăbeşte-te, Jeanie, zise ea fără să-i răspundă soţului, acum soseşte autobuzul grădiniţei. Acu o să claxoneze. Acum trebuia să fii pe scara de la intrare.

Jeanie înfulecă ultima linguriţă de jumări, dădu pe gît restul de lapte din pahar şi o zbughi spre uşă.

— Azi o să pictez cu degetul peşti, balene şi homari, îngînă Jeanie peste umăr.

— Stai! strigă Thatcher. Nu l-ai sărutat pe tăticul de rămas bun!

Ascultătoare, Jeanie se întoarse şi-i sărută pe amîndoi. La Faith se opri o clipă.

— Mămico, miroşi frumos, ca o petunie!

După aceea plecă, şi parcă o dată cu ea dispăru şi lumina.

— Văd că iar ţi-ai îmbrăcat fata de parc-ar fi un hamal, spuse Thatcher.

Faith i se uită drept în ochi.

— N-am s-o iau iar de la început, Thatcher. Crinolinele şi dantela nu-s potrivite pentru joacă. Şi, atîta timp cît este fata mea, am de gînd s-o îmbrac cu bun-simţ, pentru şcoală cel puţin!

— Profită cît mai ai timp!... spuse el misterios.

Nici unul dintre ei nu mai scoase o vorbă pînă la terminarea micului dejun. Tăcerea era atît de grea, încît zăpuşeala dimineţii părea că se lasă ca un zid între ei.

Cînd ea a terminat şi a dat să iasă, bărbatul s-a ridicat şi a strigat în urma ei:

— Cele mai călduroase salutări iubitului tău, *mister* Cunningham!...

— O să părăsesc slujba cînd o să cîştigi tu destul ca să ne întreţii... şi cînd n-o să-ţi mai bei toţi banii! îi ripostă ea.

Urcînd scările în fugă, îşi dădu seama că plîngea lacrimi fierbinţi de amărăciune şi disperare.

2

Se cufundă în fotoliu, în spatele celui mai mare dintre cele trei birouri de mahon din secretariat, şi aspiră mirosul de mobilă lustruită. Echipa de noapte care curăţa birourile venise şi plecase, invizibilă, şi dezordinea lăsată ieri fusese înlăturată ca şi cum ar fi trecut pe acolo cei şapte pitici. Pe linoleumul întins pe podea străluceau numeroase cercuri făcute cu maşina de ceruit, iar coşurile de hîrtii, ieri pline pînă la refuz, îşi regăsiseră goliciunea lor virginală.

Camera, ca şi întreaga clădire, era cufundată în linişte, deoarece munca nu începea oficial decît peste o jumătate de oră. Faith sosea de obicei cea dintîi. Se întreba uneori dacă această conştiinciozitate izvora din simţul datoriei, sau dacă reprezenta un mijloc de a scăpa de văicărelile lui Thatcher la micul dejun. De obicei profita de această linişte ca să facă ordine pe biroul plin de hîrtii al lui *mister* Cunningham, să-şi verifice dosarul cu probleme urgente şi să frunzărească ziarele din Washington şi New York. Dar în dimineaţa aceasta era cuprinsă de o inerţie neobişnuită şi parcă nu se putea hotărî să înceapă lucrul. De obicei, în această jumătate de oră mai avea obiceiul să fredoneze, dar astăzi amuţise. Întîlnirea cu Thatcher o enervase şi o deprimase.

Azi avea să fie singură la secretariat. Evelyn plecase în concediu, iar Maria era bolnavă, sigur, tocmai acum cînd se produsese o nouă criză şi cînd *mister* Cunningham avea cea mai mare nevoie de ele. Absenţa lor era unul din motivele pentru care trebuise să lucreze atît de tîrziu noaptea trecută, deşi, *mister* Cunningham ar fi avut nevoie de ea în orice caz. Nu putea să facă un pas fără ajutorul ei. Probabil că şi astăzi va trebui să lucreze pînă noaptea tîrziu. Se înfioră la gîndul că va avea de suportat o nouă scenă din partea lui Thatcher. Se hotărî să-l roage pe *mister* Cunningham, imediat ce va veni, să ceară pe cineva s-o ajute.

Cu un gest maşinal, îşi lăsă mîna să lunece peste suprafaţa imaculată a biroului, să vadă dacă femeile de serviciu lăsau vreun fir de praf. După aceea aşeză mapa mare cu sugativa verde paralel cu marginea biroului, verifică dacă sînt la locul lor coşuleţele pentru hîrtiile intrate şi ieşite, stiloul cu suport, borcanul cu agrafe şi elastice. În contrast cu camera ei de acasă, aici toate erau la locul lor.

De obicei era mîndră de biroul ei. Avea un birou de şef, nu de secretară, şi preţuia prestigiul pe care i-l dădea acest birou, pentru că era de fapt mai degrabă un fel de asistentă administrativă decît o simplă secretară. Dar în dimineaţa de-atunci nici asta nu-i mai făcea plăcere. Se simţea nesigură, apatică, epuizată. O clipă, îşi dori să fie o funcţionară anonimă într-o registratură imensă şi oarecare: atunci *mister* Cunningham n-ar mai fi putut să-i pretindă atîta muncă, iar Thatcher n-ar mai fi putut s-o învinuiască. Dar, medită ea cu tristeţe, dac-ar deveni funcţionară la registratură, asta nu i-ar permite să stea mai mult cu Jeanie...

Îşi plimbă privirile absent peste hărţile în proiecţie Mercator [1] ale Americii de Nord şi de Sud atîrnate pe zidurile camerei de modă veche, cu tavanul înalt. Era mulţumită că nu lucra în secţia europeană a departamentului, unde se muncea intens la planuri de război. O asemenea slujbă nu i-ar plăcea, se gîndi ea. Deşi nu văzuse niciodată cum cad bombele, era sătulă de război. Fusese prea de ajuns şi n-o interesau rezultatele. Întreg Washingtonul părea acum nesigur şi nefericit. Pu-

[1] Procedeu de reprezentare cartografică în care paralelele sînt proiectate prin drepte, iar meridianele prin curbe.

ţinii adepţi ai *New Deal*[1]-ului rămaşi încă pe poziţii se simţeau prost, ca nişte musafiri care ştiau că au stat prea mult în vizită ; emigranţii din Europa vorbeau neliniştiţi despre revoluţia ce se petrecea în politică, iar cei de la putere erau înspăimîntaţi de viitor şi se temeau să facă schimbări. Dar bine, ce legătură aveau toate acestea cu ea ? Doar atît : nimic din conjunctura situaţiei externe n-o putea ajuta să-şi orînduiască viaţa personală ca pe vremuri, în zilele lui Franklin Delano Roosevelt. Fiecare zi îi ridica noi ziduri în jur, izolîndu-i viaţa de birou de viaţa mai largă a politicii guvernamentale oficiale, izolînd viaţa ei personală de viaţa de birou. Şi toate aceste vieţi diferite erau atît de complexe !... Luă *New York Times*[2] şi încercă să citească ştirile externe. Îi era însă imposibil să se concentreze.

Oftă şi îşi aprinse o ţigaretă, prima din dimineaţa aceea. O ţinea între extremităţile cu unghii date cu lac roşu a două degete, ca şi cum ar fi fost o fumătoare de ocazie — un obicei care îl plictisea întotdeauna pe Thatcher, căci fuma aşa cum făcea orice lucru, cu o eleganţă afectată. De fapt, regulamentele de ordine interioară interziceau fumatul, dar *mister* Cunningham (în această

[1] Programul de politică internă înfăptuit de *Roosevelt* (1882—1945) în perioada cît a fost preşedinte al S.U.A. (1933—1945). Urmărind slăbirea contradicţiilor sistemului capitalist, în cadrul *New Deal*-ului („noul curs") s-au făcut concesii oamenilor muncii americani, s-au adoptat unele legi progresiste şi a fost atenuată întrucîtva discriminarea rasială faţă de negri. Aceste măsuri au stîrnit o puternică opoziţie din partea unor cercuri ale marilor capitalişti din S.U.A.

[2] Ziar reacţionar, unul dintre cele mai vechi cotidiene din S.U.A., reflectînd atît vederile partidului democrat, ca şi acelea ale partidului republican.

privinţă, ca şi în multe altele) le călca, făcîndu-se că nu observă obiceiurile personalului său.

Urmărind fumul de ţigară, Faith nu făcea nici o mişcare, şi rămase la birou, încercînd să-şi adune gîndurile. Lucrul cel mai important, îşi spuse, este să nu se mai gîndească de loc la Thatcher. Neîncetatele certuri îi măcinau considerabil energia şi descoperise că singurul mijloc de a-şi îndeplini munca zilnică era să se lase absorbită de treburile practice, imediate. Totuşi suferea intens din pricina cuvintelor pe care i le aruncase lui Thatcher azi-dimineaţă, la plecare. Poate că suferea mai mult din această cauză decît Thatcher, se gîndi ea cu un sentiment de autocompătimire. Dar nu putea nici să se justifice, nici să se scuze, în nici un fel. Se simţea vinovată şi-i părea rău. În dimineaţa aceasta nu-şi alesese mijloacele, lovind cu aceeaşi brutalitate ca şi Thatcher. Se gîndi o clipă să-i telefoneze şi să-i ceară iertare, dar se temu că o să-i închidă telefonul mai înainte ca ea să-i poată spune ce dorea.

Thatcher era îngrozitor de sensibil în legătură cu munca lui. Vai, cunoştea prea bine această hipersensibilitate ! Noapte de noapte îşi descărcase sufletul descriindu-i ce se petrece la agenţia de publicitate unde lucra. Cineva îi punea întotdeauna beţe în roate, îi povestise el. După război nu reuşise să avanseze nici ca prestigiu, nici ca post, iar salariul îi fusese majorat numai foarte puţin, ceea ce era grav, din cauza inflaţiei. Pe de altă parte, în timpul războiului salariul ei crescuse mereu, aşa încît acum era mult mai important pentru familie decît înainte. Thatcher o dezamăgise salutînd fiecare avansare a ei cu o mină acră.

La ultima avansare, numai cu cîteva luni înainte, observase, cu o cută sarcastică în colțul gurii :

— Dacă o să continui să te ocupi tot atît de asiduu de politică, te pomenești c-ai să ajungi prima femeie-președinte !

Și după fiecare spor de salariu insistase tot mai vehement că nu era nevoie de banii ei, că el poate să acopere toate cheltuielile, inclusiv întreținerea casei, automobilul, femeia de serviciu și taxele la grădinița de copii particulară pentru Jeanie. Și totuși, cu inconsecvența ce-l caracteriza, încetase să mai contribuie cine știe ce la cheltuielile comune și-și irosea banii cum îl tăia capul. Asta însemna că Faith cheltuia totul, nu făcea nici o economie, nu putea să pună bani deoparte pentru fleacurile care-i plăcea să le cumpere sau pentru micile ei nevoi. Își redusese cheltuielile pentru rochii noi, începuse să-și transforme lucrurile vechi, să reducă la minimum vizitele la coafor și să cumpere numai rar cărțile și discurile pe care le dorea. Cînd îi cerea bani lui Thatcher, el o asculta impasibil, dădea din umeri și spunea : „Luna viitoare..."

Acesta reprezenta un alt conflict dintre ei pe care nu reușise să-l aplaneze ; tot mai des, era obsedată de hotărîrea clară și precisă pe care o luase o dată : nu mai putea să continue viața cu *el*.

Dar, oricare va fi deznodămîntul, știa că diseară va trebui să-i ceară iertare lui Thatcher pentru ceea ce-i spusese. Ajungînd la această concluzie, se simți mai bine. Acum putea să se întoarcă la activitatea zilnică și să lucreze cu toată energia. Erau atîtea de făcut : în curînd vor începe să zbîrnîie telefoanele, vor trebui aranjate întîlniri, convocate ședințe, pregătite răspunsurile la corespondența urgentă, strînse informații, orice și tot ce va dori *mister* Cunningham.

Trebuia să uite de toate astea ! Acum începea ziua de lucru. Își scoase pudriera din geantă și se privi în oglinjoară. Constată că rujul se întinsese iarăși. Asta se întîmpla de fiecare dată cînd se farda după ce o enerva Thatcher, și făcea gesturile ca un automat. Probabil îi tremurase mîna, pentru că linia gurii nu fusese bine desenată : colțurile gurii erau prelungite în sus, ca și cum ar fi încercat să creeze un surîs forțat. Acum zîmbi dusă pe gînduri ; șiragul de sus al dinților ei, albi, egali apăru, și gura ei mare își redobîndi întreaga bogăție senzuală.

Își făcea buzele, cînd deodată auzi pași răsunînd pe coridorul pardosit cu marmură. Vizitatorii din rîndul corpului diplomatic erau rari la acea oră a dimineții. Privi cu mirare la ușa cu două canaturi. Era prea devreme ca să fie *mister* Cunningham, după ce lucrase așa de tîrziu aseară. De altfel, pașii nu aveau vioiciunea lui ; sau, mai degrabă, se gîndi corectîndu-se, vioiciunea sa dinainte... Căci, cum zicea el, își pierduse iluziile și nu găsise nimic care să le ia locul. Și nu erau nici pașii lui Henry, pentru că el nu făcea niciodată zgomot cînd venea să umple călimările.

Pașii se auziră tot mai aproape. Omul călca greoi și purta blacheuri. Zgomotul încetă în mo-

mentul în care o pereche de picioare, cu pantaloni boțiți de olandă vărgată, își făcură apariția sub cele două canaturi ale ușii batante, iar deasupra lor se ivi calota unei pălării de panama albă, murdară. Omul ezită, apoi, cu un zgomot abia perceptibil, împinse ușițele.

Se opri chiar în mijlocul ușii și se uită la Faith cu o ușoară încruntare. Era masiv, dar mai degrabă gras decît musculos. Fața îi era cărnoasă și buhăită. Nenumărate vinișoare umflate dădeau obrajilor săi o culoare vie.

— Puteți să-mi spuneți, doamnă, unde-o pot găsi pe *miz* Faith Robles Vance? întrebă el cu un pronunțat accent sudic.

Faith puse jos rujul de buze.

— Eu sînt *missis* Vance, spuse ea.

Oare i se păruse, sau într-adevăr omul accentuase mai mult cuvîntul *Robles* atunci cînd îi pronunțase numele? Sau poate că era din pricina pronunției sale puțin tărăgănate?

— Asta-i o surpriză plăcută! spusese el, scoțîndu-și pălăria de panama.

Începu să-și șteargă fruntea asudată cu o batistă mototolită. De la frunte batista se deplasă spre creștetul capului, unde-și tamponă chelia înconjurată de păr de o culoare nedefinită.

— Halal distracție, continuă el, să te joci de-a v-ați-ascunselea pe o căldură ca asta! Sticletele de la poartă m-a făcut să colind peste tot, prin clădire, ca să vă caut. A dracului treabă!

— O! spuse ea.

O intriga acest vizitator. Privirea lui fixă, reflectă ea, îi păruse pesemne atît de insistentă din

cauză că avea ochi mici. Era curioasă să știe de ce o caută, dar, ciudat lucru, nu se simțea în apele ei sub privirea lui fixă. Își dădu seama că nici el nu prea se simțea la largul său cînd se uita la ea. Își făcuse oare, dinainte, o imagine despre ea și era surprins acum pentru că nu corespundea realității? Își reaminti respectul din vocea lui cînd i se adresase la început cu „*miz*". Prinsese imediat tonul: un om din sud vorbind cu o doamnă.

— Am ceva pentru dumneavoastră, *miz* Vance.

Din tonul lui, simți că respectul se evaporase. O dată, cînd era mică, un băiat mai mare îi vorbise pe tonul acesta și lăsase să cadă un viermișor în mîna pe care ea i-o întinsese cu încredere.

— Da? se miră Faith.

Omul scoase din buzunarul interior al hainei o hîrtioară roz, împăturită, de mărimea unei scrisori. O desfăcu și i-o întinse.

— Ce-i asta? întrebă ea.

— Doar știi să citești! exclamă vizitatorul, aproape batjocoritor.

Cu un gest mecanic, Faith primi hîrtiuța roz. Ochii ei înregistrară automat ștampila unui document oficial și semnătura autografă a președintelui Camerei Reprezentanților.

— Nu înțeleg! zise ea.

— E o citație. N-o să-mi spui că nu știi ce-i o citație!

„Așadar, am căzut fără nici un motiv de la doamnă la surioară!" se gîndi ea. Vizitatorul vor-

bea cu autoritatea obişnuită a unui poliţist. O considera desigur o infractoare.

— Eşti chemată, continuă ca şi cum voia să fie sigur că l-a înţeles, să te înfăţişezi poimîine dimineaţă în faţa Comisiei pentru cercetarea activităţilor antiamericane, la orele 11. Au să-ţi pună cîteva întrebări. Înţeles ?

— Trebuie să fie o greşeală, strigă Faith. Caută pe altcineva probabil !

— Aş ! nu fac ei greşeli.

Îşi puse pe ceafă panamaua ponosită şi se îndreptă spre uşă.

— Dar de ce *eu ?* strigă după el, perplexă, nevenindu-i să creadă. Pentru ce m-au citat *pe mine ?*

Omul dădu din cap.

— Cred că ştii mai bine decît oricine în afara *lor*, aşa că ce mai întrebi ?

Uşiţele batante continuară să se clatine uşor, un moment, după ieşirea lui. Dacă n-ar fi avut în mînă hîrtiuţa roz, ar fi putut crede că visase. Dar simţea hîrtia, o auzea cum foşneşte, aşadar, era adevărat. În orice caz, îşi spuse cu calm, nu era nici un motiv să se alarmeze. Undeva, într-un punct din imensul mecanism guvernamental scîrţîia ceva. Cineva făcuse o greşeală. Confuzie de persoană probabil. Nu avea de făcut decît un singur lucru : să-l aştepte pe *mister* Cunningham. El o să lămurească totul într-o clipită.

Uşurată şi liniştită, privi la ceas. Era 9 fix.

Apoi îşi dădu seama că pulsul îi devenise mai accelerat, dar numai puţin.

3

Pentru prima dată în cariera ei se uita mereu la ceas. Orele treceau tot mai greu şi devenea din ce în ce mai nerăbdătoare. *Mister* Cunningham nu veni la birou şi nici nu telefonă pînă la prînz. Îi comunicase că nu ştia cît îl va reţine ministrul, şi trebuia să-l aştepte pînă ce se va înapoia. Nu-i spusese, dar l-ar fi aşteptat oricît. Ţinea în mînă hîrtiuţa roz, pe care acum, după ce o recitise de zeci de ori, o ştia pe dinafară.

Contrar obiceiului, nu avea de lucru atît pe cît se aşteptase. Lipsa lui *mister* Cunningham se simţea parcă în tot ministerul, şi biroul său era lăsat în pace. Au fost cîteva telefoane, dar n-au sosit nici o telegramă, nici un curier extenuat, hărţuit, n-a avut de dus nici o conversaţie însufleţită în spaniolă şi n-a primit nici o vizită din partea vreunor ataşaţi abili şi exagerat de deferenţi de pe lîngă delegaţiile comerciale sau ambasade. În orice altă zi Faith ar fi fost încîntată de un asemenea răgaz. Astăzi se ocupă automat de corespondenţă, puse la punct registrul de evidenţă, fumă de două ori mai multe ţigări ca de obicei şi încercă să se concentreze asupra unor date privind importantele mine de cositor din La Paz [1], unde mizeria muncitorilor cauzase atîtea tulburări. Dar, spre mirarea ei, nici chiar acestea nu puteau să-i reţină atenţia.

[1] În cele din urmă, sub presiunea oamenilor muncii, minele de cositor din Bolivia, dintre care cele mai importante sînt concentrate în provincia La Paz, au fost naţionalizate în 1952.

Ca de obicei, mîncă tîrziu, împreună cu o cunoștință întîmplătoare, o interpretă, cu care-i plăcea să vorbească spaniola. Se înțelese cu moș Henry să vină să-și mănînce sandvișurile în birou și să răspundă la telefon (negrii nu erau admiși la bufetul principal). Moș Henry era un bărbat impunător, cu părul alb și cunoștea la perfecție mai multe limbi romanice. Îi împrumuta de multe ori cărți în limba spaniolă din biblioteca tatălui ei, deoarece Washingtonul fiind un oraș în care se practică segregația, Henry nu avea acces la bibliotecile publice. Lucra în calitate de camerist la Departamentul de stat, și, pentru a-și dovedi atașamentul față de Faith, îi făcea din cînd în cînd mici servicii. Trebuia să se mulțumească cu cunoștințe pe care nu le putea valorifica. *Màs vale saber que haber*[1] era proverbul pe care i-l cita deseori, cu un zîmbet ușor.

Cînd reveni de la masă, moș Henry îi spuse:

— *Mister* Cunningham a fost chemat de la serviciul personalului. Le-am spus unde se găsește.

— O! spuse Faith, trebuia să te avertizez că nu dorește să fie deranjat.

— Au insistat, spuse Henry solemn. Au pretins că trebuie să-l găsească neapărat.

Atîta zel din partea serviciului de personal era ceva nemaipomenit.

— Doamne, spuse Faith, ce i-o fi găsit?! Trebuie că s-a întîmplat ceva!

Henry ieși din birou cu o expresie abătută. Serviciul personalului era un fel de căpcăun: cu cît

[1] In traducere liberă: Banii nu aduc învățătura, dar învățătura aduce banii (în limba spaniolă în original).

aveai un post mai mic, cu atît erai mai expus să fii înghițit. Faith își notă să-l întrebe pe *mister* Cunningham dacă l-au găsit și se gîndi la altceva.

Dar în legătură cu serviciul personalului își reaminti de felul minunat în care se purtase cu ea *mister* Cunningham. Cîteodată se întreba dacă nu cumva ținea mai mult la laudele lui *mister* Cunningham decît la aprobarea lui Thatcher. Era asta ceva curios, anormal? N-ar trebui, oare, să se preocupe să-i placă bărbatului ei mai mult decît oricui pe lume? Cu toate acestea, nu putea să-și stăpînească bucuria pe care o simțea izbucnind de fiecare dată cînd *mister* Cunningham îi spunea pe un ton indiferent: „Bună treabă, Faith, bună treabă!"

Numai gîndindu-se la *mister* Cunningham, și începeau să-i strălucească ochii dacă-l elimina pe Thatcher din minte. De mult își mărturisise, fără să roșească de fel, că simțea totdeauna nevoia să ridice în slavă pe cineva. Poate că, altfel, nu s-ar fi agățat niciodată cu atîta înverșunare de acest serviciu sau de oricare altul. Lucrase împreună cu *mister* Cunningham încă de cînd se angajase ca funcționară de stat, rezistînd la toate unificările, transformările și reorganizările Departamentului de stat. Unde se ducea îl urma și ea. Insuccesele lui erau insuccesele ei, izbînzile sale erau și ale ei. Adoptase modul lui de a interpreta evenimentele și concepția lui despre viață... Dar asta numai pînă de curînd. De la un timp, o umbră, cîteodată chiar un mare nor negru căzuse între ei.

— Faith, remarcă o dată *mister* Cunningham, cu o urmă de nerăbdare în voce, dumneata încă

mai apreciezi lumea după noţiunile dialecticii simple ale războiului din Spania: fascişti contra democraţi. Lucrurile sînt acum mult mai complicate. Jucăm un joc subtil!

Mult prea subtil, gîndi ea, întrebîndu-se dacă el însuşi credea ceea ce spunea, sau dacă noul titlu răsunător şi biroul impozant pe care i-l dăduseră nu-l făcuseră cumva mai precaut în exprimarea părerilor sale politice.

Duval C. Cunningham se îmbrăca în stofe scoţiene şi fuma pipă, în timp ce mulţi dintre colegii săi actuali se îmbrăcau ca oamenii de afaceri din Wall Street [1] şi preferau ţigările englezeşti; în alte ministere erau denumiţi ironic „băieţii cu ghetre şi pantaloni reiaţi". Afară de asta, era presbiterian [2] de modă veche, în timp ce mulţi dintre colegii săi aveau, pe faţă sau în ascuns, puternice tendinţe catolice — fapt ce exercita o influenţă subtilă [3], pe care o discutase de mai multe ori cu Faith, făcîndu-i unele mărturisiri neplăcute.

— N-ar trebui să se introducă religia în politică, se plînsese el, dar asta este situaţia, şi nu ştiu cum să-i fac faţă.

— Singura soluţie este să vă vedeţi de treabă şi să tăceţi mîlc, îi răspunsese Faith rîzînd, şi

[1] Stradă din New York unde îşi au birourile cele mai mari bănci, firme industriale şi comerciale americane.

[2] Adept al unei secte calvine, puritane, întemeiată în secolul al XVI-lea în Anglia.

[3] In Statele Unite sectele protestante, cărora aparţine marea majoritate a credincioşilor, au exercitat pînă în ultimele decenii o influenţă preponderentă în viaţa de stat. În vremea din urmă însă, deşi are un număr mai mic de credincioşi, biserica romano-catolică reuşeşte să exercite înrîurire asupra politicii interne şi externe a S.U.A.

poate că vor uita că sînteţi un calvinist periculos!

El dădu din cap.

— Nu sînt sigur, şi nu sînt de loc sigur că trebuie să-mi pun lacăt la gură şi să nu vorbesc despre anumite lucruri care se întîmplă.

Mai tîrziu, cînd se gîndi la această conversaţie, Faith regretă că nu îl încurajase să lupte. De ce nu o făcuse? Poate că nu dorea să-şi periclitezе propria ei slujbă. Îi fu ruşine de ea însăşi.

Mister Cunningham era un expert în domeniul său. La început, fusese un economist specialist în comerţul exterior şi în subsidiar în comerţul cu America Latină. Entuziasmat de *New Deal*, renunţase la catedra sa de la Universitate şi acceptase invitaţia Washingtonului. Cînd drumurile lor se încrucişaseră pentru prima oară, devenise un element de bază în Biroul pentru afacerile interamericane [1], şi steaua lui se înălţa cu o strălucire neobişnuită. Cînd această instituţie trecuse în cadrul Departamentului de Stat, fusese transferat acolo, şi Faith împreună cu el. Era foarte muncitor, idealist şi cinstit, iar calităţile sale fuseseră de obicei recunoscute de cei de la conducere. Dar în ultima vreme Faith băgase de seamă că atît elanul, cît şi zelul lui dispăreau treptat.

Se simpatizaseră reciproc, aşa cum observase el mai tîrziu, chiar de la prima întîlnire. Un prieten comun de la Uniunea Panamericană [2] o trimi-

[1] Instituţie a cărei menire era să propage ideologia panamericanismului, folosită de monopolurile din S.U.A. spre a-şi camufla politica expansionistă faţă de ţările din America Latină.

[2] Organizaţie regională internaţională, cu sediul la Washington, creată în 1890 de prima Conferinţă panamericană. In 1948 Uniunea

sese la el. Deşi nu prea bătea bine la maşină şi nu era o stenografă pricepută, iar despre politică avea idei cu totul imprecise, vorbea spaniola curent şi el o angajase pe loc. Mai tîrziu lucraseră în administraţia civilă.

După doi ani petrecuţi la Colegiul Bennington[1], sănătatea mamei ei se înrăutăţise atît de mult, încît Faith hotărîse (cu o teamă ascunsă şi cu un resentiment tot atît de ascuns faţă de biata bătrînă) să nu se mai întoarcă la colegiu şi să caute un post la Washington. Din momentul în care păşise în biroul lui *mister* Cunningham se simţise bine, ca şi cum ar fi intrat să stea la taifas cu vreun profesor simpatic de la colegiu. Cunningham se rezemase de speteaza scaunului său basculant şi, strîngînd pipa între dinţi, îşi prinsese mîinile după cap, în părul tuns scurt. Mormăi diverse întrebări, printre dinţi, şi după cîteva clipe Faith se trezi că purta singură întreaga conversaţie. Îi povesti despre cursurile de economie şi sociologie pe care le urmase, lăsînd însă deoparte arta Renaşterii şi poezia spaniolă, deoarece nu i se păreau la locul lor într-o instituţie de stat (intenţionase să predea literatura spaniolă după obţinerea diplomei). Considera că problema limbii era rezolvată. Cînd Faith termină, el se aplecă înainte, se scărpină la ceafă şi spuse :

— O să te descurci foarte bine !

---

panamericană a devenit organul central permanent al Organizaţiei Statelor Americane (O.S.A.), care serveşte Statelor Unite ale Americii ca instrument al politicii lor de expansiune economică şi politică în America Latină.

[1] Instituţie de învăţămînt superior pentru femei din statul Vermont, S.U.A.

Cînd ieşi din birou, strigă după ea :

— *Salud !*

Faith se întoarse şi-l privi un moment încîntată şi zîmbitoare. Îi răspunse :

— *Salud !*

De atunci se înţelegeau minunat. După cum spunea el, începuse ca simplă practicantă şi devenise mîna sa dreaptă. Faith protesta, fiindcă asta înseamnă şovinism masculin, dar el rîse şi îi arătă prima notă calificativă pe care i-o dăduse. Era „excelent". Şi după aceea rămăsese totdeauna „excelent".

Lăsă din mînă dosarul cu hîrtii „de rezolvat urgent", pe care-l răsfoia inconştient, şi se uită la ceas. Aproape 6, şi *mister* Cunningham nu venise ! Ce o să se întîmple cu după-masa asta ? Era foarte neplăcut, pentru că după orele de birou n-o să poată face mare lucru în legătură cu hîrtiuţa roz. Oricum, o să-i vorbească astă-seară, ca să poată aranja totul mîine la prima oră. Avea înaintea ei o zi întreagă. Cel puţin pentru asta putea să fie mulţumită.

Era frămîntată şi se întreba ce să facă dacă *mister* Cunningham nu va veni pînă într-un ceas sau două. Ar însemna un nou telefon de explicaţii lui Thatcher. Poate c-ar trebui să-i spună categoric lui *mister* Cunningham că nu mai poate rămîne peste orele de birou.

Afară se auzi eşapamentul unui automobil şi tresări. Era mulţumită că-l convinsese pe Thatcher să nu mai vină s-o ia : îi fusese teamă că într-o bună zi ar fi în stare să-l insulte pe *mister* Cunningham. „Ce nervoasă sînt ! se gîndi ea. Ce stupid !

N-am de ce să mă frămînt pentru povestea asta. Sau e vreo confuzie la mijloc, sau e o chestiune de rutină administrativă, lipsită de semnificaţie. Astăzi trec pe toată lumea prin ciur şi sită. Ai zice că văd comunişti pretutindeni."

Se ridică de la birou şi se duse la fereastra mare cît zidul. Observă, cu un sentiment neplăcut, că se pregăteşte o furtună. Sub o rază de soare întîrziată ce străpungea norii ca fasciculul unui reflector monumentul lui Washington părea un ac de aur impresionant. O dată văzuse un fulger căzînd pe monument.

O adiere de aer cald şi umed străbătu prin fereastră, şi jaluzelele se mişcară uşor. Se lăsa o lumină curioasă, metalică, de parcă ar fi privit peisajul prin sticla groasă a unei butelii vechi. Cu ochii aţintiţi spre peluzele Casei Albe, se întrebă dacă lumea care alerga sub ulmii bătrîni ai Ellipsei [1] o să se poată adăposti înainte de izbucnirea furtunii. Auzea slab clopoţelul tramvaielor de pe Pennsylvania Avenue ; vatmanii erau iritaţi de călătorii care se înghesuiau şi de şuvoiul maşinilor ce se îndreptau spre casă. Deodată se simţi singură, vag deprimată. Acasă.... afară de ea, toţi ceilalţi se duceau acasă. Simţi nevoia să fie cu Jeanie.

Undeva, în depărtare, se auzea tunetul. Vîntul se stîrni cu o violenţă tropicală. Pălăria de pai a unui bărbat se rostogoli pe trotuar şi ajunse pe caldarîm, unde fu călcată de o limuzină a armatei, cu trei stele pe tăbliţa numărului şi care trecea în goană. Vîntul spori, se revărsă peste Mall, împingînd cumuluşii negri ca pe o turmă de oi. Un fulger brăzdă cerul. Cu ochii minţii, Faith văzu valurile învolburîndu-se pe Potomac [1] şi auzi urletul vîntului.

[1] Esplanadă în formă de elipsă situată în faţa Casei Albe.

Poate că asta era cauza stării ei de tensiune, a fricii ei latente. Se întoarse cu gîndul şase ani în urmă, la vremea cînd se plimbaseră cu barca cu pînze pe fluviu. Deodată o rafală violentă, ca aceea de azi, răsturnase barca. Reuşise să iasă la suprafaţă din apele adînci şi noroioase ale fluviului şi să se agaţe de catarg. Întinsese apoi mîna şi-l trăsese spre catarg pe tînărul cu care fusese în barcă. În ochii lui citise o nemărginită recunoştinţă. Mai tîrziu ei fuseseră luaţi pe bord de o şalupă a poliţiei portului. Cu apa şiroind de pe el, Thatcher fusese împins în şalupă : se cramponase de mîna ei şi începuse să plîngă cu sughiţuri.

Deasupra Mallului norii se sparseră acum, şi ploaia se revărsă potop. Incapabilă să-şi stăpînească neliniştea, se depărtă de la fereastră. În acel moment auzi trîntindu-se uşa biroului lui *mister* Cunningham. Emoţiile şi amintirile erau atît de încîlcite, încît trebui să treacă o bună bucată de vreme pînă să-şi aducă aminte de problema cea mai urgentă, hîrtiuţa roz. Primul ei gînd fu să se repeadă imediat în biroul lui *mister* Cunningham, dar ceva o ţinu în loc.

Probabil că era una din zilele cînd nu dorea să fie deranjat, altfel ar fi trecut prin biroul secretarelor, cu care ar fi schimbat cîteva glume. Aşteptă soneria, ţinîndu-şi răsuflarea. Chiar cînd nu dorea să vadă pe nimeni, o chema. Poate că şade la biroul lui, scormonind printre hîrtii,

[1] Washingtonul este aşezat pe malul fluviului Potomac.

examinînd însemnările pe care i le-a lăsat. După aceea va urma soneria. Dar soneria nu se auzi.

Mai aşteptă puţin, dar fără rezultat. Nu-i mai rămînea altceva de făcut decît să ia iniţiativa. Bătu la uşă şi deschise încet, dar el nici nu băgă de seamă.

Şedea la biroul mare, aşa cum îşi închipuise Faith, dar cu spatele la dînsa. Privea fix spre fereastra mare cît zidul. Pe cerul înnorat începeau să se lase umbrele înserării, dar erau în parte ascunse de draperiile grele din catifea cafenie ce încadrau fereastra. Întunecimea din biroul vechi ca o cavernă părea mai pronunţată decît de obicei şi nu era de loc înviorată de hărţile mari, în culori vii ale Americii Centrale şi de Sud, care păruseră atît de atrăgătoare cînd fuseseră înrămate şi atîrnate pe pereţi.

În timp ce se apropia, paşii îi fură înăbuşiţi de covor.

— *Mister* Cunningham... rosti ea şovăitoare.

El se întoarse brusc, surprins, parcă i-ar fi pocnit cineva o pungă la spate. Faith observă că părea obosit şi hărţuit, mult mai bătrîn decît ar fi trebuit să pară cu părul tuns scurt. Avea cearcăne la ochi, şi pleoapele îi erau puţin umflate.

— Ce s-a întîmplat ? o întrebă el. Nu-i vorbise niciodată pe un ton atît de tăios.

— Aş... Aş dori să vă vorbesc într-o chestiune personală...

La birou nu obişnuia să vorbească niciodată despre probleme personale. Deşi cunoştea amănunte din viaţa sentimentală a celorlalte fete, toate bucuriile şi necazurile lor, şi deşi *mister* Cunningham îi povestise deseori despre băieţii lui şi

uneori despre certurile cu soţia, Faith, în schimb, nu vorbea de loc despre viaţa ei intimă. Dar hîrtiuţa roz, deşi o privea pe ea, era, în acelaşi timp, şi o chestiune oficială. Nu crezuse că va avea vreo ezitare ca să-i vorbească despre sine.

— Dă-i drumul, spuse el.

— V-am aşteptat toată ziua, începu Faith, fără nici un fel de legătură cu ce dorea să-i spună.

— Aşa ? îi răspunse.

Nu o ajuta de loc. Părea neprietenos, aproape supărat dintr-o pricină oarecare. Luă o pipă şi trase din ea de cîteva ori, scoţînd sunete şuierătoare. Atitudinea lui o vexă şi era cît pe-aici să nu-i mai spună nimic. Dar, gîndindu-se la ce o aştepta poimîine la ora 11, se hotărî să continue. În cele din urmă, izbucni :

— Am fost citată !

Nu putu să termine, să-i spună toate amănuntele, pentru că expresia pe care o citi pe faţa lui o paraliză.

Se uita la ea ca la o persoană total străină. Avea senzaţia îngrozitoare pe care o încercase o dată cînd vizitase împreună cu profesorul ei de psihologie secţia de schizofrenici a unui spital de boli nervoase, senzaţia că există două lumi separate. Acum *mister* Cunningham era într-o lume, şi ea într-alta, şi nu se putea găsi nici un mijloc de a arunca o punte peste prăpastia care-i despărţea. Simţi acest lucru cu precizie, înainte ca el să deschidă gura, să spună vreun cuvînt. Pesemne că lui *mister* Cunningham i se întîmplase ceva, ceva îngrozitor. Sau cumva... i se întîmplase ei ceva ?...

În sfîrşit, mister Cunningham rupse tăcerea.

— Ştiu, spuse cu o voce obosită, am fost chemat de şeful personalului. Ei socotesc că această chestiune... e gravă...

Faith continuă cu tot ce avea de spus, poticnindu-se la fiecare cuvînt, dar hotărîtă să meargă pînă la capăt.

— Doream să vă rog să aranjaţi dumneavoastră... sau să aranjeze Departamentul ca citaţia să fie retrasă. Sînt sigură că e o greşeală la mijloc... Comisia n-are de ce să mă cheme *pe mine!*

— Dragă Faith, îi răspunse el, reluîndu-şi aproape tonul obişnuit, ar trebui să ştii cum stau lucrurile. Şi ştii foarte bine că eu nu pot face nimic!

Faţa ei exprimă o mirare adîncă.

— Vreţi să spuneţi că nici măcar n-o *să încercaţi?*

Mister Cunningham îşi întoarse privirea şi spatele i se încovoie puţin. Părea atît de vlăguit, că abia mai putea să vorbească.

— Orice aş face pentru dumneata n-ar avea nici un rezultat. Nici chiar Departamentul n-are nici o putere. Nu poate influenţa comisia. Mai mult, Departamentul este alarmat că unul dintre funcţionarii săi a fost citat de comisie. Acum se discută alocaţiile pentru bugetul Departamentului, şi o chestiune ca a dumitale poate lesne avea un efect negativ. Ştii cum merg acum lucrurile. Departamentul consideră că lucrul cel mai important este deocamdată să-şi apere reputaţia, aşteptîndu-se la eventuale atacuri în Congres în legătură cu citarea dumitale.

În sufletul ei mînia se aduna, picătură cu picătură, pînă ce se revărsă într-un adevărat şuvoi.

— Va să zică, Departamentului nici nu-i pasă dacă sînt sau nu vinovată, pe el îl interesează doar să nu-şi păteze reputaţia! Şi asta pentru bugetul, pentru dolarii, pentru posturile lui!

Săgeata îşi atinse ţinta. Mister Cunningham se întoarse spre ea cu o expresie rugătoare în ochi.

— Ascultă, Faith, nu-ţi spun ce simt, îţi spun care-i punctul de vedere al Departamentului de stat. Nu eu stabilesc politica Departamentului; măcar de-aş stabili-o eu! Altfel ar sta lucrurile! Tot ce pot face eu este să execut ordinele. N-am încotro...

— Asta s-a mai spus şi în altă parte, remarcă ea cu amărăciune. Dar nici aici nu sună altfel.

— Încă ceva; să nu uiţi, te rog, să-ţi faci un bilet de voie pentru timpul cît vei lipsi pentru a te prezenta la comisie — ştii, pentru eventualitatea unei anchete a Departamentului...

Vorbea acum atît de încet, încît abia îl putea auzi.

— *À propos,* telefonul e pus sub observaţie.

— Aha, vă suspectează şi pe dumneavoastră!

El încuviinţă din cap şi îşi scărpină ceafa.

— Faith, sfatul cel mai bun pe care pot să ţi-l dau personal este următorul: afară de cazul cînd comisia te-ar absolvi categoric de orice vină... dă-ţi demisia!

Îl privi cuprinsă de o furie aprigă.

— *Nu-mi dau demisia!*

Pe cînd dădea să iasă în fugă din biroul lui, el îi strigă:

— Faith, Faith, îmi pare rău!

Se opri o clipă să-i răspundă:

— *Salud!*

Trînti ușa și se opri, fără să-și poată stăpîni tremurul nervos. Slavă domnului, se gîndi ea, că nici una din fete nu era în birou. Dacă ar fi știut că fusese în birou și ar fi putut să tragă cu urechea, n-ar fi îndrăznit să dea ochii cu ele.

Fără nici o ezitare, apucă telefonul de pe biroul ei și chemă centrala. Cu o voce agitată, spuse :

— Casa Albă, vă rog !

În receptor se auzeau pîrîituri provocate de fulgerele care, acum, brăzdau cerul în depărtare.

4

Ploaia încetase, și de pe asfaltul lucios al lui Connecticut Avenue începuseră să se ridice aburi ușori. Panglica lui lată își schimba mereu culoarea, datorită alternării luminilor de la stopuri : roșu, portocaliu și verde, care dădeau impresia unor luni suprarealiste deasupra unor mări nemișcate. Pe raza colorată a fiecărei luni alergau urmele opace și tremurate ale roților de automobil, care, străbătînd timpul și spațiul, păreau să nu fi lăsat pe pămînt nici o altă dovadă despre trecerea lor. Din cînd în cînd, cu o precizie matematică, un tramvai luminat, gol luneca pe drumul său, fixat o dată pentru totdeauna, spre un punct ce dispărea la orizont.

Faith nu auzea nici un zgomot : nici bîzîitul ca de insectă al cauciucurilor mașinilor, nici clopoțelele dogite ale tramvaielor. Numai văzul nu o părăsise. Îi era necesar ca să se orienteze și per-

cepea inconștient bulevardul, înfățișarea lui ; dar nici măcar claxonul violent și neașteptat al unui taxi nu o făcu să sesizeze pericolul. Căci în acele clipe riscul unei vătămări corporale îi părea neînsemnat.

Pericolul trecu, și traversă bulevardul trecînd pe trotuarul din dreapta. Se hotărîse să facă pe jos drumul spre casă, și acesta era itinerarul pe care-l urma în mod obișnuit, ca să poată privi vitrinele unor magazine mici și elegante. Cu acțiunile reflexe ale unui animal care a învățat perfect drumul printr-un labirint, picioarele o purtau în direcția în care se deprinsese să meargă. Voința îi era anihilată, i se părea că trăiește un vis fără sfîrșit. Se simțea total străină față de întreaga întîmplare, avînd aceeași impresie ca la vizionarea unui film vorbit într-o limbă străină, necunoscută și fără titluri traduse. Ca să se încredințeze că totul e real, se opri sub un felinar și deschise geanta neagră de lac, petrecută după umăr cu o curea lungă. Da, uite hîrtiuța roz, exact unde o pusese. Se uită la ea, nevenindu-i să creadă : fusese sigură că dispăruse.

Simți un junghi dureros ; pentru moment, confundă durerea cu senzația de foame. Dar știa că nu-și poate permite luxul unui diagnostic greșit. Durerea era cauzată de frică. Se temea să arate lui Thatcher hîrtiuța roz. Ce o să spună el ? O trecu un fior. Frica de Thatcher reprezenta un element nou în viața ei. În ciuda neînțelegerilor fățișe sau ascunse ce avuseseră loc în cursul căsniciei, nu crezuse niciodată că o să se teamă să discute cu el vreo problemă. Felul cum reacționa acum, gîndi ea, nu-i semăna de loc. Avea, oare, să se

teamă de ceva? De ce, oare, s-ar fi putut teme?

De nimic. Răspunsul era categoric, de absolut nimic!

Supărării și indignării ei de la birou le luase locul un sentiment de dispreț, tot atît de profund cît fusese respectul ce-l purtase în cursul acestor ani lui *mister* Cunningham. Nici nu putea găsi cuvinte potrivite pentru a-și exprima disprețul. Nu-și închipuise niciodată că el se va da învins într-o asemenea situație. Cu cîțiva ani în urmă, cînd Camera Reprezentanților hotărîse să se sisteze plata salariilor a trei funcționari din cauza opiniilor lor, *mister* Cunningham fusese unul dintrei criticii cei mai vehemenți ai administrației și declarase că o asemenea măsură echivalează cu interzicerea exercitării drepturilor civile, și, prin urmare, este o încălcare a constituției. Puțin timp după aceea, președintele Roosevelt, într-un mesaj către Congres, spusese același lucru, iar *mister* Cunningham fusese foarte mulțumit de el însuși și de președinte.

— Roosevelt a avut perfectă dreptate să atace Congresul! remarcase el într-o conversație cu Faith. Nu poți să dobîndești victoria fără luptă!

Acum însă, reflectă Faith, Duval Cunningham s-a alăturat obscuranțiștilor.

Reacția ei imediată fusese să treacă peste Cunningham, direct la vîrfuri. Învățase din experiență că nu face să-ți pierzi vremea cu birocrații mărunți. Lăsînd la o parte pierderea de timp, era absolut fără rost și trebuia să se grăbească. De interogatoriu n-o despărțeau decît atît de puține ore! Înainte nu se gîndise niciodată la o fizică a timpului, nu crezuse că orele, minutele, secun-

dele se pot comprima într-atîta, încît să pară așa de infime, sau că, dimpotrivă, pot fi amplificate de legile refracției, care se aplică oglinzilor concave. Orele care se scurseseră de cînd vorbise cu Casa Albă i se păreau mult mai lungi decît cele în care îl așteptase pe *mister* Cunningham.

I se părea că nu va fi în stare să aștepte pînă a doua zi dimineață, cînd avea audiență la Casa Albă, deși chiar și numai gîndul audienței îi dădea un sentiment de ușurare. Știa că există cel puțin un om în Washington care poate să o ajute și o va ajuta, o persoană ale cărei sfaturi erau căutate și luate în seamă de președinți și regi.

Cît de ridicolă era în fond! Faptul că *mister* Cunningham se lepădase de dînsa (existau cuvinte mai tari ca să-i califice purtarea, dar nu dorea să le folosească) o impresionase ca și cum s-ar fi văzut condamnată să fie aruncată într-un lagăr de concentrare nazist! Uneori Thatcher îi reproșa că n-are simțul umorului, pentru că nu rîdea de aceleași lucruri ca și el. Ei bine, poate că această chestiune cu hîrtiuța roz va deveni ceva despre care va putea să rîdă! Poate că Thatcher va rîde și el după ce totul se va fi terminat.

Mai bine dispusă, se opri în fața vitrinelor strălucitor luminate ale magazinului „Jean Matou" și admiră o rochie de interior, drăguță. Văzu și niște ciorapi diafani de nailon, de culoarea pielii bronzate, și-și puse în gînd să și-i cumpere mîine. Era expusă și lenjerie neagră, împodobită cu dantelă franțuzească, fină și frumoasă, lucrată de mînă, desigur ᴝrea scumpă, dar în genul lu-

crurilor pe care Thatcher obișnuia să i le cumpere, spunînd că se potrivesc cel mai bine liniei grațioase a șoldurilor ei. Se gîndi cu plăcere că nu era chiar atît de urîtă. La New York, în ultima săptămînă a lunii lor de miere, Thatcher îi cumpărase un adevărat trusou de la Bergdorf; și asta în ciuda protestelor ei, căci știa că nu poate să-și permită asemenea cheltuieli extravagante. Poate că ar fi trebuit să-și cumpere lucrurile din vitrină, să se îmbrace cu ele și să-i facă o surpriză lui Thatcher. Poate că puțină dantelă ar putea să contribuie la restabilirea atmosferei de altădată.

Continuă să umble pe Connecticut Avenue, observînd că asfaltul se uscase, oprindu-se alene din loc în loc, să privească cîte un vas vechi de argint, frumos lucrat, sau un buchet de orhidee în vitrina unei florării. Dar toate aceste impresii erau punctate de amintiri în legătură cu Thatcher, umbre fugitive ale trecutului: crîmpeie de conversație, scena în care îi spusese întîia oară „Rățușco" (poreclă care, spunea el, i se potrivea pentru că avea păr blond și ochi negri)... Cît era de fermecător cînd îi povestea istorioare de-ale lui Moș Remus[1], în dialectul moale, cald din sud!... Cît de liniștită se simțea cînd se sprijinea de brațul lui puternic, în timp ce priveau împreună cum răsare luna, la concertele de la Water Gate!... Cum aproba, cu unele rezerve însă, mobila

[1] Istorioare umoristice pentru copii, bazate pe folclorul negrilor din sudul S.U.A., culese și prelucrate de scriitorul american *Joel Chandler Harris* (1848—1908).

Chippendale[1] din casa ei de la Georgetown (erau piese vechi, rămase de la maică-sa și fuseseră admirate cîndva și de tatăl ei)... modul strălucit în care Thatcher își arăta priceperea la scrimă (artă practicată și de tatăl ei)... lungile plimbări, sub clar de lună, în afara orașului, cu Packardul decapotabil, galben fluorescent în noapte. Fusese atît de vesel, atît de bun cu ea! Și fusese atît de singură, atît de timidă!

Faith ajunse la Dupont Circle și îl traversă pe drumul cel mai scurt, sub arborii bătrîni și rămuroși. Exact la mijloc se afla o fîntînă de marmură, reprezentînd niște sirene care susțineau un vas nu prea adînc, dar care da impresia unei cupe imense, neobișnuite. Apa se revărsa din ea cu un susur plăcut, ca o șampanie spumoasă. Se opri și se uită din nou la fîntînă. Aici stătuseră amîndoi, într-o dimineață, înainte de răsăritul soarelui și el o sărutase întîia oară. Amintirea acelei clipe însemna evocarea unei bucurii amestecate cu suferință.

Petrecuseră ziua aceea ca într-un vîrtej; o asemenea zi își închipuise uneori, dar încă nu apucase niciodată în realitate. Fusese o zi plină în toate privințele. La sfîrșit, însă, evitaseră împlinirea fizică, ea — de teamă, el (cum îi explicase mai tîrziu) — de frică să nu o piardă. După aceea observase că spusese, fără să-și dea seama, ceva cu dublu înțeles; atunci însă înțelesese vorbele lui

[1] Stil caracterizat printr-o bogăție excesivă de linii curbe creat de tîmplarul englez Thomas Chippendale, la modă în țările anglo-saxone în cea de a doua jumătate a secolului al XVIII-lea.

ca atare. De-abia după mai mulți ani descoperi că își fixase ca regulă de conduită să se culce cu orice femeie afară de aceea pe care o iubea. Pretindea, ca o condiție obligatorie, ca viitoarea lui soție să fie „pură". Dar toate acestea nu fuseseră încă înscrise în codul relațiilor dintre ei, și la început fiecare era înmărmurit de admirație față de frumusețea celuilalt.

În acea zi împlinise douăzeci și unu de ani, și era plină de amintirea părinților. Acceptase invitația fostei colege de universitate, Mary Margaret Haswell, de a o vizita la Baltimore, dar în ultima clipă se răzgîndise. Avusese sentimentul ciudat c-ar comite un act de trădare părăsind casa din Georgetown, martora atîtor minunate aniversări, care nu se vor mai întoarce niciodată... și care erau transformate în adevărate *fiestas*[1] de tatăl ei, al cărui temperament focos tipic spaniol își găsea un echilibru perfect în firea rezervată a mamei, originară din Noua Anglie. Faith se simțea pe atunci apărată și fericită — știa că este iubită.

Se hotărîse să stea acasă, să asculte cîntece *flamenco*[2] din colecția de discuri a tatălui ei, să recitească pasajele preferate din Unamuno[3] și să răsfoiască albumele cu fotografii din copilărie. Dorea să-și facă în ziua aceea un bilanț al vieții. Se simțea foarte bătrînă și disperată că pînă

[1] Sărbători (în limba spaniolă în original).
[2] Cîntecul țiganilor din Andaluzia (în limba spaniolă în original).
[3] *Miguel de Unamuno* (1864—1937), scriitor spaniol care, în anii războiului civil (1936—1939), s-a pronunțat împotriva fascismului.

atunci nu făcuse nimic în viață. Știa acum că în realitate tot ceea ce dorise atunci fusese puțină distracție; dar autoanaliza o împiedicase să înțeleagă această dorință. Mulți ani mai tîrziu o apuca rîsul cînd își aducea aminte de imaginea tragică ce și-o făurise despre ea însăși; dar atunci era atît de singură, încît singurătatea devenea o durere reală, palpabilă.

Vremea o înfrînsese însă. Acel sfîrșit de aprilie era prea plăcut ca să stai în casă. Privise la soarele de afară, care strălucea printre frunzele verzi ale ramurilor tinere ce se bolteau deasupra străzii și suspinase. Prin fereastra deschisă trase în piept aerul înmiresmat de primăvară, cu gîndul la merii înfloriți și la azaleele trandafirii din grădinile Virginiei. După care capitulă și își puse costumul de călărie.

Astfel îl întîlnise pe Thatcher. Drumurile lor s-au încrucișat pe neașteptate într-un crîng de corn înflorit și deodată au început să călărească alături. Fiind într-o stare sufletească romantică, el îi păru aidoma unui centaur clasic. Lat în spate, cu talia zveltă, chipeș și îmbrăcat corect într-o jachetă de călărie cu carouri, se ținea foarte drept în șaua englezească și conducea calul cu un fel de aroganță dezinvoltă. Trei amănunte o izbiră pe Faith: nu purta pălărie, și razele soarelui i se prefirau jucăușe prin părul blond, ondulat; picioarele încordate în cizme îi erau mușchiuloase și puternice ca ale unui jucător de polo[1], iar calul său roib era de rasă și îl asculta întru totul.

[1] Joc sportiv în care jucătorii, călări, lovesc mingea cu bastoane lungi.

Avea o grație și o stăpînire de sine extraordinare. Mai tîrziu îi observă fața.

Calul ei necheză și o veveriță se repezi nebunește într-o scorbură.

Tînărul îi zîmbi. Zîmbetul lui era atît de insinuant, atît de intim, de personal, încît avu sentimentul că îi va spune foarte firesc că o așteaptă de o sută de ani în această pădure pentru a alunga blestemul cu care fusese vrăjit. (Acum își dădea seama că nu reușise să alunge blestemul.)

Îi întorsese zîmbetul. Potcoavele cailor băteau ritmic cărarea de pădure, acoperită cu frunze.

— Pot să călăresc alături de dumneavoastră ? o întrebase el. Tonul lui era politicos, dar ușor și prietenesc.

Ei îi plăcu felul cum lăsa să-i alunece dîrlogii printre degete, îi plăcu modul în care părea că se contopește cu calul său.

— Da, desigur, răspunse.

— Mă numesc Thatcher Vance, o informă el.

În clipa aceea fusese fermecată de ochii lui de un albastru-intens de cobalt, scînteind de vitalitate ca razele de soare pe apele unei mări adînci. Avea un nas subțire și buze pline, dar ușor ironice, o combinație care exprima aceeași superioritate plină de sine, aceeași aroganță ca și ținuta lui. Era ciudat însă că această aroganță nu devenea supărătoare, dimpotrivă, avea ceva atrăgător.

Abia avusese timp să-i spună și ea numele, că și ajunseră la un vechi gard de lemn la marginea unei poieni. El dădu pinteni calului și trecu gardul dintr-o săritură. Îl urmă, dar cu mai puțină

siguranță. Ochii îi rîseră și ea reacționă imediat la aerul lui triumfător.

— Călăriți ca și cum ați fi crescut pe cal, se auzi spunîndu-i. Dar în gînd își zicea : „Călărește exact ca tata..."

— Chiar așa am crescut, mai mult sau mai puțin, îi răspunse el.

Și, aproape fără să-și dea seama, începură să-și povestească unul altuia despre viața lor, începînd tocmai din copilărie.

Îi povesti că cea mai mare parte din viață și-o petrecuse la Washington, că ambii ei părinți muriseră, mama, acum un an, iar tatăl, cînd ea împlinise doisprezece ani.

Pe fața lui Thatcher se citi mirarea.

— După numele dumneavoastră, Robles... — ezită asupra pronunțării — am crezut că, poate, sînteți străină. Apoi surîse și adăugă : Sînteți o *señorita, si* ?[1]

Pentru ea era o veche problemă : nimeni nu pronunța *Robles* corect de prima dată. Și dorea uneori cu disperare ca numele ei să fie Smith, Jones sau Green ; dar de fiecare dată, din lealitate față de tatăl ei, se mustra pentru această dorință. Doar un nume nu trebuie să aibă o rezonanță anglo-saxonă ca să fie american ! Da data aceasta o undă de oboseală îi străbătu vocea cînd îi explică.

— Tatăl meu, spuse ea, pronunțînd rar și accentuat fiecare cuvînt, a fost odinioară atașat în serviciul diplomatic spaniol. Era în post la Washington. De aici numele Robles. Mama era

[1] Domnișoară, nu-i așa ? (În limba spaniolă în original.)

din Noua Anglie, născută Prentiss. De aici prenumele Faith. Aţi înţeles ?

— Am înţeles.

— Şi încă ceva : cam prin 1685 o Prentiss a fost judecată pentru vrăjitorie. Aşa că fiţi cu ochii în patru !

— Voi fi, îi răspunse el serios. Dar trebuie să vă pun în gardă şi eu : am laba piciorului stîng de dinapoi al lui Brer Rabbit[1].

Nu mai avu nici o dificultate cu numele ei.

El era originar din Tidewater, statul Virginia, din mica nobilime de la ţară, şi rămăsese orfan de tată din fragedă copilărie. Urmase cursurile Universităţii din Virginia şi vorbea cu nostalgie despre viaţa lui de student.

— Faptul că am fost nevoit să părăsesc facultatea ca să-mi cîştig existenţa a fost o lovitură teribilă, îi spuse el. Ce treabă plicticoasă să-ţi cîştigi existenţa !

— Sînteţi funcţionar de stat ? îl întrebă ea.

— O, nu ! răspunse Thatcher, cu o umbră de dispreţ în glas, slavă domnului, nu ! Lucrez la o agenţie de publicitate.

Faith se înroşi.

— Eu sînt funcţionară de stat.

Tînărul rîse vesel.

— Vă iert, îi spuse, atîta timp cît nu sînteţi unul dintre profesorii ţîcniţi ai *New Deal*-ului.

„Lucrez pentru unul dintre aceştia şi nu e de loc «ţîcnit»", gîndi ea indignată. Dar trecuse peste asta.

[1] Laba piciorului stîng dinapoi este talismanul lui Brer Rabbit (Fratele Iepure), eroul multor snoave de ale negrilor din S.U.A., care prin vicleşug reuşeşte să biruie fiarele pădurii. Brer Rabbit este un simbol al isteţimii şi al şireteniei.

Ce rost avea să discute în contradictoriu cu Thatcher Vance ? Era prea plăcut să stai de vorbă cu el, prea plăcut să fii în tovărăşia lui.

Călăriră un timp în tăcere. Razele soarelui răzbăteau printre frunzele tinere, tărcînd aleea care părea o imensă blană de leopard. Aproape că-şi uitase însoţitorul... cînd, deodată, calul ei cabră.

— Atenţie ! îl auzi pe Thatcher strigînd, şi în aceeaşi clipă o apucă de braţ, strîngînd dîrlogii, iar coapsele lor se atinseră.

— A fost un şarpe, spuse tînărul, după ce îi liniştise calul. N-aţi fost atentă, puteaţi să cădeţi.

Faith îşi trase răsuflarea.

— O, mulţumesc !

Îi zîmbi din nou, în felul acela atît de intim, atît de insinuant, şi ea-şi dădu seama că inima îi bătea cu putere, dar nu din pricina spaimei prin care trecuse.

Apoi minunatul vis continuase. Băură *coca-cola*[1] într-un *drugstore*[2] dubios la o răspîntie şi hoinăriră pe malurile unei gîrle care curgea repede ; apoi se trezi că cinează cu el într-un han care semăna cu o poză dintr-una din cărţile ei de poveşti, unde era înfăţişat un han englezesc pe malul rîului Dee. Mai tîrziu, după ce se repeziseră acasă să se schimbe, s-au întîlnit la Congresional Club, să danseze, să bea şampanie şi să facă cunoştinţă cu prietenii lui, eleganţi şi rafinaţi. Părea că el cunoaşte pe toată lumea şi

[1] Băutură răcoritoare, uşor alcoolizată.
[2] Magazin tipic american, în care se vînd răcoritoare, îngheţată, produse farmaceutice şi mărunţişuri.

toată lumea îl cunoştea. După expresia lor, era uşor să-ţi dai seama ce mult plăcea tuturor şi mai ales femeilor cu care vorbea. Chiar în prima seară observase cum i se întuneca privirea cînd se aflau alţi bărbaţi în preajma ei.

Dar acum aceste reacţii luaseră amploare, depăşind limitele rezonabile şi ajungînd să-i ameninţe fiinţa. Thatcher nu şi le mai putea controla. Cum ar fi putut ea să prevadă că apa din fîntînă va deveni amară, iar amintirea primului sărut va avea gust de cenuşă ?

Nu mai putea să privească fîntîna, îi făcea silă. Se simţi înfierbîntată şi hainele i se lipeau de corp. Aversa de ploaie, în loc să răcorească atmosfera, reuşise doar s-o încarce cu aburi. Faith reveni pe deplin la prezent.

Prin apropiere greierii îşi chemau insistent perechea. De pe frunzele ude de ploaie picurau stropi uşori : pic, pic. Zgomotele stridente ale vehiculelor din jurul pieţei nu scăzuseră în intensitate. Un marinar, în uniformă de vară, trecu agale pe lîngă ea şi îi aruncă o ocheadă. Se întrebă, fără entuziasm, ce s-ar fi întîmplat dacă i-ar fi răspuns. Nu ajunsese însă atît de jos. În urma marinarului se iviră doi tineri, braţ la braţ. Apoi, niţel prea tîrziu pentru marinar, îşi făcu apariţia din umbră o prostituată, fardată violent şi îmbrăcată într-o toaletă ţipătoare, cu o pălărie mare de vară.

Faith oftă. Tîrîndu-şi picioarele, traversă cu prudenţă piaţa şi se strecură într-un *drugstore*. Era o fericire să scapi de umezeală. Se aşeză

fericită pe un scaun lîngă un orificiu al instalaţiei de aer condiţionat. Respiră adînc de mai multe ori şi îşi dădu seama că de cînd dăduse ochii cu omul cu pălăria de paie murdară nici că mai respirase.

Privi în jur curioasă. Nu, ar fi fost imposibil să apară într-un loc ca acesta. Era prea lustruit, prea igienic, prea luminos ! Cu toate acestea, tresări involuntar cînd zări o pălărie de paie, uşor pătată, agăţată în cuierul din fund.

— Un pahar de limonadă, spuse ea încet cînd se apropie chelnerul.

O bău pe nerăsuflate şi plecă.

O luă pe strada Q[1]. La podul cu bizoni de bronz se opri. Ajunsese aproape de casă. Starea de efervescenţă, de bravadă îi dispăruse cu desăvîrşire. Dacă Thatcher era acasă, avea să fie nevoită să dea ochii cu el. Poate avea să-i citească pe faţă că are necazuri. Nu putea să-şi înlăture teama. O să aibă curajul să-i spună adevărul ? Asta era problema. Îşi dădu seama că, emoţional, revenise exact în punctul de unde pornise.

Se simţea dezorientată, nesigură de ce trebuia să facă. Îi venea rău numai la gîndul unei noi scene cu Thatcher, iar o scenă în legătură cu hîrtiuţa roz avea să le pună capăt la toate. Îşi simţea trupul săgetat de o durere spasmodică. Îi era oare greaţă, sau avea un junghi la inimă ?

[1] La Washington, oraş construit după planurile întocmite în 1791 de inginerul francez *Pierre L'Enfant* (1754—1825), bulevardele şi străzile sînt croite geometric şi, cu rare excepţii, în loc de nume, poartă numere şi litere.

Limonada fusese sălcie. Poate că nu i-a făcut bine.

Thatcher o aştepta în *living-room,* fumînd nervos şi bînd *whisky* sec dintr-un pahar înalt. Era îmbrăcat într-un smoking alb de olandă, cu *papillon* negru şi cu o garoafă de un roşu-închis înfiptă la butonieră. Arăta aproape la fel de frumos ca în trecut.

— Unde dracu ai fost ?! o întrebă el cu o privire aprinsă. Am telefonat peste tot după tine. Să nu-mi spui, ca de obicei, c-ai uitat că mergem la serată la Elaine.

Ea se înroşi şi sui în goană scările, fredonînd cu o veselie care îi uimi pe amîndoi.

5

Elaine Moncrieff Beverly exercitase, în felul ei, o influenţă subtilă asupra istoriei Statelor Unite. Acest lucru era recunoscut tacit la Washington, dar despre el nu se scrisese niciodată şi probabil nici nu se va scrie. Îi plăcea să reunească personaje care aveau de discutat probleme ce le interesau reciproc, dar care nu s-ar fi putut întîlni într-un cerc mai intim, fără a stîrni comentarii sau chiar un ciclon de suspiciuni. Faith cunoştea bine înclinaţiile lui *missis* Beverly, căci Thatcher îi povestise multe întîmplări care o revoltaseră, în sinea ei, dar totdeauna, ca să nu provoace neînţelegeri între ei, se abţinuse s-o spună.

Cu toate că răsuflase uşurată cînd îi amintise despre serata de la *missis* Beverly, de fapt acesta era singurul loc din Washington pe care Faith ar fi preferat să-l evite în seara aceea. Probabil că va veni şi cineva de la Departamentul de Stat, şi bineînţeles nu cineva cu care ar putea avea vreo afinitate. Se temea ca cineva din minister, fiind la curent cu chestiunea, să nu scape vreun cuvînt despre hîrtiuţa roz. Nu era greu să-şi închipuie ce repulsie ar avea Thatcher de un asemenea scandal public.

Thatcher făcea parte dintre tinerii pe care *missis* Beverly îi invita pentru ca la seratele ei să domnească o atmosferă uşoară şi veselă. Erau o mulţime de tineri care gravitau în jurul ambasadelor Angliei, Franţei, Spaniei şi ale unor ţări din America Latină, în jurul Departamentului de Stat, al celui al Marinei, şi al celui al Aviaţiei, şi, mai puţin, în jurul Departamentului Armatei. Mai puteai întîlni şi cîţiva oameni de la Capitoliu [1], precum şi emigranţi din fostele guverne din Europa răsăriteană. Lui *missis* Beverly îi plăcea să spună că, de la război încoace, seratele ei nu mai erau atît de vesele ca înainte, din cauza blestemaţilor de „roşii" care schimbaseră personalul atîtor ambasade !

Missis Beverly era departe de a fi tînără, şi Faith se minuna de multe ori cum mai poate să reziste ritmului în care-şi petrecea viaţa. Bea

[1] Numele edificiului în care lucrează la Washington Senatul şi Camera reprezentanţilor S.U.A. Aici este vorba de membrii şi de funcţionarii acestor două camere care laolaltă alcătuiesc Congresul S.U.A.

zdravăn, şi se spunea că obişnuia aceasta de cînd unicul ei fiu se sinucisese, cu douăzeci de ani în urmă. Imediat după aceea, divorţase. Avea o mare avere proprie şi continua să trăiască pe picior mare, cum se trăia prin anii 20. Trecutul şi-l învăluia în mister. Cînd fratele ei devenise, pentru un timp, membru în cabinet şi toate uşile îi fură larg deschise, începuse să ia parte activă la viaţa socială din Washington.

În astă seară Faith îşi dădu seama că, deşi fusese deseori în casa lui Elaine Beverly, nu o cunoştea cu adevărat. Bineînţeles, pe ea o invita numai din cauza lui Thatcher şi bănuia că era dispreţuită, fiind tolerată numai pentru că era soţia lui. Thatcher, care băgase de seamă că Faith nu prea era încîntată, o rugase insistent în cîteva ocazii să fie mai comunicativă la aceste serate.

— Ai putea încerca măcar să te prefaci că te interesează prietenii mei, îi spusese o dată Thatcher iritat, ai putea *încerca* să pari fermecătoare ca altădată !

— Nu ştiu să fiu decît eu însămi, îi răspunsese ea pe un ton dispreţuitor.

În seara aceea, în maşină, pe Massachusetts Avenue spre casa lui *missis* Beverly şedea alături de Thatcher fără a scoate nici un cuvînt. Totuşi, cu cîteva clipe înainte de a ajunge la destinaţie, îl întrebă deodată :

— Thatcher, de ce ţii atît de mult la Elaine Beverly ? E atît de bătrînă c-ar putea să-ţi fie mamă...

— De aia îmi şi place, răspunse el tăios. E fragilă şi are un aer aristocratic, ca şi mama !

Faith nu se aşteptase la o asemenea atitudine agresivă din partea lui şi se întrebă dacă nu era pe punctul de a izbucni. Îşi reaminti că, de cîteva zile, Thatcher părea mereu irascibil şi toate cuvintele lui erau şfichiuitoare.

Casa lui *missis* Beverly era considerată ca o copie fidelă a „micului Trianon" al Mariei Antoaneta[1], şi era prezentată turiştilor ca atare de către conducătorii de autobuze. Avea grădini întinse, despărţite de stradă prin grilaje înalte de fier forjat şi garduri vii, care îngăduiau trecătorilor să arunce o privire înăuntru.

Cînd Faith şi Thatcher se apropiară de casă, constatară că serata, cu bufet rece, era în toi. Cerul se înseninase, iar noaptea emana efluvii tropicale.

— Am întîrziat, spuse Thatcher pe un ton de reproş. Elaine o să fie furioasă. Mîine pleacă în Maine[2].

— Ai fi putut veni singur, îi răspunse Faith.

— Ar fi fost mai bine ! Dar am venit de atîtea ori singur, încît s-a răspîndit zvonul că sîntem în divorţ !

— Fleacuri...

— Lumea crede că mă înşeli ! adăugă el cu amărăciune.

---

[1] Mic palat la Versailles, lîngă Paris, reşedinţa preferată a reginei Maria Antoaneta a Franţei (1755—1793).

[2] Stat în nord-estul S.U.A., pe ţărmul Atlanticului ; coasta stîncoasă, munţii, pădurile şi lacurile din Maine atrag nenumăraţi turişti.

Urcară în tăcere treptele de piatră ale casei. Un valet le deschise uşa.

— Bună seara, Judson, spuse Thatcher.

— *Missis* Beverly m-a întrebat dacă aţi dat vreun semn de viaţă, *mister* Vance, îi răspunse valetul. I-am spus că n-aţi dat nici un semn.

În grădină, Elaine Beverly le ieşi imediat în întîmpinare.

— O, dragii mei ! spuse ea. Mi-era teamă că n-o să veniţi ! Ştiţi că este ultima noastră mică reuniune, pînă la toamnă.

— Faith a avut o migrenă, spuse Thatcher, dar, din fericire, i-a trecut.

Faith zîmbi cît putu de dulce.

— Nu puteam să-i stric seara lui Thatcher, spuse ea.

— Am cîţiva prieteni noi pe care vreau să vi-i prezint, spuse doamna Beverly, dar mai întîi răcoriţi-vă cu *mint julep*[1] ! Sînt sigură că v-aţi uscat, după căldura asta îngrozitoare.

— Mor de sete ! spuse Thatcher.

Faith privi în jur prudentă. Între cei douăzeci şi cinci—treizeci de invitaţi, găsi mulţi cunoscuţi, salută din cap şi zîmbi celor care îi remarcaseră sosirea. Nu era nimeni de la Departament. Bucuroasă de acest fapt, se simţi aproape într-o dispoziţie amicală faţă de *missis* Beverly, şi, pentru o clipă, bătrîna îi păru mai puţin fragilă decît în alte dăţi. Desigur, faţa lui Elaine Beverly era un fel de hartă în relief pe care viaţa ei de

[1] Amestec de *whisky* sau coniac cu zahăr şi frunzuliţe de izmă cu gheaţă pisată.

petreceri lăsase urme adînci. Dar părul alb-albăstrui era coafat cu grijă, după ultima modă. Ochii şterşi căpătaseră strălucire datorită rimelului folosit cu pricepere, buzele subţiri fuseseră îngroşate cu ruj şi arborau un zîmbet plăcut. Nasul ascuţit, aristocratic semăna, în mod curios, cu al lui Thatcher şi, dacă ar fi fost ceva mai lung, i-ar fi dat o înfăţişare cabalină. Totuşi, aşa cum era, fotografia ei, la o premieră la Operă, n-ar fi făcut o impresie prea proastă, ba chiar ar fi arătat bine sub lumina reflectoarelor cinematografice cu ocazia filmării vreunei recepţii la Casa Albă. Faţa ei nu exprima oboseala decît în rare ocazii : uneori, cînd era beată sau cînd nu avea în jur decît vreo cîţiva prieteni intimi, se aşeza la minunatul ei pian cu coadă şi cînta, cu o voce răguşită, care mai păstra ceva dintr-un frumos contralto din trecut, acelaşi cîntec :

„Mintea mi se rătăceşte,
Ard, mă mistui pe jăratic —
Jalea nu mi-o bănuieşte
Decît cel ce-i singuratic."

În asemenea împrejurări, Faith simţea o milă profundă pentru Elaine Beverly. Observă că luase, fără să-şi dea seama, o cupă de argint plină cu *julep* foarte rece şi care răspîndea un miros pătrunzător de mentă.

— Faith, draga mea, îi zicea *missis* Beverly, eşti foarte atrăgătoare astă-seară în vaporoasa ta rochiţă albă ! Dar pari cam tulburată, chiar puţin palidă, cu tot tenul tău bronzat ! Te frămînţi prea mult din cauza lui Thatcher. E cineva aici pe care

aş dori să-l cunoşti, cineva cu adevărat fermecător, un spaniol scînteietor! Thatcher mă va ucide cînd o să-l vadă!

Faith se lăsă dusă de mînă, şi, cît ai clipi, *missis* Beverly o prezentă unui tînăr oacheş, cu trăsături delicate, pe care i-l prezintă: *señor*[1] José Quiepo de Mola. Faith descoperi repede că nu ştia aproape de loc englezeşte şi, evident, avea să fie obligată să stea de vorbă cu el în spaniolă toată seara. După această manevră abilă, Elaine Beverly dispăruse ca prin farmec.

De obicei, la aceste serate Faith înlocuia conversaţia cu cei invitaţi prin zîmbete aruncate ici şi colo. Nu avea ce vorbi cu ei pentru că niciodată nu putuse să se simtă acasă în lumea lor. Amorurile şi bîrfeala nu o interesau, concepţiile lor politice o dezorientau şi nu reuşea să ia parte la flecăreala aceea artificială. Conversaţia de acolo îi amintea de cronica mondenă scrisă de un fost conte rus în revista lui Cissy Patterson[2]. Şi ceea ce complica şi mai mult lucrurile era faptul că trebuia să respecte cu stricteţe instrucţiunile lui Thatcher de a nu spune nimănui că lucrează în aparatul de stat şi că e o secretară apreciată. (Pricepea că pentru el era umilitor să aibă o soţie care trebuia să muncească, dar nu putea înţelege de ce faptul că lucra ca secretară îi mărea umilinţa.)

[1] Domnul (în limba spaniolă în original).

[2] Unul dintre proprietarii trustului american de presă McCormick—Patterson care editează o serie de ziare şi reviste ultrareacţionare ca *Chicago Tribune* şi *The New York Daily News*.

Conversaţia cu un spaniol prezenta însă pentru ea un deosebit interes. În primul rînd, îi simpatiza pe spanioli. Cunoştea temeinic cea mai mare parte a folclorului spaniol şi cele mai bune opere din literatura spaniolă; apoi avea un interes pasionat faţă de evenimentele curente din Spania. Toate acestea le moştenise de la tatăl ei.

Era gata-gata să-l bombardeze cu întrebări pe *señor* Mola, dar se stăpîni.

— Aţi sosit de curînd din Spania? îi spuse ea rar, în engleză.

— Da, îi răspunse el cu un pronunţat accent străin. Lucrez la ambasadă. Am fost adjutant al lui El Caudillo[1].

Vocea îi vibra de mîndrie.

— O! spuse Faith, dîndu-se un pas înapoi, pentru că nu dorea ca din întîmplare să o atingă. Ştia tot ce era de ştiut despre El Caudillo şi nu uitase nici atmosfera ce domnea la ambasadă, nici ultima ei vizită acolo.

Fusese la recepţia de adio, înainte ca ambasada să fie preluată de fascişti, după ce guvernul Statelor Unite a recunoscut regimul lui Franco. Din dosul draperiilor de la ferestrele ambasadei lui Mussolini, aşezată *vis-à-vis*, pîndeau ochi iscoditori. Păşise, tristă, peste peluza cu iarbă netunsă şi intrase într-un coridor unde erau îngrămădite în dezordine valize şi lăzi. În vestibul o bătrînă cu o *mantilla*[2] de dantelă neagră şedea făcîndu-şi

[1] Conducătorul (în limba spaniolă în original). Titlul oficial al dictatorului spaniol Franco.

[2] Acoperămînt pentru cap (în limba spaniolă în original).

vînt cu evantaiul şi plîngînd. Iar în *patio* [1], ambasadorul, un bărbat cu înfăţişare de savant, cu o barbă neagră, scurtă şi ascuţită, deschisese o sticlă de *sherry* [2] din cel mai vechi şi bun, şi, turnîndu-l în pahare, spusese: „Pentru Spania!"

Probabil că pe *señor* Mola expresia din ochii ei îl tulburase. După ce şovăi o clipă, îi spuse:

— Scuzaţi-mă, *señora*, şi plecă sub pretext că-şi umple cu *julep* paharul gol.

Faith reîncepu să zîmbească în gol, într-o izolare vădită, şi, deocamdată, uitată de gazdă. Încercă să se pregătească sufleteşte pentru ceea ce avea să urmeze: plăcea foarte mult grofilor unguri, dar cel puţin cu ei putea să discute despre cai. La aceste serate ale lui Elaine, Faith părea că atrage un adevărat şuvoi de bărbaţi, dar nici unul nu rămînea cu ea prea multă vreme. Poate că, se gîndi, dacă ar fi fost mai puţin timidă, s-ar fi putut adapta mai uşor la modul lor de a fi, lăsîndu-i să plutească la suprafaţa conştiinţei, dar nu să pătrundă în viaţa ei interioară. Dar, din păcate, nu era o păpuşă de porţelan!

Avu răgazul să-l observe pe Thatcher prins într-o conversaţie însufleţită cu Constance Coningsby, o tînără englezoaică, foarte drăguţă, pe care Faith o cunoştea. Rochia lui Connie era de culoarea orhideei şi, după toate semnele, părea un model de la Paris. Connie avea un ten tipic britanic, deschis, sănătos. Deşi era destul de reţinută, se părea că o amuză teribil ce-i spune Thatcher. Sorbi de mai multe ori din paharul cu

[1] Curte interioară (în limba spaniolă în original).
[2] Vin alb din podgoriile de la Jerez, din Spania.

julep şi rîse. Thatcher rîdea şi el, şi ochii îi scînteiau, cuceritori. Faith nu mai văzuse de mult ochii albaştri ai lui Thatcher strălucind atît de învăluitor. Privindu-l acum, înţelese foarte limpede că nu reuşise să-l facă fericit, şi poate că nici o femeie nu l-ar putea face; în orice caz, era sigură că ea, Faith Robles, eşuase. Nu dorea să stabilească a cui era vina. Nereuşita se datorase împrejurărilor, temperamentelor lor şi unui complex de elemente imponderabile pe care nici unul dintre ei nu le putuse prevedea.

Trecuse multă vreme mai înainte ca Faith să înţeleagă că el o idealizase într-atîta încît vedea în ea perfecţiunea întruchipată, şi că avea faţă de dînsa exigenţe mai mari decît faţă de oricine şi, în special, exigenţe mai mari decît faţă de sine însuşi. Cînd se anunţase logodna lor, *mistress* Beverly o privise peste nasul ei ascuţit şi, aproape pufnind, îi spusese:

— Thatcher este un fel de lup, draga mea! Ai face bine să nu nutreşti nici un fel de iluzii!

Faith nu luase în seamă aceste cuvinte, deoarece simţise, în mod nelămurit, că Elaine Beverly dezaproba căsătoria lor din cine ştie ce motive. Poate din cauza invidiei de totdeauna a bătrînilor faţă de tineri, sau poate că *mistress* Beverly trecuse asupra lui Thatcher dubla afecţiune pe care o simţise odinioară, separat, pentru fiu şi pentru soţ.

Acum Faith ar fi dorit, pur şi simplu, să dispară, lăsîndu-l pe Thatcher în seama englezoaicei... sau a lui Elaine Beverly.

Faith nu-şi dăduse seama cît timp fusese cufundată în aceste gînduri. Zări siluete care se mişcau prin frunziş în clar-obscur, apoi ca într-un montaj cinematografic îi apărură lămpi colorate, chelneri negri în jachete albe şi femei în rochii foşnitoare... iar, ca un *leit-motiv*, zvonul conversaţiilor obişnuite la *cocktail*-uri. În curînd se vor servi mîncărurile, şi ea va trebui să se aşeze în vreun colţ cu cineva. Se uită în jur neliniştită, fără nici o plăcere. În acel moment *mistress* Beverly o zări din nou şi, ca s-o salveze, se îndreptă spre Faith, trăgînd după ea un bărbat.

„Scumpa Elaine, gîndi Faith, cîtă grijă are de mine, să nu rămîn singură şi părăsită, cîte eforturi face ca Thatcher să poată fi liber şi nestînjenit ! O să se istovească !"

Bărbatul remorcat era la limita dintre tinereţe şi maturitate, avea faţa roză şi un început de chelie. La douăzeci de ani fusese, cu siguranţă, frumos, dar acum începuse să se îngraşe, iar mîinile lui, care strîngeau două pahare cu *julep*, erau albe şi moi. Cu tot smochingul alb, de olandă, înfăţişarea sa nu era atît de şlefuită ca cea a musafirilor lui *mistress* Beverly, cu care se obişnuise Faith. Mersul şi manierele lui trădau o oarecare nesiguranţă, şi Faith ghici că beneficia pentru prima oară de ospitalitatea casei Beverly.

Numele lui era James Grayson.

— Sînt sigur că ştii cine e *el*, continuă să flecărească *mistress* Beverly după ce i-l prezentă. Toată lumea din Washington îl ştie, şi într-o bună zi întreaga ţară îl va cunoaşte. Ţine bine minte cuvintele mele, ai să vezi !

După ce-i spuse „Scuzaţi-mă, trebuie să fug în altă parte", dispăru din nou, iar James Grayson rămase pe loc, ca o navă eşuată.

Numele nu-i spunea nimic lui Faith, şi se întrebă cum să-şi ascundă această ignoranţă şi să evite vreo gafă.

— Pot să vă ajut, întrebă ea, întinzînd mîna să-i ia unul din paharele de *julep*, căci îl golise pe al ei şi-l pusese deoparte.

— O, mulţumesc, spuse el uşurat, şi adăugă apoi, scuzîndu-se, îl luasem pentru cineva, nu ştiu exact pentru cine. Toate numele şi titlurile astea străine mă încurcă. Dar, desigur, sînt oameni foarte bine, încheie el cu însufleţire.

Ochii bărbatului îi cercetară faţa, şi îşi dădu seama, instinctiv, că o plăcea, în felul în care atîţia bărbaţi o plăcuseră numai pentru fizicul ei reuşit. Niciodată nu-i vedeau celelalte calităţi, şi din cauza asta era mînioasă şi îi ura. Grayson făcea parte din această speţă.

— Hei, mormăi el, numele dumneavoastră îmi pare cunoscut.

— Am un vechi şi frumos nume american, nu-i aşa ? îi răspunse Faith ironic.

— Desigur, şi recunosc că şi arătaţi a americancă sută la sută !

Limba i se împleticea, pe buze îi flutura un rînjet, iar ochii priveau cruciş.

Abia acum îşi dădu seama că era beat, dar se ţinea bine, ca un om obişnuit cu băutura. Îşi puse în gînd să se descotorosească de el, acum, înainte de a se întîmpla ceva neplăcut şi de a fi prea tîrziu. Sigur c-o s-o ia de braţ şi o să-i propună o plim-

bare pe una din cărările grădinii. Se hotărî să caute să-l antreneze într-o conversaţie generală şi apoi să scape de el. Căută o întrebare cît mai vagă, care să nu-i trădeze intenţiile.

— Rămîneţi mult timp la Washington ?

El rînji din nou, cu gura pînă la urechi.

— Vă cred ! şi voi continua să fiu consilier juridic al acelei faimoase şi binecunoscute comisii a Camerei Reprezentanţilor !

Faith ghici imediat la ce se referă şi simţi cum pămîntul îi fuge de sub picioare. Răsuflarea i se opri şi faţa i se făcu albă ca varul. În creierul ei începu să ciocănească un singur gînd : să-l scoată pe Thatcher de aici, înainte de a se întîlni cu Grayson !

— Scuzaţi-mă, vă rog, spuse ea brusc. Aş vrea să mă duc înăuntru, să mă fardez ; aici în grădină e prea întuneric !

„Procedez atît de stîngaci, atît de naiv !" îşi spuse ea. Dar trebuia să scape de el, imediat.

— Poate luăm masa împreună, zise Grayson rugător şi cu un ton plin de încredere de data aceasta.

Simţise, pesemne, că are un ascendent asupra ei, şi avea de gînd să-l exploateze, îşi zise Faith. Putea citi limpede pe faţa lui că-i va oferi prietenia. Bătu în retragere, prinsă de panică.

— Am promis să iau masa cu altcineva !

— Nici o grijă, ne mai vedem noi ! strigă el din urmă, pe un ton triumfător.

Faith alergă, îngrozită, spre Thatcher. Se agăţă de braţul lui, îndepărtîndu-l de Connie. Thatcher se întoarse spre ea cu vădită iritare.

— Ce s-a întîmplat ? o întrebă văzînd-o atît de schimbată.

— Thatcher, mă simt prost, vreau să merg acasă *imediat !*

— Te ducem sus şi chemăm un doctor. Ce ai ?

— Nu, mă duc acasă ! Te rog, du-mă acasă ! spuse ea crispată, gata să plîngă.

Îi aruncă o privire grăitoare, plină de reproşuri şi mormăi :

— Să mergem.

6

Ca de obicei în dimineţile cînd nu era mahmur din cauza excesului de băutură, Thatcher o conduse cu maşina pînă în faţa intrării principale a Departamentului. Aproape nu deschisese gura în timpul drumului spre centru, cum de altfel aproape nu scosese un cuvînt nici la micul dejun. Într-adevăr, fusese neobişnuit de tăcut încă de aseară, cînd, în automobil, ea căutase să-i explice de ce se simţea rău.

— Faith, întrebase el, apăsînd nervos pe accelerator, ce-i cu tine ?

— Nu ştiu. Sînt... cred că sînt surmenată. Nu trebuia să vin la *cocktail*. Nu mi-e bine. Am o migrenă îngrozitoare.

— A ! pufnise el. Voi, femeile !...

Faith fusese surprinsă că nu insistase şi îi fu recunoscătoare pentru această îngăduinţă. Încercînd să compenseze nemulţumirea pe care era sigură că

o resimțea, își lăsase capul pe umărul lui și îi spusese blînd :

Îmi pare rău, *îmi pare foarte rău !*

— Lasă, nu-i nimic, îi răspunsese el.

În dimineața aceasta se îmbrăcase cu grijă, ascunzîndu-și enervarea care stăruia încă după scena cu Jim Grayson. Era foarte nerăbdătoare să pună la punct chestiunea cu hîrtiuța roz și abia aștepta să ajungă la audiența ce-i fusese fixată. Totuși, lăsă ca totul să decurgă în mod obișnuit, și, numai după ce mașina lui Thatcher dispăru, se depărtă de clădirea Departamentului și o porni repede, în jos, pe Pennsylvania Avenue. „Pînă la prînz, se gîndi ea, toată povestea asta va fi de domeniul amintirilor și, slavă domnului, o s-o dau uitării !"

Era o dimineață minunată, și asta îi readuse buna dispoziție. Putînd să respire liber, după zăpușeala de ieri, nici nu luă în seamă razele soarelui, care prevesteau o căldură de cuptor. Pomii și bulevardul, lumea și mașinile i se proiectau cu contururi precise pe ecranul minții.

În momentul cînd i se dădu drumul în aripa de est a Casei Albe, se simți calmă și încrezătoare. Pe figura ei, ușor fardată și liniștită, nu era nici o urmă a emoțiilor prin care trecuse. Paznicilor de la intrare le apăru ca o tînără drăguță, într-o rochie galbenă de indian ; agentul din Poliția secretă, care arbora o expresie impasibilă, aproape zîmbise ; iar în interior, un bătrîn gentleman de culoare, cu un aer demn, spuse respectuos :

— Pe aici, vă rog, doamnă !

Se bucură că o parte din autoritatea și prestigiul numelui aceluia se revărsa asupra ei. Simplul fapt

că era primită de acea persoană era suficient ca să inspire respect celorlalți. În timp ce parcurgea coridorul lung, acoperit cu un covor gros, se gîndea ce noroc avea că-l cunoștea pe generalul de brigadă Melvin Thompson, și aproape că-i venea să cînte de bucurie.

Melvin Thompson făcea parte din cercul restrîns al consilierilor Casei Albe. Fusese mult timp membru al Camerei Reprezentanților, și mintea lui era un fișier bogat în nume de oameni și evenimente. Tactica sa era să se păstreze în umbră : îndeplinea rolul de recuziter, de sufler, de regizor și de scenarist, dar niciodată pe acela de actor. Era mai ușor și mai bine ca alții să recite textul. Rangul de general îi fusese conferit numai spre a-i spori autoritatea asupra militarilor, căci, de fapt, nu era în stare să distingă un capăt al puștii de celălalt. În schimb, se tutuia cu administratorii și directorii celor mai puternice societăți și bănci din America.

Dar Faith nu-l cunoștea pe Melvin Thompson în calitatea lui de trăgător de sfori de profesie, deși știa că se pricepe la așa ceva. Melvin Thompson, așa cum îl cunoștea ea, era un bărbat de statură mijlocie, jovial, cu o privire binevoitoare, un bărbat cu aparență de tată de familie, dar necăsătorit... un om bogat, dar gata oricînd să ajute. Pe Faith o poreclise „Puișor" (tot din cauza ochilor negri și a părului blond, care pe Thatcher îl făcuseră să-i spună „Rățușcă"). Avea obiceiul să vorbească în aforisme de genul „durerile mari au cauze mici", sau, cînd ea mai crescuse, „mamele sînt invenția necesității". Mai tîrziu ghici că aforismele lui erau cu totul altele cînd el și prietenii se adunau să

ţină una din acele faimoase consfătuiri organizate în camere de hotel pline de fum. Pînă la căsătorie Faith primise de la el cîte un cadou scump la fiecare aniversare.

Cu toate acestea, de la moartea mamei ei Faith nu-l mai văzuse decît rareori. Din cînd în cînd, îl întîlnea la vreo reuniune oficială ; atunci o lua pe după umeri şi îi şoptea atît de intim, de parc-ar fi fost tatăl ei : „Sper că Puişorul meu e fericit !" Într-adevăr, multă vreme îl privise ca pe un unchi iubit, dar numai după ce biruise gelozia ce o cuprinsese (ca apărătoare a memoriei tatălui) cînd Melvin începuse să-i facă curte mamei ei.

Hannah Prentiss, mama lui Faith, avea o personalitate puternică, era o femeie care nu se lăsase niciodată învinsă de scrupule puritane. Căci, altfel, în primul rînd nu s-ar fi căsătorit cu un spaniol, iar în al doilea rînd nu şi-ar fi ales un bărbat îndrăzneţ şi plin de temperament ca Luis Carlos Robles. După un an sau doi de la moartea soţului, începu să se simtă bine în tovărăşia lui Melvin Thompson, deşi acesta era cu totul altfel decît soţul ei. De-abia după mulţi ani începu Faith să înţeleagă ce implicaţii aveau relaţiile dintre ei, dar atunci nu-i mai reproşă mamei nimic. Atunci înţelese şi că prietenia cu Melvin Thompson nu ştirbea întru nimic dragostea pe care Hannah Prentiss o purtase tatălui ei. Dar de ce nu s-au căsătorit constituia pentru ea o enigmă. Poate că amîndoi preferau ca totul să rămînă cum era...

Melvin Thompson îşi aranjase programul de lucru în aşa fel încît s-o poată primi în cursul dimi-

neţii şi nu o întrebase de ce dorea să-l vadă. Îi dăduse să înţeleagă că îi stă oricînd la dispoziţie, indiferent de motiv. Cînd ajunse la uşa biroului lui, pe faţa ei strălucea încă mulţumirea de a avea un prieten cu o situaţie atît de înaltă, un om care cunoştea fiecare rotiţă a aparatului guvernamental şi a Congresului, un om care ţinea în mîinile lui sute de fire ale acestui aparat.

O întîmpină sărutînd-o pe frunte.

— Puişor drag, îi spuse el radios, ce te-a reţinut departe de mine ? Nu ştii că vanitatea unui moşneag e tare rănită cînd e dat uitării ?...

Faith se aşeză confortabil în scaunul mare de piele din faţa biroului şi se uită prin cameră.

— N-am fost niciodată în biroul ăsta, Melvin. Unde ţi-e colecţia de fotografii de vedete ?

Pe pereţii odăii mobilate simplu atîrnau fotografiile cu autografe a doi preşedinţi ai S.U.A., a trei secretari de stat, a ambasadorului britanic şi a celui francez, a doi regi din Balcani, a preşedintelui Senatului, a preşedintelui Camerei Reprezentanţilor, alături de fotografiile unor demnitari mai mărunţi.

— Ei bine, spuse el modest, am făcut şi eu unele servicii la timpul meu.

— Şi te-ai ales cu fotografii şi cu ţevi de calorifer ! comentă ea, zîmbind cu privirea aţintită spre tavanul înalt, unde se vedeau ţevile de calorifer colţuroase şi inestetice.

— Într-adevăr, zise el, şi unde mai pui că iarna aceste blestemate ţevi mai şi picură : o problemă pe care n-am fost în stare s-o rezolv !

Rîseră amîndoi.

— Melvin, spuse ea pe un ton obişnuit, am nevoie de ajutorul tău, eu, fiinţa fără importanţă. Am

primit o citaţie de la comisia Camerei Reprezentanţilor pentru cercetarea activităţilor antiamericane.

Melvin se ridică de pe scaun şi lovi biroul cu palma.

— Ce-ai primit ? strigă el.

— Ţi-am spus...

— Dumnezeule, tu, tocmai tu ! Se aşeză la loc pe scaun şi îşi încrucişă mîinile deasupra abdomenului. Dar de ce tocmai tu ? Ce-ai făcut ?

— E ridicol, nu ? spuse ea zîmbind. Cred că trebuie să fie o eroare... probabil eroare asupra persoanei sau mai ştiu eu ce. N-ai vrea să vezi să se revoce, să le spui c-au comis o greşeală ?

Făcu o pauză. Aştepta. Melvin nu-i răspunse, ci rămase cu privirea pironită asupra ei. În cele din urmă, tot ea spuse timid :

— Sînt chemată pentru mîine la ora 11, aşa că nu prea e mult timp.

— Eeh ! Dar cu grea problemă ai venit ! Să-ţi spargi capul, nu alta !

— Ştiu, spuse ea cu o deferenţă umilă. Am crezut că-i un fleac, pînă am aflat că Departamentul este alarmat de această treabă. Cred că sînt stupizi, dar o iau în serios, tremură să nu cumva să reducă bugetul Departamentului şi alte de-astea.

— Au tot dreptul s-o ia în serios ! spuse el pe un ton tăios, care o surprinse.

— Credeam că-i preocupă soarta salariaţilor, dar nici nu le pasă !

Tonul ei devenise caustic, şi vocea îi tremura de enervare aducîndu-şi aminte de *mister* Cunningham.

Melvin dădu din cap.

— Chestiunea asta, Puişor, e mai mult decît o problemă personală. Iar soarta Departamentului este mai importantă decît aceea a unei singure persoane. Trebuie să fie foarte vigilenţi !

Începea să se simtă încolţită.

— Dar, Melvin, soarta Departamentului depinde, în ultimă instanţă, de soarta salariaţilor săi. Cum poate să lucreze o instituţie cînd funcţionarii îşi pierd capul de teamă ?

— Poate că ai dreptate, poate. Dar nu cred că e cazul să discutăm filozofia guvernării. Ceea ce ne interesează în primul rînd e problema ta, şi e mai bine să fiu sincer de la început. Şi, după ce îşi drese glasul, continuă pe un ton oficial : Ştiu ce o să-mi spui şi crede-mă, Puişor, mă doare că trebuie să-ţi vorbesc fără nici un menajament, dar amestecul Casei Albe în această chestiune ar fi cu totul contraindicat ! Dacă n-ai făcut nimic condamnabil o să scapi cu faţă curată...

Faith îl întrerupse brusc :

— Condamnabil ? Ce înţelegi prin *condamnabil ?*

— E-eh... ridică din umeri şi făcu un gest cu mîna. Ştii tu ! Unii, oameni de condiţie foarte bună, de altfel, dar de loc isteţi, s-au apucat să critice politica guvernului. S-au lăsat atraşi în tot felul de grupări. Desigur, orice om are dreptul să aibă părerea lui, dar ce nevoie e să şi-o strige-n gura mare ? Acum sînt timpuri cînd e mai bine să-ţi ţii niţeluş gura... O scrută cu atenţie şi continuă : Desigur, eu nu ştiu ce-ai făcut tu, dar *ei* trebuie să ştie, altfel nu te-ar fi chemat. Sînt sigur însă că în cazul tău n-ai de ce să-ţi faci griji. Fii calmă, Puişor, şi totul o să meargă ca pe roate...

— Ascultă, Melvin, strigă ea, Casa Albă nu cunoaște metodele comisiei... felul în care ieși pătat pe toată viața și toate celelalte ? !

— Da, da, sigur, spuse el legănîndu-se ușor în scaunul basculant, știm noi. Dar e cu totul nepotrivit ca puterea executivă să se amestece în treburile puterii legislative. Afară de asta, de cîte ori am încercat așa ceva, ne-am cam fript în ultima vreme. De fapt, n-avem nici o putere cînd e vorba de comisie. Lăsînd, desigur, la o parte faptul că *obiectivele* comisiei sînt absolut juste. Sînt de acord cu tine că nu prea și-au ales metodele uneori, dar poate că, dacă faci bilanțul, activul întrece cu mult pasivul. Cred că, în fond, fac o treabă bună.

— Melvin ! gemu Faith.

El dădu din nou din umeri.

— Asta-i tot ce-ți pot spune, Puișor drag. Dar o să ieși bine. Nu-ți face griji !

— Încă o singură întrebare, Melvin, spuse ea, sculîndu-se și dîndu-și seama că nu prea e sigură pe picioare, o singură întrebare ; crezi că fiica lui Hannah Prentiss *ar putea* fi antiamericană ?

Melvin se înroși și evită.

— Ei, vorbi el rar, majoritatea oamenilor cred că de unde nu e foc nu iese fum. Eu nu spun că sînt de părerea asta, dar îmi pare rău că ți se întîmplă tocmai ție, Puișor !

Cu un gest mașinal, își luă geanta, bolborosi ceva care voia să însemne la revedere și ieși, lăsîndu-l pe Melvin Thompson mirat de bruschețea ei. Faith simțea nevoia imperioasă să bea un pahar de apă rece și limpede.

7

Cerul era numai văpăi, și razele infraroșii ale soarelui de amiază se izbeau de trotuare. Era una din acele amiezi irespirabile, specifice Washingtonului, cînd întreaga viață se mișcă greoi, iar frunzele verzi atîrnă veștejite din cauza căldurii.

Asfaltul dogorea sub sandalele lui Faith, în timp ce stătea, privind în gol, pe Pennsylvania Avenue. Întîlnirea cu Melvin Thompson nu o supărase, nici măcar nu o rănise în mod deosebit. Era năucită și nu mai simțea nici o emoție.

De la Casa Albă pînă la porțile străjuite de tunuri ale Departamentului nu sînt decît trei minute de mers, dar Faith nu se îndreptă spre birou. Umbra deasă a pomilor din Lafayette Park părea îmbietoare și se trezi rătăcind pe aleile șerpuitoare. Se aplecă și bău dintr-o fîntînă arteziană : apa era stătută, călduță, fără gust. Strîmbă din nas cu silă.

În fața unei bănci se opri mașinal și se așeză. Porumbeii umblau țanțoși pe lîngă ea, așteptîndu-și hrana. Unii își umflau penele și gîngureau. Din cauza căldurii, trecătorii erau puțini și maiestuoasa preumblare a porumbeilor nu era decît rareori tulburată. Aparent, Faith privea porumbeii, însă de fapt nu vedea nimic. Ochii îi erau deschiși, dar nu percepeau nici un fel de imagini. Nici nu gîndea, nici nu simțea : era ca după un șoc puternic. Pentru moment rămase complet incapabilă să chibzuiască.

Treptat își aduse, totuși, aminte că mai șezuse cîndva pe această bancă. O umbră ștearsă miji în conștiința ei. Își dădu seama că alesese chiar locul unde o sărutase tînărul ofițer norvegian.

Şi atunci era tot timp de vară. Lucra în cadrul U.S.O. [1], la vechiul teatru Belasco, din faţa lui Lafayette Park. Un soldat tînăr, într-o uniformă străină, necunoscută se apropiase de ea şi o invitase la dans. Era tot aşa de blond ca Thatcher, dar total diferit în celelalte privinţe. Mai tîrziu se aşezaseră pe această bancă, fără ca Faith să ştie exact cum au ajuns acolo.

Decorul, cum nu se putea mai potrivit : o seară cu lună, iar statuia ecvestră a lui Andrew Jackson[2], salutînd cu pălăria în mînă în direcţia Casei Albe, îşi proiecta silueta impozantă. Dar, cu toată statuia lui Andrew Jackson, monumentele de bronz ale lui Lafayette[3], Von Steuben[4] şi Kosciuszko[5] făceau ca în parc să domnească o atmosferă europeană. Faith avea impresia că se află undeva în Europa, la o întîlnire conspirativă, ca să discute planuri ale rezistenţei. De aceea nu a fost surprinsă cînd ofi-

---

[1] *United Services Organizations* — Uniunea serviciilor însărcinate cu organizarea timpului liber al militarilor.

[2] *Andrew Jackson* (1767—1845), general american ; s-a distins în cel de al doilea război anglo-american (1812—1814) ; apoi preşedinte al S.U.A. (1829—1837).

[3] *Marie-Joseph de Lafayette* (1755—1834), general şi om politic francez ; unul dintre conducătorii aripii liberale moderate a burgheziei în prima etapă a revoluţiei burgheze din Franţa (1789—1794). Între 1777 şi 1778 a luptat ca voluntar în rîndurile armatei americane în războiul de independenţă al coloniilor engleze din America de Nord.

[4] *Friedrich von Steuben* (1730—1794), ofiţer prusian ; s-a alăturat armatei americane în războiul de independenţă.

[5] *Tadeusz Kosciuszko* (1746—1817), erou al luptei pentru independenţa naţională a Poloniei, conducătorul răscoalei de eliberare naţională din 1794. A participat ca voluntar la războiul de independenţă al coloniilor engleze din America de Nord.

ţerul i-a destăinuit că, a doua zi, avea să plece cu avionul într-o misiune secretă. Îşi dădu seama că activa în mişcarea de rezistenţă.

Era locotenent şi se numea Eric. Nu voia să-i facă cunoscut numele întreg deoarece, după cum îi spusese el, îi dezvăluise mai mult decît ar fi trebuit. Vorbea engleza ca un american, deşi europenii care studiau la Oxford sau la Cambridge vorbeau englezeşte cu accent britanic. Îi spusese că atît limba engleză, cît şi bruma de învăţătură pe care o avea le deprinsese în Marina comercială norvegiană. De altfel, faptul că fusese marinar se vădea în întreaga lui comportare.

Chiar în uniforma militară păstra supleţea marinarului. Umbla ca şi cum ar fi dansat, legănîndu-se uşor, ca un om care se îndoieşte că terenul de sub picioare ar fi stabil, căci, după cum spunea el, se dezvăţase să calce pe pămînt. Avea mîini mari, puternice, cu degete noduroase. Şi cînd zîmbea, îşi mijea ochii, poate din obişnuinţa de a-şi feri privirea de reflexele puternice ale soarelui pe mare, şi asta îi dădea o expresie ştrengărească plină de umor.

Ceea ce urmase după sărut păruse inevitabil şi poate că într-adevăr era de neevitat. Thatcher dispăruse din conştiinţa ei, ca şi cum n-ar fi existat niciodată, ca şi cum nu i-ar fi stricat viaţa. L-a luat pe Eric la ea acasă, deşi nu-şi putea aminti cum îl invitase. De-abia mai tîrziu şi-a dat seama cît de puternică îi fusese dorinţa şi cît de singură se simţea.

Trăise atît de intens în acea noapte cu Eric ! Chiar simpla amintire a acelei nopţi o făcu să freamăte, atît era de puternică.

Senzaţiile de atunci erau încă prezente. Descoperise că nu era moartă, că nu era bătrînă! Viaţa! Trăise şi încercase o senzaţie de plenitudine! Aflase atunci ce înseamnă să fii pe deplin femeie. Ar putea din nou să descopere acest lucru! Treptat, senzaţia că pluteşte în vag o părăsi. Era din nou în stare să se simtă o fiinţă omenească normală, o personalitate vie.

— Huş! strigă ea porumbeilor.

Speriate, păsările îşi luară zborul, fluturîndu-şi aripile. Frumuseţea zborului lor îi produse o plăcere deosebită. Ochii ei negri scînteiară.

Se gîndi că trebuia să găsească imediat o soluţie pentru problema ei cea mai importantă, pentru hîrtiuţa aceea roz. Deodată, întrezări o nouă ieşire şi se miră că îi venise în minte atît de tîrziu. Poate că motivul întîrzierii era felul ei individualist de a gîndi. După primirea acelei citaţii care *o speriase* atît de mult, prima ei preocupare fusese să se gîndească cum ar putea s-o ajute cutare sau cutare. Dar ceea ce o persoană izolată se teme să facă, un grup ar îndrăzni să întreprindă fără frică. Unirea face puterea. Nu era sigură cine spusese cuvintele acestea: Franklin[1] sau Abe Stone?...

Sindicatul, iată cine o putea ajuta.

Dar medalia îşi avea reversul ei. Era greu de spus ce l-ar supăra pe Thatcher mai mult: hîrtiuţa roz în sine sau faptul că sindicatul s-ar ocupa de această chestiune? Şovăi o clipă. Dar avea, oare, de fapt, de ales? Cui să-i ceară s-o apere?

[1] *Benjamin Franklin* (1706—1790), savant şi om de stat american, unul dintre conducătorii luptei pentru independenţa coloniilor engleze din America de Nord.

Faith se înscrisese în sindicat cu totul întîmplător, deşi la facultate căpătase cunoştinţe teoretice despre mişcarea sindicală. În timpul cînd activase în sprijinul republicanilor spanioli, cunoscuse un tînăr cu numele Tommy Burkett. Tînărul acesta avea un zîmbet cald şi îşi mijea ochii într-un chip pe care ea îl găsea atrăgător. Fiind proaspăt absolvent al Universităţii Yale, aveau multe cunoştinţe comune. Era arhitect şi dorea să dărîme cocioabele şi să construiască case omeneşti pretutindeni. Se dovedise un simpatizant activ al Spaniei republicane şi al sindicatelor. Faith îl întîlnea deseori la adunările de solidaritate cu Spania. După terminarea lor, o invitase de multe ori la o cafea sau la o bere. În aceste ocazii abordau foarte rar chestiuni personale, căci aveau multe alte lucruri de discutat. Şi totuşi, într-o seară, îşi dădu seama că se îndrăgostise de el ca o şcolăriţă şi începu să activeze după modelul lui. Nu lipsea de la nici o şedinţă, rămînea pînă la sfîrşitul lor, îşi exprima dorinţa să facă parte din orice comitet pe care-l prezida Tommy. Aşa că, după cîtva timp, cînd o întrebă de ce nu se înscrie în sindicat, Faith nu putu găsi nici un motiv să-l refuze. Dacă Tommy i-ar fi cerut, ar fi fost gata să facă parte chiar şi din Comitetul pentru sărbătoarea sădirii pomilor[1]. Tommy o conduse la sediul sindicatului, o prezentă lui Abe Stone şi în aceeaşi după-amiază făcu cerere să fie primită în sindicat. Dar la scurt timp după aceea, Tommy a fost transferat la filiala regională de pe Coasta de

[1] Sărbătoarea sădirii pomilor se prăznuieşte în S.U.A. într-o zi de la sfîrşitul lunii aprilie sau de la începutul lunii mai ce se fixează de la an la an.

Vest a instituţiei la care lucra, şi, în afară de cîteva scrisori sporadice, nu mai primi nici o ştire de la el. Îi părea rău, pentru că era extrem de drăguţ... şi uneori regreta că nu-i spusese acest lucru.

Deşi se ducea foarte rar la şedinţele sindicatului, nu se retrăsese. Îşi plătea regulat cotizaţiile, şi, din cînd în cînd, recruta noi membri, iar în rare ocazii punea la dispoziţie casa pentru manifestări, în scopul de a strînge bani. Sindicatul devenise pentru ea, în realitate, o chestiune de principiu, sub două aspecte: îşi dădea seama că de vreme ce credea în sindicat, teoretic, trebuia să-l sprijine şi în practică. Şi, ceea ce era şi mai important, ea refuza să bată în retragere în faţa permanentelor atacuri ale lui Thatcher împotriva sindicatului. Simţea că încearcă să o intimideze, să-i conteste dreptul de a avea păreri proprii şi s-o coboare la rolul clasic de femeie-roabă.

Thatcher nu-i vorbise nimic în legătură cu aceasta, pînă la prima lui permisie mai lungă din timpul războiului. Pesemne că uniforma de ofiţer îi dăduse curaj. În cursul acestei permisii de neuitat — deoarece după aceea se născuse Jeanie — îi povestise, cu lux de amănunte, felul în care nava sa salvase cîţiva marinari nazişti de pe un submarin, printre care căpitanul şi secundul.

— Întrucît vorbesc bine germana, sigur că pe mine m-au ales să pun întrebări nemţoteilor, îi spusese el într-o zi, la masă. Şi, pînă am ajuns în port, am reuşit să-i cunosc pe indivizii ăia. Şi, dracu să-i ia, sînt la fel ca noi! În special cei culţi. Ştii că i-am admirat întotdeauna pe germani!

Faith îi răspunsese cu blîndeţe:

— Thatcher, nu uita că sînt fascişti!

— Ce tîmpenie! exclamă el. Am auzit-o de o mie de ori! Războiul nu-i decît un joc în care partenerul se numeşte duşman. El trage în tine şi tu tragi în el! Acum eu trag chiar în unii dintre aceia cu care obişnuiam să beau la Ambasada germană.

Dăduse pe gît prea multe *cocktail*-uri şi vorbea mai retoric ca de obicei.

— Dar, Thatcher, spuse ea, abia stăpînindu-se să nu izbucnească, oamenii aceia se deosebesc de noi, sînt *fascişti!*

El ridică din umeri.

— Se deosebesc de noi într-un singur mod: ştiu să facă mai bine războiul. Ofiţerii lor sînt gentlemeni, ca şi ai noştri, şi ţin bine la băutură, la petreceri, dacă ştii ce-i aia. Ce au făcut naziştii, atît de teribil? Au pus sindicatele cu botul pe labe, i-au curăţat pe evrei, i-au atacat pe „roşii". Ei bine, pentru asta nu poţi să-i condamni. Eşti cumva de altă părere?

Îi spusese repede:

— Ascultă, Thatcher, eu sînt membră în sindicat, şi ce, sînt periculoasă? Ai dori să mă vezi pusă cu botul pe labe din pricina asta?...

Simţea că păleşte.

— Trebuie să fii scrîntită de-a binelea ca să te înhăitezi cu asemenea derbedei! spuse el fixînd-o cu dezgust. Pe dumnezeul meu, cînd o să se termine războiul şi mă întorc acasă o să te retragi, că, de nu...

— Despre asta o să vorbim mai tîrziu, spuse ea pe un ton stăpînit, rigid. Ai uitat că eram membră în sindicat şi cînd ne-am căsătorit, şi atunci faptul acesta nu-mi aduc aminte să-ţi fi părut o pată pentru reputaţia ta.

— Te-ai ascuns de mine, nu mi-ai spus ! Isuse! dacă aş fi ştiut, m-ar fi pus pe gînduri ! Închipuieşte-ţi, o nevastă „roşie“ !...

— N-am dat importanţă acestei chestiuni, îl întrerupse ea, apărîndu-se, pentru că nu mă interesa prea mult şi nici nu prea aveam activitate.

— Vă cunosc eu pe de-alde ăştia, spuse el cu limba împleticită. Doamne-dumnezeule ! Pentru cine luptăm noi ? Pentru profitorii din sindicat şi pentru „roşii" !...

Faţa lui Faith căpătă o expresie împietrită.

— Preşedintele spune...

— Nu mă ameţi cu palavrele *lui !* El însuşi e „roşu" !

Abia atunci observase că mîna îi tremura atît de tare, încît vărsase cafeaua pe faţa de masă. Împinse brusc scaunul şi fugi din sufragerie. Cînd Thatcher veni după ea, o găsi chircită pe divan, plîngînd.

— Îmi pare rău, Răţuşcă, spuse el. Nu mă refeream *la tine,* iartă-mă !

Îi mîngîiase părul mătăsos de pe ceafă.

Faith fusese izbită de tonul lui politicos şi nesincer. Acum ştia că în acel moment se întîmplase ceva irevocabil, fie pentru că încercase una din decepţiile cele mai puternice în privinţa lui Thatcher, fie pentru că el calomniase un om care însemna atît de mult pentru dînsa. Nu ştia cu certitudine care fusese motivul. Dar de atunci se schimbase ceva în sufletul ei şi se hotărîse să-şi apere dreptul de a avea opinii proprii.

Cearta aceea nu fusese ultima de acest gen cu Thatcher. Dar în discuţiile lor intervenise o schimbare subtilă. În timp ce Thatcher repeta acelaşi

refren pe diferite tonuri, ea refuza din ce în ce mai persistent să mai discute şi chiar să asculte. Thatcher interpreta altfel faptul că ea nu mai voia să se certe.

— Ce dracu-i cu tine ? striga el. Te ţii deşteaptă şi nici nu vrei să asculţi ce spun : te porţi cu mine de parcă aş fi un prostănac, sau mai ştiu eu ce ! Am dreptul să am un punct de vedere, ca şi tine !

Desigur, avea acest drept. Dar de atunci numai rareori putuseră găsi probleme asupra cărora să se înţeleagă sau să se certe.

Aşa încît, acum, examinînd chestiunea hîrtiuţei roz şi avînd de ales între sindicat şi Thatcher, de fapt nu avea nici o alternativă. Fără să reacţioneze la canicula care nu scădea de loc, sări de pe banca din parc şi începu să meargă cu paşi mari. Porumbeii zburară din nou, într-un vîrtej.

— Dracu să-l ia pe Thatcher ! mormăi ea printre dinţi.

Era sigură că găsise, în sfîrşit, un apărător.

8

Sediul sindicatului se afla într-o clădire veche, dărăpănată, pe o stradă laterală. În anii războiului civil, clădirea adăpostise statul-major al lui Abraham Lincoln[1]. În timp ce Faith, urcînd scările de

[1] *Abraham Lincoln* (1809—1865), eminent om de stat american, exponent al cercurilor burghezo-democratice progresiste din nordul S.U.A. Ales preşedinte al S.U.A. în 1860, a condus în timpul războiului civil din 1861—1865 lupta democraţiei burgheze a nordului împotriva proprietarilor de sclavi din sud.

piatră, citea inscripția comemorativă săpată pe o placă de bronz, se întreba dacă Lincoln a urcat vreodată treptele acestea sprijinindu-se de balustrada de fier forjat, dacă a intrat vreodată aici ostenit și descurajat și a ieșit, după aceea, însuflețit de noi speranțe în cauza poporului.

Își amintea că, pe cînd avea opt sau nouă ani, tatăl și mama ei o duseseră la Ford Theatre și îi povestiseră despre glontele tras de John Wilkes Booth [1].

— Ești americancă, Faith, îi spusese tatăl ei, trebuie să știi toate aceste lucruri.

După aceea au traversat strada, să vadă camera în care a murit Lincoln. Privise patul în care viața s-a scurs treptat din trupul lui, și ochii i se umpluseră de lacrimi. Parcă vedea și acum tapetul în dungi din cameră... tapetul în dungi, o reproducere a tabloului *Tîrgul de cai* de Rosa Bonheur [2] și venerația care se citea pe fața tatălui ei...

Se scutură de aceste gînduri și se grăbi spre coridoarele semiobscure, răcoroase ale clădirii de cărămidă, unde, deodată, puteai să răsufli mai în voie, la adăpost de strălucirea dogoritoare a soarelui. După o clipă, cînd se obișnui cu semiîntunericul, o recunoscu pe fata care făcea de serviciu la intrare ; era Thelma Hill, o negresă elegantă și drăguță, care, înainte de război, lucrase ca statisticiană stagiară, într-un birou vecin cu al lui Faith.

[1] La 14 aprilie 1865, în ajunul terminării victorioase a războiului civil, președintele Lincoln a fost asasinat de actorul John Wilkes Booth, agent plătit al proprietarilor de sclavi.

[2] *Marie Rosalie Bonheur* (1822—1899), graficiană franceză, s-a îndeletnicit mai ales cu pictura animalieră.

— Ce-i cu tine, Thelma ?! exclamă Faith, cum de-ai nimerit aici ?

Thelma rîse, în cascade, din piept.

— Au pus mîna pe mine, surioară !

— Nu înțeleg, răspunse Faith, uimită.

— E simplu. Mai întîi mi-au schimbat salarizarea, trecîndu-mă de la specialiști la conțopiști. După aceea au desființat postul. Atunci am încercat să mă transfer la altă instituție. Am încercat peste tot. Nici un post liber. Acum am intrat aici. E prima mea zi și ești ultimul om pe care m-aș fi gîndit c-aș putea să-l întîlnesc aici. Să nu-mi spui... Făcu o pauză și o scrută îndeaproape pe Faith : Nu se poate ca tocmai tu !...

Faith simți că roșește.

— Vreau să-l văd pe Abe Stone. Într-o chestiune personală.

— O ! murmură Thelma, mă duc să-i spun.

Dispăru pe ușa din fundul camerei.

În timp ce aștepta, Faith auzi bocănitul ca de robot al unei mașini de multiplicat și țăcănitul în ritm de jaz al mașinilor de scris. Matrițe și pliante, pliante și matrițe : să învățăm spre propriul nostru folos. Pliante tipărite de sindicat erau împrăștiate pe o măsuță la îndemînă iar pe un afișier, prinse în pioneze, se aflau mai multe petiții, și invitația de a le semna. Conștiincioasă, Faith își desfăcu stiloul, citi petițiile cu atenție și le semnă pe toate, cu îndrăzneală. Suspină. Știa că, mai devreme sau mai tîrziu, fotocopiile acestor petiții vor fi strecurate în vreo jumătate de duzină de dosare secrete. Dar nu-i fu de loc frică. Se miră doar că se cheltuiau atîta timp, atîția bani din impozite și un personal atît de numeros pentru

a se păstra evidența unor acțiuni care nu reprezentau altceva decît exercițiul drepturilor constituționale...

Thelma se întoarse în momentul cînd Faith își punea stiloul în geantă.

— În regulă, zise ea arătînd cu capul. Poți să intri.

Asupra lui Faith, Abe Stone produsese totdeauna o puternică impresie ascunsă, nutrea chiar un fel de venerație pentru el. Avea respect față de orișicine rezistase tentației aproape irezistibile de a alerga după bani și după situații sociale. Această venerație o purta profesorilor, colaboratorilor talentați ai *New Deal*-ului, anumitor slujitori ai bisericii, artiștilor și scriitorilor, precum și liderilor sindicali de tip nou.

Stone era aplecat peste un birou simplu de metal, cercetînd un teanc de hîrtii. Își ridică privirea, și pe fața lui se ivi încet un zîmbet. Avea în jur de patruzeci de ani. Nu era gras, dar dădea impresia că e masiv, solid, și asta îți insufla o nețărmurită încredere. Fața sa avea trăsături necizelate și n-ai fi putut spune despre el că ar fi un bărbat frumos. Dar în însuși aspectul său necizelat constau farmecul, forța, puterea lui de atracție. Cîteva adîncituri în ceafă și în obraz accentuau impresia de cap cioplit în mod grosolan, un model potrivit pentru o sculptură de Jo Davidson[1]. Deși reprezenta un sindicat al funcționarilor de birou, i-ar fi stat mai bine într-o salopetă albastră de doc. Dar poate că toate aceste impresii despre Abe Stone se datorau faptului că-l știa originar dintr-un centru metalurgic din Pennsylvania...

— Ce te doare, Faith? întrebă el.

Întrebarea aceasta directă o readuse pe pămînt.

— Am fost citată la Comisia pentru cercetarea activităților antiamericane.

— Și dumneata? o întrerupse el. Doamne, pînă unde și-au întins mrejele!

Își supse buzele și își frecă obrazul cu mîna dreaptă, ca și cum ar fi vrut să constate dacă era bine ras. Avea mîini aspre, puternice.

— Nu m-aș fi așteptat să se lege și de dumneata!

— Nu-nțeleg nici eu.

— Nu-nțelegi? spuse el oarecum mirat. Dar poate că dumneata nu ești la curent. Vreau să spun că e greu să înțelegi de ce se agață de dumneata. La urma urmelor, nu ești nici pe departe un lider sindical important, n-ai ținut discursuri despre drepturile cetățenești, n-ai luat apărarea minorităților, n-ai criticat în public politica externă, n-ai... la naiba, ce-ai făcut de fapt?

— Nimic, spuse ea umilă.

— Asta-i prost, zise el rîzînd, dac-ai fi făcut ceva, am fi putut desigur să luptăm pentru dumneata!

— Îmi pare rău, spuse ea cu o adevărată tristețe. Nu pot să-mi recunosc vreo vină.

— Chiar așa, continuă Stone, au de gînd să te acuze de ceva, altfel nu te-ar fi chemat. Poate că ești „roșie"...

Surprinsă, Faith își ridică privirea, să vadă dacă nu cumva glumește. Dar era foarte serios și aștepta răspuns la întrebare.

[1] *Jo Davidson* (1883—1952) sculptor american.

— Presupun că totul depinde de ce înțelegi prin asta.

Faith se gîndea la părerile lui Thatcher.

— Și crezi că eu înțeleg altceva decît ei ?

— Sigur că da.

Știa că Stone era de multă vreme luat la ochi.

— Este o chestie încurcată, mai bine să o lăsăm deoparte. Întrebarea e, ce-i de făcut acum ?

— Da, spuse ea neliniștită, asta-i problema. Privi la ceas. Era aproape 1 jumătate. Pe un ton îngrijorat, spuse : Audierea e fixată pentru mîine la 11.

— Ei, doamne, de ce nu mi-ai spus de la început! Calmul îl părăsise pentru o clipă.

— O să-ți permită să-ți iei un avocat ? Audierea e publică sau secretă ?

— Nu știu, spuse ea încurcată. Nu m-am gîndit la asemenea lucruri. M-am gîndit numai să obțin clasarea întregii afaceri !

De data aceasta Stone fu acela care o privi cu mirare.

— Ca să obții așa ceva, ar fi trebuit să fii în relații strînse cu unul dintre marii industriași sau trăgători de sfori care se ascund în spatele comisiei, dar ei stau în umbră, crede-mă, cu totul în umbră. N-ai auzit prea multe despre Thyssen [1], Siemens [2] și Krupp [3], la începutul ascensiunii lui Hitler, nu-i așa ? Totuși existau acolo, existau, dar se ascundeau bine. Ce naiba, știi și dumneata cum se țes ițele în orașul nostru ! Știi cum sînt prelucrați *congressmen*-ii de rînd, ca să voteze „în unanimitate" ! Dar ce m-a apucat să-ți țin un discurs ? ! Nu mă așteptam să fii așa de naivă ! M-ai uluit, pur și simplu, pentru moment. Acum lucrul cel mai important este să te apărăm...

Se opri din vorbă ca să reflecteze.

Faith aștepta cu nerăbdare, în timp ce el se gîndea ; îi aștepta cuvintele ca și cum ele trebuiau să-i decidă definitiv soarta. Inima nu i se mai zbuciuma. Se simțea pătrunsă de un optimism puternic și era încredințată că, după ce avea să-și spună el părerea, totul o să se îndrepte. Nu se putea întîmpla altfel : era un om în care puteai să te încrezi. Scoase o țigară și o aprinse. În timp ce fuma, se gîndea că e surprinzător cît de activă, cît de vie începuse să se simtă. Șocul produs de hîrtiuța roz îi zguduise probabil sistemul nervos.

Stone începu să vorbească, parcă numai pentru sine :

— Nu-mi intră în cap cum își pot închipui că vor ieși din impas, legîndu-se de persoane ca dumneata. Ce naiba, doar ești ca Pollyana [1] : americană și optimistă pînă-n măduva oaselor ! Dacă te suspectează pe dumneata, înseamnă că nici un american nu e la adăpost de bănuială. Toți trebuie să înțeleagă acest lucru. Dacă dumneata nu ești în siguranță, cine mai poate fi ? Oricine, cel puțin o dată în viață, a spus sau a făcut ceva, care, din

[1–3] Fritz Thyssen, proprietarul marelui concern metalurgic german „Thyssen", precum și membrii familiilor Siemens și Krupp, care controlează, respectiv, marele trust electrotehnic „Siemens" și concernul militar „Krupp", au fost principalii comanditari ai partidului hitlerist. Realizînd profituri uriașe de pe urma războiului, ei au participat direct la pregătirea celui de al doilea război mondial.

[1] Eroină a povestirilor scriitoarei americane *Eleanor Hodgman Porter* (1868—1920), întruchipare a optimismului pe care nici o adversitate nu reușește să-l dezarmeze.

punctul de vedere al comisiei, este pasibil de pedeapsă. Au început cu funcționarii de stat, și acum merg din ce în ce mai departe. Lideri sindicali, scriitori, artiști, profesori, oameni de știință, pe toți o să-i strîngă cu ușa! După aceea or să se repeadă în oamenii de afaceri mai mărunți: oricine va refuza să se înscrie la Camera de Comerț [1] sau în N.A.M. [2] o să fie suspect. Mamă, mamă, ce mai scuturătură, aproape că-mi vine să mă bucur! Își frecă mîinile, apoi dădu din cap. Nu, n-o să mă bucur, căci atunci vom fi ajuns la fascism pur și simplu. Asta nu, frățioare! Făcu o pauză ca și cum s-ar fi gîndit la o asemenea perspectivă. Acum să revenim la oile noastre. Din moment ce ești o persoană atît de tare, trebuie să-ți găsim o apărare tot atît de tare.

Faith îl întrerupse rîzînd:

— Mama mea a fost un timp membră în organizația „Fiicele revoluției americane". Crezi că aș putea să le determin să facă declarații în favoarea mea?

Rîse și el.

— Nu, asta ar fi prea tare! Ceea ce vreau să spun e că ai nevoie de un avocat care să facă parte dintr-o firmă cu reputație, conservatoare. În cazul dumitale argumentul apărării ar trebui să fie foarte simplu: dumneata ești mai americancă decît întreaga comisie. Și, urmărindu-te pe dumneata, devin ei înșiși neamericani, deși nu-mi place să folosesc acest termen cu ușurință, *așa cum fac ei,*

[1—2] Camera de Comerț și N.A.M. (*National Association of Manufacturers* — Asociația națională a industriașilor) grupează zeci de mii de firme comerciale și industriale din S.U.A, conduse fiind de marile corporații monopoliste americane.

și nimeni nu a dat încă o definiție juridică acestui termen. Poate că în cazul dumitale o să putem obține o definiție, ceva precis, un punct de plecare pentru alte dezbateri viitoare.

— Așadar, am devenit un caz? spuse Faith. Și o să intru în istorie: *„Americanul contra antiamericanilor?"*

Dar știa că se autoamăgea, simulînd veselia; în fundul sufletului tremura. Nu dorea să devină un caz istoric. Acest gînd o înspăimînta, căci implica o mulțime de imagini sinistre: săli de tribunal, judecători în robe negre, public avid de senzațional, jurați care nu știu ce hotărîre să ia. O, nu! Nu dorea să devină un caz. Așa ceva era pentru eroi sau martiri, nu pentru ea!

— Ascultă, spuse atunci serios. Vreau să ies din această poveste cît mai repede și mai ușor. Nu am prea mulți bani, dar sînt gata să dau pînă la ultima centimă. Înțelegi, tot ce vreau e să fiu lăsată în pace!

Stone o cîntări cu privirea, grav.

— Da, desigur. Să fim lăsați în pace. Asta vrem cu toții, dar nu se potrivește cu scopurile comisiei. N-ai de ales: lupți, ori ești distrus.

— Nu vreau să fiu distrusă!

— Dar o să ai nevoie de ajutor, de mult ajutor. Este aici un avocat care ne dă, uneori, o mînă de ajutor în împrejurări critice. Lucrează la firma cea mai veche, cea mai conservatoare din oraș. Este membrul junior al firmei, un tînăr inteligent, cu influență și cu fler politic. Păcat că, în ultima vreme, combativitatea sa a cam scăzut, a început să fie stăpînit de idei defetiste. Părerea lui e că situația de la noi seamănă cu cea din Germania

în 1933 : sciziune în mişcarea sindicală, tot mai multe legi represive, teamă de război, teamă de bolşevici, vînători de vrăjitoare, persecutarea elementelor progresiste... Ceea ce nu înţelege el este că, pe măsură ce lucrurile se înrăutăţesc, tot mai mulţi oameni se vor pune în mişcare, nu vede că la noi sînt alte tradiţii decît în Germania.

— O, nu, nu mă trimite la el ! strigă Faith. Am nevoie de cineva pe care să mă bizui. Îţi spun cu toată sinceritatea că sînt realmente îngrozită !

Stone dădu din cap şi o privi din nou, cu cea mai mare atenţie.

— S-ar putea, spuse el gînditor, să vă bizuiţi unul pe celălalt. În felul acesta ar putea să devină o victorie comună.

Faith ezita.

— Fie, spuse ea, în cele din urmă. Dacă crezi că asta e calea cea mai înţeleaptă...

Oftă. Nu voise aşa ceva. Absolut de loc.

9

Biroul firmei juridice „Sterling, Hardy, Hutchinson & McKee" se afla în inima micului Wall Street al Washingtonului, între strada a 15-a şi strada H. Spre deosebire de pustiul de piatră şi beton al Wall Street-ului, arborii reuşeau încă să-şi apere existenţa, şi acum, în mijlocul după-amiezii, reprezentau, spre bucuria pietonilor, adevărate oaze de umbră.

În rochia ei galbenă, Faith stătea la umbra unuia dintre aceşti arbori ca o pată de culoare şi strîngea

în mînă un bileţel, pe care îşi notase adresa (căci nu îndrăznise să se bizuie pe memorie), numele firmei şi încă un nume : Dane Chandler.

Nu ştia exact ce se petrecuse între Abe Stone şi Chandler, deoarece convorbirea telefonică nu avusese loc în faţa ei, dar, pînă la urmă, Chandler fusese de acord s-o primească. Faith se ducea la el în silă, cu inima îndoită. Dacă Chandler nu avea încredere în sine, dacă nu era sigur pe convingerile sale, nu avea nevoie de el. Iar cît despre situaţia şi prestigiul lui, se îndoia dacă au vreo valoare : la ce îi folosise cunoaşterea unei persoane influente de la Casa Albă ?

După înviorarea pe care i-o provocase conversaţia cu Stone, fusese cuprinsă din nou de deprimare. Se simţea şi mai singură, şi mai dezorientată decît înainte. Acele indiferente ale ceasului se mişcau necontenit, apropiind-o secundă după secundă de inevitabilul Armaghedon[1] şi, cu cît se scurgeau minutele, se simţea mai puţin pregătită să dea piept cu duşmanul. Ce-o să-i spună Chandler ? Ceva în genul : „Ce păcat, nu-i nimic de făcut, e prea tîrziu !" După felul în care Stone i-l descrisese pe Chandler, era posibil ca lucrurile să se termine astfel.

Mototoli bileţelul şi-l aruncă în canal, reprimîndu-şi pornirea de a nu-l mai vedea de loc pe Chandler şi de a fugi... undeva, oriunde, de a dispărea undeva unde să n-o mai găsească nimeni. Ştia că e o pornire copilărească. Totuşi, avea sen-

[1] După legendele biblice, cîmpul pe care în „ziua cea mare" ar urma să se dea bătălia hotărîtoare între forţele binelui şi forţele răului.

zația că umblă ca o somnambulă cînd intră în hol și caută pe tablou numărul apartamentului ocupat de birou. Îl găsi repede: era chiar în vîrful clădirii.

Cu excepția instalației de aer condiționat, mobilierul de birou al firmei „Sterling, Hardy, Hutchinson & McKee" era cît se poate de pretențios, ceea ce o deprimă și mai mult. Avu destul timp să-l examineze, pentru că *mister* Chandler era ocupat, după cum îi spusese, cu un aer glacial, secretara lui, rugînd-o să aștepte. Acum aștepta pe o frumoasă canapea de piele cu cuie de alamă. Birourile erau decorate cu piele și alamă; lămpile erau aplice de alamă în vechiul stil american, și biblioteca, pe care o zări printr-o ușă întredeschisă, era lambrisată și capitonată cu piele. Pe pereți atîrnau litografii reprezentînd juriști englezi din secolul trecut, în robe negre și peruci albe. Faith se gîndi că în întreaga încăpere plutea un iz de țigări de foi scumpe și de ceasuri cu lanțuri de aur. Aveai sentimentul că aici se învîrtesc afaceri mari, desigur, în mod discret. Dar acest lucru îl simțeai, te izbea de cum deschideai ușa.

În sala de așteptare se afla o pendulă mare, masivă, în stil bătrînesc. Nu era o piesă veche, desigur, dar era o excelentă reproducere a unei vechi piese americane. În mod normal, tictacul unei asemenea pendule ar fi scufundat-o pe Faith într-o acceptare indiferentă a trecerii timpului, ba poate chiar i-ar fi produs o stare de somnolență. Dar acum, cu fiecare mișcare a pendulei, devenea mai agitată. Se gîndi că Dane Chandler o face să aștepte intenționat, ca să-i dea să înțeleagă că nu dorește să se ocupe de cazul ei. Probabil că o socotea o adevărată pacoste și ar fi dat orice să scape de ea.

Cînd, după douăzeci de minute, o voce bărbătească răsună în aparatul de pe biroul secretarei, spunînd că doamna Vance poate pofti acum, avu impresia că trecuseră mai multe ore și era, în consecință, gata în același timp de atac și de apărare.

— Poftiți, vă rog, îi spuse atît de rece secretara, încît Faith bănui că și ea știe de ce a venit.

Chandler ședea la un birou care ei i se păru o întindere imensă încrustată cu piele. La cel mai mic semn de ostilitate din partea lui, ar fi fost gata să plece, atît de hipersensibilă devenise. Dar el — un tînăr zvelt, cu o înfățișare atletică, îmbrăcat în haine albe de pînză — nu așteptase să intre, ci îi venise în întîmpinare, surîzîndu-i într-un chip pe care n-avea să-l uite niciodată.

— Bună ziua, *mistress* Vance! îi spuse dîndu-i mîna. Am auzit că aveți neplăceri.

Vocea îi era cordială, melodioasă, dar cam stinsă. „Este probabil din Middle West[1]", gîndi ea în treacăt.

Îi răspunse schițînd un zîmbet și simțindu-se surprinzător de liniștită după starea de enervare din timpul așteptării.

— Da, zise ea, acum am ajuns să recunosc că am neplăceri. La început am crezut că este o chestiune neînsemnată sau fără nici o importanță, o mică confuzie, și că, după un telefon sau două, totul se va aranja. Acum iată-mă consultînd un avocat!

[1] Vestul de Mijloc, regiune mergînd la nord pînă la hotarul cu Canada, iar la sud pînă la rîul Ohio și pînă la hotarele de miazăzi ale statelor Kansas și Missouri.

— Vorbiți ca și cum ați fi silită să practicați magia neagră ! rîse el. Avocații nu sînt atît de răi !

— Nu știu. Există o părere răspîndită că avocații, bancherii și directorii de personal fac parte din aceeași categorie de demoni.

Avocatul rîse din nou.

— Văd că sînt handicapat de la start !

— Da, spuse ea, ridicîndu-și sprîncenele arcuite în mod neregulat. Așa e !

Dane Chandler o conduse mașinal la un fotoliu confortabil, așezat în spatele biroului lui, și îi făcu semn să se așeze. După ce se cufundă în fotoliu, Faith se simți și mai bine, deoarece avea oroare de consultațiile date peste un birou mare, dezagreabil, în fața căruia te simți în postură de suplicant, iar cel din dosul biroului îți pare o persoană inaccesibilă, inumană, care nu poate fi nici convinsă cu argumente logice, nici înduioșată în vreun fel. Stînd de aceeași parte a biroului, știa că există o șansă de a se face înțeleasă, de a vorbi cu el de la egal la egal. Vor fi, pur și simplu, două ființe omenești care discută problema ei omenească, și abordarea din punct de vedere pur juridic și tehnic va deveni, în mod subtil, imposibilă.

Îi oferi o țigaretă dintr-o cutie de argint de pe biroul lui și i-o aprinse cu o brichetă de argint. În timp ce-și aprindea țigareta, îi observă mîna. Era puternică, cu degete lungi și puțin noduroase la încheieturi, ca și cum și-ar fi căpătat forma actuală prin muncă fizică cel puțin în parte. Privi repede în ochii lui, și între ei se stabili un curent de simpatie reciprocă. Simultan găsiră unul la celălalt un nu știu ce care le plăcea, care li se păru chiar vrednic de admirat. Chandler stinse bricheta, și farmecul clipei se risipi. Dar fusese o clipă de mare intensitate.

— Aveți citația la dumneavoastră ? o întrebă, intrînd direct în miezul problemei. Abe Stone mi-a descris în linii generale cazul dumneavoastră. Dar aș dori să examinez citația.

Cazul... Cuvîntul acesta apăruse din nou, și Faith avea în fața ochilor imaginea unei părți esențiale din ființa ei, care era strivită între coperțile groase, cenușii ale unui voluminos tratat juridic... peste care avea să se aștearnă praful mulți ani de-a rîndul pe rafturile unei biblioteci... Acest cuvînt îi călca pe nervi.

— Aveți citația ? îl auzi repetînd ; nu-și dăduse seama că nu-i răspunsese.

— Da, spuse ea precipitat și scoase hîrtiuța roz din poșeta în care batista, rujul, pudriera, carnetul de șofer și portmoneul erau învălmășite haotic. Iat-o.

I-o înmînă cu repulsie, ca și cum ar fi mirosit urît. De fapt, acum, hîrtiuța era impregnată cu parfumul pudrei, care se scursese din pudrieră. Avocatul mirosi hîrtia în timp ce gura lui mare zîmbea fugitiv.

— Asta-i, într-adevăr, ceva nou, spuse el. M-aș fi așteptat să miroasă a hering afumat !

De astă dată rîse și ea, simțindu-se tot mai plină de încredere. Trase din țigară, urmărindu-i expresia în timp ce citea.

Părea să aibă vreo treizeci de ani, dar Faith își închipui că regăsește în el ceva din Tom Sawyer.

Un băiat dintr-un orăşel de provincie, poate... educat, cizelat, maturizat. Înfăţişarea lui avea ceva total deosebit de aceea a tinerilor avocaţi care erau vedetele marilor firme şi pe care-i cunoscuse la petrecerile lui Thatcher. De obicei, aceşti avocaţi învăţaseră în şcolile particulare cele mai scumpe din est, ca şi mulţi funcţionari superiori ai Departamentului de Stat, cu accentul lor afectat. Erau totdeauna atît de conştienţi că fac parte din clasa superioară, atît de conştienţi de superioritatea îmbrăcăminţii şi manierelor lor, sau, cum le plăcea să se exprime eufemistic, de superioritatea inteligenţei lor! Formau o clică din care erau excluşi toţi ceilalţi avocaţi, în special evreii şi străinii necioplişi din vest. Se aşteptase ca membrul junior al firmei „Sterling, Hardy, Hutchinson & McKee" să fie pe calapodul celor pe care-i cunoscuse, şi în mare măsură emoţia, ca şi mulţumirea ei se datorau faptului că Dane Chandler se deosebea de imaginea pe care şi-o formase despre el.

Îi plăcea foarte mult faţa lui deschisă, trasă, cu ochii cenuşii, gînditori, cu nasul drept şi cu zîmbetul abia schiţat şi zeflemitor. Avea părul castaniu, cu cărare la stînga şi periat cu grijă pe spate. Dar ceea ce o intrigă şi o înduioşă pe Faith erau petele lui de pistrui de pe nas şi pomeţi, aproape şterse, dar destul de vizibile ca să-ţi poţi imagina cum arătase ca adolescent. Se gîndi că, deşi bărbat matur, va arăta întotdeauna tînăr, ceea ce nu era lipsit de farmec.

Ridicîndu-şi privirea de la Chandler, se uită în jur. Biroul lui nu-i părea atît de solemn, atît de dezagreabil cum era sala de aşteptare. Era luxos, cu mobilă şi cu covoare scumpe; dar existau două

deosebiri semnificative pe care le observă imediat.

Prima privea biblioteca. Pe lîngă şirurile de volume juridice, cu legături uniforme, se vedeau coperţile viu colorate ale unor cărţi actuale despre probleme politice şi economice, precum şi cîteva romane pe care le recunoscu; majoritatea tratau teme serioase. Era deci limpede că avea preocupări mai largi, depăşind domeniul dreptului. Fără să ştie de ce, asemenea preocupări îi dădeau un sentiment de siguranţă.

A doua deosebire părea să aibă o semnificaţie personală, specială. Pe pereţi atîrnau, înrămate frumos, vreo şase litografii, reprezentînd scene de tribunal, dar, spre deosebire de cele din sala de aşteptare, nu reprezentau jurişti englezi de altădată. Erau reproduceri după gravurile lui Daumier[1], care-i satirizează pe avocaţi şi judecători. Cunoştea bine unele dintre ele şi îi făcea plăcere să le revadă aici. Cea care atîrna pe perete lîngă ea reprezenta un arestat, aşezat pe banca acuzaţilor, cu un căluş în gură şi încadrat, de o parte şi de alta, de gardieni, în timp ce judecătorul strigă la el: „Aveţi cuvîntul. Sînteţi liber. Vorbiţi!"

Făcu în gînd o comparaţie între aceste reproduceri după Daumier şi reproducerile după Goya[2], pe care le avea ea, întrebîndu-se dacă colecţia ei i-ar

[1] *Honoré Daumier* (1808—1879), pictor şi grafician francez, maestru al caricaturii politice. Opera lui, care reprezintă una din culmile realismului-critic în secolul al XIX-lea, este strîns legată de mişcarea democratică şi proletară a vremii.

[2] *Francisco Jose de Goya y Lucientes* (1746—1828), mare pictor şi gravor realist spaniol. Printre cele mai remarcabile opere ale sale sînt ciclurile de gravuri consacrate luptei poporului spaniol împotriva cotropirii napoleoniene şi demascării reacţiunii spaniole.

plăcea lui Chandler. Intuiţia îi spunea că i-ar plăcea, şi această comunitate de gusturi şi concepţii asupra vieţii îi umplu sufletul de căldură.

Sentimentul ce-l încerca era diametral opus răcelii care o cuprinsese cînd îi arătase pentru prima oară lui Thatcher reproducerile după Goya. Luîndu-l de mînă, îl condusese într-o cămăruţă, care servise tatălui ei drept cameră de lucru şi bibliotecă, şi scosese o mapă dintr-un sertar mare. Gravurile în acvaforte erau din seria denumită *Dezastrele războiului*, şi tatăl ei le preţuia în chip deosebit. Le întinsese pe masă, cu dragoste.

— Brr, spusese Thatcher, prea sînt cumplite!

— Nu-ţi plac, spusese ea. Mie războiul nu-mi place. Gravurile însă sînt minunate. În timpul războiului civil din Spania am convins-o pe mama să vîndă cîteva dintre ele şi să dea banii republicanilor. Le-aş fi vîndut pe toate dacă republicanii ar fi rezistat mai mult. Tatăl meu era republican şi sînt sigură c-ar fi dorit s-o facă. Mi-a părut rău c-a trebuit să mă despart de ele...

— Eu, spusese Thatcher, colecţionez gravuri de vînătoare.

Atunci pusese mapa la loc în sertar, făcînd un gest de neputinţă, şi simţise în suflet un gol pe care n-avea să-l uite toată viaţa.

Privind acum la reproducerile după Daumier, Faith se bucură în tăcere şi, treptat, îşi concentră din nou atenţia asupra lui Dane Chandler şi asupra hîrtiuţei roz.

În costumul alb de olandă, Chandler părea elegant fără ostentaţie, ceea ce o făcu deodată să se gîndească la propria ei înfăţişare. „După orele

chinuitoare prin care am trecut, arăt probabil ca o sperietoare", îşi zise ea nemulţumită. Era aproape disperată că nu se oprise pe drum să se aranjeze, cel puţin să-şi dea buzele cu ruj şi să strîngă panglica care-i ţinea părul. Nu era sigură dacă sutienul e bine potrivit. N-ar avea nici un rost să semene cu caricaturile de radicali publicate în presa lui Hearst[1].

Vocea lui Chandler, cu nota-i curioasă, stinsă, o smulse din faţa oglinzii ei imaginare.

— Aş fi dorit să vă spun că sînteţi un caz unic, *missis* Vance, spuse el, dar din păcate nu-i adevărat. Spre deosebire de alţii, sînt anumite lucruri pentru care puteţi fi recunoscătoare. De exemplu: nu aţi fost citată să vă prezentaţi *imediat*, ci, din fericire, vi s-a dat un anumit răgaz.

Faith îşi ridică puţin capul.

— Nu-nţeleg.

— Din punct de vedere juridic, spuse el, o citaţie pentru prezentare *imediată* înseamnă că trebuie să te prezinţi într-un răstimp rezonabil. Dar agenţii comisiei şi-au luat obiceiul să folosească asemenea citaţii mai mult sau mai puţin ca mandate de arestare. Dacă nu ştii ce drepturi ai, poţi să fii tîrît imediat la o audiere, fără să ai nici cea mai mică posibilitate de a te pregăti. Desigur, e o încălcare flagrantă a constituţiei...

Faith se încruntă, neîncrezătoare.

[1] Familia Hearst controlează unul din cele mai puternice monopoluri din S.U.A., care editează 18 ziare şi 13 reviste dintre cele mai răspîndite în S.U.A. Mai posedă o reţea de posturi de radio şi televiziune şi una dintre principalele agenţii de presă *(International News Service)*. Toate aceste organe propagă ideile cele mai reacţionare.

— Vreţi să spuneţi că putea să mă scoată din pat în miez de noapte ?

O privi ca şi cum şi-ar fi închipuit scena, şi ochii lui licăriră la un gînd care, pesemne, n-avea nimic comun cu problemele juridice.

— Da, e adevărat, dacă unui agent i s-ar năzări să îndeplinească această operaţie tocmai noaptea. Cu dumneavoastră, însă, cred că lucrurile s-ar fi petrecut altfel, dar mulţi intră în panică cînd văd o ştampilă oficială şi fac tot ce li se spune. Agenţii comisiei au ridicat şi documente, deşi, de fapt, pe temeiul unei simple citaţii, nu au acest drept.

— N-am nici un fel de documente.

— Nici măcar scrisori de dragoste legate cu o panglică roz ? întrebă el cu zîmbetul uşor. Panglica ar ajunge ca să vă acuze !

Ea clătină din cap în mod solemn, în semn că nu. Să păstreze scrisorile de dragoste ale lui Thatcher ? Le arsese pe toate. Nu erau scrisori de păstrat într-o casetă parfumată cu flori uscate... Numai scrisori de dragoste nu erau !

Pare-se că avocatul observă privirea ei voalată, pentru că spuse :

— N-am avut intenţia să vă sperii. Agenţii nu vor folosi violenţa, deşi lucrul acesta s-a mai întîmplat. Instrucţiunile lor le cer acum să vorbească aspru şi autoritar, şi atît...

— Vă rog, zise ea, spuneţi-mi repede, „Ce trebuie să ştie orice fată tînără despre Gestapo"[1] !

[1] Aluzie pe de o parte, la titlurile date de editorii americani în goană după profituri anumitor cărţi de popularizare, iar, pe de altă parte, la asemănările dintre poliţia americană şi Gestapo (denumirea prescurtată a poliţiei de stat hitleriste — *Geheime Staatspolizei)*, care a organizat reprimarea mişcării muncitoreşti şi democratice din Germania, iar în anii celui de al doilea război mondial a terorizat, a jefuit, a schingiuit şi a măcelărit populaţia ţărilor ocupate.

Această glumă îl făcu să zîmbească, amuzat, dar zîmbetul trecu repede şi privirea lui deveni din nou gînditoare.

— Cred că ar fi mai bine să discutăm primele măsuri de luat. Întîi să vorbim la telefon cu Jim Grayson, consilierul juridic al comisiei. El poate să ne lămurească asupra unor anumite puncte.

— Da, spuse ea, încruntîndu-se. Am auzit de el.

Chandler apăsă pe butonul aparatului de comunicaţie interioară şi îi spuse secretarei :

— Dă-mi, te rog, legătura cu Jim Grayson, oriunde o fi. Dacă ţi se spune că e în şedinţă, insistă, spune că trebuie să-i vorbeşti. E urgent. Întorcîndu-se spre Faith, îi explică : Uneori Grayson e de negăsit. Se pare că cea mai mare parte din activitatea lui se desfăşoară în barurile de lîngă colina Capitoliului. De obicei nu răspunde la telefon decît dacă are chef. Pretinde că prea îl plictisesc oamenii cu problemele lor. I-am spus o dată că n-are dreptul să se plîngă, căci e slujitorul poporului. „Da, sigur, mi-a răspuns, dar mi s-a făcut lehamite de păduchioşii ăştia !"

Rîseră amîndoi. Faith era mulţumită de armonia ce se stabilise între ei ; într-adevăr, parcă ar fi stat la un pahar de *cocktail*, undeva, flecărind, fără ameninţarea zilei de mîine. Ce plăcut ar fi, gîndi ea, să poată vorbi nestingherită cu acest bărbat ! Nu înţelegea de ce, dar omul acesta reuşea să-i redea încrederea, s-o facă să vibreze, să se simtă vie. Probabil că undeva, în corpul ei,

glandele pompau sucul vieții în curentul sanguin, făcînd-o să trăiască intens. Pentru moment, nu-i mai era frică nici de comisie, nici de mașinațiile ei. Se simțea invulnerabilă și avea un surprinzător sentiment de siguranță deplină. Acum, departe de a accepta numai în silă ca Dane Chandler să devină avocatul ei, avea o dorință aproape necuviincioasă ca el să devină campionul cauzei ei. Își punea toate speranțele în el, privindu-l ca pe o stîncă de neclintit.

Ecourile rîsului lor mai stăruiau încă în ungherele minții lui Faith, cînd el schimbă, brusc, tonul convorbirii lor.

— Știți exact, *mistress* Vance, îi spuse el sobru, ce vă așteaptă ?

Deodată, începu să nu se mai simtă în siguranță. Cuvintele lui sunau ca un avertisment și îi deșteptau presimțiri negre.

— Nu știu, spuse ea pe un ton mohorît, toată povestea asta e nouă și stranie pentru mine. Trebuie să recunosc că mi-e teamă.

— N-ați asistat niciodată la vreuna din ședințele publice ale comisiei ?

— Nu, am citit despre ele în ziare.

— Deci nu știți cum decurg lucrurile și n-ați auzit nimic despre *congressmen*-ii care fac parte din comisie ?

— Foarte puțin, vag. Cam ce știe o persoană pe care asemenea chestiuni nu o interesează direct.

Avocatul zîmbi ușor.

— Ei bine, de-acum înainte nu mai sînteți o persoană pe care n-o interesează felul cum se desfășoară activitatea comisiei. În fapt, sînteți acum proba numărul unu. Pentru ce credeți că v-au citat ?

Faith îl privi cu ochi măriți de teamă.

— Habar n-am.

— O să vă spun ceva. Pe ei nu-i interesează adevărul, nici dacă sînteți sau nu realmente o persoană care desfășoară o activitate subversivă. Nu le pasă nici de fapte, nici de dreptate, îi interesează doar să dovedească o anumită teză. În esență, teza e foarte simplă : țara este subminată de „roșii". În concepția lor, „roșu" poate fi orice persoană sau grup în afara marelui *business* și a organizațiilor legate de el. De fapt, doresc să declanșeze o isterie generală, care să cuprindă întreaga națiune. Și cu toate că nouă ni se pare o nebunie, dorința lor cea mai arzătoare este să izbucnească războiul. Și ce caută Faith Vance în ciorba asta ? Evident, trebuie să fie „roșie", altfel n-ar fi fost citată. Și dacă nu e, ei or să spună că este, lucru tot atît de valabil și chiar mai valabil decît adevărul, căci majoritatea oamenilor îi vor crede. Tehnica minciunilor sfruntate nu a fost monopolul exclusiv al lui Hitler. E folosită cu mare succes și la Washington. Așa încît cum se poate apăra Faith Vance ?...

Îl privi țintă, cu un aer fîstîcit.

— O, doamne, ce se va întîmpla dacă refuz să mă duc sau refuz să vorbesc ?

— Veți fi dată în judecată pentru lipsă de respect față de Congres. Iar tribunalul, dacă va reține acuzația, poate să vă condamne la amendă sau la închisoare, sau la amîndouă.

O trecură fiori reci.

— Nu există nici o soluție ?

— Nici una, acum, în ajunul audierii. Dacă am fi avut o săptămînă înaintea noastră, am fi putut încerca tot felul de intervenții. Dar trebuie să existe totdeauna un *quid pro quo*[1] în intervenții, pe principiul „o mînă spală pe alta". Domnii de pe colina Capitoliului fac rareori un lucru fără să primească ceva în schimb. Ar trebui să existe o instituție guvernamentală specială denumită „Departamentul hatîrurilor". Dacă ați avea rude influente în sectorul bancar sau industrial, ar putea fi de cel mai mare ajutor.

— N-am nici un fel de rude.

Cuvintele ei abia se auzeau.

— Nici soțul dumneavoastră ?

Faith clătină din cap. Nu voia să exprime în cuvinte ceea ce gîndea despre rudele lui Thatcher.

Observînd că mîinile îi sînt încleștate în poală, Chandler îi oferi altă țigară. Absentă, cu gîndul încă la Thatcher, o luă. Era deci cufundată în ceea ce avea să constituie, probabil, cea mai grea criză din viața ei (în cele din urmă, recunoscuse gravitatea reală a situației), și soțul ei nu știa încă nimic. Iar ea stătea aici, în biroul unui avocat, întrebîndu-se încotro s-o ia, zbătîndu-se ca peștele pe uscat, întrebîndu-se dacă avocatul va accepta să devină apărătorul ei, neștiind cît îi va cere și de unde va găsi banii, neștiind cum va reacționa Thatcher cînd va afla, inevitabil, totul. Doamne-dumnezeule ! De ce nu plîngea și nu-și frîngea mîinile ? Era prinsă într-o plasă complicată, pe care n-o urzise ea, dar plasa continua să-i pară ireală. Simțea

[1] Un lucru dat în schimbul altuia (în limba latină în original).

nevoia să se ciupească de braț ca să-și dea seama dacă era trează sau visează. Fruntea ei, netedă și arsă de soare, se încreți de neliniște.

— Vă rog, izbucni ea cu oarecare vehemență, dacă nu pot să scap de această citație idioată, spuneți, cum să mă comport la audiere ?

Avocatul nu-i răspunse imediat. Își împreună mîinile într-un chip ce-i aminti despre jocul de copii „aici e biserica, colo-i clopotnița"... Mișcă gînditor cele două degete care reprezentau clopotnița, după aceea își desfăcu deodată mîinile.

— Înainte de toate, spuse el, nu trebuie să vă lăsați silită să le dați anumite răspunsuri sau să consemneze concluzii inexacte obținute prin deducții. Sînt meșteri mari la treaba asta, și tot atît de mari meșteri în tehnica stabilirii vinovăției pe bază de prezumții. În acest scop, au răsturnat principiile fundamentale ale dreptului anglo-saxon: prezumă vinovăția acuzatului atît timp cît acesta nu și-a dovedit nevinovăția. Și încearcă să transforme probele în apărare în probe în acuzare. Înainte de terminarea audierii, trebuie să insistați asupra dreptului de a face o declarație proprie. Veți fi, probabil, silită să contestați legalitatea comisiei.

— Eu ? exclamă Faith. Eu să contest o comisie a Camerei Reprezentanților ? O, nu voi putea să fac așa ceva niciodată !

Inima și vocea îi tremurau deopotrivă. Ideea asta îi provocase o dureroasă contracție în stomac.

— Mă tem că, după ce se va termina audierea, n-o să pot chițcăi nici cît un șoarece.

— Presupuneți că ați fi un șoarece, zice Chandler, și ați ști că vă pîndește pisica cea mare și periculoasă. Ce-ați face ?

— Aș fugi ! zise ea cu un zîmbet vag.

Avocatul clătină din cap.

— Nu, nu există nici o ieșire din camera în care sînteți prinsă ! Ce-ați face atunci ?

— Nu știu ! murmură ea, chircindu-se de frică.

— Dacă ați putea privi lucrurile altfel, spuse el, și nu v-ați teme să deveniți o *cause célèbre* [1], am putea să creăm o interesantă speță experimentală, susținînd că existența comisiei e lipsită de temei legal. Într-o speță, numită *Cobbledick contra Statelor Unite*, s-a hotărît că validitatea emiterii unei citații, în general, poate fi contestată prin refuzul de a-i da urmare...

— O, nu ! spuse ea. Nu sînt persoana potrivită pentru așa ceva ! Ați avea nevoie de un luptător, poate de un martir, de cineva mai dîrz, mai curajos decît mine ; eu n-o să am niciodată îndrăzneala necesară.

— Bine, *missis* Vance, spuse el zîmbind, veți fi scutită de așa ceva. Vom vedea ce se întîmplă mîine înainte de a decide dacă vom face din dumneavoastră un fel de Dred Scott [2]. Aveți anumite drepturi, pe care nu trebuie să le uitați, indiferent de felul în care își vor formula întrebările.

În timp ce-l asculta, lui Faith i se părea că e prinsă într-un pumn strîns, dar acesta nu era

[1] Caz celebru (în limba franceză în original).

[2] În 1857, în procesul de revendicare intentat sclavului negru Dred Scott, care se refugiase într-un stat antisclavagist din nord, Curtea Supremă a S.U.A. a statuat că sclavii, formînd obiectul unui drept de proprietate, pot fi urmăriți chiar și pe teritoriul statelor în care sclavia era abolită. Această rușinoasă decizie, care contesta, de fapt, dreptul Congresului de a adopta legi care să restrîngă sau să interzică sclavia, a stîrnit indignarea aboliționiștilor și a precipitat războiul civil din 1861—1865.

pumnul strîns, ridicat cu îndrăzneală la demonstrație, pe care comuniștii l-au ales ca simbol al luptei lor.

10

Peste o oră, convorbirea cu avocatul se terminase. Faith umpluse scrumiera cu mucurile țigărilor pe care le fumase, dar Dane Chandler nu fumase de loc. Acum se rezemă de speteaza scaunului, își alese o țigară și spuse :

— Mai aveți vreo întrebare ?

— Nu acum, trebuie să mă mai gîndesc.

Ochii ei, pe jumătate închiși, erau ascunși de genele lungi.

Mintea îi zuruia, ca resorturile unei jucării mecanice complicate. Printre altele, îi vorbise despre slujba ei, despre atitudinea evazivă a Departamentului, despre refuzul lui Melvin Thompson de a o ajuta ; îi descrise în linii mari anii de studenție și îi pomenise despre simpatia ei pentru republicanii spanioli. Avocatul ascultase toate acestea fără să o întrerupă și, parcă, în timp ce Faith vorbea, asamblase toate piesele disparate ale vieții ei, ca într-un joc de cuburi. În povestire existase o singură omisiune importantă : nu spusese nici un cuvînt despre soțul ei. Chiar dacă Chandler observase acest lucru, îl trecuse sub tăcere.

În timp ce, gînditor, o observa prin volutele fumului de țigară, părea că este cuprins treptat de un văl de melancolie. Zîmbetul fugitiv se evaporase, iar ochii lui cenușii, limpezi se înnoraseră, ca un cer de noiembrie. Felul lui de a fi, nestin-

gherit, destins, părea că dispăruse. Pe față i se citea acum o oarecare încordare. Își întorsese puțin privirea spre fereastră, fixînd un punct nedefinit. Umbrele după-amiezii se lungeau caraghios peste acoperișuri, iar din cauza zăpușelii contururile obiectelor apăreau deformate de parcă s-ar fi reflectat în oglinzi strîmbe.

— Încerc să-mi închipui, spuse el cu voce blîndă, dar fără intonațiile stinse de mai înainte, ce-aș face eu în locul dumneavoastră. Caut să-mi închipui de multe ori ce-aș face dacă aș fi azvîrlit fără veste în linia de foc... E atît de ușor să dai sfaturi, dar atît de al naibii de greu să acționezi tu însuți!

Deodată, într-o străfulgerare ca aceea în care apăruseră slovele de foc pe peretele palatului lui Belșațar [1], Faith înțelese ce-l frămînta : Chandler se temea de sine însuși. Avea convingeri intelectuale progresiste. Se îndoia însă că ar avea suficient curaj să le susțină. Convingerile lui veneau în contradicție cu felul său de trai, cu asociații săi de afaceri, cu majoritatea prietenilor și, în primul rînd, cu felul cum își cîștiga existența. Dualismul vieții lui constituia pentru el o povară de zi de zi și se gîndea cu teamă la ce s-ar întîmpla dacă ar fi pus la încercare. Faith observă acum că avea cearcăne ușoare sub ochi, mici riduri datorate frămîntărilor, pe care nu le observase la început. Ele lăsau să se ghicească insomnii repetate și adîncă nemulțumire. Avu sentimentul ciudat că,

[1] Aluzie la legenda biblică potrivit căreia lui Belșațar, ultimului împărat al Babilonului, i-ar fi apărut în față cuvintele *mene, mene, tekel ufarsin* (cîntărit, numărat, împărțit), care i-au prevestit pieirea.

pentru moment, rolurile se inversaseră, și îi fu milă de el, dorind să-l ajute dacă va putea.

Avocatul făcuse o aluzie, o simplă aluzie, la faptul că s-ar gîndi la o luptă fățișă atunci cînd se referise la ipoteza contestării caracterului legal al existenței comisiei. Dar răspunsul ei la această sugestie îl dezamăgise. Îi fu rușine de ea însăși. Fusese pusă la încercare și dăduse greș. Nu mai exista nici un motiv ca să n-o lase în voia soartei și să nici nu se mai sinchisească de ea. Faith nu-i oferise nimic și nu putea să-i pretindă nimic. Iar dacă așa avea să procedeze, nu va putea să-i reproșeze nimic. Vina era numai a ei, slăbiciunea de care îl acuzase mai înainte pe avocat se dovedise, de fapt, slăbiciunea ei. Era nefericită, atît de nefericită, cum nu mai fusese niciodată de la moartea tatălui ei.

— Cum se face că îl cunoașteți pe Abe Stone, îl întrebă ea pe neașteptate. Mi-a spus că v-ați ocupat de mai multe procese ale sindicatului.

În mintea lui Faith Abe Stone reprezenta contrariul lui Chandler și al ei. Sau, altfel spus, în aritmetica vieții, Stone întruchipa punctul maxim pe care Chandler ar fi vrut să-l atingă. Dar ce era Faith Vance ? Un simplu număr, își spuse ea cu amărăciune, cel mult un număr compus.

— Da, răspunse Chandler înăbușindu-și un oftat, m-am ocupat de mai multe procese la cererea lui Abe. Făcu o pauză și adăugă cu oarecare grabă: Desigur, servicii absolut personale ! Firma n-a avut nici un amestec niciodată, în nici un fel.

— Nici nu mi-am închipuit ! spuse Faith zîmbind.

Ar fi dorit să întrebe ce gîndeau asociaţii lui despre aceste activităţi personale, dar se abţinu. Desigur că le considerau nişte excentricităţi, nişte mici bizarerii ce puteau fi iertate unui tînăr şi strălucit avocat care aducea firmei profituri însemnate.

— Pe Abe l-am cunoscut de mulţi ani, explică Chandler. L-am întîlnit la Pittsburgh, cînd am fost acolo pentru treburile unei companii ale cărei interese le reprezentam, printre altele şi pentru probleme privind contractele colective de muncă ale sindicatelor. Ne găseam în tabere opuse, dar am înlăturat imediat zidul care ne despărţea. Probabil că am simţit fiecare în celălalt ceva demn de respect. De atunci Abe îmi este un fel de duhovnic. Ne întîlnim foarte des şi discutăm tot felul de lucruri. Şi aproape întotdeauna, adăugă Chandler rînjind, mă face şah mat!

Se întoarse şi frecă distrat pielea încrustată de pe biroul lui, ca şi cum ar fi dorit s-o lustruiască. Era un gest de nesiguranţă. Se opri brusc. Îl chema cineva la telefonul interior. Se auzi vocea secretarei, netă şi respectuoasă.

— *Mister* Chandler, am reuşit, în fine, să-l prind pe *mister* Grayson. Aveţi legătura.

— O, spuse Chandler luînd receptorul, aproape că-l uitasem!

— *Hello! Hello!* lătra o voce la capătul celălalt al firului, făcînd membrana receptorului să vibreze cu un sunet metalic.

— *Hello,* Grayson, spuse Chandler, ai citat o clientă de a mea pentru mîine dimineaţă. E vorba de *mistress* Vance. Aş vrea să ştiu, o, da, înţeleg...

Vocea de la celălalt capăt al firului continua să vorbească, dar nu se înţelegea ce spune. De altfel, pe Faith nici n-o mai interesa, pentru că era purtată ca pe o undă de senzaţia de uşurare care o cuprinsese cînd îl auzise pe Chandler spunînd: „...o clientă de-a mea". N-o abandonase! Nu mai era izolată, nu mai era singură şi fără ajutor. Se putea bizui pe o persoană, pe o organizaţie. Avea aproape o senzaţie fizică de uşurare, de liniştire. Ar fi dorit să rîdă cu voce tare şi în acelaşi timp să plîngă de bucurie. Se convinsese că nu era lăsată în voia soartei, iar viaţa i se părea din nou frumoasă. Deodată, Chandler nu mai fu pentru ea nici *mister* Chandler, nici Dane, ci avocatul ei. Începu să-şi spună în gînd frînturi de frază: *După sfatul avocatului meu... Vă va comunica avocatul meu...* O, doamne, putea să răsufle uşurată!

Faith îşi concentră atenţia asupra convorbirii telefonice.

— Sincer, chiar la asta mă aşteptam, spunea Chandler, şi ştii care-i părerea mea! Voi acorda clientei mele întreaga asistenţă posibilă!

Apoi trînti receptorul.

— Ce ticălos!

Bătu darabana pe birou, un toc-toc iritat, singurul gest nervos pe care i-l surprinsese. De aici putea să întrevadă tumultul lui interior, violenţa autentică a emoţiei, în raport cu atitudinea reţinută de mai înainte.

— Nu vor să facă nici cea mai mică concesie, îi spuse aspru, şi fu surprinsă de privirea lui rece, întunecată, împietrită. Audierea dumneavoastră va avea loc în şedinţă strictă secretă, ca la „Camera

înstelată"[1], şi ceea ce este foarte neplăcut e că mai tîrziu pot spune despre dumneavoastră orice poftesc fără să aveţi nici o posibilitate de apărare! Domnii, după cum ştiţi, desigur, se bucură de privilegii speciale, şi nimeni nu-i poate da în judecată pentru calomnie.

Făcu o pauză şi o privi fix.

— În plus nu îngăduie să fiţi asistată de un avocat, aşa că va trebui să-i înfruntaţi singură.

Bucuria i se făcu ţăndări, dar se crampona cu încăpăţînare de un sentiment nou, care i se părea de cea mai mare însemnătate.

— Nu, zise ea, nu o să fiu complet singură. Ştiu că vă am alături pe dumneavoastră şi pe Abe. Nu vă puteţi închipui cît mă ajută acest lucru!

11

Fereastra era larg deschisă. Începuse să se întunece, dar nu era mai răcoare decît în timpul zilei. Perdelele diafane de organdi alb atîrnau nemişcate; fîlfîitul fluturilor de noapte pe lîngă reţeaua de sîrmă de la fereastră era singura mişcare. Cu speranţa zadarnică că măcar puţină răcoare ar putea să pătrundă în cameră, Faith începu să se dezbrace fără să tragă storul, într-un acces subit de revoltă împotriva convenienţelor.

Zăpuşeala era prea mare ca să mai suporte rochia. În chiloţi şi sutien, se aşeză în faţa oglinzii

[1] Instanţă judecătorească supremă în Anglia feudală, proverbială pentru cruzime şi arbitrar, desfiinţată de Parlamentul englez în 1641, în pragul revoluţiei burgheze.

de la masa de toaletă, ca să-şi şteargă crema de pe faţă. Ventilatorul electric, aşezat pe parchet, zbîrnîia ca şi gîndurile ei, dar zbîrnîitul ventilatorului era mecanic, regulat şi impersonal, în vreme ce gîndurile erau haotice şi strîns legate de viaţa ei personală.

În seara aceea era pornită pe răzvrătire. Sentimentul că e încolţită şi că se luptă cu spatele la perete n-o părăsise. Venise acasă la ora obişnuită, ca şi cum ar fi petrecut ziua la birou, sperînd că Thatcher n-o căutase la serviciu. Se linişti cînd dînsul o salută fără să-i ceară nici un fel de explicaţie. Încă nu sosise clipa să-i vorbească despre hîrtiuţa roz şi despre Dane Chandler. Astă-seară dorea să evite cu orice preţ conversaţia cu Thatcher. Slavă domnului că ieşea în oraş să joace poker, toată seara, cel puţin aşa îi spusese.

O învălui mirosul apei de colonie a lui Thatcher, *Aphrodisia for men*[1]. Pe buzele ei juca un uşor surîs ironic şi îşi reaminti gîndurile din ajun, cînd se oprise în faţa vitrinei magazinului „Jean Matou".

Necesitatea imperioasă de a lupta pentru a supravieţui îi înlăturase complet din minte lenjeria franceză cu dantelă ca stimulent pentru Thatcher. Curios, nu-l mai dorea acum pe Thatcher, nu-l mai dorea de loc. Era aproape ca şi cum nu l-ar fi cunoscut niciodată, ca şi cum trupul ei nu cunoscuse în trecut dorinţe şi nu avea să cunoască pasiuni viitoare. Şi deodată, instinctiv, îşi puse întrebarea dacă îl va mai dori vreodată.

Termină cu ştersul cremei, şi acum, fără fard, se privi cu un ochi critic în oglindă. De ani de

[1] Afrodisiac pentru bărbaţi.

zile nu-şi mai permisese plăcerea lui Narcis de a-şi examina întreg corpul şi de a se întreba cum va arăta cînd va fi mai în vîrstă. Nu se puteau observa schimbări sensibile; numai cearcănele ochilor erau mai adînci. Faţa netedă, pomeţii înalţi, sprîncenele negre, desenate parcă dintr-o mişcare bruscă a pensulei, gura senzuală, cu buze pline, toate erau neschimbate în esenţă. Nu, numai observatorul cel mai perspicace ar fi putut găsi o transformare a feţei, deşi, în forul ei interior, ştia că faţa-i era acum aceea a unei persoane adulte, nu a unei adolescente.

Schimbările trupului ei, se gîndi, ar fi însă evidente pentru cine o cunoscuse în trecut. Îşi smulse sutienul cu un gest indignat. Zicea c-ar avea sîni mari! Ce nedrept e Thatcher! Cînd vorbea astfel îşi dezvăluia nu numai atitudinea faţă de soţie, ci şi dispreţul pentru femei în general! Îşi apucă sînul drept cu mîna stîngă, ca şi cum l-ar fi cîntărit; era un sîn de femeie acum, dar ferm. Dacă n-ar fi dorit, nici n-ar fi avut nevoie să poarte sutien. Văzuse bine că Dane Chandler îi examinase silueta, şi nu cu acea ironie şi ostilitate cu care o examina Thatcher.

Îşi netezi părul ei blond-închis, lung pînă la umeri, dîndu-l pe spate, mîngîindu-se inconştient, ca şi cum ar fi vrut să se liniştească şi să-şi redobîndească încrederea în sine. Avea nevoie de asta, gîndi ea, nu numai din cauza ameninţării pe care o reprezenta hîrtiuţa roz, dar şi pentru că orice femeie neglijată are nevoie să-şi recapete încrederea. Ideea că Thatcher nu mai încercase să se apropie de ea o lună întreagă — oricît s-ar fi simţit de uşurată c-a lăsat-o în pace — cuprindea

în sine ceva dezastruos. Mai avea rost ca o femeie să se îngrijească de înfăţişarea ei atunci cînd soţul îi arăta atît de limpede că n-o mai iubeşte? Privirea aceea rapidă şi admirativă pe care i-o aruncase Chandler îi redase încrederea. Trebuia să recunoască faptul că acesta era unul dintre motivele pentru care simţea că e în mîini sigure.

Se auzi zgomotul aparatului electric de ras al lui Thatcher, urmat apoi de un zbîrnîit continuu, strident, complet diferit de zumzetul liniştitor al ventilatorului electric. Îşi aminti de fermecătoarea scenă din *Victoria Regina*[1], cînd tînăra şi naiva regină este încîntată de modul în care se bărbiereşte prinţul consort. Ce ar fi ca scena să fie reluată cu prinţul care foloseşte pentru bărbierit unul din aparatele electrice zornăitoare ale lui Thatcher! Rîsese în hohote cînd o văzuse pe regină, dar în după-amiaza aceasta nu l-a privit chiar ea pe Dane Chandler aşa cum îl privise Victoria pe prinţul consort? Acum acest gînd aproape că o făcu să roşească. În prezenţa lui Chandler se petrecuse ceva cu ea, ceva care, de atunci, lăsase o parte a fiinţei ei în stare de visare.

Ce fel de soţie îşi alege un bărbat ca Dane Chandler? Întrebarea o irită, apoi lăsă un gol, o durere. O să evite să se întîlnească cu soţia lui, în măsura în care va depinde de ea. Cît de insuportabil ar fi să descopere că şi el a făcut o greşeală în căsătorie! Mai bine să nu ştie niciodată!

Între ei fusese ceva ca un flux şi un reflux... o înţelegere... o pulsaţie comună. O cuprinse un sen-

---

[1] Este vorba de un film american care relatează viaţa reginei Victoria a Angliei (1819—1901).

timent de ciudată singurătate ; din ochi i se rostogoleau lacrimi liniştite.

Aparatul de ras se opri. Thatcher veni în cameră, în chiloţi şi flanelă, cu aparatul de ras în mînă. O privi pieziş.

— De ce plîngi ? o întrebă.

— Nu ştiu.

Nu-i spuse nici un cuvînt, dar, deodată, se aplecă şi o sărută pe ceafă cu o tandreţe neobişnuită.

Faith îşi uscă ochii cu un şerveţel de hîrtie şi continuă să se dezbrace.

Sub duş reuşi să se destindă într-o anumită măsură. După ce pielea răcorită deveni trandafirie, trase pe ea o cămaşă de noapte albă, subţire şi începu să strîngă lucrurile pe care le aruncase de-a valma. Îşi impusese această deprindere pentru că Thatcher avea mania ordinii, iar mîine dimineaţă, cînd o aştepta interogatoriul, nu va avea chef să se certe pentru ceea ce el numea dezordine. După o zi istovitoare de birou, îi păruse întotdeauna că răsuflă uşurată dacă poate să-şi arunce ciorapii şi lenjeria oriunde se nimerea ! Dar nici asta nu-i mai era permis...

După ce termină de făcut ordine, se duse în camera lui Jeanie ca s-o vadă. Copilul dormea liniştit. Avea un miros dulce, de lapte, ca un bebeluş. Faith mîngîie o clipă buclele castanii şi-i sărută fruntea umezită. Suspinînd, se întoarse la propriul ei pat, mare, cu patru coloane şi cu polog de muselină albă.

Îi spusese lui Thatcher că are o migrenă şi de aceea vrea să se culce devreme. De fapt, era extenuată sufleteşte. Pînă cînd nu se întinsese în pat nu-şi dăduse seama că hîrtiuţa roz poate crea o asemenea apăsare. Se hotărî să doarmă, ţinînd ochii închişi cu încăpăţînare, şi începu să numere. Cămaşa de noapte o jena şi cearşafurile o ardeau. Ca să se destindă, încercă să-şi închipuie derularea unui furtun fără sfîrşit şi apoi îi veni să rîdă că alesese tocmai un simbol freudian. În ultima vreme, visurile ei fuseseră pline de simboluri ; uneori visa că Thatcher o atacă cu un cuţit sau cu un pistol de duel, dar fără ca asta s-o sperie. Alteori, jumătate trează, jumătate adormită, îşi închipuia scene în care se întîlnea din nou cu locotenentul norvegian. Încercă să facă şi acum acest lucru, dar hîrtiuţa roz nu-i dădea pace.

Trebuia să-şi abată gîndurile de la citaţie şi de la absurditatea ei. Teama de a vorbi cu Thatcher despre acest lucru era o dovadă peremptorie că venise timpul ca în relaţiile dintre ei să intervină ceva nou, hotărîtor... poate să încerce iarăşi să se despartă. Poate că, de data aceasta, va reuşi...

Prima încercare o făcuse într-o seară care era aproape replica fidelă a celei din ajun, de la *mistress* Beverly, numai că era iarnă, la scurtă vreme după o consultaţie la un psihiatru. Se hotărîse să-l părăsească pe Thatcher, dar nu fusese în stare să-şi pună în aplicare hotărîrea şi nici măcar să-şi impună abordarea acestui subiect în conversaţiile cu el. Se iviseră diferite prilejuri, dar ea continua să se gîndească : „Poate că lucrurile se vor rezolva de la sine, poate că relaţiile dintre noi se vor îmbunătăţi !" Prilejul se ivi, în cele din urmă, în cursul unei discuţii pentru un fleac, pentru mantoul ei de seară.

În drum spre casă, în mașină, îi spusese :

— Faith, de ce nu te-nduri ca din salariul tău să-ți cumperi o haină nouă de blană ? Mi-e rușine să ies cu tine în lume cu blana asta de dihor mîncată de molii.

Era beat de-a binelea și își spuse c-ar fi mai bine să nu-i răspundă. Dar era enervată la culme și nu se putu stăpîni.

— O, doamne, răspunse ea, cine crezi tu c-a plătit mașina pe care o conduci ? ! Ia-mi o blană nouă și-ți dau mașina !

Era adevărat. Ca să plătească packardul galben-deschis, Faith trebuise să facă economii la sînge, să renunțe la multe timp de doi ani. Cînd intrase în marină, Thatcher, fără să se sinchisească de nimic, îi lăsase ei mașina pe cap. Apoi avusese nevoie de bani mereu pentru altceva și nu-i trimisese nici un cent pentru plata ratelor. Acum culoarea galbenă ca de canar se transformase într-un galben spălăcit, aripile erau scorojite și zgîriate, nichelul ruginise, și în seara aceea de iarnă vîntul pătrundea prin capota ruptă și te îngheța pînă la oase.

— Cristoase ! izbucni el, mereu îmi dai peste nas. Sînt sătul pînă peste cap !

La lumina lămpilor pe lîngă care treceau, băgă de seamă că gura lui Thatcher era contractată și maxilarul inferior încleștat. Cînd se oprea la stopuri, frîna atît de brusc, încît roțile derapau ; iar cînd pornea, făcea intenționat să scrîșnească ambreiajul, ca și cum ar fi dorit să-l distrugă.

— Thatcher, spuse ea pe un ton liniștit, noi nu ne mai înțelegem. Cred că ar trebui să divorțăm. Am de gînd să te părăsesc.

— Ești nebună, strigă el, ți-ai ieșit din minți ?! Nu înțeleg cum poți nu numai să spui, dar chiar să gîndești așa ceva ! Trebuie să-ți retragi cuvintele !

În glasul lui era atîta spaimă, încît lui Faith nici nu-i venea a crede.

— Astea-s palavre, ripostă ea ferm. Știi că nu mă mai iubești, și încă de multă vreme. Iar eu sînt într-o stare de apatie totală. Singura reacție pe care mi-o provoci este dorința de a fi lăsată în pace ! Sînt sătulă pînă peste cap ! Sătulă de bețiile tale, sătulă de *mississ* Beverly și de paraziții care roiesc în jurul ei, sătulă de criticile tale ironice, care mă fac întotdeauna să am un sentiment de inferioritate, și în special față de mama ta. Vreau să divorțez !

Thatcher nu răspunse, dar acceleră, ca și cum ar fi dorit să sosească mai repede acasă. Totuși, cînd ajunseră în fața casei, nu opri, ci continuă să gonească cu o viteză nebună.

— Thatcher, spuse ea alarmată, încotro mergi ?

— Merg înainte, pînă o să-ți schimbi gîndul.

Apoi întinse mîna care-i tremura și deschise radioul, punîndu-l să cînte foarte tare. Se auzea un vals vienez : *Două inimi într-un vals*. Pentru moment, nu îi răspunse, ci se lăsă pe spate, dezorientată și istovită, pe scaunul de piele roșie decolorată. Ar fi fost inutil să facă apel la rațiunea lui cînd era în starea asta ; pînă ce nu-i trecea surescitarea, ar fi fost inutil și poate chiar periculos. Acum își dădu seama că prin cuvintele acelea îl rănise în orgoliul lui mult mai adînc decît ar fi crezut. Într-adevăr, lovitura, pe care o primise

conştiinţa sa, aşa de nesigură, fusese atît de puternică, încît se putea să nu mai accepte niciodată ceea ce dorea ea. Acum înţelese brusc că el interpreta această repudiere ca fiind bazată exclusiv pe considerațiuni de ordin sexual şi c-ar fi fost mai bine să se fi arătat mai puţin sinceră şi să fi acţionat pe căi ocolite ca să-l determine pe nesimţite să renunţe la ea ! Atunci poate c-ar fi fost mai docil, poate c-ar fi privit sfîrşitul relaţiilor dintre ei cu un sentiment de uşurare. „Ce greşeală am făcut !" gîndi ea.

Cufundată în gînduri, nu băgase de seamă în ce direcţie o luase Thatcher şi se îngrozi cînd văzu bornele care indicau că ieşiseră din oraş şi goneau pe şoseaua principală spre Baltimore, folosită mai ales de camioanele grele, şi periculoasă din cauza porţiunilor acoperite de gheaţă. Pe cadranul vitezometrului acul înainta treptat, liniuţă cu liniuţă, spre şaizeci de mile[1] şi apoi trecu peste şaizeci. Datorită lapoviţei învîrtejate care stînjenea vizibilitatea, lumina farurilor era insuficientă. Faith începu să dorească fierbinte să fie opriţi de fluieratul strident al unei patrule însărcinate cu controlul circulaţiei. Se uită din nou la Thatcher; chircit pe volan, scruta întunericul cu o privire în care mocnea ura. Se dădu înapoi, şi pentru prima oară era într-adevăr speriată.

— Thatcher ! Vrei să distrugi maşina ? !

El dădu din umeri.

— Ducă-se la dracu !

[1] Mila — unitate de măsură de lungime, egală cu 1,609 km, folosită în ţările anglo-saxone.

Pe cadranul vitezometrului acul continua să înainteze. Ajunsese la şaptezeci. Depăşiră un camion, traversară o porţiune îngheţată şi... o trecură toţi fiorii.

— *Te rog,* Thatcher, opreşte !

— Nu opresc pînă nu-ţi retragi cuvintele !

Depăşi acum un camion, care se tîra ca un dinozaur. Maşina patină, şi cauciucurile făcură un zgomot care suna ca un avertisment sinistru. Era după miezul nopţii, şi toţi agenţii de poliţie dispăruseră ca prin farmec. Maşina se redresă şi-şi reluă goana. Dar dacă ar fi dat peste gheaţă...

Deodată îşi dădu seama. Se afla la discreţia lui Thatcher, iar Thatcher însuşi era posedat de o idee fixă. Nu putea să procedeze altfel: era singurul mijloc de apărare pe care-l găsise. Nu era în stare să raţioneze şi asculta numai glasul instinctului. Vorbise serios. Avea să continue să gonească pînă va termina benzina sau pînă va răsturna maşina. Nu, de oprit n-avea să oprească înainte de a provoca un accident în care aveau să-şi piardă viaţa amîndoi. Pornirea lui spre sinucidere era mai puternică decît raţiunea. Avea s-o tîrască cu el şi aveau să moară amîndoi, lăsînd-o pe Jeanie cu mama lui.

Pe cadranul vitezometrului, acul oscila în jurul lui optzeci.

— Thatcher, urlă ea, opreşte ! Opreşte ! N-o să divorţez ! O să căutăm să ne-nţelegem... Dar, pentru numele lui dumnezeu, opreşte !

El ridică imediat piciorul de pe accelerator şi, treptat, maşina îşi încetini viteza. Coti pe un drum

lateral și opri. Apoi o luă în brațe și o sărută pătimaș.

Dar buzele îi erau înghețate de teamă și nu-i putu răspunde. Cu dinții clănțănind, îl dădu la o parte.

— O, Thatcher, strigă ea, ce lucru îngrozitor ai făcut!

El reacționă pe loc.

— Am făcut eu ceva? Tu ai făcut totul, și o să vină ziua cînd ai să plătești pentru faptele tale!

Amintindu-și de aceste întîmplări, se răsucea în pat, neputînd să adoarmă. Aproape că îl invidia pe Thatcher, care, undeva în oraș, își îneca amarul în băutură și uitare. „Mîncare, exclamă în sinea ei Faith, îmi trebuie ceva de mîncare, un pahar cu lapte, un biscuit, niște aspirină!"

Aprinse lampa de pe noptieră, și primul obiect pe care-l văzu fu ceasul. De-abia unsprezece! Se gîndi că exact peste douăsprezece ore va sta în fața... Inima porni să-i bată mai repede, iar, din cauza nădușelii, cămașa de noapte i se lipi de piele.

Rătăcind prin cameră, privirea i se opri asupra fotografiei lui Thatcher, într-o ramă de piele, lîngă ceas. Fotografia îl înfățișa la 15 ani, în uniforma elegantă a școlii militare. Curînd după căsătorie, îl rugase să-i dea fotografia care-i plăcea cel mai mult, și el o alesese pe asta. Arăta foarte chipeș în uniformă și avea o atitudine marțială și arogantă. Parcă ar fi fost un general care avea nețărmurită încredere în sine și comanda la mii de roboți. Acesta era Thatcher, în postura care-i plăcea lui cel mai mult, Thatcher la 15 ani — vîrsta la care atinsese culmea dezvoltării.

Era însă ceva în chipul din fotografie care semăna foarte bine cu Thatcher din ultimele zile. Își frămîntă mintea cîteva momente pînă ce descoperi că asemănarea consta în acel zîmbet triumfător și batjocoritor cu care o fixa.

Cînd își dădu seama, se cutremură și o cuprinse o teamă care se transformă în groază. Se ghemui în pat și-și plînse amarnic viața ratată.

12

Dimineața nu mai fu silită să se prefacă, așa ca ieri, că se duce la birou, deoarece Thatcher, care băuse probabil mai mult ca de obicei și dormise foarte agitat, nu se sculase încă atunci cînd ea plecă de acasă. Plecă totuși la ora obișnuită, ca nu cumva Thatcher să se trezească și s-o găsească acasă. Luă un taxi și, bucuroasă că nu trebuie să-l vadă pe domnul Cunningham, față de care începuse să simtă o puternică repulsie, îi spuse șoferului s-o ducă direct la Capitoliu.

Căutînd să facă o bună impresie membrilor comisiei, îmbrăcase una din toaletele ei cele mai elegante: o rochie de șantung gri-deschis, cu un cordon de culoarea curcubeului, sandale roșii, un colier de mărgele mari roșii de lemn și o geantă roșie de pai... un ansamblu elegant, gîndi ea, dar nu din cale-afară. Era mulțumită de înfățișarea ei, era mulțumită că arăta ca oricare din sutele de mii de femei americane din pătura mijlocie; firește, însă, că se deosebea de ele. Ea era o personalitate unică și distinctă: Faith Robles Vance.

Mai era încă mult timp pînă la 11 şi se hotărî să-l folosească aşa ca orice turist obişnuit. Ziua era întunecată, sumbră, şi de aceea clădirile de marmură nu mai aveau conturuṛi precise între umbră şi lumină şi făceau impresia unor mase mari de piatră... reci, chiar respingătoare. Se opri în faţa scării monumentale a clădirii cu coloane a Curţii Supreme şi citi inscripţia de pe frontispiciu: *„Toţi sînt egali în faţa legii"*. Iată în ce crede Dane Chandler, gîndi ea. Cîndva, în vremuri mai bune, poate că o să devină judecător la Curtea Supremă. Cine ştie? S-au întîmplat lucruri şi mai ciudate. Cufundată în asemenea gînduri, se opri în faţa uneia din fîntînile maiestuoase şi îşi aprinse o ţigară. Aproape terminase de fumat cînd observă că mîna îi tremura uşor. Oare din cauză că se gîndea la Chandler, sau pentru că ora audierii era atît de aproape?

Trecu încet pe lîngă statuia de bronz a lui Neptun şi urcă treptele spre Biblioteca Congresului. Hotărîse să citească încă o dată *Declaraţia de Independenţă*[1]. Îşi reaminti mîndria tatălui ei cînd ea o învăţase pe dinafară la şcoală şi cum îi plăcea s-o audă recitînd-o, cu gesturi. Ce patriot american înfocat devenise! Pergamentul pe care era scrisă declaraţia se găsea la locul lui în vitrina de bronz lustruit, sub sticlă, iar lîngă ea stătea de strajă un ostaş înarmat, în poziţie de drepţi. „Declaraţia, gîndi Faith, şi discursul lui

[1] Document semnat la 4 iulie 1776 de Congres, prin care cele 13 colonii engleze din America de Nord rupeau legăturile cu metropola, proclamînd totodată suveranitatea poporului şi drepturile omului şi cetăţeanului şi consfinţind crearea statului american independent.

Lincoln la Gettysburg sînt cele mai mărețe monumente ale limbii engleze."

Considerăm evidente aceste adevăruri: că toţi oamenii sînt egali; că ei au fost înzestraţi de creatorul lor cu anumite drepturi inalienabile; că printre acestea sînt dreptul la viaţă, la libertate şi la dobîndirea fericirii...

Fără voie, privi la ceas; mai avea de aşteptat, dar numai puţin. Avea s-o ia încetişor spre vechea clădire a birourilor Camerei Reprezentanţilor; n-ar fi bine să întîrzie. În timp ce se depărta de vitrină, avu impresia că gardianul o urmărea atent. Ce gînduri stupide îi treceau prin cap! El se uita la toată lumea, şi probabil că mai ales la fetele drăguţe.

La 11 fix pătrunse în anticamera sălii de şedinţe a comisiei. O fată cu părul negru şi faţa plină de coşuri (vreo rudă a unui deputat, gîndi Faith) stătea la un birou mic şi bătea leneş la maşină. „Una ca asta n-ar rezista nici un sfert de oră în serviciul lui *mister* Cunningham", reflectă Faith.

— Numele meu e Faith Vance, spuse ea.

Fata se uită pe o listă.

— Da, da, luaţi loc undeva, zise ea, fără să ridice ochii. O să vă cheme imediat.

Apoi continuă să bată la maşină, ca şi cum n-ar fi fost întreruptă.

Faith se aşeză pe marginea unei bănci netapisate, cu speteaza dreaptă şi uzată din cauza folosirii îndelungate. Cînd se aşeză, simţi o greutate pe piept şi o uşoară greaţă. Se frămînta ca şi cînd ar fi avut într-adevăr de ce să se teamă. Numai faptul de a te şti bănuit era, probabil, suficient

ca să-ţi creeze un sentiment de vinovăţie pentru o crimă inexistentă... Şi aşteptă.

Privi uşile duble, înalte de 4 metri şi jumătate, închise ermetic, care înăbuşeau vocile răstite ce răzbăteau din cînd în cînd pînă la ea. Se uita, îndeosebi, la clanţele mari, de alamă, decorate cu motive complicate, rococo, copiate după clanţele palatelor europene. Cînd clanţa se va mişca, îşi spuse ea, îi va veni rîndul...

O jumătate de oră mai tîrziu, clanţa se mişcă, uşile se deschiseră şi Faith se încordă, în aşteptarea celor ce vor urma. Apărură trei bărbaţi cu figuri roşii, mîniaţi, însoţiţi de un gardian. Uşile se închiseră cu zgomot, şi bărbaţii plecară bombănind. Pe faţa gardianului stăruia o expresie de dispreţ amuzat.

— Cine erau ăştia? o întrebă Faith, cu şovăială în glas, pe fata de la maşina de scris.

— Nişte lideri sindicali, îi răspunse fata alene, pe un ton plictisit. Şi ieri au citat unul pentru mărturie mincinoasă, un altul, pentru lipsă de respect faţă de Congres. Pe al treilea poate că îl vor lăsa în pace.

— Dar ăştia de ce au fost citaţi?

— Unul pentru că a vorbit prea mult, celălalt pentru că n-a vrut să spună nici un cuvînt, cît despre al treilea nu ştiu ce a făcut. Poate c-a depus mărturie împotriva celorlalţi.

— Aha!...

Dactilografa continuă să bată la întîmplare. Faith aşteptă.

— Se face tot mai cald aici, observă Faith.

— Mă mir, replică fata. Avem aer condiţionat.

— Aşa... spuse Faith.

După un timp, una din clanţele de alamă se învîrti, şi Jim Grayson ieşi din camera de şedinţe cu un teanc de hîrtii în mînă. Faith îl recunoscu imediat şi se simţi cuprinsă de o puternică aversiune.

El nu păru să o observe şi aruncă hîrtiile pe biroul dactilografei, spunînd scurt:

— Ai grijă de astea!

Apoi se întoarse spre Faith, şi, pentru o clipă, pe faţa-i placidă se ivi o expresie de mirare.

— Dumneavoastră sînteţi! spuse el, ca şi cum s-ar fi aşteptat să vadă pe altcineva. Se apropie repede de ea. Ce surpriză plăcută!

— E curios, nu-i aşa? spuse ea, observîndu-i din nou degetele. Păreau şi mai albe şi mai grase decît atunci cînd ţinuse cupa cu *julep*.

— Comisia face acum o pauză pentru prînz, spuse Grayson. Nu doriţi să-mi ţineţi companie?

— Eu, eu... bolborosi ea cîntărind toate căile de ieşire. Eu trebuie în adevăr să... Ştia că nu poate suporta să ia masa cu acest individ, chiar dacă asta i-ar uşura în vreun fel situaţia.

— Îmi pare rău, dar de obicei nu prînzesc cînd e aşa de îngrozitor de cald. Nu mi-e de loc foame.

Simţi că duhnea a băutură.

— Bine, nu-i nevoie s-aşteptaţi aici, spuse el şi adăugă tăios: dar să fiţi înapoi la orele 2 fix.

Se întoarse în sala de şedinţă şi trînti uşa mare în urma lui.

Faith se sculă uluită şi îşi netezi rochia. La ora 2! Probabil că nu se ţineau după nici un program şi socoteau că oricine este citat de ei trebuie să le stea cu totul la dispoziţie! Poate că ar fi mai bine să-i telefoneze lui Dane Chandler acum, în loc să aştepte să se termine interogatoriul, aşa

cum îi spusese el. Nu, n-avea nici un rost. Ce putea să-i comunice? Pur şi simplu că se tărăgăneşte povestea. El nu s-ar mira de acest lucru. L-a deranjat destul pînă acum, o să aştepte pînă se termină totul.

Atunci cînd ieşi din anticameră în coridorul lung, sepulcral, gîndul că va vorbi cu Chandler o consolă totuşi şi-şi uită, în parte, enervarea.

Ora de prînz trecu repede. Mîncă peşte cu cartofi prăjiţi într-un restaurant mic şi, cu toate că într-o zi atît de înăbuşitoare mîncarea grasă nu era de loc potrivită, Faith nici nu observă ce mănîncă. După ce termină masa, hoinări în jurul clădirii Capitoliului, continuîndu-şi plimbarea începută dimineaţa. Camera Reprezentanţilor nu ţinea şedinţă, dar Senatul era în sesiune, întrunindu-se ca de obicei la amiază. Se strecură la galerie şi urmări dezbaterile cîteva minute. Senatorii discutau creditele militare, şi toate argumentele păreau să fie în favoarea acordării lor. Deprimată, găsi că auzise destul.

Se întoarse în clădirea care adăpostea birourile Camerei Reprezentanţilor şi rămase uimită de tăcerea totală care domnea de-a lungul marilor coridoare de marmură. În afară de gardianul de la intrare, nu părea să fie nici ţipenie de om pe aici: era o atmosferă ca de cavou. Umbla în vîrful picioarelor, temîndu-se să facă zgomot. Atmosfera părea că-i reaminteşte ceva din trecut. Peste puţin timp putu să facă legătura: pe sălile îmbrăcate în marmură plutea un miros de palat de justiţie, un amestec de mirosuri de tot felul... mirosul mucurilor de ţigări aruncate în scuipătorile de aramă, al dezinfectantelor folosite în toaletele publice, al mucegaiului care creşte în locurile lipsite de soare. Erau miasmele care o izbiseră în chip neplăcut cînd intrase cu Thatcher în vechea clădire a tribunalului din Rappahannock[1] ca să ceară autorizaţia de căsătorie...

Faith descoperi că rătăcise. Uitase numărul sălii de şedinţe, şi simţul de orientare o părăsise. O luă pe un coridor care părea că o duce în direcţia bună şi ajunse în dreptul unei uşi despre care crezu că e cea căutată. Deschise uşa şi fu surprinsă să găsească o cameră enormă plină cu birouri, aşezate în şiruri lungi, la care numeroase funcţionare triau absorbite cartoteci cu fişe. De-a lungul pereţilor se aflau nenumărate dulapuri de fier, pline, fără îndoială, cu fişe asemănătoare. Închise repede uşa la loc; fără să-i fi spus cineva, ştia unde nimerise. „Ce curios, gîndi ea, că biroul acesta este lăsat fără pază de către comisie!" Alergă îndărăt de-a lungul coridorului, fără să-i mai pese că face zgomot, şi deschise o altă uşă. Era anticamera cu dactilografa indiferentă, cu păr negru.

Trăgîndu-şi sufletul, se aşeză pe banca tare de lemn. Fata nici nu o băgă în seamă. Faith se uită la ceas. Ora 2 fix. Se puse pe aşteptat.

După cîtva timp intră grăbit în anticameră Jim Grayson, care o salută din cap şi dispăru în dosul uriaşelor uşi duble. Faith se întrebă dacă *congressmen*-ii sosiseră mai devreme sau folosiseră o altă intrare. Îşi dădea seama că sînt acolo, pentru că zvonul acela înăbuşit se auzea din nou.

---

[1] Numele unui orăşel şi al unui comitat din statul Virginia.

Timpul trecea. Grayson intra şi ieşea cu hîrtii, dînd din cap de fiecare dată. Intensitatea glasurilor creştea, şi apoi scădea cu fiecare deschidere şi închidere a uşilor, dar Faith prea era emoţionată ca să prindă vreun cuvînt.

Sta cufundată într-un fel de stupoare, fără să se gîndească la nimic. Din cînd în cînd, fuma cîte o ţigaretă, şi o dată îşi arse degetele, nebăgînd de seamă că ţigareta era pe terminate. Începu să dorească cu ardoare ca dactilografa să-i spună ceva din care să se întrevadă o licărire de simpatie feminină. Dar fata tăcea mîlc. Pesemne că pentru ea cei citaţi în faţa comisiei nu făceau parte din rîndul oamenilor...

Jim Grayson reapăru şi spuse, pe un ton neglijent, cu un surîs afectat :

— Pare-se că pe soţul dumneavoastră l-am cunoscut în marina militară. Era singurul care reuşea să strecoare băuturi alcoolice pe bord, la fiecare călătorie ! Am încercat şi eu, dar am înghiţit carceră. Ehee ! Thatcher Vance m-a ajutat cu cîte un păhăruţ de cîte ori a fost uscăciunea prea mare. Cum de v-aţi căsătorit cu un băiat atît de însetat ?

Faith îl privi mută. Ce să-i răspundă cînd nu ştia să-şi explice acest lucru nici ei înseşi ? I-ar fi trebuit o după-amiază întreagă să-i explice, dar n-ar fi reuşit să convingă pe nimeni.

Grayson aşteptă un răspuns, dar, neprimind nici unul, spuse :

— Eh, şi eu sînt un băiat însetat ! Se duse spre uşa care ducea spre coridor şi făcu o pauză. Nu fiţi supărată pe noi, îi spuse glumeţ din pragul uşii, ajungem şi la dumneavoastră mai devreme

sau mai tîrziu ! Nu vă faceţi inimă rea ! Distraţi-vă !

După aceea plecă. Gîndurile lui Faith se opriră la cuvintele lui despre Thatcher. Sperase mult că Thatcher avea să-şi găsească un rost după ce avea să iasă din marină şi decepţia îi fusese direct proporţională cu speranţele. Se aşteptase că avea să-i vină greu să se readapteze, că n-avea să fie uşor să se înveţe cu viaţa de civil. În timpul fiecărei permisii o dusese dintr-o beţie într-alta. Dar de fiecare dată îşi cerea scuze înainte de a pleca, se scuza atît de umil şi de sincer ! Cît se afla în permisie parcă dorea s-o vadă îmbrăcată numai în rochii de seară, ca şi cum căsătoria lui nu era altceva decît un episod dintr-o straşnică petrecere pe uscat. Deşi vizitele lui nu-i făceau decît prea puţină plăcere, era uşor să ierţi toate aceste păcate unui bărbat sortit să trăiască izolat pe o navă, de-a lungul războiului, care nu se mai termina.

Dar să aduci pe ascuns alcool pe bord, să chefuieşti cu un individ ca Grayson ! Inima i se făcu cît un purice, de frică. Cît de bine îl cunoştea, de fapt, Thatcher pe Grayson ? Oare îl mai vedea ? Thatcher nu-i vorbise niciodată despre el. Slavă domnului, Grayson nu şi-a dat seama, la petrecerea doamnei Beverly, că este soţia lui Thatcher ! Sau se prefăcuse numai.

Dar oare cum îi va spune lui Thatcher îngrozitoarea poveste despre hîrtiuţa roz ?

Simţea cum năduşeşte la subţiori şi pe şira spinării ; simţea ca un cleşte care o strîngea de omoplaţi, de piept. Se sculă şi făcu un pas, ca şi

cum ar fi vrut s-o ia la fugă. Privi cu coada ochiului spre dactilografă.

Fata ridică privirea.

— Ce-i ? întrebă ea.

— Nimic, răspunse Faith. Îmi aranjam doar rochia.

Se așeză din nou. Inima-i bătea cu mare repeziciune, iar buzele îi erau umflate și lipicioase.

— Apă... rosti ea, pe un ton rugător.

— E un răcitor în cămăruța de colo, spuse fata, arătîndu-i cu capul. Puteți bea de acolo.

Faith bău unul după altul mai multe pahare.

— Doamne-dumnezeule ! gemu ea după ce termină și se întoarse pe bancă.

Simțea că este epuizată, și fizic și nervos. Dacă așteptarea avea să se prelungească, simțea că o să înceapă să urle. Ceasul arăta ora 5.

Treptat, starea de toropeală îi reveni.

Era gata să ațipească cînd clanța de bronz se mișcă și uriașele uși duble se deschiseră. Apăru un bărbat înalt, osos, cu o claie de păr sur și rămase nemișcat. Dintr-o privire îl recunoscu pe P. J. Garrison, anchetatorul principal al comisiei, pe care i-l descrisese Dane Chandler. Fusese pe vremuri radical[1], dar își renegase convingerile și își cîștigase o deosebită faimă persecutîndu-și foștii confrați.

— Faith Robles Vance ? o întrebă el sever și rece.

— Da, murmură Faith.

[1] In dialectul american cuvîntul *radical* este folosit pentru a desemna exclusiv elemente și organizații revoluționare.

— Poftiți, spuse el încet, e rîndul dumneavoastră.

Cu un gest mașinal, Faith își îndreptă breteaua sutienului și îl urmă.

13

Sala de ședințe se deschise în fața ei, grandioasă și impresionantă. Îi reamintea un decor din filmul *Valsul imperial.* Șiruri de coloane ionice se înălțau de-a lungul pereților laterali, și sala era dominată de un imens candelabru de cristal. Te puteai aștepta în orice clipă ca fanfara să anunțe intrarea împăratului Franz Joseph[1], în uniformă de gală, cu toate decorațiile pe piept.

În centrul sălii erau instalate strategic aparate de filmat și un grup de reflectoare, iar mai departe, spre fund, se afla o masă mare cu multe microfoane, rezervată presei.

Era evident că atunci cînd se considera oportun se acorda o deosebită atenție reclamei. Acum, prin consecințele sale, absența presei și a publicului era alarmantă. Faith își dădu seama că audierea avea să aibă un caracter sumar și că membrii comisiei nu vor avea nici un motiv să-și înfrîneze pornirea.Aveau să acționeze și să vorbească după bunul lor plac, căci cine va îndrázni oare să obiecteze ?

Un gardian în uniformă stătea după ușă, și, cînd trecu pe lîngă el, Faith simți mirosul de

[1] Este vorba de *Franz Joseph I* (1830—1916), împăratul Austro-Ungariei (1848—1916).

mentă al gumei de mestecat. În fundul sălii, în dosul unei mese mari, în formă de potcoavă, așezată pe o estradă, cinci *congressmen*-i ședeau, solemni ca niște arhangheli în ziua judecății de apoi. Jos, mai încolo, la o măsuță, ședeau doi stenografi. Nenumăratele rînduri de fotolii mobile erau goale. Urmîndu-l pe Garrison, Faith trecu prin intervalul dintre fotolii.

— Stați acolo, îi spuse Garrison, indicîndu-i un punct în mijlocul spațiului cuprins între cele două capete ale biroului în formă de potcoavă.

Faith rămase în picioare, în poziție de drepți, strîngînd în mînă geanta roșie de pai, în timp ce Garrison își ocupă fotoliul, lîngă stenografi. Din cei cinci *congressmen*-i, Faith nu recunoscu decît trei, identificîndu-i numai după descrierea făcută de Chandler, fără să le citească numele pe plăcuțele așezate pe masă în dreptul fiecăruia.

Howard Skinner, președintele comisiei, ședea în centru. Era un bătrînel smochinit, prea mic pentru biroul acela mare. Avea fața încrețită, cu pungi sub ochi și o claie de păr alb pe cap. Ținea în mînă ciocănelul prezidențial, pe care-l mîngîia distrat.

La dreapta președintelui ședea Chauncey Daiken, un democrat din sud, adevăratul conducător al comisiei, principala ei forță și personalitate dominantă. Avea trăsături atît de tipice, încît părea să fie propria lui caricatură: fălci pătrate, voce tunătoare, și ținea totdeauna în colțul gurii o țigară de foi. Părul său blond, ciufulit îi cădea pe frunte. Privirea îi rătăcea prin sală, și, în cele din urmă, se opri asupra corpului lui Faith. Ea se roși și se uită în altă parte.

La stînga președintelui ședea Modie Vincent, un om tînăr, democrat de nuanță liberală. Părul său foarte negru era tuns scurt cu mașina, așa că părea ca o blană moale de animal; ochii îi erau negri și strălucitori. Fața îi era slabă și de o paloare bolnăvicioasă, bărbia ascuțită. Arăta ca un pedagog tînăr; Faith își aminti, involuntar, de *mister* Cunningham. Modie Vincent învîrtea în mînă un creion, apucîndu-l cînd de un cap, cînd de celălalt și lăsîndu-l să lunece încet între degetul mare și arătătorul mîinii drepte. Expresia lui era impasibilă, de nepătruns.

Ceilalți doi *congressmen*-i, probabil republicani, gîndi Faith, se înfățișau, aproximativ, ca niște oameni de afaceri mai pîrliți, de provincie, care, ajungînd în pragul falimentului, se apucaseră să facă politică pentru a-și cîștiga existența. Se numărau, probabil, printre oratorii care apărau inițiativa privată. Deși erau de vîrstă mijlocie, păreau foarte uzați.

Pe neașteptate, președintele Skinner bătu cu ciocănelul în masă, ca și cum ar fi dorit să facă liniște într-o sală plină de un public numeros și nedisciplinat.

— Sînteți întruniți astăzi ca subcomisie, spuse el cu o voce sonoră. Luați-i jurămîntul!

Garrison împinse peste masă o *Biblie* cu tranșele aurite și îi făcu semn lui Faith să pună mîna pe ea. După ce Faith se conformă, Garrison spuse cu o voce pițigăiată și foarte repede:

— Jurațisăspunețiadevărulșinumaiadevărulașasă vajutedumnezeu?

— Jur! rosti Faith, tremurînd.

— Cum vă numiţi ? o întrebă preşedintele Skinner.

Surprinsă, Faith răspunse cu glas limpede :

— Faith Robles Vance.

— Doamnă sau domnişoară ?

— Doamnă, spuse ea şi mai surprinsă.

— Lucraţi în serviciul ramurii executive a guvernului federal în calitate de asistentă ?

— Da.

— De cînd ?

— De opt ani. Am început ca stenografă.

— În timpul acesta aţi dobîndit o grămadă de cunoştinţe despre aparatul de stat ?

— Fireşte... oricine în locul meu n-ar fi putut să nu dobîndească.

Preşedintele Skinner o privi cu severitate.

— Dar dumneata te-ai interesat şi de guverne străine !

— O clipă, vă rog, domnule preşedinte, îl întrerupse Daiken, o să ne ocupăm de această chestiune ceva mai tîrziu. Acum doresc să aflu cîteva date importante despre această tînără doamnă.

Vocea lui avea inflexiunile calde ale graiului din sud, fără nimic aspru sau ameninţător.

— Cum doriţi, încuviinţă Skinner, martora este la dispoziţia dumneavoastră.

Chauncey Daiken strînse atît de tare ţigara de foi între dinţi, încît aceasta făcu un unghi de 30 de grade cu buzele. Stenografii pregătiră în grabă hîrtii curate, ca şi cum ştiau ce o să urmeze. Cei doi *congressmen*-i pe care Faith nu-i cunoştea se chirciră şi mai mult în fotoliile lor, iar unul dintre ei se aplecă înainte şi-şi sprijini capul în mîini. Modie Vincent rămase impasibil.

— Doamnă, i se adresă Daiken mijindu-şi ochii, spuneţi-mi, sînteţi atee ?

— De fapt, eu... Faith făcu o pauză, reamintindu-şi avertismentul lui Dane Chandler. Prin această întrebare urmăreau să stabilească un punct de pornire, aşa cum o prevenise avocatul. „*Potrivit legii* (şi ea putea să-şi rememoreze fiecare cuvînt chiar în actuala-i stare de tulburare), *comisia nu poate cerceta decît acele chestiuni care au legătură directă cu obiectul anchetelor ei. Conform constituţiei, fiecare cetăţean poate gîndi ce pofteşte despre religie. Nu există nici un fel de standarde de credinţă obligatorii pentru americani. Deci o asemenea întrebare nu poate avea nici o legătură cu americanismul. Dacă răspunzi da sau nu la această întrebare, o să urmeze alte întrebări care pot să te înfunde, deşi n-ai nici o vină.*"

— Nu căutaţi să ocoliţi întrebarea ! spuse Daiken. Răspundeţi !

Faith simţi o stare de slăbiciune şi i se păru că înăuntrul ei se sfîşie ceva.

— Eu... eu nu consider această întrebare pertinentă, reuşi să spună în cele din urmă. Religia este o chestiune particulară a fiecăruia. Eu...

— Aceasta înseamnă lipsă de respect faţă de comisie ! strigă Daiken.

Strigătul o sperie. Era cît pe-aci să cedeze şi să răspundă la întrebarea lui Daiken, cînd îi veniră în minte cuvintele spuse cu glas liniştit de Chandler : „*Nu trebuie să-i lăsaţi să vă intimideze. O vor face dacă vor putea. Numai dumneavoastră puteţi să-i opriţi, rezistîndu-le.*"

— Eu nu manifest lipsă de respect față de comisie, spuse ea încet. Încerc să colaborez cu dumneavoastră. Sînt gata să răspund dacă îmi veți pune întrebări pertinente.

Președintele Skinner bătu violent cu ciocănelul.

— N-aveți dreptul să faceți observații comisiei, *miss*, o avertiză el. Răspundeți respectuos la întrebări, sau veți avea neplăceri !

Cîteva clipe se făcu liniște, ca și cum adversarii se pregăteau pentru repriza următoare. Stenografii așteptau cu creioanele pregătite. Chauncey Daiken își reaprinse țigara de foi.

— N-aveți cumva sînge evreiesc în vine ? o întrebă el calm, pufăind din havană.

Faith fu extrem de surprinsă.

— Nu, cel puțin nu știu c-aș avea ! răspunse ea prompt.

— Nu știți *sigur* ?

— Cine ar putea să știe sigur așa ceva ?

Daiken se întoarse către președinte.

— Nu-i sigură, spuse el și rîse.

Apoi se aplecă și îi șopti ceva lui Skinner la ureche, dar acustica sălii îi permise lui Faith să audă fiecare cuvînt: „Uitați-vă la ea. E o adevărată Rașelă !"

Faith se înroși, și pentru prima oară în ochii ei licări ura. Se simți la fel de rușinată ca atunci cînd Thatcher începuse s-o tachineze.

— Poate că, spuse Daiken cu o curtenie afectată, o să fiți atît de amabilă să ne spuneți dac-aveți legături cu negrii.

— Ce înțelegeți prin a avea *legături* ?

Daiken scutură scrumul havanei în scrumieră.

— Trebuie să vă atrag atenția, stimată doamnă, că nu dumneavoastră ne puneți întrebări, și că aceasta e treaba *noastră*. Aveți legături, sau ați avut vreodată legături cu negrii ?

— În America oricine are legături cu negrii !

— Domnule președinte, urlă Daiken, această femeie este incorigibilă ! Dacă continuă, am să mă văd obligat să cer tragerea ei la răspundere pentru lipsă de respect față de Congres !

Președintele Skinner bătu violent cu ciocănelul în masă.

— Răspundeți la întrebări ! spuse el încruntat.

— O să încerc să-i mai pun încă o întrebare, spuse Daiken. Sînteți pentru amorul liber ?

— Ce prostie ! spuse Faith roșindu-se din nou. Desigur că nu !

— În sfîrșit, spuse Daiken, am reușit să smulgem un răspuns precis de la această femeie !

— Am și eu să vă pun o întrebare, spuse președintele, credeți sau nu în democrație ?

— Desigur, cred în democrație, spuse ea aproape strigînd. Cred c-ar trebui să fie mult mai multă democrație !

Îi privi pe *congressmen*-i. Acum o cercetau toți cu atenție. Îi trecu prin minte coperta unui roman umoristic pe care-l remarcase în mîna cuiva la prînz, în restaurant. Reprezenta o fată blondă, cu hainele sfîșiate, aproape goală, legată burduf și cu căluș în gură, pe care o bandă de bărbați cu înfățișare sinistră o torturau cu niște bețe ascuțite. Pe fețele călăilor se citea o profundă satisfacție sadică și ea se cutremurase. Și aceea nu era decît coperta unui roman... dar acum se simțea ea însăși legată și cu căluș în gură și cano-

nită cu bețele ascuțite, nevăzute, mînuite de imaginația acestor bărbați.

Observă că Garrison, care rămînea permanent încruntat, mîzgălise un bilețel și îl trecea lui Chauncey Daiken. *Congressmen*-ul își mușca țigara de foi în timp ce citea. Apoi îi spuse brusc lui Faith :

— Cunoașteți un individ cu numele de Abe Stone ?

— Da.

— Aha ! spuse Daiken. Și, întorcîndu-se către stenografi, adăugă : Consemnați asta ! Îl cunoaște pe Abe Stone ! Și continuă : Cît de des se întîlnesc la dumneavoastră în casă grupuri de radicali ?

— Nu se întîlnesc ! strigă ea indignată de modul în care formulase întrebarea. Se referea oare la *perioada* cînd își pusese la dispoziție casa pentru reuniuni organizate de sindicat ?

— Această afirmație este contrazisă de informații pe care le-am primit din sursă sigură ! spuse Daiken. Nu uitați c-ați prestat jurămînt și că pedepsele pentru mărturie mincinoasă sînt aspre !

— E mai important să stabilim legăturile ei cu guvernele străine, spuse președintele Skinner, nerăbdător. Doresc să știu : Ați lucrat sau nu pentru Spania roșie, *miss ?*

Faith își ținu răsuflarea.

— Dacă prin aceasta înțelegeți că am lucrat pentru republicani împotriva fasciștilor, răspunsul este *da* ! Am făcut foarte puțin pentru ei, dar sînt mîndră de asta !

Daiken spuse :

— Deci recunoașteți că ați avut legături directe cu o putere străină ?

— Nu recunosc așa ceva ! În timpul războiului am participat la campania de colectare pentru trimiterea de pachete în Anglia. Înseamnă aceasta că sînt spioană engleză ?

— Indicați-ne numele persoanelor care v-au dat directive în acțiunea pentru Spania republicană, spuse președintele Skinner.

— Sînt de notorietate publică, răspunse Faith furioasă. Le puteți găsi consultînd presa de atunci !

Faith se întoarse spre Modie Vincent, care, odinioară, ținuse discursuri în favoarea ajutorării Spaniei republicane, implorîndu-l din ochi să-i vină într-ajutor. *Congressman*-ul îi întoarse privirea cu un zîmbet fugitiv, dar nu spuse nimic și se apucă subit să îndese tutun în pipă și să și-o aprindă. Începu să pufăie fără grabă, scoțînd un nor de fum. Pipa părea prea mare și prea grea pentru fața lui îngustă.

— *Miss,* spuse președintele solemn, vreau să vă avertizez acum că nu-mi place atitudinea dumneavoastră. Din felul cum răspundeți, se vede că nu manifestați respectul cuvenit față de reprezentanții aleși ai poporului. Se pare că nu vă dați seama că sînteți în fața unui organ oficial al Congresului Statelor Unite !

— Știu, știu ! spuse ea încet.

Și, în timp ce vorbea, unul din cei doi *congressmen*-i necunoscuți, cel care-și sprijinise capul în mîini, se sculă și se depărtă distrat, ca și cum s-ar fi gîndit la ceva fără nici o legătură

cu audierea în curs. Dispăru printr-o ușă mică din spatele estradei.

— Ei, acum, că ne înțelegem reciproc, putem să ajungem la punctul esențial, lătră Chaunecey Daiken. Sînteți cetățeancă a Statelor Unite ?

— Da, firește.

— Dar numele tatălui dumneavoastră era Rubles ?

— Robles, îl corectă ea.

— Spaniol, nu-i așa ?

— Da, s-a născut în Spania. Dar...

— *Dumneavoastră* aveți certificat de naștere ? sări Daiken.

— Nu, nu am, răspunse ea încurcată.

— Cum puteți dovedi atunci că sînteți cetățeancă a S.U.A. ? o întrebă Daiken triumfător.

— Mama mea mi-a spus unde și cînd m-am născut.

— E dispusă să confirme acest lucru sub jurămînt ?

— A murit, a murit !...

Deodată, pe Faith o cuprinse un nou sentiment de frică ; dar de ce anume îi era frică nu știa.

— Aha ! exclamă Daiken și, întorcîndu-se din nou către stenografi, porunci : Consemnați asta !

Făcu o pauză și scoase țigara de foi din gură. Ochii îi scînteiau.

— Sînteți comunistă ?

— Asta...

Era gata să răspundă, cînd îi reveni in memorie vocea monotonă a lui Chandler, care-o prevenise : *„Convingerile politice, oricare ar fi ele, ca și credința religioasă, nu pot fi anchetate de comisie. Comisia poate cerceta numai acte fățișe, concrete, urmărind răsturnarea guvernului, și exclusiv acte concrete. A nega libertatea convingerilor politice înseamnă a stabili un control asupra gîndirii, și constituie o flagrantă încălcare a constituției. Nu-i lăsați să vă intimideze !"*

Faith își ținu răsuflarea.

— Obiectez la această întrebare ca depășind competența comisiei ! Convingerile mele personale nu interesează aici ! Cer ca obiecția mea să fie consemnată în procesul-verbal.

Daiken n-o lăsă să sfîrșească.

— Refuzați să răspundeți la întrebare ? mîrîi el.

— Nu refuz ! strigă Faith. Obiectez ! Și cer să mi se respecte dreptul ca obiecția ce-am făcut să fie consemnată în procesul-verbal !

— N-aveți nici un drept să obiectați ! spuse președintele Skinner. Asta-i o născocire propagată de o mînă de avocați radicali. E de datoria mea să vă previn că puteți fi trasă la răspundere pentru lipsă de respect față de această comisie și că puteți fi pedepsită la o amendă de 1.000 de dolari și un an închisoare ! Vreți să stați la închisoare ? Gîndiți-vă bine înainte de a înfrunta Comisia ! Acum răspundeți la întrebare !

— Avînd în vedere spiritul în care este formulată întrebarea, nu pot să răspund, spuse Faith.

Inima-i bătea nebunește, să-i spargă pieptul, simțea că se sufocă și că e gata să-și dea sufletul, că se zbate într-un coșmar grotesc. „O, doamne ! gîndi ea, dacă Dane ar fi aici să mă ajute !" Băgă de seamă că Garrison, încruntîndu-se, îi înmînase din nou un bilețel lui Daiken.

— Dacă nu sînteți comunistă, atunci cum vă explicați că avem o informație de prima mînă că etalați, fără rușine, pe pianul din salonul dumneavoastră bustul lui Karl Marx!

— E o minciună! strigă Faith cu voce tremurîndă. E bustul lui Mozart! Duceți-vă să-l priviți cu ochii dumneavoastră!

Faith simți din nou că se sufocă.

— Tăgăduiește! strigă Daiken. Deși avem probe zdrobitoare!

Sub impulsul unei forțe oarbe al unei dorințe de a riposta, Faith strigă:

— Vreau să fac o declarație! Vreau să știu cine m-a denunțat! Vreau să fiu confruntată cu martorii acuzării! Vreau să fiu asistată de un avocat! Vreau să fac o decla...

— Liniște răcni președintele, bătînd cu ciocănelul în masă. Liniște! Nici un fel de declarație, orele sînt prea înaintate! Sîntem cu toții obosiți și ni-e foame. N-aveți decît să scrieți ceva pe o bucată de hîrtie, *miss*, și poate o să consemnăm cele ce veți scrie, în procesul-verbal. Între timp, o să analizăm lipsa de respect față de comisie arătată de dumneavoastră. Ridicăm ședința!

— Dacă cumva manifest lipsă de respect față de comisie, asta se datorește faptului că ea nesocotește drepturile mele de cetățeană americană! strigă Faith.

Dar nimeni n-o asculta.

Președintele dădu mecanic o ultimă lovitură cu ciocănelul, și cei patru *congressmen-i* se ridicară ca un singur om. Împreună cu încruntatul Garrison, stenografii și gardianul ieșiră prin ușa mică, lăsînd-o pe Faith singură și tremurînd în camera

imensă. Prin contrast, liniștea subită era grea, apăsătoare. Deodată observă că Jim Grayson nu se întorsese.

— O,doamne! gemea cu glas tare și se prăbuși într-unul din fotoliile mobile. Se simțea bolnavă, epuizată.

Simți nevoia să se pipăie, să vadă dacă mai trăiește, să se privească într-o oglindă, să se încredințeze că ea era acea ființă sfîșiată.

„Mă simt ca un gîndac, gîndi ea, un gîndac pe care l-a călcat cineva și l-a strivit, dar nu l-a omorît. Moarte lentă, asta e." Îi trecură prin minte, venind de departe, din copilărie, cîteva cuvinte din *Alice în țara minunilor*[1]: *„Am să fiu judecător, am să fiu juriu, spuse vicleana și bătrîna Furie; am să judec întreg procesul și am să te condamn la moarte."*

Izbucni într-un rîs isteric.

Pentru prima oară, observă pendula prinsă sus pe zid, în spatele podiumului gol. Acele indicau 6 și zece. „Repede, îi șopti un glas lăuntric, telefonează-i lui Dane Chandler!"

Se năpusti afară din sala de ședințe, și, după ce străbătu coridorul tăcut, ieși pe peronul cu coloane și coborî scările de marmură, ajunse în stradă. Aerul de afară o izbi ca un val de căldură dintr-o sobă încinsă, și deodată începu să nădușească. Amurgea, și cerul era ca o masă de metal incandescent.

Găsi, în cele din urmă, un telefon public în micul restaurant unde prînzise și, în căldura toridă

[1] Cunoscută povestire pentru copii a scriitorului englez *Lewis Carroll* (1832—1898), care satirizează instituțiile și moravurile din Anglia secolului al XIX-lea.

a cabinei, formă numărul de la birou al lui Chandler, pe care-l ţinuse minte. Sună de multe ori, dar nu primi nici un răspuns. Orele de birou se terminaseră.

Un miros de peşte prăjit o izbi neplăcut.

O zbughi afară din cabină, şi, cu o grabă nervoasă care mai mult o încurca, răsfoi cartea de telefon. În sfîrşit, găsi litera C şi urmări cu degetul toate persoanele cu numele Chandler, dar nu reuşi să găsească ce căuta. Mai trecu o dată în revistă toate aceste persoane.

În carte nu figura nici un Dane Chandler.

Inima aproape că încetă să-i mai bată, şi un moment crezu că avea să-şi piardă cunoştinţa.

PARTEA A DOUA

1

Faith se zbătea neputincioasă, dar visul se desfăşura mai departe. Era legată fedeleş, iar preşedintele bătea cu ciocănelul lîngă capul ei. Prin vis se auzi ţipînd şi gemînd. Treptat, conştiinţa îi reveni şi bătăile se auziră mai puternice.

Thatcher lovea cu un ziar în perna ei.

Uşurată că nu fusese decît un vis, rîse scurt, caraghios. Tehnica aceasta cu ziarul o întrebuinţaseră pentru dresarea zburdalnicei Licky, căţeluşa. Oare Thatcher o tachina ? Dar atunci îi auzi cuvintele şi, pe măsură ce le înţelegea, încetă să mai rîdă.

Vocea lui tremura de furie rece ; dar se simţea şi o notă accentuată de teamă, chiar de panică.

— Pentru dumnezeu, Faith, trezeşte-te ! strigă el. Trezeşte-te !

La aceste cuvinte ea se deşteptă de-a binelea, aşteptîndu-se să afle că lui Jeanie i se întîmplase ceva rău.

Thatcher îi despături ziarul în faţa ochilor.

— Ia citeşte aici ! răcni el.

Acolo se etala, în întreaga sa oroare, în văzul tuturor, îngrozitorul fapt, sub un titlu scris cu litere mari şi negre: *DAIKEN A IDENTIFICAT 39 DE „ROŞII" ÎN APARATUL DE STAT!*

Aşadar, Thatcher ştia acum, primise lovitura citind ziarul la micul dejun. O trecură fiori şi-şi mută privirea de la ziar la faţa lui. Reflecta emoţiile cele mai contradictorii, pe care Faith nu putuse să le descifreze atît de clar cum îi descifrase tonul vocii. Putea să-i înţeleagă mînia, frica, chiar şi ruşinea, dar de unde această ciudată expresie de vinovăţie combinată cu panică? Dar cum nici propriile ei reacţii nu erau foarte clare, n-avu vreme să le analizeze pe ale lui Thatcher; prea era zguduită. Se trase înapoi, ca şi cum ar fi acuzat-o de o crimă monstruoasă de care s-ar fi simţit vinovată.

— Thatcher, eu, eu...

— Uite-aici, spuse el rece, ultima pe listă, în ordinea alfabetică: Faith Robles *Vance!* Făcu o pauză şi apoi adăugă într-o izbucnire iraţională, furioasă: Vance! trebuia să te gîndeşti ce nume pătezi!

— Thatcher, eu *nu* sînt vinovată. E un accident, o greşeală! Sînt sigură că totul se va aranja: *trebuie* să se aranjeze! *N-am făcut* nimic! încercă ea să-l potolească.

O privi fix, în tăcere, în timp ce ea se ridicase în pat şi-şi scutura şuviţele de păr castaniu ce-i cădeau în ochi. Pe cînd îi întorcea privirea fără să clipească, ştia că ochii ei negri erau larg deschişi.

— N-am nici o vină, îi spuse, străduindu-se să-l convingă de nevinovăţia ei. Dori deodată ca el s-o ia în braţe, s-o mîngîie şi s-o liniştească, asigurînd-o că are încredere în ea şi că va lupta pentru ea. Thatcher, te rog... spuse Faith, şi vocea îi tremura de această dorinţă.

— *Vance!*... repetă el din nou.

Ochii albaştri de cobalt, care odinioară zîmbiseră atît de drăgăstos, aveau acum o expresie dură, metalică. Stătea în faţa ei, strîngînd ziarul în mînă, ţeapăn, ca în fotografia de la şcoala militară. Nu-l văzuse niciodată atît de indignat sau atît de posedat de propriile sale emoţii. Părea că duce o lungă şi violentă conversaţie cu sine însuşi.

— Pentru numele lui dumnezeu, izbucni el în sfîrşit, cum îţi închipui că o să le pot explica oamenilor un asemenea bucluc? Sînt invitat să joc golf azi-dimineaţă cu patronul şi cu clientul nostru cel mai bun; cum naiba o să le explic această poveste?!...

— Nu trebuie să le explici nimic, spuse ea încet. Ignoreaz-o! Nimeni nu ia în serios ce spune Daiken, iar cît priveşte comisia, are o reputaţie bine stabilită!

Fără să vrea şi în ciuda cuvintelor ei îndrăzneţe, nu reuşea să vorbească altfel decît pe ton defensiv.

Thatcher flutură ziarul, cu o expresie de neputinţă, şi-l zvîrli pe pat.

— Nu ştiu ce naiba o să le spun prietenilor noştri!

— Prietenilor *tăi*... îi replică ea cuprinsă deodată de furie. Alor mei nu trebuie să le explic nimic!

— Eşti o bestie sută la sută şi meriţi tot ce ţi se întîmplă! bombăni el şi ieşi repede din dormitor.

Faith luă ziarul tremurînd, citi știrea de la un capăt la celălalt și i se făcu greață. Era aceeași poveste pe care o citise de atîtea ori despre alții. Scîrbită, aruncă ziarul.

Se uită pe fereastră.

Era o dimineață minunată, o zi admirabilă pentru plimbare. O briză proaspătă mișca ușor perdelele de organdi alb, și razele soarelui muiau pomii într-o culoare galbenă, căzută parcă dintr-o pensulă fabuloasă. Cum putea oare natura, gîndi ea, să apară atît de frumoasă unei ființe atît de zdrobite și cu sufletul atît de întunecat ?

Mai privea pe fereastră, cînd Thatcher reapăru în prag și o văzu că plînge.

— Faith... spuse el, îmi pare rău de toate astea ! Zău, îmi pare rău ! Vezi că eu...

Apoi se întoarse brusc și plecă, ca și cum s-ar fi temut să nu spună mai mult decît ar fi dorit.

Faith rămase perplexă. În vocea lui se simțea numai căință, dar nici o înțelegere. Părea că-și cere scuze pentru atitudine, dar fără să bage de seamă suferința ei.

În cuibul lor din ulmul de sub fereastră, puii de sticlete își întîmpinară ciripind mama, care le adusese un vierme, ce i se zbătea în cioc.

Cînd Faith întîrzia la cafea — și sîmbăta dimineață îi plăcea să facă acest lucru — Jeanie i se așeza în poală și turuia. Era un obicei bine statornicit ca sîmbăta dimineața ele două să discute tot ce se petrecuse în timpul săptămînii. Faith spera că aceste convorbiri constituiau o mică compensație pentru după-amiezele cînd Jeanie venea de la

școală și nu găsea o mamă care s-o îmbrățișeze, s-o înțeleagă și s-o mîngîie de micile ei necazuri.

— Îmi iubesc profesoara, îi spuse Jeanie cu o voce îngînată, și o iubesc pe Donnie, și te iubesc pe tine, Faith. După aceea făcu o pauză și adăugă afectat : Dar, desigur, pe tăticu îl iubesc cel mai mult ! După care o privi pieziș pe Faith, ca și cum ar fi vrut să vadă ce-o să-i răspundă...

— Da, sigur, spuse Faith, dezmierdînd-o. Sigur că-l iubești. Și nu face nimic dacă uneori nu-ți place mămica, pentru că tot o iubești și ea te iubește.

— Chiar cînd nu sînt cuminte ? întrebă Jeanie cu îndoială în glas.

— Chiar cînd ești neascultătoare. Eu te iubesc întotdeauna.

Jeanie suspină.

— Uneori mă bați și uiți să-ți ceri iertare.

— O, așa fac ? rîse Faith. Iartă-mă !

Jeanie rîse și ea și radia de mulțumire.

— Ce mai pisicuță ! spuse Donnie, care intrase să strîngă masa.

Faith o privi cu atenție, întrebîndu-se dacă va comenta știrile din ziar. Mai devreme îl auzise pe Thatcher strigînd în dormitor, ceea ce însemna că își descarcă nervii pe Donnie. Se mira de multe ori că Donnie nu pleacă de la ei. Acum Donnie nici nu se plînse de țipetele lui Thatcher, nici nu făcu aluzie la știrea din ziar. Părea senină ca întotdeauna, și, din această pricină, Faith se simți cam rușinată de propria ei agitație.

O îmbrățișă pe Jeanie, și, cu o intonație liniștitoare (mai mult pentru sine decît pentru Jeanie), începu să-i cînte unul din cîntecele ei preferate :

„Bîlciul ce-l văzui, cîndva
Păsări și fiare avea.
Uriașul babuin
Luminat de lună-n plin
Blana roșă-și scărmăna..."

Telefonul sună. Faith își întrerupse cîntecul, în momentul cînd Donnie ridică receptorul.

— Da, e aici, spuse Donnie.

— Cine-i, Donnie ? întrebă Faith, uimită că răsuflarea i se tăiase și inima începuse să-i bată mai tare. Ce motiv avea să-i fie frică ? Era absurd ca un simplu telefon să-i provoace asemenea emoții.

— E domșoara Haswell, vorbește din Baltimore, răspunse Donnie.

Faith își dădu seama că se trădase, că Donnie surprinsese expresia de ușurare din ochii ei.

— Ce-i cu aiureala asta ? se auzi în telefon vocea lui Mary Margaret, limpede și vibrantă, cum era pe vremuri la școală la Bennington. Faith... draga mea, toată presa lui Hearst se ocupă de tine ca de o fată de milionar, care ar fi fugit cu un jokeu ! Pentru numele lui dumnezeu, spune-mi, ce s-a întîmplat ?

— Nu știu mai mult decît știi și tu, răspunse Faith, pe un ton puțin iritat.

Uneori își invidia fosta colegă de școală pentru viața ei liberă de femeie necăsătorită, și cîteodată se simțea bătrînă, chinuită și obosită în comparație cu ea.

Dar Mary Margaret, ignorînd acest răspuns, îi spuse :

— Draga mea, au publicat fotografia aceea splendidă luată cînd erai fetiță și veneai pe la noi. Pariez că înscrierile în partidul comunist o să crească brusc, peste noapte, și o să primești tone de scrisori de dragoste. „Iată ce frumusețe se găsește printre «roșii», a spus tata cînd a citit ziarul. Întotdeauna am spus eu că Faith ar trebui să fie actriță de cinema la Hollywood !"

— Mie nu-mi arde de glumă, spuse Faith.

— Nu-mi place tonul tău sumbru. Vin imediat să te înveselesc !

— Mulțumesc, dragă, dar mai bine să nu vii. Am destule pe cap azi ca să mai trebuiască să te despart și pe tine de Thatcher.

— Bine, curaj ! continuă vocea veselă. Telefonează-mi o dată pe zi și o să-ți repet ce stupidă e toată povestea ! Știi *asta,* așa că să nu faci prostii !

— Bine, n-am să fac.

— În regulă, *să nu faci !* Dacă continuă să te sîcîie, o să trimit acestei adunări de ticăloși otravă de șobolani !

Mary închise telefonul. Faith se întoarse de la telefon, simțind că îi mai vine inima la loc. Pe *unii* oameni te poți bizui oricînd.

Era curios că Thatcher nu putuse s-o sufere niciodată pe Mary Margaret. Cearta începuse încă de la căsătoria lui, cînd Mary Margaret fusese domnișoară de onoare.

Era o feministă înfocată, colțuroasă, inteligentă, cu pieptul plat, o excelentă jucătoare de tenis și o specialistă în chimia organică. Rochia vaporoasă

de domnişoară de onoare îi venea prost şi atîrna pe ea, părea că are coate cam butucănoase. Dar avea un minunat simţ al umorului, un rîs sănătos şi, la nevoie, o limbă ascuţită. Cu Thatcher era cît se poate de politicoasă, ferindu-se parcă de ceva, iar cu Faith se purta ca o soră mai mare, calmă şi de nădejde.

În prezenţa ei Thatcher nu se relaxa niciodată, nu era niciodată vesel şi fermecător, ca de obicei. Faţă de ea avea o atitudine extrem de băţoasă, chiar rigidă.

— Cred, domnişoară Haswell, spusese Thatcher, la *cocktail*, în prima zi cînd sosise la casa mamei lui, cred c-o să găsiţi foarte plicticoasă conversaţia la Tidewater Virginia. Nu ne pricepem mai de loc la altceva decît la cai de curse şi cîini de vînătoare.

— E interesant să observi viaţa primitivă, răspunsese ea. Poate c-o să pot vizita familiile Juke şi Kallikak [1] din partea locului... şi ar fi continuat, dacă n-ar fi oprit-o privirea mustrătoare a lui Faith.

Faith fusese atît de tulburată, încît în seara dinaintea căsătoriei îi vorbise lui Thatcher despre atitudinea lui.

— Dragă Thatcher, aş dori foarte mult să fii puţin mai amabil cu Mary Margaret, spusese ea, cu o voce şovăitoare. Mi-e foarte apropiată şi e un om minunat.

El se înroşise puţin şi spusese brusc :

— Nu înţeleg ce găseşti la ea !

[1] Nume fictive date unor familii care, prezentînd vădite trăsături de degenerescenţă, au servit ca obiect de cercetare unor cunoscuţi psihologi americani.

Fusese o insultă personală. Podidind-o lacrimile, Faith lăsase să-i cadă din mînă darul de nuntă pe care tocmai îl despacheta. Era un vas de flori din cristal de Steuben şi se spărsese. Thatcher pălise şi căpătase o expresie crispată, în timp ce strîngea cioburile. Oare, îşi spusese Faith, Thatcher era gelos pe fosta ei colegă de cameră ? Lacrimile se uscaseră, în timp ce se gîndea, şi observase că pe picătura ce-i mai atîrna de gene se vedeau reflexe de curcubeu. Dar nu reuşise să simtă sentimentul de uşurare obişnuit după furtună.

Buna, draga Haswell !

Telefonul sună din nou. De data aceasta era Abe Stone.

— Totul e în regulă ? spuse el.

— Da, îi răspunse Faith, pe un ton ferm.

— Perfect. O să-mi povesteşti amănuntele mai tîrziu. Să nu crezi că s-a terminat cu asta ! Făcu o pauză. Ce impresie ţi-a făcut Chandler ?

Întrebarea o tulbură profund şi nu-şi reveni decît după un timp.

— Ce impresie ţi-a făcut Chandler ? repetă Stone.

Cu răsuflarea tăiată, răspunse :

— Excelentă, pur şi simplu excelentă !

— A fost prietenos şi ţi-a dat sfaturi utile ?

— Da, desigur.

— Asta voiam să ştiu. Bănuiesc că nu i-ai relatat încă în ce fel a decurs interogatoriul. Ia contact cu el luni. Şi ţin-te bine. O să-ţi mai telefonez.

Şi cu asta conversaţia se încheie.

Lui Faith nu-i venea să creadă că întrebarea despre Chandler putuse s-o tulbure atît. Îşi spuse c-avea nevoie să-şi recapete stăpînirea de sine.

Audierea asta îi zdruncinase calmul de care era atît de mîndră. Reacționase la numele lui ca o școlăriță. Ea era însă o femeie în toată puterea cuvîntului, n-avea dreptul să-și permită efuziuni sentimentale.

Dar, fără să știe de ce, acum se simțea veselă.

— Jeanie, Jeanie! strigă ea. E timpul să pornim după cumpărături, azi e sîmbătă!

Cuvintele aveau o sonoritate vie și, cu toate că erau prozaice, ar fi putut fi transpuse într-un cîntec.

Starea ei sufletească era acum în armonie cu dimineața minunată. Ea, Jeanie și cățelușa Licky zburdau pe strada umbrită de arborii *gingko* [1], cu frunzele lor în formă de evantai. Rupse o cracă și o dădu lui Jeanie.

— Poftim, fetița mea dulce, evantaie japoneze pentru păpușile tale!

— Strașnic! spuse Jeanie și, prompt, îi trase una lui Licky, care smucea lesa.

În dimineața aceea bătrînele ziduri de piatră acoperite cu iederă, casele cu fațadele de scîndură albă sau cărămidă roșie, cu jaluzele verzi, chiar și bolovanii cu care erau pavate străzile Georgetownului păreau înconjurate de un farmec ireal. Faith era extraordinar de sensibilă la toate obiectele din jur, la lumini, umbre, sunete și mirosuri. Avea senzația curioasă că abia a părăsit spitalul după o boală îndelungată și acum ieșise la plimbare pentru prima dată după multe luni. Parcă vedea totul cu alți ochi. Se gîndi că singura explicație pe care

[1] Arbori ornamentali originari din părțile de miazăzi ale Chinei (*Gingko biloba*).

o putea găsi pentru neașteptata ei bună dispoziție era destinderea subită după marea tensiune, certitudinea că nu este singură. Obiectiv, situația nu se schimbase; dar, oricum, se simțea mai bine pregătită să înfrunte tot ce avea să i se întîmple în viitor.

Sîmbăta, cînd ieșea după tîrguieli, intra mai întîi la magazinul universal, să-i cumpere lui Jeanie un mic dar. În loc să-i dea bani de buzunar, pe care, fiind prea mică, n-ar fi știut cum să-i întrebuințeze, Jeanie avea dreptul să-și aleagă în fiece săptămînă o jucărie sau o carte cu poze de 25 de cenți. Cîteodată dura și o jumătate de oră pînă ce Jeanie se hotăra ce să cumpere. Deseori Faith petrecea acest interval flecărind cu vînzătoarea. Se împrieteniseră, și, prin Jeanie, vînzătoarea îi aflase numele. În schimb, Faith aflase că vînzătoarea fusese silită să părăsească liceul ca să-și cîștige existența. Era originară din Virginia, ca și Thatcher, și aproape tot atît de blondă ca și el. Dar, spre deosebire de Thatcher, se născuse și crescuse în regiunea muntoasă și-i privea cu dispreț pe aristocrații din Tidewater, care nu învățaseră niciodată să muncească. Avea o drăgălășenie simplă, liniștită, și cîteodată Faith îi invidia, pe ascuns, prospețimea.

— Neața, *miss* Vance, spuse ea și-i zîmbi lui Jeanie.

— Neața, răspunse Jeanie, imitînd întocmai pronunția vînzătoarei, dar în chip amuzant, nu supărător.

Cele două femei rîseră.

Tocmai în clipa aceea Jeanie pusese ochii pe o băiță și, plină de încîntare, se apucase ba să așeze,

ba să scoată din băiţă un bebe de cauciuc. Licky îşi găsise şi ea o ocupaţie : adulmeca de zor podeaua.

— Văd din ziar c-aţi devenit celebră, *miss* Vance, spuse vînzătoarea.

Surprinsă, Faith se înroşi, apoi, pe loc, deveni circumspectă faţă de vînzătoarea care se arătase întotdeauna prietenoasă, dar pe care, în fond, n-o cunoştea. Cu o expresie posomorîtă şi închisă, Faith îi răspunse pe un ton iritat :

— Dacă doreşti dumneata, lucrurile pot fi interpretate şi aşa.

— O, n-am vrut să vă supăr ! se grăbi să răspundă fata, încurcată. Am vrut numai să spun că...

„Ce a vrut să spună ? gîndi Faith. *Ce* ?"

Fata îi surprinse privirea, şi în ochii ei albaştri se ivi o licărire de milă.

— Cred că mulţi dintre dumneavoastră nu prea ştiţi cum să luaţi lucrurile astea. Şi, după ce privi în jur, căutînd de bună seamă să se încredinţeze că n-o aude supraveghetorul, continuă în şoaptă : Vă amintiţi cînd, anul trecut, noi toţi cei de aici am fost în grevă ? Vă reamintiţi ce *ni* s-a întîmplat ? N-aţi citit în ziare cum societatea ne-a acuzat c-am fi fost uneltele comuniştilor şi c-am fi declarat grevă pentru „roşii" ? Dumneavoastră ştiţi prea bine de ce am intrat în grevă ! Ce spuneau patronii pe seama noastră era atît de amuzant, încît, între noi, am început să ne spunem „tovarăşi" ! Acum, cînd văd că ziarele se năpustesc pe cîte cineva, mă gîndesc întotdeauna la ce-am păţit noi. Asta am vrut să vă spun. Înţelegeţi ?

— O ! spuse Faith, simţind în cuvintele fetei o simpatie sinceră.

Nu mai întîlnise niciodată aşa ceva. Încercă să se pună în locul acestei vînzătoare, să participe la viaţa unei persoane străine. Cu toate deosebirile ce existau între ele, acum aveau ceva în comun. Astfel, fu în stare să răspundă simpatiei cordiale ce-i fusese arătată cu o clipă mai înainte. Cu toate implicaţiile noi, înfricoşătoare pe care le avea acum acest adjectiv, încercă faţă de fată un sentiment tovărăşesc.

— Vă mulţumesc, şopti Faith, vă mulţumesc foarte mult !

Apoi plăti pentru băiţă, le luă pe Jeanie şi pe Licky şi, zîmbind, îşi continuă drumul.

Zîmbetul îi stărui pe buze şi în suflet aproape o oră.

O duse pe Jeanie acasă, unde bunul ei prieten de la grădiniţă, Billy Seagrave, urma să vină în vizită. O sărută pe Jeanie, îi spuse în fugă lui Donnie ce să cumpere de la piaţă şi se grăbi s-ajungă la coafor la ora fixată. Printre puţinele luxuri ce-şi permitea în mod regulat era spălatul pe cap şi coafatul în oraş, şi justifica această cheltuială spunîndu-şi că trebuia să arate cît mai bine la birou, ca să-şi păstreze postul. Această justificare era necesară deoarece ea se coafa la „Etienne", unul dintre coaforii cei mai scumpi de pe Connecticut Avenue.

Luminată de reflexele părului proaspăt spălat, Faith se odihnea sub aparatul electric de uscat. Aerul cald avea un efect calmant, şi se simţea învăluită într-o pace sufletească cum nu mai sim-

țise de cînd îi fusese înmînată acea obsedantă hîrtiuță roz. Pe buzele ei continua să fluture un surîs, șters, aproape imperceptibil, dar real. De mai multe ori gîndurile i se îndreptară spre Thatcher, dar nu îngădui acestor gînduri să pună stăpînire pe ea. Avea nevoie de un moment de liniște, își spuse, ca să-și oțelească voința în vederea celor ce-i stăteau în față. Nu voia să se gîndească la Thatcher, nu voia să se gîndească la necazuri. Acum era destul să se simtă ca o plantă, ca o făptură din regnul animal sau ca un mineral... să se bucure de liniște. Cîteodată, cînd insomniile o făceau să cugete că viața ei ar fi putut fi cu totul alta, îi venea să plîngă și să urle. Dar nu acum. Nu acum.

În timp ce era cufundată în această visare, emisiunea de muzică ușoară ce se auzea de la aparatul de radio din cabina învecinată încetă și începu lectura buletinului de știri. Nu percepea decît vocea crainicului, care suna ca o pompă zgomotoasă, cînd deodată își auzi numele. Înțepeni brusc și rămase dreaptă ca o lumînare.

Cineva închise aparatul de radio și ea auzi murmurul altor voci în cabină. Acum simțurile îi erau încordate și se sforță să asculte.

Două coafeze vorbeau în șoaptă.

— Sigur, ea e, spunea una. Nu-i știu numele mic, dar ea e.

— Are tupeu, spuse cealaltă voce.

— Nu are mutră de radicală, asta-i adevărat, continuă prima voce. Dar azi nu poți să știi. Am servit o rusoaică de la ambasadă și timp de mai multe săptămîni nu mi-am dat seama că era „roșie" ! Avea părul fin, greu de aranjat !

— Eu, una, niciodată n-am să coafez o comunistă dacă pot să evit asta.

— O, probabil că e o spioană. Dar de la mine n-o să afle nimic ! Pariez că i-ar plăcea să afle ce mi-a spus soția unuia de la Ambasada britanică. Dar nimeni, nici cu cleștele, n-ar putea să-mi smulgă secretul, și cu atît mai puțin ea !

— Ar trebui s-o expulzeze ! Să se ducă în Rusia dacă-i place atît de mult ; probabil că de acolo și vine.

Apoi vocile se depărtară.

Peste cîteva clipe, coafeza, iute și pricepută, în uniforma ei albă, reveni.

— Cum e părul, doamnă ? S-a uscat ? Vă simțiți bine ?

— Nu mă simt bine, spuse Faith. Te rog să mă piepteni, căci vreau să plec.

Inima-i bătea puternic, zîmbetul îi dispăruse de pe buze.

O porni pe stradă fără nici un țel, trecînd pe lîngă vitrina lui „Jean Matou", care de obicei o atrăgea, fără să o vadă. Privirea i se opri, însă, asupra unui chioșc de ziare. Titlurile de pe prima pagină, tipărite în litere mari și negre, erau variațiuni pe aceeași temă. Se simți atrasă de ele ca de un magnet și simți un impuls masochist să le cumpere pe toate și să citească într-una acele știri îngrozitoare. Era pe punctul s-o facă, dar chiar atunci zări coperta revistei *New Republic*[1] ; editorialul revistei ataca, se pare, Comisia pentru cercetarea activităților antiamericane.

[1] Săptămînal independent american de orientare liberal-burgheză, înființat în 1914. În perioada în care se petrece acțiunea, această revistă era considerată drept o publicație „radicală".

Deschise poşeta, găsi două monede de zece cenţi şi una de cinci şi era să cumpere revista, cînd o cuprinse o nouă teamă. Era doar la Washington. Chiar şi un copil ştia că e periculos să cumperi pe stradă o publicaţie de stînga. Ezită.

Bătrîna cea grasă care ţinea chioşcul îi spuse cu glas tare:

— *New Republic, miss?*

Vocea femeii o înspăimîntă de tot. Faith lăsă să-i cadă banii din nou în poşetă.

— Nu, mulţumesc. Nimic! Absolut nimic!

Îşi spuse că ceea ce făcuse era ridicol, dar trebui să facă un efort ca să se stăpînească să nu se depărteze fugind. „Sînt o proastă! gîndi ea. Aş fi putut să cumpăr alt ziar şi să învelesc revista. Dar asta ar fi însemnat să recunosc c-am făcut ceva nepermis. Nu se poate să fac aşa ceva! Am dreptul să cumpăr ce poftesc." Dar frica fusese mai puternică, o biruise. Tremura. Dorea linişte, dorea să fie lăsată în pace. S-o lase toată lumea în pace!

I se păru c-aude paşi în spatele ei, dar acum nu îndrăznea să se uite înapoi. În schimb, se năpusti într-un *drugstore* şi intră în cabina de telefon. Formă numărul biroului lui Dane Chandler cu speranţa că poate îl va găsi. Şi îl găsi.

— Trebuie să vă văd neapărat! spuse ea disperată. Nu pot să aştept pînă luni! Povestea asta are un efect îngrozitor asupra mea, mă simt groaznic! Am impresia că sînt tot timpul urmărită.

Vocea lui Chandler i se păru ceva mai stinsă, dar căldura îi era aceeaşi.

— Da, desigur, spuse el. Mi-a părut rău că nu mi-aţi telefonat îndată după şedinţa comisiei. Poate am putea lua dejunul împreună. Să vă aştept la „Hall's"?

— Perfect, spuse Faith, perfect!

Închizînd telefonul, Faith se gîndi: „A spus că *i-a părut rău*. Oare într-adevăr i-o fi părut rău?"

Gîndul acesta o mai linişti şi respiră adînc.

Atunci observă că bărbatul din cabina alăturată o urmăreşte cu privirea, dar întoarse iute capul în momentul în care-şi dădu seama că ea îl remarcase.

Ieşi din *drugstore* aproape fugind.

2

Taxiul trecea de-a lungul lui Constitution Avenue, care este dominată de clădirile instituţiilor guvernamentale masive, cu coloane şi faţade de templu grec sau roman. Privind distrată pe fereastra taxiului, Faith îşi dădea seama pentru întîia oară de răceala lor apăsătoare. „Cît de neamericane sînt!" se gîndi ea cu o ironie nervoasă. Apoi rîse de propria ei temeritate şi dori ca taxiul să nu se mai tîrască ca un melc. Taxiul o luă la dreapta, traversă Mallul şi se îndreptă spre sud, spre fluviu. Pe neaşteptate, în locul clădirilor colosale în stil grec şi roman apărură cartierele mizere de la periferie, vechi de o sută de ani. Printr-o neaşteptată asociaţie de idei, îşi aminti de indignarea cu care Tommy Burkett critica periferiile mizere ce înconjurau din toate părţile capitala. Tommy Burkett, ieşit de pe băncile Universităţii din Yale, era un proaspăt arhitect plin de idealuri,

care dorea să construiască pentru popor. Tommy Burkett, cu zîmbetul său larg şi cu ochii mijiţi...

Pentru cîteva clipe, Faith se cufundă în trecut, uitînd prezentul. Cît de tînără, cît de neformată, cît de candidă fusese pe atunci! Probabil că aşa o văzuse şi Tommy şi de aceea nu luase în seamă admiraţia fără margini ce i-o arătase. Poate că o socotise bună numai pentru îndeletnicirile mondene pe care fetele le învăţau la terminarea liceului. O astfel de fată nu i-ar fi fost de nici un folos unui bărbat care dorea să dărîme periferiile infecte şi să construiască, să construiască...

Faith suspină. După plecarea lui Tommy Burkett se îndrăgostise de Thatcher.

Această detaşare vremelnică de teama prezentului era starea sufletească în care se afla cînd taxiul opri în faţă la „Hall's".

— O, ce repede am ajuns! spuse ea şoferului în timp ce-i plătea cursa.

Povara tristeţii şi însingurării inefabile, ce puseseră stăpînire asupra ei, o făcu să-şi contracteze sprîncenele într-o uşoară încruntare, aşa încît unghiul format de capetele lor se accentuase. Supărarea îi înnorase obişnuita strălucire a ochilor şi-i risipise expresia de vioiciune tinerească. Trase maşinal breteaua sutienului, şi acest gest o făcu să-şi dea pe deplin seama unde se află şi pentru ce e acolo. „O, nu pot să-l las să mă vadă în halul în care sînt! gîndi ea. Apoi adăugă în minte: La naiba! Doar asta-i o întîlnire strict profesională, nu un *rendez-vous*!"

Păşi hotărît spre intrarea vechii case de cărămidă roşie care adăpostea unul dintre cele mai renumite restaurante din Washington.

Totuşi, mai şovăia. Nu putea să spună exact de ce se simţea atît de nehotărîtă, de ce i se tăiase respiraţia. Parcă o parte a sufletului ei căuta să abată atenţia celeilalte părţi, se trezi că observa fără să vrea cît de clar se resfrînge pe trotuar umbra ei neagră-purpurie... apa irizată de soare a fluviului care curgea la o aruncătură de băţ... contururile uşor legănate de valuri ale vaporului de Norfolk [1], legat la chei...

Norfolk! Faith îşi aminti de un alt vapor, pe care navigase de-a lungul coastei, cu destinaţia New York. Pe bord, *missis* şi *mister* Thatcher Vance, în cabina rezervată tinerilor căsătoriţi, înconjuraţi de coşuri de flori şi fructe... Acum căsătoria lor nu mai exista decît în aparenţă, căci fusese surpată, ratată, încheindu-se cu un fiasco total. Dar nu te puteai întoarce înapoi, s-o refaci, să schimbi ceva, sau să încerci să îndrepţi greşelile ireparabile din istoria vieţii lor. Prea tîrziu! Avea o senzaţie fizică a timpului cheltuit zadarnic, se simţea deprimată şi decepţionată de propria ei viaţă. Aceste simţăminte — după cum îşi dădea prea bine seama — nu erau noi. Fuseseră, pur şi simplu, scoase la suprafaţă prin presiunea creată de întîmplările recente. În anumite privinţe, hîrtiuţa roz îi apărea mai degrabă ca avînd o semnificaţie personală decît una politică. Indirect, era o somaţie să-şi revizuiască felul de viaţă.

Auzi încet, dar limpede, clopotul vaporului de pe fluviu, care bătu de două ori [2]. Aşadar, era ora 1.

---

[1] Port la Atlantic, situat la ieşirea din golful Chesapeake, în care se varsă fluviul Potomac.

[2] Pe nave, clopotul bate la fiecare jumătate de oră; orele pline sînt marcate de două bătăi, iar jumătăţile de o bătaie.

Sunetul clopotului îi aduse amintirile nopților petrecute pe vapor, cu bolta cerului ca o imensă cupă, semănată cu stele, răsturnată pe o nesfîrșită farfurie neagră, orizontală, ca o pictură abstractă. Stînd la prova, priveau jocul fosforescent al valurilor și își șopteau cuvinte de dragoste. Thatcher îi explicase atunci cum se anunță ora pe bordul vaselor. Amintirea era acum cu atît mai amară, pentru că la vremea lor acele clipe fuseseră cu adevărat minunate.

Căuta să se descotorosească de asemenea gînduri. Ce înseamnă această visare cu ochii deschiși ? Venise aici pentru ajutor, și, cînd colo, se gîndea la iubirea trecută. Se reculese și, luîndu-și obișnuita înfățișare reținută pe care o avea la serviciu, intră pe ușă. „Vin aici ca funcționară de stat aflată sub acuzare, nu ca femeie", își spuse ea.

Dane Chandler o aștepta în grădina interioară, și îi fu recunoscătoare pentru asta. Aici ambianța atenua pe nesimțite raporturile de la clientă la avocat, pe care, cu cîteva clipe înainte, se hotărîse să le stabilească. Cînd Chandler se ridică să o salute, o impresionă din nou statura lui zveltă ; iar cînd observă că ochii lui liniștiți, cenușii se luminaseră la vederea ei, urîndu-i parcă bun venit, cînd înregistră zîmbetul sincer pe fața-i ușor stropită de pistrui, se simți aproape pierdută. Personalitatea lui era prea puternică și nu putea, oricît de mult ar fi încercat, să rămînă indiferentă. Deodată se simți cuprinsă de mînie împotriva lui Abe Stone pentru că îi făcuse cunoștință cu acest bărbat. Și totuși, se bucură de energica lui strîngere de mînă, care o electriză. Dar totodată apropierea de el o făcu să simtă și mai intens cît de goală era viața ei și îi mări tristețea.

— Îmi pare bine că n-ați mai întîrziat să-mi telefonați, îi spuse el, după ce se așezară la o masă acoperită cu o față de masă cu pătrățele roșii. Credeam c-o să vorbim imediat după audiere.

Cînd îi telefonase din *drugstore* crezuse că va fi volubilă, că imediat ce-l va vedea pe Chandler o să-i povestească, pe nerăsuflate, tot ce i se întîmplase. Acum simțea că nu era nevoie să-i spună nimic, căci va înțelege totul și fără asta. Și totuși, el credea că intenționat nu îi telefonase.

— Am telefonat, spuse Faith, dar n-a răspuns nimeni la dumneavoastră. Comisia a tărăgănat audierea aproape pînă seara.

— În cazul acesta, audierea a fost o simplă formalitate. Nu se așteptau să scoată prea mult de la dumneavoastră. Fără îndoială că informația pentru presă unde se trecuse și numele dumneavoastră fusese redactată încă înainte de audiere. Așa lucrează ei de obicei.

— Îmi amintesc că m-ați avertizat. Și totuși, v-am crezut doar pe jumătate.

O privi o clipă drept în ochi, și Faith simți din nou că între ei se încheagă din nou acea legătură impalpabilă care se stabilise atunci cînd fusese la el pentru prima oară.

— De fapt, v-am sunat ieri seară, dar nu erați acasă și nu i-am spus femeii numele.

— L-am tîrît pe soțul meu la un cinema, spuse ea dîndu-și seama că-i repugna să-l menționeze pe Thatcher. Trebuia să fac ceva ca să uit interogatoriul.

Se întrerupse, întrebîndu-se de ce Chandler nu își spusese numele la telefon. Era doar o singură explicație: ghicise că nu-i vorbise soțului despre citație, că-i fusese teamă să-i spună. Descifrase această teamă din cuvintele și comportarea ei cînd fusese la el la birou. Era mai perspicace decît îl crezuse. Dacă ghicise că este nefericită, ce i-o mai fi trecut prin minte ?...

— Am de făcut o mărturisire, declară ea. Am încercat să vă găsesc acasă. Dar n-am găsit numărul de telefon.

— Nu, spuse el zîmbind, firește că nu l-ați putut găsi. Nu e înscris în carte.

Pe loc, lui Faith îi apăru în minte imaginea unei soții ultramondene care cunoștea la perfecție toate mijloacele de a-ți face un renume în societate, și desigur că acesta era unul dintre mijloace. O soție care-l păzește cu străşnicie, îl ocrotește și are grijă ca soțul ei să nu cunoască decît pe cine trebuie și, mai presus de orice, îl ferește de a se abate de la drumul cel drept... Înghiți în sec, simțindu-se, nu știa de ce, decepționată. Furată de aceste gînduri, nici nu băgă de seamă ce spusese mai departe.

— V-aș fi dat numărul, *missis* Vance, spuse el, numai că trăiesc cu alți cinci avocați într-o casă de burlaci, și, ca să păzim liniștea și pacea tuturor, nu înscriem numărul nostru de telefon în carte.

La cuvîntul *burlac,* Faith simți un amestec de bucurie și de suferință, deși, însoțite de formula „*missis* Vance", cele spuse aveau un caracter pur formal, profesional. Poate că și el se opunea, în sufletul lui, înclinațiilor instinctive reciproce. Poate că și el dorea să înăbușe flăcările care abia începuseră să pîlpîie. Era surprinzător ca două ființe să se întîlnească și să se privească una pe cealaltă, să-și spună puține cuvinte, și totuși între ele să se întîmple atît de multe. Dar nu era ceva nou: așa fusese de cînd lumea. Numai împrejurările exterioare erau noi...

Faith se uită în zare, peste zidul grădinii, la catargele cuterelor și bărcilor cu pînze care se profilau pe cerul de un albastru transparent.

— Cred, spuse el deodată, bătînd cu degetele sale lungi și osoase pe fața de masă cu pătrățele roșii, că acum ar fi bine să facem comanda. Ce ați spune despre un homar la grătar și o sticlă de Chablis [1] ?

Chelnerul negru, cu vestă albă, se învîrtea în jurul lor. Faith îi povestise lui Chandler toate amănuntele despre interogatoriu, și acum el îi punea întrebări scurte și precise asupra cîtorva puncte, în special în legătură cu bustul lui Karl Marx, care o dezorientase atît de mult pe Faith. Acum li se servise cîte o farfurie de tarte cu fragi și frișcă.

— Îmi pare bine c-ai ales localul acesta, spuse Faith cu impetuozitate, uitîndu-se în jur, la ceilalți consumatori, la mușcatele înflorite și la vița sălbatică. E o zi minunată pentru mîncat în grădină !

— Veniți des aici ?

— Nu, niciodată, răspunse ea cu o urmă de regret. Soțului meu nu-i place aici. Nu-i plac mîn-

[1] Renumit vin alb produs de podgoriile de la Chablis, din Burgundia (Franța).

cărurile de pește și spune că pictura cu Adam și Eva din bar e stîngace.

Ciudat, acum parcă-i venea mai ușor să pomenească numele lui Thatcher.

Dane Chandler izbucni în rîs.

— Știți, e o pictură aproape celebră. A făcut chiar obiectul unei anchete asupra activității subversive din Washington, o anchetă întreprinsă de Parlamentul statului Texas. Voiau să-l compromită pe Franklin Roosevelt și *New-Deal*-ul. Pretindeau că aici se adună radicalii și organizează orgii... cu picturi reprezentînd nuduri și tot cortegiul de născociri. Au cam încurcat însă epocile. Știi, se spune că aici era pe vremuri o casă de toleranță frecventată de Grant [1].

Faith rîse și ea, cu rîsul ei profund, melodios, pe care mulți îl găseau atît de atrăgător.

— Asta înlătură acuzația privind orgiile. Dar cum rămîne cu radicalii ?

Chandler deveni grav. Ochii i se întunecară, căpătînd o expresie melancolică, de parcă ar fi ascultat un gornist invizibil intonînd „stingerea" pentru o cauză pierdută.

— O ! spuse el, cu un gest care trăda nervozitate, înainte de război obișnuiam să vin deseori aici. Știam totul despre întrunirile radicalilor. Eram secretarul neoficial al unui mic grup de senatori, *congressmen*-i și funcționari ai guvernului care se întîlneau aici mai mult sau mai puțin regulat și

[1] *Ulysses Grant* (1822—1885), general american ; a comandat forțele antisclavagiste în anii războiului civil (1861—1865) ; ca președinte al S.U.A. (1869—1877), s-a pus în slujba reacțiunii și a îngăduit plantatorilor din sud să-și restabilească stăpînirea asupra negrilor.

discutau probleme de stat și legislative. Îmi amintesc că George Norris [1] a venit o dată aici și a vorbit despre mijloacele de a procura energie electrică ieftină pentru fermieri. Îmi amintesc de Little Flower [2] cînd ne prevenea asupra primejdiei fasciste. Îmi amintesc de ziua cînd Harry Hopkins [3], care venise aici direct de la președinte, ne-a spus confidențial că nu vom mai vedea niciodată un buget federal sub nouă miliarde de dolari ! Chandler făcu o pauză și rîse amar, apoi adăugă : Acum cheltuim de mai multe ori pe atîta numai pentru armamente !

Privirea lui gînditoare devenise rece ca oțelul, și Faith își aminti prima impresie făcută asupra ei de puterea și maturitatea lui Chandler. Oricît ar fi de inegală lupta, era un adversar greu de biruit. Simți un fior de plăcere la gîndul că era de partea ei.

— Un singur lucru, murmură ea, un singur lucru nu-l înțeleg : cum se poate ca, făcînd parte dintr-o firmă cum e a dumneavoastră, vă interesează asemenea spețe... cum de consimțiți să vă ocupați de o cauză ca a mea ?

Spre surprinderea ei, Chandler se înroși, și pistruii îi apărură și mai accentuat pe față.

[1] *George Norris* (1861—1944), senator republican cu vederi liberale.

[2] *Fiorello La Guardia* (1882—1947), om politic independent cu vederi liberale. Porecla lui (Little Flower — Floricel) este traducerea în limba engleză a prenumelui său italian. Împreună cu senatorul Norris, La Guardia a elaborat un proiect de lege, adoptat de Congresul S.U.A. în 1932, care a lărgit drepturile sindicatelor.

[3] *Harry Hopkins* (1890—1946), om de stat și diplomat american, unul dintre cei mai apropiați colaboratori ai președintelui Roosevelt.

— E o poveste cam lungă, spuse el, şi ca s-o înţelegeţi limpede ar trebui să ştiţi mai întîi despre un tînăr, care, la sfîrşitul secolului trecut, era membru al partidului populist [1]; e vorba de tatăl meu. Şi ar trebui să ţineţi seama de copilăria mea la Alton, în statul Illinois, unde cîndva o bandă de haidamaci l-a asasinat pe Elijah Lovejoy [2] pentru că îşi apărase tiparniţa şi dreptul de a spune ce gîndeşte. Ar trebui să mai adăugaţi influenţa unui profesor de filozofie — Forsyth Crawford, de la Beloit College, unde am urmat — precum şi tradiţia lui Brandeis [3], care mi-a fost dascăl la Facultatea de drept din Harvard. Dar ceea ce a exercitat cea mai puternică influenţă asupra mea a fost marea criză economică care s-a adăugat la experienţa acumulată într-o fabrică de conserve în care am muncit timp de un an şi apoi cîteva veri la rînd. Asta-i tot, încheie el, zîmbind, şi nu prea e o biografie potrivită pentru *Who's Who* [4].

— Acest fel de biografii ar trebui să figureze în *Who's Who*, izbucni ea cu vehemenţă. Dar trebuie să vă spun că atunci cînd v-am văzut prima oară

[1] Partid politic înfiinţat în 1892, în jurul căruia s-au grupat fermierii din Vestul şi din Vestul Mijlociu al S.U.A., precum şi unele elemente muncitoreşti. Programul partidului populist prevedea, între altele, ieftinirea creditului, stăvilirea monopolurilor, legiferarea zilei de muncă de 8 ore.

[2] *Elijah Lovejoy* (1802—1837), redactor al ziarului *The Alton Observer*. Pentru că s-a ridicat împotriva sclaviei negrilor, a fost ucis de bătăuşii tocmiţi de proprietarii de sclavi din partea locului spre a-i devasta tipografia.

[3] *Louis Brandeis* (1856—1939), jurist american cu vederi liberale-burgheze, membru al Curţii Supreme a S.U.A. (1916—1939).

[4] *Whos Who in America* — publicaţie anuală cuprinzînd informaţii biografice etc. despre principalele personalităţi din lumea *business*-ului şi din aparatul de stat american.

am avut sentimentul că nu aparţineţi întru totul lumii marilor firme juridice ca „Sterling, Hardy, Hutchinson şi McKee" şi nici lumii Harvardului. Am crezut, poate după unele inflexiuni ale vocii dumneavoastră, că aţi fi originar din Middle West; poate c-aţi copilărit pe malurile fluviului Mississippi, în spiritul lui Mark Twain, şi nu eraţi complet adaptat la cele ce se petreceau în birourile lambrisate. Acum îmi dau seama că tulburarea pe care o citeam din cînd în cînd în ochii dumneavoastră nu se explica prin mediul geografic unde v-aţi născut...

El se roşi din nou.

— Aveţi darul clarviziunii! Poate că nu ştiţi, dar Alton este pe Mississippi, ceva mai jos de Hannibal, oraşul natal al lui Samuel Clemens [1], care este unul dintre scriitorii mei preferaţi. El a scris cîndva în al său *Yankeu la curtea regelui Arthur* [2] ceva la care bine ar face să se gîndească cei din Washington astăzi: *Înţelegeţi că devotamentul meu era un devotament faţă de ţară, iar nu faţă de instituţiile ei şi de dregătorii care îi conduceau treburile. Ţara este realitatea adevărată, lucrul de căpetenie, lucrul veşnic, şi pe ea trebuie s-o aperi şi s-o iubeşti."* [3]

Chandler se întrerupse, lăsă capul în piept şi

[1] *Samuel Clemens* (1835—1910) este numele adevărat al marelui scriitor realist critic american cunoscut la noi şi în lumea întreagă sub pseudonimul literar *Mark Twain*.

[2] Fantezie satirică, publicată în 1889, în care Twain demască racilele civilizaţiei burgheze.

[3] Vezi Mark Twain — *Un Yankeu la curtea regelui Arthur*, 1961, colecţia „Biblioteca pentru toţi", p. 105.

privi cum degetele i se împreunează formînd parcă un turn de biserică.

— Vă mărturisesc, reluă el cu o voce surdă, vă mărturisesc c-am avut satisfacţii mai mari în procesele pe care mi le-a încredinţat Abe decît în oricare alte procese de care m-am ocupat. M-au stimulat, m-au însufleţit, m-au ridicat uneori pe culme a entuziasmului, cum a fost cazul cu Clarence Darrow [1] în procesul Scopes [2], şi cîteodată m-am gîndit...

Făcu o pauză atît de lungă, încît dînsa simţi nevoia să rostească un cuvînt de încurajare.

— Ce? spuse ea blînd.

Cînd îşi înălţă capul, pe faţa lui se vedea că era mîniat, mîniat pe sine însuşi.

— N-are nici o importanţă! Aveţi dumneavoastră destule necazuri chiar şi fără să le mai ascultaţi pe ale altora. Trebuie să ne pregătim în vederea unui eventual proces pentru lipsă de respect faţă de Congres şi trebuie să descoperim ce naiba urmăreşte comisia prin atacul acela indirect în chestiunea cetăţeniei dumneavoastră. *Sînteţi* cetăţeană spaniolă, sau cetăţeană americană? Nu vreau să vă sperii, dar dacă se ivesc probleme în legătură cu cetăţenia dumneavoastră, neplăcerile pe care vi le pot face sînt aproape fără sfîrşit. Din punctul de vedere al comisiei, pe lîngă problema

[1—2] *Clarence Sceeward Darrow* (1857—1938), cunoscut avocat american, a apărat în faţa tribunalelor numeroşi fruntaşi ai mişcării muncitoreşti din S.U.A. A pledat de asemeni în odiosul proces intentat în 1925 de procurorul general al statului Tennessee împotriva profesorului J. T. Scopes pentru vina că a cutezat să expună, în cadrul cursului său de biologie, învăţătura lui Darwin care este condamnată de legislaţia obscurantistă a statului Tennessee.

lipsei de respect faţă de Congres, se va ridica problema mărturiei mincinoase. De cazul dumneavoastră se va ocupa şi Comisia pentru aparatul de stat. Biroul imigrării şi naturalizărilor va avea şi el ceva de spus. În cele din urmă, nici F.B.I.[1]-ul n-o să stea deoparte. Fiecare dintre aceste instituţii are propriul său aparat de anchetatori şi agenţi secreţi, care se vor ţine după dumneavoastră. Şi un ultim fapt, care nu e de loc neînsemnat: Departamentul de Stat, în care aţi lucrat, poate să dezlănţuie şi el o sarabandă infernală. Vi se vor întocmi fişe care vor figura în diferite cartoteci; persoana dumneavoastră, viaţa dumneavoastră privată, amănuntele ei cele mai intime vor fi supravegheate îndeaproape. Am văzut asemenea lucruri şi n-aş vrea să vi se întîmple şi dumneavoastră! Cu un gest rapid îi prinse cu amîndouă mîinile mîna ei dreaptă. Vă rog, spuse el privind-o drept în ochi, să nu mă înţelegeţi greşit! Tot ce vă spun nu e ca să vă sperii, ci ca să vă informez. Nu puteţi acţiona în mod raţional dacă nu vă daţi seama de toate primejdiile posibile care vă pîndesc. Probabil că multe dintre ele nici n-o să se realizeze. Dar *trebuie* neapărat să ştiţi exact ce pot să întreprindă împotriva dumneavoastră. Acum doresc să-mi spuneţi cum de nu aveţi un certificat de naştere? Vă rog să începeţi cu căsătoria tatălui şi a mamei dumneavoastră...

[1] Biroul federal de investigaţii *(Federal Board of Investigation* sau prescurtat *F.B.I.)*, organul central de supraveghere politică şi de contrainformaţii din S.U.A.

Faith simți că mîna pe care Chandler i-o apucase tremura.

— Bine, spuse ea cu oarecare ezitare în glas. O să vă spun tot ce știu.

Făcu o pauză, parcă spre a-și aduna gîndurile. Nu încercă să-și tragă mîna pe care Chandler i-o ținea, și nici el nu-i dădu drumul.

— Mama mea, spuse ea în cele din urmă, cu glasul unei persoane care repetă o poveste auzită de multe ori, a fost Hannah Prentiss, unicul copil al unui doctor de țară. Gorham Prentiss, din Blue Hill, statul Maine. A avut o copilărie monotonă, dar fericită în acest sătuleț așezat în golful ce se deschide în fața lui Mount Desert Island[1]. O verișoară a ei, care-și petrecea verile la Bar Harbor, a invitat-o o dată la un *weekend*, ca parteneră pentru un invitat de la Washington. Invitatul era un tînăr atașat de la Ambasada spaniolă și se numea Luis Carlos Robles. Nu știu cum, dar s-a întîmplat un lucru la care nimeni nu se așteptase: s-au îndrăgostit. Deși ambasada privea căsătoria cu ochi răi din mai multe motive, inclusiv acela că Hannah Prentiss era protestantă, tinerii au fugit împreună și s-au căsătorit la Boston. Carlos Robles, care niciodată nu luase prea în serios religia catolică, acuma, de fapt, renunță complet la ea. Aceasta i-a compromis cariera diplomatică. Cu toate acestea, grație unor influenți prieteni din Spania, și-a păstrat postul. Mama, știind că cei de la ambasadă nu aprobă căsătoria, evita, pe cît

[1] Insulă sălbatică, acoperită de păduri de brad și ciudate piscuri de granit, care a fost declarată monument al naturii.

posibil, să apară la seratele și recepțiile date acolo. Se pare că de fapt părinții mei au preferat această izolare pentru că le sporea afecțiunea reciprocă și pentru că se iubeau foarte mult.

În vara următoare, ca să rămînă în preajma Washingtonului, și, totuși, să evite căldura, au închiriat o vilă pe malul golfului Chesapeake. Localitatea se numea Slade's Port și nu era alcătuită decît dintr-un dig pentru pescuit și un magazin universal. Aici m-am născut eu, cu o lună înainte de termen. Tata era la Washington și nu se mai afla nimeni de față decît femeia de serviciu, care, după cum s-a dovedit, a îndeplinit foarte bine rolul de moașă:

Chandler o întrerupse:

— Dar ce știți despre certificatul dumneavoastră de naștere?

— Tata s-a încăpățînat să nu mă declare ca cetățeană spaniolă, ceea ce a provocat un surplus de nemulțumire la ambasadă. Nici n-am fost botezată, părinții mei nu s-au putut hotărî s-o facă. Poate că am un certificat de naștere, dar nu știu unde să-l caut. Cînd eram numai de cîteva luni, părinții mei au plecat în Spania. Îmi amintesc încă, vag, de bunicii mei spanioli. Locuiau într-o casă mare, de piatră albă, acoperită cu țigle roșii, care avea o curte interioară cu flori viu colorate și păsări în colivii. Îmi amintesc puternica lumină a soarelui, umbre negre colțuroase și o femeie drăguță, cu multe fuste, care mă ținea de mînă în timp ce mă aplecam peste marginea fîntînii.

Chandler surîse.

— Probabil că din cauza părului auriu făceați senzație în gospodăria bunicilor.

— Cînd am împlinit cinci ani, ne-am întors în America, unde tata a devenit reprezentantul la Washington al unei firme spaniole de import. A cumpărat o casă în stil colonial în Georgetown și s-a stabilit definitiv aici. Iubea foarte mult această țară! Aprofundase istoria Americii și de la el am învățat mai mult decît am învățat vreodată la școală. S-a hotărît să devină cetățean american și a făcut primele formalități. Dar într-o bună zi... tocmai împlinisem doisprezece ani... a avut un atac de inimă și a murit.

Faith se opri, dar după un moment adăugă încet:

— După aceea a murit și mama...

— Ei bine, spuse Chandler, o s-avem mult de lucru ca să dovedim că dumneavoastră sînteți dumneavoastră. Dacă tatăl dumneavoastră ar fi dorit să fiți cetățeană spaniolă, ar fi trebuit să ceară ambasadei să vă înregistreze ca atare. În caz contrar, sînteți americană. Va trebui să cerem Ambasadei spaniole să caute în arhivă.

Faith îl privi și dădu din cap.

— Numele lui Robles nu se bucură de prea multă popularitate la ambasadă. Tatăl meu era originar din provincia Cáceres, singurul lucru pe care-l avea în comun cu Franco. Încă de la început fusese, pe ascuns, republican. Ura feudalismul spaniol. După ce a părăsit ambasada, a luat poziție fățișă împotriva monarhiei, împotriva ierarhiei feudale și împotriva Falangei spaniole [1]. Cîteodată primea amenințări, dar acestea îl întărîtau și mai

[1] Denumirea partidului guvernamental al Spaniei fasciste, constituit în 1937. Reprezintă interesele marii burghezii și ale moșierimii. Conducătorul Falangei este generalul Franco.

mult. Sînt sigură că dacă ar fi trăit s-ar fi întors în Spania să lupte în războiul civil [1], de partea Frontului Popular.

— Hm! făcu Chandler. Dar despre rudele dumneavoastră din partea mamei ce știți?

— Nu mai trăiește nici una. Mama n-avea nici frați, nici surori. Verișoarele ei fie că au murit, fie că s-au împrăștiat, dumnezeu știe pe unde. Și sora bunicii mele după mamă, ultima supraviețuitoare a clanului, afară de mine, s-a stins anul trecut, atît de bătrînă și uscată, încît vecinii spuneau că moartea nu i-a schimbat de loc înfățișarea. Asta-i situația.

— Și cu bunicii din Spania ce s-a întîmplat?

— Și ei sînt morți.

— Asta înseamnă că guvernul Statelor Unite trebuie să vă creadă pe cuvînt. Undeva, în vreun fel, trebuie să găsim un petic de hîrtie, un registru oficial, o adeverință sau măcar o scrisoare veche în care să se vorbească despre data și locul nașterii lui Faith Prentiss Robles. Poate că n-o să avem nevoie de ele, dar trebuie să începem să căutăm...

Felul cum pusese el chestiunea o făcu să zîmbească. Deși raporturile normale între client și avocat nu fuseseră încălcate decît o dată prin felul cum o privise și o dată prin faptul că îi luase mîna, impresia pe care o avusese în biroul său că nu ar avea a face cu un avocat era încă și mai puternică. E drept, pe de o parte, că de astă dată

[1] Este vorba de războiul de eliberare națională (1936—1939) purtat de guvernul republican al Frontului Popular împotriva rebeliunii generalului Franco.

ei nu întrebuințase un limbaj juridic. Pe de altă parte, însă, doi oameni nu pot vorbi pe îndelete despre viața lor, fie chiar numai despre cîteva amănunte, fără să devină mai intimi.

— Cunoașteți spaniola? întrebă Faith curioasă.

Chandler clătină din cap în semn că nu.

— Ceea ce ați spus chiar acum, continuă ea, este un vechi proverb spaniol: *Las palabras vuelan, los escritos quedan*[1].

Avocatul îi aruncă o privire ciudată. După care atinse cu cuțitul paharul său de vin, manifestînd o nervozitate care nu-i stătea în fire.

— Da, *sir*[2], iată nota dumneavoastră, *sir*, spuse chelnerul, deși era evident, judecînd după expresia lui Chandler, că nici prin gînd nu-i trecuse să-l cheme.

Cînd se ridicară să plece, un bărbat cu un început de chelie, care stătuse lîngă ei, își termină cafeaua și-și plăti consumația. Faith observă întîmplător figura lui: îi părea cunoscută, dar nu putea să-și aducă aminte unde o văzuse. După ce au părăsit grădina, omul ieși și el imediat.

Deși nu privise înapoi, Faith era sigură că auzea zgomot de pași în spatele lor. Pe stradă simți că o izbește căldura care emana din ziduri și caldarîm, sau poate că era amețită din cauza vinului pe care-l băuse. Se simți deodată moleșită, nesigură pe mîini și picioare, ca și cum n-ar fi putut nici să fugă, nici să se apere.

[1] Cuvintele zboară, scrisul rămîne.

[2] *Sir* — apelativ englezesc folosit față de persoane de neam sau de rang superior.

Cu o mișcare bruscă, se întoarse spre Chandler și îl trase de mînecă.

— *Mister* Chandler, îi șopti ea, o, Dane, mi-e teamă!

— Nu e cazul să-ți fie! spuse el.

3

Thatcher era un credincios fervent al bisericii anglicane, dar nu se ducea regulat la biserică. De obicei, mahmureala lui de duminică dimineața îl împiedica să-și îndeplinească îndatoririle religioase, așa încît prefera să meargă din cînd în cînd la vecernie la catedrală, pentru iertarea păcatelor. Îi plăcea să meargă la catedrală și din cauza fastului și a frumuseții ceremoniilor și ritualurilor ce se oficiau acolo. Îi invidia pe oficianți — avea mulți prieteni buni printre ei — și remarca deseori că ar fi dorit să trăiască în evul mediu, căci atunci ar fi putut să se facă preot.

De aceea Faith nu fu prea surprinsă cînd duminică dimineața Thatcher o anunță că se duce la biserică. În cuvintele lui se simțea că era oarecum stingherit, și Faith se întrebă dacă nu cumva Thatcher se temea că avea să-i propună să-l însoțească. Îi era oare rușine să fie văzut în public cu ea, numai pentru că numele îi apăruse pe una din faimoasele liste ale lui Daiken? Se hotărî să-l pună la încercare.

— Vrei să vin cu tine? îl întrebă.

Thatcher se crispă, își trecu absent mîna prin părul blond, ondulat.

— Desigur, poţi veni dacă vrei, spuse el, dar, ca să-ţi spun drept, *nu m-aşteptam* să vrei. Eu unul mă duc pentru că simt nevoia.

Faith se întrebă dacă îl mustra conştiinţa din cauza celor întîmplate în ajun. Fuseseră la Legaţia egipteană la o mică petrecere cu totul neoficială, şi Thatcher se îmbătase mai rău ca de obicei. La recepţiile date de diplomaţi era de obicei mai reţinut, dar de egipteni pare-se că nu-i păsa. Sau poate că avea şi alte motive să nu-i pese. Purtarea lui o pusese în încurcătură şi reuşise să-l facă să plece, în mod discret, înainte ca să se îmbete de tot. Nimeni nu comentase faptul că numele ei apăruse pe lista aceea, dar observase că toţi se purtau cu ea extrem de politicos, iar prietenii lui Thatcher se ţineau la distanţă mai mult ca de obicei.

În cele din urmă, îi răspunse lui Thatcher:

— Oricum, eu nu pot să merg la biserică. Aseară am fost invitată să iau parte la o consfătuire a tuturor persoanelor acuzate de Daiken, ca să discutăm măsurile ce s-ar putea lua. Consfătuirea are loc astăzi, la amiază, la hotelul „Statler".

— Pentru numele lui dumnezeu, exclamă el, sper că n-o să te amesteci în asemenea adunătură!

— Ba o să mă amestec, spuse ea cu hotărîre. Am să folosesc orice mijloc spre a mă apăra!

— De ce nu-ţi angajezi un avocat, un om influent? o întrebă el.

Vocea lui avea o notă de reproş.

Faith ezită.

— Poate c-am să-mi angajez, îi spuse.

Thatcher făcu o strîmbătură şi ieşi din cameră, muşcîndu-şi unghia degetului arătător de la mîna dreaptă. Altceva în legătură cu problema ei nu spusese şi părea că aproape se teme s-o pomenească.

Oftînd, Faith se întinse o clipă pe *chaise-long*-ul din dormitor, gîndindu-se la nervozitatea pe care Thatcher o manifestase în ultima vreme. Privită superficial, părea că ar corespunde propriilor ei incertitudini şi temeri. Poate că propriile ei necazuri se răsfrîng asupra lui Thatcher; să fi ştiut el intuitiv de necazul ei chiar înainte de a fi citit lista în ziare? Se purtase altfel decît se aşteptase ea. E adevărat că la apariţia listei în ziare avusese o explozie de furie, dar nu-i mai înşirase toate faptele împotriva cărora obiectase în decursul timpului, nu-i ţinuse predici, aşa cum se aşteptase, în care să-i spună că o prevenise de ceea ce avea să i se întîmple. Crezuse că mînia lui va fi mai mult violentă şi zgomotoasă decît adîncă. Poate că acum, cînd în viaţa lor intervenise o asemenea criză, îi era teamă şi mai mult că o va pierde. Faith ştia că uneori dorea să scape de dînsa, după cum uneori dorea şi ea să se elibereze. Singura deosebire era gradul de dependenţă al unuia faţă de celălalt. Aveau nevoie unul de celălalt, dar în chipuri foarte diferite. Thatcher dorea din răsputeri să fie liber, dar nu se putea elibera. Indiscutabil, depindea de ea, dar în acelaşi timp o ura din cauza lanţurilor cu care îl legase. Aceasta era sursa de conflicte dintre ei, de care Faith îşi şi dădea cel mai bine seama.

Se așezase pe *chaise-long* pentru o clipă, care se transformase în minute. Își aprinse o țigară, privi cum fumul se amestecă cu razele de soare și începu să-și depene amintirile...

Puțin înainte de drumul acela îngrozitor pe care-l făcuse cu Thatcher pe șoseaua ce ducea spre Baltimore, își pusese în gînd să meargă la un psihiatru. Petrecuseră sărbătorile Crăciunului într-o încordare îngrozitoare. Certurile se țineseră lanț. Jeanie reacționase la tensiunea ce domnea între ei prin plînsete și toane. „Dacă Jeanie o să mai plîngă sau Thatcher o să mai discute, se gîndea Faith, o să înnebunesc". Situația devenise insuportabilă. După ce chibzui bine, se hotărî ferm să consulte un medic.

Șovăi puțin în alegerea doctorului, dar pînă la urmă își fixă o oră de consultație la unul pe care *mister* Cunningham îl lăudase o dată foarte mult. Cu toată hotărîrea ei, în ultimul moment fu cît pe-aci să se răzgîndească. Îi părea cu neputință să spună cuiva adevărul despre relațiile dintre ea și Thatcher. Pînă la urmă, se duse totuși, e drept, cu emoții.

Cînd păși în camera de așteptare o găsi goală. Toate mișcările îi erau înăbușite de un covor gros, de tapiseria de pe pereți, de mobila greoaie. Trecură cîteva clipe, apoi auzi zgomotul surd al unei uși nevăzute, care se închise. Probabil că un pacient părăsea cabinetul doctorului printr-o altă ieșire. Totul era foarte discret aici.

Atunci, pe neașteptate, apăru doctorul. Nu arăta de loc așa cum și-l închipuise ea. N-avea nimic

impunător, era zîmbitor, agreabil, un omuleț neînsemnat, cu nasul strîmb și cu părul neted, alb la tîmple.

— Doamne, murmurase ea, la ce m-am așteptat!

După ce intră în cabinet, ea se uită la diplomele de pe perete, printre care era și una de la Universitatea „George Washington". „Așadar, e localnic, gîndi ea; trebuie să cunoască Washingtonul pe dinăuntru și pe din afară, și mai ales pe dinăuntru". Privi de asemenea canapeaua de piele, cu oarecare dezgust; dar el nu o invită să se întindă pe canapea. În schimb, o pofti să stea într-un fotoliu confortabil, îi oferi o țigaretă și o întrebă:

— Ei, *missis* Vance, ce vă supără?

— Soțul meu, doctore, răspunse ea simplu.

Îi vorbi timp de o oră, descărcîndu-și sufletul, și la sfîrșit se simți mult mai bine. Îi spusese însă totul, și el nu-i prescrisese nimic.

— Ce să mă fac, doctore Norton? izbucni ea neliniștită. Ce să mă fac?

Pe chipul lui seninătatea făcuse loc îngrijorării.

— Nu pot să vă spun ce aveți de făcut; trebuie să luați singură o hotărîre. Dar poate că pot să vă ajut lămurindu-vă cîteva puncte și poate că atunci vă va fi mai ușor să luați o hotărîre potrivită.

În primul rînd, permiteți-mi să vă spun că am văzut aici, la Washington, mulți oameni care suferă de nevroze sau au tendințe spre nevroză din cauza atmosferei de la serviciu, la care nu se pot adapta. Ierarhia guvernamentală pare să producă mari tulburări multor persoane. Cunoașteți motivele la fel de bine ca și mine; dar ați fi surprinsă dacă ați ști cît de mulți suferă de neurastenie.

Soțul dumneavoastră, însă, e un tip diferit. Sta-

rea lui își are rădăcina mult în urmă, în întîmplări din copilărie. Nici o modificare serioasă în atitudinea lui nu poate fi obținută decît prin psihanaliză și printr-o terapeutică îndelungată. În afară de asta, ar trebui ca el să dorească să fie ajutat, și chiar atunci psihanaliza ar putea să dea greș.

Vă puteți aștepta, cred, ca prăpastia dintre dumneavoastră să se adîncească. Dacă vă decideți să continuați căsătoria, și soțul dumneavoastră nu se va îngriji, va trebui să vă mulțumiți cu o viață sexuală cu totul nesatisfăcătoare. Va trebui să acceptați faptul că soțul dumneavoastră nu este matur în multe privințe și să-i suportați dezordinile emoționale. În fapt, va trebui să vă comportați cu el tot mai mult ca și cum ați avea de-a face cu un copil, și nu cu un om deplin dezvoltat. Puteți să vă dați singură seama ce fel de viață o să aveți în aceste condiții.

Acum, în privința fetiței. Atmosfera încordată care o înconjoară e departe de a fi potrivită pentru o creștere și o dezvoltare sănătoasă. Copiii instabili provin deseori din cămine în care între părinți există puternice conflicte, fățișe sau ascunse. Cîteodată este mai bine pentru copil dacă părinții se separă, deși orice copil are de fapt nevoie de amîndoi părinții. Cu toate acestea, cînd unul dintre părinți este foarte dezechilibrat...

În acea clipă un sentiment nou, de liniște, o cuprinsese pe Faith; atunci se hotărîse să se despartă de Thatcher. Se simțise aproape fericită. Știuse foarte bine că Thatcher n-o să meargă niciodată la doctor; boala sa era de așa natură, încît nu putea să o facă. Îi păru rău de ea, dar pentru Thatcher simți o milă profundă.

Doctorul Norton îi mai spusese și altele, ea însă nu i-a vorbit de loc despre hotărîrea ce se născuse de la sine în sufletul ei. Cum s-o pună în practică? Aceasta era o altă chestiune, dintre cele mai grele, după cum o dovediseră timpul și drumul lor pe șoseaua Baltimore.

În lunile care urmaseră nu renunțase la hotărîrea ei, ci numai o amînase. Dar, pe măsură ce timpul trecea, părea tot mai greu să ajungă la divorț și era tot mai puțin sigură că asta ar fi soluția indicată. Nehotărîrea ei părea să crească pe măsură ce relațiile cu Thatcher se înrăutățeau...

Țigareta îi fripse degetele și o lăsă să cadă în grabă în scrumiera de lîngă *chaise-long*. Își privi picioarele grațioase, bronzate de soare, pe care rochia de casă nu le acoperea suficient, și gemu. Problema următoare era cum să-i spună lui Thatcher despre Dane Chandler și despre interesul pe care-l manifesta pentru cazul ei. Cu cît va amîna mai mult această discuție, cu atît riscurile unui scandal vor deveni mai serioase.

Tocmai își lega cu o panglică neagră părul auriu și visa cu ochii deschiși, cînd fu întreruptă de un ciocănit timid în ușă. Era Donnie, cu o expresie spășită. Se citea clar pe fața ei că se întîmplase un mare neajuns.

— Donnie, ce e cu tine? Ești bolnavă?

— Cred că-i mai bine să vă spun adevărul, *miz* Vance, spus Donnie, pen' că mai devreme sau mai tîrziu tot o să-l aflați. La început m-am gîndit c-aș putea să-l țin ascuns, să nu vă spun nimic. Da ieri seară am chibzuit și-am văzut că n-are nici un rost...

— Donnie ! exclamă Faith alarmată. Pentru numele lui dumnezeu, despre ce este vorba ?

— Despre Billy Seagrave și Jeanie...

— Știu, Billy n-a venit să se joace ieri. Ce ți se pare curios în asta ?

Și îi puse întrebarea ca și cum, în fond, s-ar fi așteptat să fie ceva curios la mijloc. Era oarecare ostilitate în întrebarea ei, ca și cum ar fi vrut s-arunce întreaga vină pe Donnie.

— Știți, a telefonat *miz* Seagrave... spuse Donnie șovăitoare.

Seagrave era un nume cu răsunet în Washington, chiar printre oamenii de serviciu, deoarece ei îi auzeau pe stăpînii lor pronunțîndu-l des. Seagrave ajunsese la mare preț în anumite cercuri ; era un factor decisiv în Biroul bugetului, care avea un cuvînt greu de spus în stabilirea creditelor ce se acordau de Congres diferitelor instituții. Fiecare funcționar important considera că e obligatoriu să-l cunoască pe Seagrave. De acesta depindea starea pungii lui. În ce îi privea pe soții Vance, prietenia se stabilise în special între copii ; cu toate acestea, și relațiile dintre părinți erau cît se poate de cordiale.

— Da ? zise Faith, simțind că-i revine senzația de sufocare.

— *Miz* Seagrave a telefonat să vă spun din partea ei... așa a spus : „Pînă nu se lămurește totul, ar fi mai bine dacă copiii nu s-ar mai întîlni".

Donnie privi în pămînt. Memorizînd cuvintele, memorizase și tonul cu care îi fuseseră spuse. Tonul fusese rece, dacă nu chiar aspru.

Faith se crispă. Cît de bună se dovedea Donnie ; voise s-o cruțe de această lovitură ! Donnie suferea și ea, în special pentru că la mijloc era Jeanie.

— Ai făcut bine că mi-ai spus, Donnie, zise Faith calm. Trebuie să-mi spui întotdeauna cînd se întîmplă asemenea lucruri.

— Da, *miz,* răspunse Donnie și ieși.

Cu tot calmul ei exterior, Faith suferea cumplit. Cu mișcări mașinale, continuă să se îmbrace ; gîndurile i se învîrteau și se învălmășeau în minte. După ce termină cu îmbrăcatul, o chemă pe Jeanie, care se juca în curtea din dos, și o strînse puternic la piept.

— Mămica pleacă puțin de acasă, spuse ea. Să fii cuminte cît lipsesc.

Jeanie își scutură nisipul de pe nas și o privi gînditoare.

— Faith, întrebă ea, ce înseamnă „celebră" ? Cînd ți se spune numele la radio, asta înseamnă că ești celebru ?

— Da, dragă. Celebru asta înseamnă, spuse Faith, și își întoarse capul, ca Jeanie să nu poată vedea lacrimile ce-i năpădiseră ochii.

Lui Faith consfătuirea de la Statler i se păru ca o însăilare de scene disparate dintr-o piesă de teatru. În primul rînd, numai ea și președintele, un profesor de științe politice, cu un aer înțelept și cu o mutră de bufniță, care purta ochelari demodați, cu rame rotunde de os, fuseseră punctuali. În al doilea rînd, în sala de ședințe ultramodernă pătrundea ici-colo muzica vieneză, cîntată de o orchestră de coarde, ceea ce amesteca ficțiunea cu realitatea.

Din cele treizeci și nouă de persoane invitate, treisprezece se strecuraseră în sală cîte una. Cei-

lalţi nu s-au arătat, fie pentru c-au crezut că nu era de demnitatea lor, fie pentru că le-a fost teamă. Cînd intrau, îşi spuneau numele preşedintelui, iar acesta îi prezenta celorlalţi. În scurt timp, Faith află numele şi situaţia fiecăruia. Era impresionată de ochii gînditori ai preşedintelui şi de faptul că părea foarte stăpîn pe el.

Se adunase o ceată pestriţă, şi Faith era surprinsă de diversitatea lor. Unul dintre ei, un om cu faţa plină de riduri, era specialist în economia agrară şi îşi petrecuse anii maturităţii cercetînd piaţa laptelui în Statele Unite. Alta, o femeie energică, bine făcută, cu un ciuf de păr blond, era specialistă în construcţii şcolare şi de douăzeci de ani unul dintre conducătorii mişcării progresiste în învăţămînt. Tînărul liniştit, masiv, cu ochelari cu ramă groasă era fizician atomist. Domnul cel gras, între două vîrste, era avocat. Tînărul nervos şi slab scria lucrări pe care le semnau alţii. Fata bătrînă, cu faţă plină, amabilă era specialistă în economia casnică. Negresa tînără, cu vorba molatică şi ochi blînzi lucra ca laborantă într-o instituţie sanitară. Băiatul cu faţa plină de coşuri şi cu părul gălbui era comisionar. Fata palidă şi stîngace, care vorbea cu accentul nazal caracteristic locuitorilor din Nebraska, era stenografă. Bărbatul acela cu înfăţişare greu de descris, cu ochii injectaţi şi cu vocea plîngăreaţă era statistician. Individul mai în vîrstă, cu ochi liniştiţi şi trăsături aspre era geolog; purta un *pince-nez* legat cu o panglică neagră şi asculta, în timp ce ceilalţi flecăreau. Şi, în sfîrşit, mai era şi Faith.

— Doamne, murmură Faith, unde am nimerit! Oare ăştia or fi comunişti?

Era absurd să-ţi închipui că o asemenea adunătură ar putea să răstoarne guvernul. Dacă exista vreo picătură de forţă sau de violenţă printre ei, acest lucru nu se vedea. Toată povestea era evident o eroare, o farsă de prost-gust, pe care o juca unor bieţi muritori vreun zeu turbulent din Olimp. După ce zeul îşi va fi făcut cheful, întreaga ceată avea să fie risipită într-o clipă, şi fiecare îşi va relua locul la biroul său, viaţa desfăşurîndu-se mai departe, monoton ca înainte. Ca şi personajele din *Visul unei nopţi de vară*[1], aveau să uite aceste întîmplări pentru că zeului o să-i pară că astfel escapada lor va fi mai amuzantă.

Faith pufni în rîs şi apoi se simţi prost fiindcă făcuse acest lucru. Ceilalţi o priviră fix. Feţele lor erau grave.

— Cred că e cazul să începem, spuse flegmaticul preşedinte, lovind cu creionul în blocnotes. Ştim cu toţii de ce ne-am adunat. Am convocat această întrunire ca să cercetăm posibilităţile unei acţiuni comune de apărare. Aşa cum stau lucrurile, putem fi uşor înlăturaţi, unul cîte unul. Nu ne putem apăra slujbele şi, ceea ce e mult mai important, nu ne putem apăra reputaţia. Presa ne-a pus la zid, fără să ne dea posibilitatea de a răspunde. Fiecare dintre noi va avea de suferit. Mă întreb cîţi dintre noi au avut „posibilitatea", dacă-mi permiteţi s-o numesc astfel, să fie audiaţi de comisie înainte ca numele noastre să fi fost

[1] Cunoscută comedie a lui *William Shakespeare*.

comunicate presei? Rog pe cei care au fost interogați să ridice mîinile.

Faith se uită în jur. Dintre cei de față numai jumătate fuseseră audiați. O trecu un fior.

— Prin urmare, am fost calomniați de acuzatori anonimi, și ne-a fost răpit dreptul de a ne apăra, continuă președintele fără a ridica glasul. Am fost tratați ca și cum constituția n-ar exista.

— Așa-i! așa-i! strigă cineva.

— Poate că ar trebui să ne organizăm, să ne alegem conducători și să ținem mai multe consfătuiri, spuse președintele. Poate că ar trebui să ne gîndim la o apărare comună în fața justiției dacă va fi necesar. Poate că ar trebui să începem prin a publica o declarație comună...

— Domnule președinte, strigă statisticianul cu vocea plîngăreață, sărind în picioare. Mă opun! De unde știm că nici unul din cei de față *nu* e „roșu"? Eu nu-mi pun numele alături de „roșii"!

Geologul cu fața osoasă și cu *pince-nez*-ul legat cu panglică neagră ridică mîna, și președintele îi dădu cuvîntul.

— Domnule președinte, spuse el rar, fixîndu-și *pince-nez*-ul, ar trebui să examinăm fiecare cu grijă propunerea înainte de a lua o hotărîre. Ar trebui să analizăm efectele unei declarații comune, avantajele și dezavantajele ei, înainte de a lua o poziție negativă în această privință. Cred că trebuie, oricum, să acceptăm premiza generală că acțiunea colectivă va fi mai eficace decît cea individuală. În timp ce ziarele n-ar publica decît puține declarații individuale, sau chiar nici una, o acțiune colectivă într-o problemă ca a noastră e atît de neobișnuită, încît nu încape nici o îndoială că ziarele ar publica integral textul unei declarații comune.

— Așa-i! așa-i! strigă o voce. Faith băgă de seamă că strigase femeia cu ciuful de păr blond.

Statisticianul sări din nou de pe scaun.

— Vorbiți ca un „roșu"! urlă el. Acțiune *colectivă!* Asemenea vorbe v-au băgat în beleaua asta! Dacă vorbiți astfel, fără doar și poate vom fi condamnați!

Se iscă o rumoare, zgomotul vocilor iritate îi acoperi cuvintele, și consfătuirea se încheie fără să se ajungă la vreo concluzie. Unii se pronunțau pentru, alții contra, în mod confuz, și nu s-a luat nici o hotărîre precisă. Faith fu cuprinsă de o spaimă crescîndă, care-i îngheță sufletul. „Ce imbecili!" gîndi ea. Dintre cei de față numai doi sau trei vorbeau cu cap. Dar nu se simți în stare să se scoale și să-și spună gîndul. N-avea nici tăria, nici îndrăzneala necesară. Vedea că și alții erau tot atît de înspăimîntați ca și ea: stenografa cea palidă, comisionarul, negresa. Ce posibilități de apărare aveau oamenii aceștia mărunți? N-aveau legături în cercurile influente, nu erau membri ai nici unei societăți savante care să facă declarații în favoarea lor și nu-și puteau angaja avocați străluciți să-i apere. Aceștia, dacă nu se va organiza o apărare comună și dacă nu aparțineau unor sindicate care să le sară într-ajutor, erau pierduți, pierduți...

— Cîțiva dintre noi sîntem oameni de știință, spuse tînărul și masivul fizician atomist, cîntărindu-și fiecare cuvînt. Ar trebui să examinăm repercusiunile ce le are asupra libertății de gîn-

dire și asupra libertății de cercetare științifică vînătoarea de vrăjitoare întreprinsă de comisie și să facem o declarație...

Dar nu ajunse să termine. Omul cu ochii injectați răcni :

— Ești un comunist ! Ar trebui să fii dat afară din sală ! Cred c-ar trebui să ne retragem fiecare în bîrlogul nostru, să ne ferim de comuniști ca de ciumă, și comisia o să ne lase în pace...

Faith se strecură fără zgomot printr-o ușă laterală. Îi era de ajuns. Abia mai răsufla. Și urechile îi vîjîiau din cauza zgomotului.

Deși dogoarea ca de sobă încinsă ce domnea afară contrasta violent cu aerul condiționat din sala unde se ținuse ședința, Faith simți o ușurare binevenită cînd ieși în stradă. După amiaza aceea de duminică nu avea nimic neobișnuit. Perechi în haine ușoare de vară se plimbau ; taxiuri circulau încoace și încolo ; o limuzină a corpului diplomatic claxonă cu nerăbdare la un pieton neatent ; un băiat și o fată, amîndoi îmbrăcați cu șorturi și frumos bronzați, pedalau pe un tandem.

Dar animația străzii, care-ți dădea încredere, nu reuși să-i risipească deprimarea, iar canicula nu izbuti să-i dezmorțească sufletul. Ceva îngrozitor se întîmplase în acea sală, deoarece ceva îngrozitor se întîmplase tuturor celor ce fuseseră acolo.

Apoi prin minte îi trecu un gînd pe care cu cîteva zile înainte nici că l-ar fi putut concepe. „Ce s-ar întîmpla dacă, se întrebă ea cu o strîngere de inimă, dacă unul dintre participanții la consfătuire ar fi informator ? Ce s-ar întîmpla

dacă cineva dintre ei este plătit să raporteze comisiei tot ce s-a petrecut ?"...

De fapt, n-avea nici o importanță.

Ceea ce avea importanță era faptul că ajunsese într-o asemenea stare, încît se temea chiar de cei care, la fel ca și ea, deveniseră suspecți.

4

Săptămîna începu cu o notă discordantă. Deși bolborosise instrucțiuni categorice să fie trezit dimineața, avînd o importantă consfătuire de producție, nici un fel de zgîlțîială nu îl putu smulge pe Thatcher din somnul lui ca de plumb. Atunci, observînd flaconul cu somnifere lăsat destupat în dulăpiorul de la baie, Faith înțelese care era cauza.

I se păru totuși curios că Thatcher luase un somnifer după ce băuse atît de mult. Se-ntorsese acasă de la golf amețit de băutură, iritat că fusese trimis la club să joace cu un client, un negustor de automobile, pe care-l considera nesuferit. Se temea mereu că omul acesta o să-i ceară într-o zi să-l propună ca membru la club. Văzîndu-l în ce hal era, Faith se mirase că Packardul ajunsese acasă intact. Era evident că Thatcher era prea beat ca să conducă mașina pînă la Warrenton, unde erau invitați la o petrecere. Faptul acesta îi produse o mare ușurare lui Faith.

Probabil că la un moment dat, în timpul nopții, Thatcher se trezise și, din cauză că nu mai putuse să adoarmă, luase un somnifer. Îl mai zgîlțîi încă

o dată, mînioasă, și după aceea renunță. Era sigură că o să fie furios că nu l-a sculat la timp. Avea s-o acuze că intenționat nu l-a trezit, și orice explicație nu putea decît să-l înfurie mai rău.

Era o zi întunecată, cu cerul acoperit de nori umezi, grei. Întreg pămîntul părea impregnat de o deznădejde iremediabilă, de care, de altfel, și Faith era îmbibată ca un burete. Cu toate acestea, se gîndi c-ar trebui să combată deprimarea ce-o cuprinsese după întrunirea de ieri. Se hotărî să se ducă imediat să stea de vorbă cu Abe Stone.

Stone nu venise încă la birou, și Faith îl așteptă. Sosi înaintea funcționarilor sindicatului și, schițînd un zîmbet, exclamă surprins :

— Ei, ce vă aduce așa de dimineață aici ?

Strîngîndu-și nervos poșeta, Faith răspunse :

— Voiam să-ți vorbesc despre o întrunire, atîta tot.

— Bine, spuse el și o pofti înăuntru, invitînd-o să se așeze lîngă biroul său verde de oțel.

— Nu pot să nu fiu tulburată de ceea ce s-a întîmplat, spuse Faith. Poate însă c-o să mă obișnuiesc.

— Da, ai să te obișnuiești. De fapt, sînt foarte mîndru de dumneata, ca și Chandler de altfel... Făcu o pauză, observîndu-i licărirea subită din ochi. Da, mi-a povestit totul despre audiere. E de părere c-ai avut o atitudine demnă. E cea mai mare laudă ce putea să ți-o aducă.

O cuprinse o bucurie intensă.

— Îmi pare bine, îi spuse. E copilăros că-mi pare atît de bine, știu. Dar nu pot altfel.

Stone își trecu mîna cu degete groase, puternice, peste obrajii proaspăt rași, care aveau reflexe metalice.

— Într-adevăr, nu poți altfel. Zîmbi ușor și oftă. Ai avut noroc c-ai reușit să-l faci pe Chandler să se intereseze de cazul dumitale. Cred că-i un noroc pentru noi toți, căci mi-era teamă c-o să-l pierdem.

Cuprinsă din nou de teamă, Faith întrebă :

— Ce vrei să spui ?

— Pune-te în situația lui Chandler, spuse Stone, legănîndu-se încet cu scaunul său basculant. Crezi că-i ușor pentru un tînăr pe care-l așteaptă un viitor strălucit, într-o firmă de avocați de mare prestigiu, să se ocupe de cauze ca acestea ?

Îi părea bine că Abe generalizase, evitînd să se refere la cauza ei. Discuția avea să fie mai degajată dacă se vor feri să menționeze și să repete numele lui Faith Robles Vance. La urma urmelor, nu era decît una dintre cei mulți prinși în vasta și înspăimîntătoarea mașinărie a cercetărilor guvernamentale.

— Nu, spuse ea cu voce scăzută, sînt sigură că nu-i ușor.

— Nu, întări Stone, nu-i ușor. Mai ales dacă, așa cum e cazul cu Chandler, ești pe cale să devii asociat cu drepturi egale și ești considerat un tînăr de viitor.

— Cu toate acestea, continuă să ia procesele sindicatului ; de ce ?

— Ei, de ce ! exclamă Stone, încleștîndu-și mîinile pe birou, gîndește-te la munca murdară pe care trebuie s-o facă. O, doar cîteva fleacuri, ca,

de pildă, smulgerea perimetrelor petrolifere care aparţin poporului şi cedarea lor către marile companii ! Sau, de pildă, sustragerea a milioane de dolari din tezaurul S.U.A. prin eludarea impozitelor pe supraprofituri şi dăruirea lor marilor companii ! Sau, de pildă, camuflarea legăturilor dintre cartelurile naziste şi unele dintre cele mai mari companii de la noi ! Crezi că, ocupîndu-se de aşa ceva, un om cinstit poate dormi cu conştiinţa împăcată ? Crezi că o asemenea activitate poate să-l facă fericit pe un om ca Chandler ? Ca să ne exprimăm fără ocoluri, se ocupă de cauza dumitale pentru a-şi linişti conştiinţa. El însuşi spune că, dacă nu s-ar ocupa de asemenea procese, ar fi un om sfîrşit pentru tot restul vieţii !

— O ! exclamă Faith.

— Şi poate te întrebi cum de i se îngăduie să pledeze asemenea procese pe cont propriu ? Îţi spun eu cum : asociaţii lui socotesc că treaba asta are haz şi, ceea ce e poate mai important, că puţin liberalism n-ar face nici un rău reputaţiei generale a firmei. Dar ferească dumnezeu să se îngroaşe gluma ! Atunci să vedem cît o să mai suporte ei liberalismul ăsta. Chandler se va vedea silit să aleagă cu sînge rece sau una, sau alta ! Am impresia, judecînd după unele lucruri pe care mi le-a povestit Dane în ultimul timp, că asociaţii săi au început să dea semne de nervozitate. De aceea nu eram sigur că va primi să se ocupe de pricina dumitale, şi de aceea sînt atît de bucuros că a acceptat.

Faith fu surprinsă de iritaţia cu care Abe Stone vorbea despre Chandler. Această atitudine oglindea nesiguranţa şi neliniştea care domneau la Washington. Era rezultatul tensiunii ce creştea zi de zi, neîncetat.

— Ei, zise Stone, discuţia asta nu ne duce nicăieri. Ai venit aici să-mi spui ceva. Ce anume ?

— Nimic, răspunse Faith atît de senin, încît el nu putu să nu-i observe brusca schimbare de atitudine. Absolut nimic. Ceea ce era să-ţi spun n-are nici o importanţă.

Stone o privi mirat.

— Bine, fetiţo. Dar dacă ai nevoie de mine, mă găseşti uşor. E suficient să-mi faci un semn.

Seninătatea ei rămînea netulburată.

— Dacă ai nevoie *de mine*, îţi stau la dispoziţie. Dă-mi un telefon.

Îl lăsă mîngîindu-şi faţa cu degetele-i puternice şi groase.

În clipa cînd păşi în birou, simţi că nimic n-o să mai fie la fel ca înainte în viaţa ei profesională. Părea că s-au scurs secole de cînd aşteptase nerăbdătoare să-i spună lui *mister* Cunningham despre hîrtiuţa roz, de cînd avusese loc furtuna pe Mall şi de la apariţia omului cu haine mototolite de in vărgat care îi adusese citaţia.

Privindu-le pe Maria şi Evelyn, colegele ei de birou, îşi dădu seama imediat că Faith Vance devenise obiect de clevetire, de parcă ar fi adus pe lume un copil nelegitim. Pe figura Mariei se citea însă o licărire de milă.

Cînd Faith intră pe uşă, amîndouă băteau la maşină cu maximum de viteză şi amîndouă se opriră ca la comandă.

— O, Faith, ţi-am dus dorul! spuse Maria.

— Cum te simţi de cînd eşti celebră? o întrebă Evelyn cu un amestec de curiozitate şi dispreţ.

Maria era o măruntică, grăsuţă şi oacheşă, originară din New Mexico, şi vorbea spaniola cu accentul local. O dată îi mărturisise lui Faith că are strămoşi indieni. Obţinuse postul pe căile obişnuite. Era foarte muncitoare şi nu o dată o ajutase pe Faith. Cu Evelyn situaţia nu era clară. Deşi n-avea o calificare deosebită, cineva trăsese sforile şi ea aterizase în biroul lui *mister* Cunningham. Deşi nu era decît cel mult o dactilografă mediocră, fusese încadrată într-un post de stenografă, cu salariul corespunzător. Se plîngea deseori că Faith o împiedica să avanseze, deoarece nu stăruia pe lîngă *mister* Cunningham s-o încadreze mai bine. Originară dintr-un mic oraş de provincie, nu-i plăcea Washingtonul. Oricît ar fi cheltuit pentru îmbrăcăminte, arăta prost îmbrăcată, pantofii îi erau întotdeauna scîlciaţi, şi părul puţin slinos. Evelyn locuia într-o cameră mobilată şi n-avea aproape nici un fel de prieteni, trăind o viaţă izolată, deşi uneori se ducea la cinematograf sîmbătă seara.

Nici Maria, nici Evelyn nu erau înscrise în sindicat, iar superioara lor ierarhică, Faith, nu le îndemnase niciodată să se înscrie.

— Cum mă simt de cînd sînt celebră? repetă Faith în timp ce-şi punea poşeta în birou şi încerca să se reculeagă pentru a se apuca de lucru. Vă spun eu cum e: infam!

Maria şi Evelyn începură să bată la maşină, fără s-o mai bage în seamă, ca şi cum s-ar fi întors de la o obişnuită şedinţă de lucru.

După ce aranjă lucrurile de pe birou, făcînd semn cu capul spre biroul lui *mister* Cunningham, Faith o întrebă pe Maria:

— E aici?

— Ihî, spuse Maria continuînd să bată, dar nu l-a văzut nimeni. S-a retras în bîrlog. Pare mai afectat decît tine.

— O! spuse Faith.

Dimineaţa trecu treptat, măcinată de timp şi de nerăbdarea ei. *Mister* Cunningham nu o sună niciodată, nu dădu nici un semn de viaţă. „Mai devreme sau mai tîrziu, trebuie să mă vadă, se gîndi Faith; de ce amînă?"...

Moş Henry, cu faţa sa cafenie, gînditoare şi melancolică, veni să umple călimările şi să le aducă un stoc de agrafe.

— Îmi pare foarte rău de ce am auzit, *miss* Vance, şopti el. Foarte rău! Parcă într-adins se agaţă de oamenii de treabă.

— Mulţumesc, Henry, mulţumesc foarte mult, spuse ea, întrebîndu-se dacă nu-i vorbeşte pe un ton brusc şi tăios. Dar ştia că o va înţelege, oricare i-ar fi tonul.

În cele din urmă, sosi şi ora prînzului.

— Cine merge cu mine? se adresă ea lui Evelyn şi Maria. Sînt moartă de foame.

Evelyn întoarse repede capul într-o parte.

— Eu nu pot, am o întîlnire.

— Şi... şi eu, spuse Maria.

„Asta înseamnă că, deşi lucrăm împreună în acelaşi birou, nu vor să se creadă că ar sta cu mine de *bunăvoie,* îşi zise Faith uluită. Le e teamă să nu-şi piardă pîinea. Cum aş proceda *eu* dacă

una dintre ele ar fi în locul meu... ?" Simți că tremură. Nu era sigură, nu știa și nici nu putea să-și închipuie ce ar face dacă una dintre ele ar fi în locul ei. Acuma era ușor să spună că s-ar solidariza cu ele. Dar în aceste cîteva zile învățase atît de multe! Cum putea ști cineva ce-i suferința atît timp cît nu a simțit-o pe pielea lui ?... Nu încape îndoială că nu intenționaseră s-o jignească, de asta era sigură. Sau poate că... totuși ? Evelyn, poate ?

Începu să se întrebe insistent dacă nu cumva Evelyn o denunțase ca să se răzbune pentru nemulțumirile ei meschine. O, nu, era imposibil!

— Nu mi-e foame, ca să mărturisesc adevărul, spuse ea, dezicîndu-se de vorbele de mai înainte.

În realitate, acum nu-i mai era foame. Îi făcuseră greață. Dintr-o dată, mîncarea o dezgusta.

— Poate am să mă reped să iau un sandviș ceva mai tîrziu, rosti ea vag.

— Îți aduc eu unul, spuse Maria. Ce fel vrei ?

— Orice, spuse Faith. Am o grămadă de treabă. Explicația suna fals chiar în propriile ei urechi.

— La revedere, îi spuse Maria, care părea nervoasă și tulburată în momentul cînd ieși cu Evelyn.

Rămînînd singură în biroul liniștit, Faith începu să mediteze. O obseda tot mai mult gîndul că trebuia neapărat să afle cine o denunțase. Pentru prima oară în ultimele zile ședea liniștită, fără ca atenția să-i fie absorbită de ceea ce se petrecea în jurul ei. Încet-încet, se simți cuprinsă de neastîmpăr și de setea de a întreprinde ceva, orice. Recapitulă din nou audierea, repetînd la nesfîrșit fiecare întrebare și fiecare răspuns al ei. *Ei* știau cine o denunțase, asta era sigur. Știau, dar n-aveau să-i spună niciodată. Atunci îi veni în minte figura *congressman*-ului Modie Vincent. El era liberal; dac-ar putea să-i vorbească !... Dac-ar putea să-i explice, personal, că s-a făcut o greșeală îngrozitoare !... Dacă l-ar putea face să înțeleagă că comisia distrugea ceva deosebit de prețios în sufletul ei, ceva în legătură cu ideile ei despre democrație, despre justiție și chiar despre America !...

Poate că Modie Vincent...

Faith își reveni. În ochi îi licări speranța. Mai era o cale de ieșire! Desigur! De ce nu se gîndise mai devreme ?...

Căută cu febrilitate în cartea de telefon numărul hotelului „Mayflower".

5

Cînd orologiul de bronz din holul bogat ornamentat al hotelului bătu ora 4, Faith privi în sus. Spre deosebire de decor, bătăile orologiului erau discrete. Își dădu seama, din experiența trecută, că n-ar fi trebuit să vină chiar la ora fixată, căci punctualitatea, ca și scopul vizitei puteau să irite persoana pe care urma s-o întîlnească. Cu toate acestea, Faith era hotărîtă să nu dea greș.

Îi examină repede cu privirea pe cei ce se aflau în hol, fără să descopere figura căutată. Apoi privi prin salonul lung, străjuit de un șir de imense candelabre de cristal. Nu, nu venise încă. Se așeză, comod, pe pernele unei canapele moi

și, neavînd altceva de făcut, privi macheta corăbiei „Mayflower"[1], care domina o masă mare în centrul holului. Își mai amintea cum în copilărie tatăl ei o adusese aici să vadă macheta. Dorise ca ea să cunoască exact cum arăta „Mayflower" și a fost încîntat cînd a văzut că vasul o interesa. De atunci îl mai văzuse de multe, multe ori, dar nu uitase niciodată ce simboliza.

Hotelul „Mayflower" îi plăcuse întotdeauna, căci era, într-un fel, locul unde se întîlneau toți cei ce erau în trecere prin Washington. În acest moment, în hol, remarcă trei bărbați înalți, cu fețele uscate. Erau din Texas, purtau pălării „Stetson"[2] și, după cum putu să-și dea seama din frînturile de conversație pe care le auzi, vorbeau tărăgănat. Un businessman gras, într-un costum albastru la două rînduri, escorta plin de îngîmfare o blondă cu pantofi cu tocuri înalte și îmbrăcată țipător. O doamnă zveltă pilota cu precizie o guvernantă, și două fetițe cu pălării marinărești de paie, cărora le deschidea drum prin aglomerație. Guvernanta le vorbea franțuzește fetelor, cu o repeziciune uimitoare. Un indian, din Indiile de Est, cu un turban strălucitor, înconjurat de un munte de bagaje, care purtau etichetele tuturor hotelurilor unde poposise, înainta maiestuos spre biroul de primire. Un preot cu fața întunecată se uita dezgustat la un orar al trenurilor, și comisionarii fugeau încoace și încolo, ca niște marionete de mărime omenească.

[1] Numele corăbiei de pe bordul căreia a debarcat în America la Plymouth Rock, în 1620, primul grup de coloniști englezi.

[2] Pălării de fetru moale, cu boruri mari.

Faith sosise cu puțin înainte de ora *cocktail*-urilor. În curînd avea să izbucnească invazia ofițerilor din marina de război, din armata terestră și din aviație, evocînd atmosfera din timpul războiului. Cînd Thatcher era în marină, obișnuia s-o aducă aici ca s-o prezinte camarazilor de arme. Înainte de asta, pe cînd urma încă la școală, venise aici nu o dată să danseze. Fusese aici și la balurile tineretului, care se numeau „baluri alb-și-negru", nu pentru că ar fi fost deschise tuturor raselor, ci pentru că ținuta de seară era obligatorie.

Deodată se simți foarte plictisită de atmosfera de la „Mayflower". Mereu același lucru în toți anii aceștia, fără nici o schimbare. Poate că stătuse prea multă vreme la Washington. Poate că ar fi trebuit să demisioneze de mult și să-l silească pe Thatcher să ia hotărîrea despre care vorbise de atîtea ori, dar pe care nu o pusese în aplicare, și anume, să se mute la New York. Poate că în alt mediu Thatcher ar fi avut mai mult succes în viață, ar fi fost mai mulțumit. Și ea ar fi scăpat de urgiile ce-i pîndesc pe funcționarii din aparatul de stat, urgii care se năpustiseră asupra ei în zilele din urmă.

Se simți din nou cuprinsă de neliniște. Ar fi vrut să n-o facă să-l aștepte atîta. Tocmai se gîndea să-i dea un telefon, cînd simți că stătea în fața ei.

— Buddy! izbucni ea, sărind în picioare. Nu te-am găsit în mulțime, nu te-am recunoscut. Dar nu-i de mirare, nu ne-am văzut de o veșnicie! Dar îndată puse frîu entuziasmului, gîndindu-se că îl întîmpinase cu prea multă căldură și nu asta

era calea indicată ca să obțină ceea ce urmărea. Apoi continuă cu glas domol și dulce : Și, în ciuda anilor, aproape că nu te-ai schimbat.

— Oricum, spuse el cu o expresie ciudată, nu mai am vînătaia aceea.

Se referea la un episod petrecut puțin după căsătoria lui Faith (acum era o poveste veche), cînd Thatcher îi repezise un pumn lui Buddy. Se aflau pe terasa „Shoreham", și, după părerea lui Thatcher, Buddy Brooks o invitase prea des la dans. Rezultatul au fost o scurtă încăierare și infinite scuze din partea lui Faith. Îi fusese rușine pentru Thatcher și îi păruse rău de Buddy, care se numărase printre prietenii ei credincioși în zilele cînd frecventa școala domnișoarei Madeira. Buddy îi spunea mereu că era îndrăgostit de ea, dar nu îl luase niciodată în serios. Pe atunci era înalt și fin, cu tenul întunecat, dar frumos, după canoanele convenționale. Și acum avea trăsături fine, dar prea era bine hrănit.

Tresări gîndindu-se cum ar reacționa Thatcher dacă i-ar prinde acum împreună. Totuși, rîse ușor, ca și cum vînătaia de la ochi, trecută și uitată, n-ar fi avut nici o importanță și comentă :

— Ai o memorie de elefant !

Începu să rîdă și el.

— Pentru asemenea lucruri am, într-adevăr. Hai să bem ceva. Vrei ?

— Da, vreau, mor de sete !

Chelnerul îl primi cu plecăciuni și îi conduse spre o masă bună, pe jumătate ascunsă de palmieri, la marginea unui havuz cu reflex de alabastru. Era un minunat loc de întîlnire pentru îndrăgostiți ; dar nu se potrivea de loc cu starea sufletească a lui Faith și o enerva. În acest decor Buddy va dori desigur să creeze între ei o atmosferă de intimitate. Îl privi cu atenție. Poate că nici acum nu renunțase la ea, cel puțin sub aspectul dorinței fizice. Într-adevăr, abia se așezară, că genunchiul lui se lipi de al ei. Deși nu-i făcea nici o plăcere, Faith nu își retrase piciorul.

— Ceva răcoritor, un *planter's punch* [1], asta-i tot, zise ea.

— Mie, ca de obicei, îi indică el chelnerului.

Vorbiră verzi și uscate așteptînd băuturile, în timp ce Faith cîntărea care ar fi modul cel mai adecvat pentru a aborda problema ce o interesa. De mulți ani, tatăl lui Buddy era cel mai influent *lobbyist* [2] din Washington, iar Buddy îl urma pas cu pas. „Bătrînul", după cum îi spunea Buddy, nu era un „reprezentant al puterii legislative" în sensul obișnuit al cuvîntului, dar ocupa un birou și un apartament la hotelul „Mayflower", unde își avea sediul. Intervenea pentru diferite grupuri, care aveau la spate o puternică bancă din Wall Street ; într-o singură zi, se putea ocupa de proiecte de legi privind lucruri atît de deosebite cum ar fi conservele de carne și proprietățile funciare. Faith îi văzuse numele în ziare (ceea ce se în-

---

[1] Rom amestecat cu zeamă de lămîie și zahăr, servit cu cuburi de gheață și fructe proaspete, tăiate mărunt.

[2] Agent în solda băncilor și monopolurilor americane căruia îi revine rolul ca prin mituire, manevre de culise și alte mijloace „de influențare" să-i determine pe membrii Congresului să voteze legi convenabile intereselor mandanților săi, să numească anumiți oameni în posturi, să le aloce comenzi de stat. *Lobbyism*-ul constituie un fenomen tipic foarte răspîndit în viața politică din S.U.A.

tîmpla foarte rar) în legătură cu campania pornită imediat după război pentru desființarea controlului asupra prețurilor și știa că se străduise ani de zile cu perseverență să obțină reducerea impozitelor pentru cei cu venituri mari.

O dată, înainte de a se căsători, cinase în acest hotel cu Buddy, cu tatăl lui, cu președintele Camerei Reprezentanților și cu doi senatori, președinții unor comisii importante. Ascultase cu uimire conversația. *Mister* Brooks, un bărbat cu o figură și cu o voce profundă ca de leu, părea să le explice ceva care o depășea întru totul.

— I-am spus guvernatorului să nu semneze acest proiect de lege, spunea *mister* Brooks, dar idiotul a semnat totuși! A spus c-o să-i raporteze președintelui despre „intervenția" mea. Închipuiește-ți așa ceva, după tot ce am făcut pentru el!

Unul dintre senatori strînsese din buze și spusese:

— A cam luat-o razna în ultimul timp. I-au intrat muncitorii în cap. Crede că fără votul lor n-are să iasă în alegeri.

Mister Brooks se încruntase.

— Există altceva fără de care nu poate să iasă în alegeri, și asta o s-o vadă el într-o bună zi!

— Nu mi-au plăcut niciodată cei care joacă pe două tablouri, interveni în discuție președintele Camerei, nu mi-au plăcut niciodată și nici n-o să-mi placă.

Apoi toți au rîs și au mai cerut un rînd de *whisky*.

Punch-ul și *whisky*-ul cu sifon pentru Buddy sosiră. Faith supse gînditoare din pai, mirîndu-se

că îi trebuie atît de mult curaj ca să pună o simplă întrebare.

— Buddy, spuse ea brusc, îți reamintești, cu memoria ta de elefant, cum mi-ai spus într-o zi: *„Dacă vreodată pot să-ți fac vreun serviciu, te rog să apelezi la mine"?*

— Sigur, zise el cu o licărire mulțumită în ochi, știi foarte bine că aș face orice pentru tine, Faith.

— Buddy, spuse ea, căutînd să-și stăpînească vocea, ai văzut numele meu pe lista lui Daiken, alaltăieri?

— Cum! exclamă el. O, doamne, nu!

Printr-un gest reflex, genunchiul i se dezlipi de al ei, și ea, nemaisimțindu-l, se înfioră, deși pînă atunci presiunea lui îi fusese perfect indiferentă.

— Da, spuse Faith, e o eroare și încerc s-o lămuresc. De aceea am nevoie de tine.

Pe fața lui se ivi o expresie de răceală.

— Aha... înțeleg!

— Vreau să ajung la Modie Vincent. Dacă, fără nici o recomandare, l-aș ruga să-mi acorde o audiență nu m-ar primi niciodată. Mi-am adus aminte că tu-i cunoști pe toți *congressmen*-ii și le spui pe nume. N-ai vrea să-i dai un telefon să-l rogi să mă primească?

Vocea îi tremura și era furioasă că lăsase să se vadă cît e de emoționată, dar nu fu în stare să se stăpînească.

— E teribil de important pentru mine, Buddy, nu poți să-ți închipui cît e de important!

— Îl cunosc pe Modie, desigur. Dar...

— Ascultă, Buddy, spuse ea exaltată, trebuie să faci asta. *Trebuie!*

Își pierduse stăpînirea de sine și se temea să nu izbucnească în lacrimi. Își dădu seama că în ultimele cîteva ore ajunsese să-și pună foarte mari speranțe în această întrevedere. I se părea că i-ar da o posibilitate, că ar putea să rezolve totul. Puse mîna pe brațul lui și se umili peste orice limită.

— Buddy, îl imploră ea, *te rog!*

— Bine, mormăi el. Am să-i telefonez chiar acum.

Își ceru scuze și se sculă de la masă. După ce plecă Buddy, orchestra începu să cînte, și cîteva perechi porniră să se învîrtească pe parchetul de dans. Faith continuă să tragă din pai, fără să-și dea seama că băutura se terminase. I se păru că timpul se scurge extrem de încet. Gîndurile îi erau incoerente, confuze.

În cele din urmă, Buddy se întoarse.

— Am dat de el, spuse. Mi-a spus să vii imediat la Capitoliu. Mîine pleacă din capitală.

— Minunat! răsuflă ea ușurată.

Observă că buzele lui Buddy erau strînse.

— Buddy, sper că nu ți-am pricinuit complicații prea mari...

În voce i se simțea grija pentru el. Pînă atunci nici nu se gîndise că o asemenea intervenție ar putea să aibă consecințe neplăcute pentru cel ce o făcea.

— Faith, spuse Buddy aspru, vreau să știi că singurul lucru pe care l-am făcut a fost să-ți obțin o audiență. *Nu* ți-am luat apărarea.

Buzele ei se strînseră.

— E singurul lucru pe care-l așteptam de la tine și pe care ți l-am cerut, spuse ea, și-ți sînt recunoscătoare pentru asta.

Buddy își împinse scaunul, ca să-i arate că e cazul să plece. Avu senzația că deveniseră cu totul străini unul față de celălalt.

6

Cercetă tăblițele cu nume de pe ușile grele cu canaturi întunecate, pînă cînd găsi una pe care scria: *Modie Vincent. (D.)*[1] Stătu în cumpănă dacă să bată la ușă sau să intre direct, apoi se hotărî să intre. Ușa se deschidea mai greu decît se așteptase.

Secretara, o femeie între două vîrste, ștearsă, care purta o rochie înflorată, mînca un măr. Puse jos mărul și privi spre Faith, măsurînd-o. Era probabil dresată să-l apere pe *congressman* de vizitatorii inoportuni.

— Ce poftiți? întrebă secretara pe un ton nu tocmai amabil.

— Numele meu e Faith Vance, îi răspunse, și îndată se întrebă dacă nu cumva vorbise prea apăsat, așa cum vorbești cu o persoană surdă.

Secretara păru că se transformă într-un sloi de gheață.

[1] Abreviere pentru *Democrat,* adică reprezentant al partidului democrat.

— Un moment, rosti ea și se făcu nevăzută, intrînd în biroul compus din două camere al *congressman*-ului.

În lipsa secretarei, Faith observă că încăperea avea un iz de mucegai amestecat cu miros de mobilă lustruită. În cameră domnea o ordine aproape de nesuportat. Femeia asta, gîndi Faith, era probabil una dintre acele gospodine neobosite care, fiind necăsătorite, își concentrau întreaga viață în activitatea de la birou. Și intui că Modie Vincent era probabil genul de bărbat căruia îi place să fie îngrijit de o femeie mai în vîrstă.

Secretara se întoarse.

— Poftiți înăuntru, îi spuse glacial.

Faith intră, închise ușa după ea și se opri așteptînd liniștită pînă ce *congressman*-ul puse deoparte volumul din *Encyclopaedia Britannica* pe care-l citea. Biroul părea posomorît și întunecat din cauza vremii urîte, și el stătea cu fața spre lumina care venea de la fereastră. Pufăia încet dintr-o pipă arcuită, disproporționat de mare față de maxilarul său, și nu părea să fi observat intrarea vizitatoarei.

Lui Faith inima îi bătea neregulat. Înghiți în sec de cîteva ori, așteptînd zadarnic s-o bage în seamă. Apoi făcu zgomot cu pantofii, dar fără nici un rezultat. Încerca, oare, intenționat s-o facă să-și piardă stăpînirea de sine, sau era într-adevăr atît de absorbit de ceea ce făcea încît nu-i observase prezența ? Biroul era plin de ziare și cărți aruncate în dezordine ; rafturile erau supraîncărcate, iar maldăre de hîrtii stăteau pe parchet. Pe birou zăceau vrafuri de scrisori. „Iată un om, gîndi ea, care nu poate să arunce nimic", și se miră cum de putea să lucreze în această harababură.

În sfîrșit, își drese vocea.

— *Mister congressman,* spuse Faith.

Bărbatul tresări și își întoarse scaunul spre ea.

— Ei ! exclamă el, cum ați intrat aici ?

— M-a introdus secretara dumneavoastră, îi răspunse Faith, oarecum impacientată.

— A, da, exclamă *congressman*-ul, ca și cum și-ar fi reamintit. Sînteți *miss*... ?

— *Missis* Vance. V-a telefonat *mister* Brooks.

— O, da, desigur, spuse el, și fața i se lumină. Știu acum. Ați fost citată în fața comisiei zilele trecute. Da, da, mi-aduc foarte bine aminte. Spaniola. Nu vreți să luați loc ?

Făcu un semn cu mîna spre o canapea de piele jerpelită. Lîngă canapea se afla o scuipătoare mare de alamă.

Așezîndu-se, Faith îi spuse politicos :

— Nu sînt spaniolă. Sînt americană.

Congressman-ul puse un semn de carte în enciclopedie și așeză volumul pe birou.

— N-o să discutăm în contradictoriu, doamnă. N-are nici un rost. Ce doriți să-mi spuneți ?

Așezată pe canapea, lui Faith îi era greu să respire și să-și adune gîndurile. Stătea atît de jos față de birou, încît acesta părea enorm ; iar Modie Vincent, cu fața sa descărnată, cu ochii ca mărgelele și părul tuns scurt, ca o perie, trona la înălțime. Faith nu putea să-și ia privirea de la el.

— Am venit să vă explic.

Deodată se simți încurcată, neștiind sigur cum și ce anume să-i explice.

Cu un gest lent, el scoase pipa arcuită din gură și zîmbi.

— Poți să-mi mărturisești. În ultima analiză mărturisirea e totdeauna lucrul cel mai sănătos.

— Să mărturisesc? spuse ea uimită. N-am nimic de mărturisit! Vreau să vă explic că mi s-a făcut o nedreptate de către comisie, că audierea nu a fost imparțială. Am socotit că dintre toți membrii comisiei numai dumneavoastră...

Congressman-ul o întrerupse înainte ca ea să poată continua.

— Doamnă, înțelegeți, sper, că eu încerc întotdeauna să fac dreptate tuturor și să examinez fiecare punct de vedere. Dar probele au totdeauna o greutate mai mare decît orice protest. Sincer vorbind, nu văd ce vreți să obțineți.

Vorbea cu mare seriozitate, ca și cum ar fi frămîntat aceste lucruri în sufletul lui și ar fi ajuns la concluzii imuabile.

Deodată Faith își dădu seama că, din punctul lui de vedere și spre deosebire de ceilalți *congressmen*-i, care își dădeau seama perfect de rolul lor, acest om încerca efectiv să facă ceea ce trebuie. Dar ceva pusese stăpînire pe el, un sentiment de frică, o obsesie, ideea fixă că el n-ar putea greși. Mai mult chiar, pornise într-o cruciadă și se simțea stegarul ei. Nu era un *congressman* obișnuit, ci un intelectual, un om care căuta adevărul absolut într-o lume mincinoasă, un „idealist" al Inchiziției.

Cum l-ar fi putut face să înțeleagă?

— Nu vă dați seama, *mister congressman,* că am fost compromisă fără să mi se dea nici cea mai mică posibilitate de a mă apăra? Că am fost calomniată de acuzatori anonimi fără să mi se acorde dreptul de a fi confruntată cu ei? Nu vă dați seama că drepturile mele constituționale, de *cetățeană americană,* au fost...

— Nu, spuse el dînd din cap nerăbdător. De multe ori am auzit asemenea cuvinte după ce am avut în mînă un dosar plin de probe! Am fost și eu cîndva socialist și înțeleg de ce drepturile minorității trebuie să fie apărate. Dar cînd este vorba de comuniști, e cu totul altceva!

Începuse să dea semne de nervozitate.

— Dar... îngînă ea.

— Nici un dar! exclamă *congressman*-ul. V-a pătruns în sînge veninul comunismului, acum trebuie să plătiți pentru asta! Priviți ce au făcut! Au pornit pretutindeni împotriva partidelor social-democrate! Au exaltat masele, insuflîndu-le o nouă religie! Au distrus libertățile fundamentale! Sînt atei! Trebuie să fie șterși de pe fața pămîntului! Acum era foarte enervat și începuse să bată cu pumnul în birou. Bineînțeles că și cîțiva oameni nevinovați vor fi măturați împreună cu adevărații vinovați! Asta este inevitabil. Păcat că sînteți printre ei! Nu va putea să ne învinuiască nimeni dacă dumneavoastră o să vă înecați în apa cu care vom stinge incendiul.

Ochii îi licăriră, și Faith își dădu seama că nici nu i se mai adresa ei. Ținea un discurs în fața

unui auditoriu imaginar, căutînd să-l impresioneze, să-l capteze.

Se făcu mică și își lăsă capul în jos. Era înspăimîntată și dezgustată de acest om.

— Trebuie să plec, bolborosi ea.

Își luă geanta și ieși cu pas grăbit. În urma ei, *congressman*-ul își continuă perorația, împroșcînd invective și vociferînd. Cuvintele răsunau în urma ei.

„Peste o zi, două, gîndi Faith cu amărăciune, discursul lui avea să fie tipărit în *The Congressional Record*[1], pentru posteritate."

Faith se opri pe treptele de marmură, nehotărîtă, și privi absentă în jos, spre Mall. Norii pluteau atît de denși și grei, încît vîrful monumentului lui Washington abia se mai vedea prin ceață. Era tîrziu și tramvaiele începuseră să fie înțesate cu funcționari care se duceau acasă.

Cartierul acesta, unul dintre cele mai vechi din Washington, și străduțele laterale, cu casele cu etaj din cărămidă roșie, precum și arborii rămuroși evocau puternic atmosfera dinainte de război. Aceasta se simțea mai ales într-o zi cu ceață, cînd detaliile urîte și zidurile roase ale clădirilor vechi nu se vedeau. Faith ar fi dorit să poată rătăci pe aceste străzi, pînă la istovire, să poată rătăci pînă la Anacostia Flats, unde își întinseseră corturile foștii combatanți[2], unde armata federală

[1] *Buletinul Congresului S.U.A.*

[2] Aluzie la sălbatica șarjă efectuată la 28 iulie 1932 din ordinul președintelui *Hoover* (1929—1933) de trupele federale comandate de generalul MacArthur împotriva șomerilor foști combatanți veniți la Washington din toate colțurile S.U.A., spre a cere ajutorul

aprinsese cîndva focuri de tabără[1]. Să rătăcească prin ceață și pîclă, pînă jos la fluviu...

Auzind pași pe treptele de marmură, avu o izbucnire de teamă și se întoarse să vadă cine era. Văzu un paznic în uniformă, dar, cuprinsă de panică, se întrebă o clipă dacă n-o căuta pe ea. Cînd ajunse în dreptul ei, se opri, fără să-i arunce măcar o privire, și Faith răsuflă ușurată, întrebîndu-se cu o ironie amară dacă nu cumva își pierduse mințile. După aceea alergă, cu o grabă inutilă, să caute un taxi liber.

— Strada a 15-a, colț cu strada H, spuse ea șoferului.

Îndată își dădu seama că, fără să se gîndească, dăduse adresa lui Chandler. „Nu-i lucru curat!", gîndi ea, și se înspăimîntă. Brusc se hotărî să meargă la Thatcher la birou, acum, înainte de închidere, și să sfîrșească odată cu toată povestea asta. Trebuia să-i spună cine e avocatul ei, poate că după aceea n-o să se mai simtă așa de chinuită! Ceva mai calmă, indică șoferului unde s-o ducă.

Thatcher îi interzisese să-l mai caute la birou. Numai ideea c-avea să-i spună ceva ce nu suferea amînare o făcea să calce această interdicție. Firma la care lucra Thatcher, deși era una dintre cele mai mari din Washington, nu se putea compara cu agențiile de publicitate din New York, și That-

Congresului; ei așteptau în corturi și cocioabe improvizate la Anacostia Flats, la sud-vest de capitală, satisfacerea revendicărilor lor.

[1] Aluzie la incursiunea din august 1814 a trupelor engleze în capitala americană, cînd trupele federale s-au retras pe cîmpia de la Anacostia.

cher își dădea foarte bine seama de acest fapt. Afară de asta, funcția lui era atît de neînsemnată și umilitoare, încît nu voia ca soția să-l vadă acolo.

La etajul al treilea al clădirii de raport în care se afla biroul lui Thatcher, Faith coborî din ascensor și se apropie de telefonista drăguță care ședea la biroul cu centrală telefonică, instalat într-o parte a micului vestibul. Telefonista nu o recunoscu.

— Cu ce vă pot fi de folos ? întrebă ea.

— Vă rog să-l chemați pe *mister* Vance. Spuneți-i că îl caută soția.

— Da, desigur, zise fata ridicînd ușor din sprîncene.

Apoi mișcă o manetă mică, și Faith auzi zbîrnîitul telefonului în biroul lui Thatcher.

— Nu răspunde, spuse fata.

— Mă reped să văd, propuse Faith ; uneori, cînd e ocupat cu un decont, nu răspunde la telefon.

Înainte ca telefonista s-o poată opri, dispăru. Funcționarii cu care se întîlni pe coridor nu-i dădură nici o atenție.

Ajunse în fața unei uși cu geam opac, pe care sta scris cu litere aurite „*Mister* Vance". Ușa rămăsese întredeschisă și se putea vedea că biroul e gol. Thatcher avea o aversiune față de biroul lui, care îi pricinuia o veșnică stare de nemulțumire. Biroul — o cămăruță mobilată, cu un birou uzat de lemn și cu un scaun mobil îmbrăcat în piele — nu se potrivea cu ideile lui Thatcher despre înfățișarea pe care ar fi trebuit să o aibă biroul unei persoane cu răspundere. Unei persoane

de rangul său i s-ar fi potrivit mai degrabă, gîndea el, un apartament, mobilat cu mobilă scumpă și luxoasă și situat la etajul 25 sau 30. Biroul lui Thatcher contrasta net cu poziția lui socială. Nu era de mirare că slujba îl plictisea și se plîngea uneori că președintele firmei îl ține în special ca să-i însoțească pe clienți la diferite baruri și cluburi de golf.

Dezamăgită și dezorientată, Faith se întoarse în vestibul.

— *Missis* Vance, o întîmpină telefonista, m-am interesat și am aflat că *mister* Vance a plecat de o jumătate de oră. Cred că nu se mai întoarce astă-seară. Știa că o să veniți ?

— Nu, spuse Faith grav. Mulțumesc foarte mult.

Și apăsă pe buton, chemînd ascensorul.

Cînd ajunse acasă, după ce Jeanie îi făcu o primire călduroasă, întrebă dacă Thatcher sosise. Nu sosise. Nu apăru nici la ora cinei. După ce amînă cît amînă, Faith, pentru a nu pune la grea încercare răbdarea lui Donnie, se pregăti să mănînce singură.

Ciugulind absentă din farfuria cu gelatină și absorbită de gînduri, nu-l auzi cînd se apropie încet pe la spate și o sărută pe ceafă. Tresări și rămase cu gura căscată de uimire.

— O, Thatcher ! strigă. M-ai speriat !

— Îmi pare rău c-am întîrziat, se scuză el, așezîndu-se imediat la masă. N-ar fi trebuit să mă aștepți.

Își desfăcu șervetul în poală și începu să mănînce piftie.

Observă că era băut, dar fie că băuse mai puțin ca de obicei, fie că astă-seară se ținea mai bine. Deodată lăsă jos lingurița și își desfăcu gulerul cămășii cu gestul unui om exasperat de căldură, deși în ziua aceea, din cauza ceții, seara era ceva mai răcoroasă ca de obicei.

După ce își termină porția de piftie, Faith îi spuse blînd, ca să sondeze terenul:

— Am fost după amiază la tine la birou. Am avut treabă la Capitoliu și aș fi vrut ca să mă conduci acasă.

El o privi dojenitor și se înroși ușor.

— Ei și?

— Nu erai la birou. Asta e tot.

— M-am întîlnit cu un prieten să bem ceva, spuse el încruntîndu-se.

Faith nu-l urmărea și nu-l întreba niciodată, și nici nu încerca vreodată să-i întindă o cursă. Dar ceva în atitudinea lui îi stîrni curiozitatea, o făcu să se întrebe de ce o sărutase, de ce purtarea lui era atît de neobișnuită și atît de ciudată. Nu se putu abține de a-l întreba unde fusese, deși știa că avea să-l înfurie.

— O întîlnire de afaceri?

Îndoiala era mai mult în ton decît în cuvinte. O clipă, Thatcher păru uluit. Apoi ochii îi scăpărară mînioși.

— Da, sigur! zise el și, cu vizibile intenții ironice, întrebă: Ce putea fi altceva?

— Știu eu... spuse ea instigată de un diavol poznaș.

— Du-te dracului! strigă el, trîntind lingurița pe masă.

În acel moment sună telefonul, și Donnie, intrînd pe nesimțite și vrînd să pară că nu-i auzise certîndu-se, răspunse la telefon.

— Casa Vance, spuse ea cu o voce scăzută, și făcu o pauză, să asculte ce i se va spune.

— Cine întreabă, vă rog? Ascultă din nou.

— Da, bine, așteptați un moment. Șovăind, Donnie se întoarse în sufragerie. Pe dumneavoastră vă caută, *miz* Vance. Un domn care nu vrea să-și spună numele.

Faith se sculă de la masă cu o strîngere de inimă; simțea un amestec de plăcere și de teamă, la gîndul că la telefon ar putea fi Dane Chandler. Nu, nu era posibil să fie el, căci și-ar fi spus numele. Doar Abe Stone, dacă ar chema-o într-o problemă specială, poate că... Privind cu coada ochiului, văzu că expresia acră de pe fața lui Thatcher se transformase într-o expresie de adîncă neliniște.

Se duse la telefon.

— Cum?! exclamă ea. Apoi, după o lungă pauză adăugă, aproape fără răsuflare: Înțeleg. Da, da, voi veni.

Puse receptorul jos, la întîmplare.

Întorcîndu-se la masă, se lăsă pe scaun greoaie, inertă. Fața îi era palidă și ochii i se măriseră de groază.

Ridicîndu-se și aplecîndu-se spre ea, Thatcher strigă:

— Ei, Faith, ce s-a întîmplat?

— Era... spuse ea cu glasul unei persoane rănite de moarte, ceea ce, în alte țări, se cheamă

poliţia secretă. M-au chemat să mă prezint la ei.

Thatcher căzu înapoi pe scaun.

— Doamne! exclamă el. Doamne, la aşa ceva nu m-am aşteptat niciodată!

7

Faith adormise şi se trezise cu acelaşi gînd: scurta chemare telefonică. O chinuiseră, istovind-o şi zăpăcind-o, coşmaruri asemenea ilustraţiilor lui Doré [1]. După ce se făcuse ziuă, ceea ce o urmărise în vis îl părea inform, şi din această cauză era şi mai înspăimîntător.

Privindu-se în oglindă, se cutremură: faţa îi era brăzdată de semnele unei suferinţe cumplite. Ochii îi erau trişti şi aveau cearcăne cadaverice. Gura îi era suptă, buzele strînse şi tremurînde. Îşi perie părul cu grijă şi dădu cu cremă pe faţă, dar asta nu-i schimbă prea mult înfăţişarea.

În timpul nopţii, Thatcher făcuse unele încercări de împăcare, mîngîind-o, căutînd s-o liniştească. Dar nu-i putea suporta apropierea şi se ferise de atingerile lui. Era vădit nesincer, şi asta o înfuriase. Niciodată nu îl urîse mai mult.

Se îmbrăcă asemenea unui automat, cu o fustă neagră de olandă şi o bluză proaspătă cu mîneci lungi. Ar fi vrut să arate decent, modest, fără nimic ţipător. Aşa se manifesta dorinţa de a

[1] *Gustave Doré* (1832—1883), vestit grafician francez, autorul unor ilustraţii pline de fantezie la *Infernul* lui Dante.

trece neobservată, de a se face mai mică decît un şoarece. Dacă nu le va sări în ochi, poate că nici n-aveau s-o observe, poate c-aveau s-o uite. Ah, de-ar fi putut să se facă nevăzută!

Îi dăduseră un răgaz atît de scurt! „Prezentaţi-vă la ora 10 dimineaţa, îi spusese vocea la telefon, şi să nu întîrziaţi." Dacă s-ar fi informat cît de cît despre ea, ar fi trebuit să ştie că era întotdeauna punctuală. Probabil însă că nu asta-i interesa.

Şi, în plus, îi spusese să vină singură, fără martori sau avocat. Fraza i se învîrtea în minte: nu vă este permis să veniţi cu martori sau avocat, nu vă este permis să veniţi cu martori sau avocat, *nu* vă este permis... *nu vă este permis...*

Contrar obiceiului, Thatcher se sculă devreme şi plecă repede de acasă, fără a-i spune un cuvînt. Pesemne că starea ei îl tulbura mai adînc decît îşi dăduse seama. Sau poate că se temea, ca atîţia alţii, să nu cumva să se compromită. La acest gînd se simţi ca o leproasă. Începea să ezite să mai iasă din casă, să se ducă la birou, sau oriunde.

În dimineaţa aceea o înlocui pe Donnie şi o îmbrăcă pe Jeanie pentru grădiniţă; îi făcu mare plăcere să stea cu copilul. Ghicindu-i parcă îngrijorarea, Jeanie se arăta foarte drăguţă, ceea ce lui Faith i se păru un semn că fetiţa doreşte să-i ofere o mîngîiere. Încîntată că a îmbrăcat-o mama, Jeanie îi promise ca răsplată că-i va picta „un peştişor roşu, frumos să-l pui în ramă". Cînd Jeanie dădu să fugă spre maşina cu copii, care venise s-o ia, Faith o chemă înapoi şi o sărută

pe tîmpla umedă pe jumătate acoperită de buclele castanii.

Îngrozită de vidul resimţit după plecarea lui Jeanie, Faith se întoarse imediat la grijile ei. Întîi telefonă la birou şi anunţă că va întîrzia. După aceea îl sună pe Dane Chandler. Cînd îi spuse ce se întîmplase, el fluieră.

— Mă aşteptam la asta, zise, dar nu chiar aşa de repede. Cînd mai multe instituţii încep să se ocupe care mai de care de cineva, nu miroase a bine. O chestiune importantă: *să nu semnaţi nimic.* Nu semnaţi nimic, cu nici un preţ. Chiar dacă vă ameninţă. Ne-am înţeles ?

— Da, zise ea supusă, simţind, fără vreun motiv, o undă de speranţă numai pentru că vorbea cu Chandler.

— Da, ne-am înţeles.

— Bine. N-aţi putea să treceţi la birou la mine după ce vor fi terminat cu dumneavoastră ?

— Mai e vorbă ? Sigur că pot !

După ce puse jos receptorul, răsuflă uşurată.

Soarele dimineţii risipea încetul cu încetul ceaţa care parcă n-ar fi vrut să se destrame. Caldarîmul dogorea, cîinilor le atîrna limba de căldură, iar copiii mici umblau aproape goi în costumaşele lor de joacă. Faith, obişnuită să fie la birou la această oră, avu impresia că dimineaţa e neobişnuit de liniştită, îngrijorător de liniştită. „Pacea şi liniştea ce domnesc în jurul clădirii Biroului federal de investigaţii prevestesc furtună", gîndi ea.

Îi spuseseră să se prezinte nu în clădirea cu coloane mari, situată între Pennsylvania Avenue şi Constitution Avenue, unde se aflau birourile directorului, ci în clădirea anexă, de pe strada K. Clădirea mare devenise neîncăpătoare pentru activitatea lor şi se întinseseră în toată capitala. Erau foarte numeroşi şi foarte activi.

Abia cînd ajunse în faţa clădirii unde trebuia să se prezinte îşi dădu seama ce gîndea despre ei. Deveniseră o forţă abstractă, impersonală, care, o dată pusă în mişcare, nu mai putea fi oprită. Înaintau necontenit, puternici, ca o avalanşă de proporţii inimaginabile, care strivea indivizii, făcîndu-i praf şi pulbere. Deşi conştientă că ea, Faith Vance, era prinsă de această avalanşă, totuşi nu-i venea a crede. Acest dezastru, ca şi moartea, era de neînţeles.

Trebuia să-şi impună să păşească înainte, altfel ar fi rămas pe vecie, ca o stană de piatră, în faţa clădirii. Mişcîndu-se, poate va reuşi să scape de avalanşă. Împinse înainte un picior, apoi pe celălalt şi, oarecum surprinsă, descoperi că se îndreaptă spre intrarea acelei clădiri banale, anonime, care-i ascundea de privirea ei speriată şi fixă.

Fu întîmpinată de un paznic înarmat care purta uniformă.

— Ce doriţi ?

Întrebarea o readuse la realitate.

— Sînt chemată să mă prezint la camera 5 B, spuse ea cu îndrăzneală deşi inima i se făcuse cît un purice.

Paznicul se trase cîţiva paşi înapoi şi ridică receptorul telefonului de pe birou.

— 5 B, spuse el. Aici O'Brien. Încă nu mi-aţi dat lista vizitatorilor pentru dimineaţă. A venit o fată.

După ce ascultă, trînti receptorul, enervat.

— Numele dumneavoastră e Vance? o întrebă el.

— Da, răspunse ea aproape în şoaptă.

— Bine, bine!

Apăsă pe un buton, şi printr-o uşă laterală îşi făcu apariţia un alt paznic înarmat.

— Du-o la 5 B, mormăi el, arătînd cu capul spre Faith.

Îl urmă pe cel de al doilea gardian într-un ascensor nu prea solid şi se urcară încet la etajul 4. În treacăt, Faith întrezări la fiecare etaj încăperi mari pline de funcţionari şi de fişiere. La fiecare etaj era postat cîte un gardian înarmat.

Etajul patru avea altă înfăţişare. Era împărţit prin panouri mobile în birouri mai mici. „Camere de consultaţie", îşi zise Faith cu ironie. Pe uşa unuia dintre birouri era un B mare, negru. Gardianul îi deschise uşa.

Faith fu întîmpinată de un tînăr cu o expresie plictisită, cu păr blond-deschis şi cu gene şi sprîncene albicioase ca şi cum ar fi fost decolorate de soare. Dacă l-ar fi întîlnit pe stradă nu i-ar fi dat nici o atenţie. Lîngă el şedea o stenografă, la fel de plictisită, cu un blocnotes deschis şi cu un creion proaspăt ascuţit.

— Luaţi loc aici, spuse tînărul.

De la primele cuvinte îşi dădu seama că era de prin sud, din Arkansas, presupunea, deşi ar fi fost greu să afirme acest lucru cu siguranţă.

Îşi reaminti o observaţie făcută odată de *mister* Cunningham precum că sudul e o pepinieră de poliţişti. Facultăţile din sud se preocupau serios, spusese el, să atragă studenţi albi, anglo-saxoni, din păturile mijlocii, duşmani ai mişcării muncitoreşti. După terminarea studiilor li se ofereau posibilităţi de a face practică, posturi, trese, insigne şi glorie. Şi îngroşau mereu rîndurile. Recruţi ca acesta. Agenţi ai *F.B.I.*-ului. Ei alcătuiau poliţia secretă.

Cînd tînărul cu părul de culoarea paiului se întoarse să se aşeze la biroul lui, Faith observă sub haină tocul revolverului atîrnat de o diagonală. Trăgînd aer în piept, se întrebă dacă o considerau chiar atît de periculoasă. Închise ochii, apoi îi redeschise şi încercă să zîmbească.

— Avem să vă punem o mulţime de întrebări, spuse el aşezîndu-şi în faţă un dosar de carton gros. Răspundeţi pe cît posibil prin „da" sau „nu". Cu cît o să răspundeţi mai scurt, cu atît o să fie mai bine. Vă rog să vorbiţi destul de rar, ca stenografa să poată înregistra tot ce spuneţi. Dar mai întîi depuneţi jurămîntul. În cazul cînd aţi dori să încurcaţi lucrurile, nu uitaţi că mărturia mincinoasă se pedepseşte sever. E limpede?

— Da... cît se poate de limpede.

— Să începem. Cum vă numiţi?

Acesta fusese începutul. Întrebările se ţineau lanţ. Unde lucrează? De cît timp? Numele şefului ierarhic. Cînd şi unde s-a născut? Numele părinţilor. Căsătorită? Numele soţului. Numele copilului. Numele femeii de serviciu. Adresa. Adresele la care a locuit în ultimii cinci ani. Ce şcoli

a urmat ? Ce călătorii a făcut ? Unde şi cînd ? În ce scop ?

Răspunse simplu, căutînd să pară cît mai liniştită. Întrebările erau puse pe acelaşi ton uniform, iar răspunsurile erau ascultate cu aparentă indiferenţă. Stenografa nota ca un automat. Apoi dintr-o dată caracterul întrebărilor se schimbă.

— Vi s-au luat vreodată amprentele digitale ?

— Desigur, spuse ea, tuturor funcţionarilor guvernului federal li se iau amprentele.

— Aţi protestat cînd vi s-au luat amprentele ?

— Nu-mi aduc aminte.

— Da sau nu ?

Vocea moale cu accent din sud sună surprinzător de dur.

— V-am spus că nu-mi aduc aminte !

— Faceţi parte sau aţi făcut vreodată parte dintr-o organizaţie care propovăduieşte răsturnarea prin forţă şi violenţă a guvernului Statelor Unite ?

— Nu ! Nu... sigur că nu !

— Aţi făcut vreodată observaţii injurioase pe seama guvernului Statelor Unite ?

Faith ezită.

— Nu în sensul la care vă gîndiţi. Dar am criticat politica guvernului, desigur. Este dreptul meu.

Tînărul zîmbi uşor. Zîmbetul nu era însă prietenos, era cinic.

— Aţi exprimat vreodată aprecieri favorabile despre Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste ?

Faith şovăi.

— Da, desigur, din cînd în cînd, cu privire la anumite lucruri, afară de asta în timpul războiului... Bine, dar e o întrebare ridicolă ! Pot să spun

ce poftesc despre U.R.S.S., sau despre oricare altă ţară din lume.

Agentul o privi ţintă.

— Nu v-am cerut să vă expuneţi părerile. V-am pus o întrebare la care trebuie să răspundeţi cu da sau nu. Da sau nu ?

— E o întrebare la care e imposibil să vi se răspundă, zise ea cu glas tremurat.

— Aţi citit vreodată operele lui Karl Marx ?

— O parte din ele, răspunse ea prompt, amintindu-şi de bustul lui Mozart. La universitate, pentru cursul de economie politică. Nu pot să spun că le-am înţeles prea bine, deşi am sezisat esenţialul.

— Ce ziare citiţi ?

— Orice ziar îmi cade în mînă, zise Faith începînd să-şi piardă răbdarea.

— Am cerut o listă precisă, spuse tînărul.

— Asta nu vă priveşte ! izbucni ea.

Tînărul făcu o pauză şi dădu din cap cu înţeles către stenografă, care scria cu o repeziciune excepţională.

— Aş dori să arătaţi mai multă bunăvoinţă, spuse agentul. Aşa, procesul-verbal o să facă impresie mai bună. Am să vă mai pun o întrebare. Tatăl dumneavoastră era cetăţean american ?

Faith înghiţi în sec.

— Nu, dar intenţiona să devină cetăţean american. Făcuse primele formalităţi cu puţin timp înainte de a muri.

Agentul zîmbi din nou, cu un aer distant.

— Aţi intrat în ţară la vîrsta de cinci ani, venind din Spania cu părinţii, nu-i aşa ?

— Da, spuse ea, și apoi adăugă repede: Sper că vă este cunoscut faptul că sînt născută în America.

— Ați spus aceasta cînd ați răspuns la o întrebare anterioară, îi replică agentul cu indiferența unui robot.

— Ați primit vreodată bani pentru activitatea desfășurată în favoarea Spaniei republicane?

Simți că i se încordează tendoanele gîtului și își dădu seama că se sufocă mai mult de mînie decît de teamă. „Cum adică, gîndi ea, umblă să mă scoată agent străin?" Știa că există o lege specială care prevedea fel de fel de pedepse, potrivit căreia agenții străini erau obligați să se înregistreze la Ministerul Justiției; dar nu-și mai amintea cînd intrase în vigoare această lege[1], deși auzise vorbindu-se despre ea la birou. Doamne-dumnezeule! Desigur că...

— De ce nu răspundeți? întrebă agentul. Ați înțeles întrebarea?

— Desigur c-am înțeles-o! zise ea tăios. Vă închipuiți oare că sînt idioată? Cît privește răspunsul, iată-l: activitatea pe care am desfășurat-o pentru republicanii spanioli a fost absolut voluntară și nu simt nevoia nici să cer scuze pentru ea, nici să mă apăr!

---

[1] Este vorba de legea antidemocratică a „securității interne", denumită curent legea McCarran—Wood (după numele inițiatorilor ei), adoptată de Congresul S.U.A. în 1950. În virtutea acestei legi, partidul comunist și celelalte organizații democratice inscrise în lista organizațiilor „subversive" întocmită de Ministerul Justiției al S.U.A. sînt obligate să înainteze acestui minister lista tuturor membrilor în vederea punerii lor sub supravegherea poliției. Nerespectarea dispozițiilor legii „securității interne" se pedepsește cu închisoare pînă la 5 ani și cu amendă pînă la 10.000 de dolari.

— Cu asta am terminat lista întrebărilor, zise agentul, ca și cum Faith n-ar fi spus nimic. Doriți să mai adăugați ceva?

Avu un sentiment ciudat, nebulos că omul acela își învățase pe dinafară rolul, ca un vînzător ambulant care merge din casă în casă, că putea să-l debiteze cu ochii închiși și că, de fapt, nu auzise nimic din ceea ce spusese ea. Stenografa notase totul, cu sîrguință, așa că totul rămăsese consemnat în scris și n-avea nici o importanță dacă o ascultase sau nu. Cu toate acestea, simți o dorință irezistibilă să-l izbească cu pumnii, *să-l silească* s-o asculte și să înțeleagă că avea de a face cu o ființă omenească. Dar știa că e inutil.

— Da, răspunse ea, am ceva de adăugat!

Făcu o pauză, ca să vadă dacă cuvintele aveau vreun efect asupra lui. Fața îi rămase imobilă. Stenografa, în schimb, reacționă strîngîndu-și liniștită blocnotesul și pregătindu-se să se ridice. Prin urmare, tot ce avea să spună de acum înainte era inutil. Totuși, se hotărî să vorbească.

— Nu înțeleg în primul rînd, spuse ea, de ce am fost chemată aici. Nu înțeleg nici scopul acestei anchete, nici ce doriți de la *mine*. N-am făcut nimic, așa că degeaba vă pierdeți timpul și cheltuiți banii contribuabililor. Și, afară de asta, multe dintre întrebările pe care mi le-ați pus nu-mi plac! Le consider perfide și tendențioase! Cred...

— Gata, ajunge! îi reteză vorba agentul. Dacă asta-i tot ce aveți de spus, o să fac o mențiune în procesul-verbal că ați protestat. Așa procedăm de obicei. N-are rost să ne pierdem timpul și să

irosim hîrtia pentru a consemna un asemenea discurs.

Făcu un semn cu capul stenografei, şi ea îşi mai notă ceva.

— Convorbirea s-a terminat. Veniţi din nou mîine la 10 să semnaţi procesul-verbal.

— Foarte mulţumesc ! exclamă Faith abia stăpînindu-şi mînia. Dar nu vin mîine ! Dacă nu sînt asistată de un avocat şi nu am posibilitatea să pun şi eu cîteva întrebări, nu semnez nimic !

— Ar fi mai bine să veniţi, spuse el amenintător, dar pe faţă i se citea o urmă de nelinişte. Celor de sus n-o să le placă dacă procesul-verbal n-o să fie semnat.

— *Nu semnez nimic !* repetă Faith. Acum pot să plec ?

Îi era teamă că nu se va putea stăpîni şi că peste un minut o să-i arunce în cap suportul de onix pentru stilou de pe birou, şi atunci n-o să mai fie nici o scăpare. Trebuia neapărat să plece înainte ca mînia să-i explodeze într-un milion de bucăţele şi să facă praf totul. Ceea ce o salvă fu ideea absurdă că, la urma urmelor, era o *señorita*[1] ! Asta o făcu aproape să rîdă, şi stăpînirea de sine îi reveni.

Cînd îşi făcu apariţia gardianul, agentul o concedie şi se întoarse către stenografă.

— Oh, fetiţo, sînt sleit de puteri, spuse el.

Numai după ce Faith ajunse din nou afară, pe strada încinsă, se produse reacţia. În comparaţie cu audierea de la Comisia Camerei Reprezentanţilor, cele petrecute acum îi păreau o farsă, ceva ridicol. Se sprijini de un felinar şi începu să rîdă. Ce idioţi şi ce afectaţi erau ! Ce... ce... Nu putu să continue. O trecu un fior şi i se făcu frig. O, nu ! Îi subestimase, subestimase semnificaţia acestei anchete. Rolul lor era doar să adune material împotriva ei.

[1] Domnişoară (în limba spaniolă în original). Aici în sensul de persoană cu educaţie aleasă.

Trăia zile de necrezut, vedea oameni şi evenimente de neconceput. Dar zile adevărate, chinuitor de adevărate. Principalul era să-şi dea seama că se întocmea un dosar secret pe a cărei copertă scria „Faith Vance".

Şi asta se întîmpla în Statele Unite ale Americii.

Sleită de puteri şi tremurînd, porni spre biroul lui Dane Chandler. O stăpînea un singur gînd : ce s-ar fi făcut fără el ?

8

Era ora liniştită dinainte de revărsatul zorilor. O trezise bocănitul lui Thatcher în baie, şi acum asculta, prefăcîndu-se că doarme. Nu venise acasă la cină, nici nu o anunţase unde se află. Istovită de întîmplările din timpul zilei, se culcase la 9, deşi un moment se gîndise să-l aştepte. Dorea să stea de vorbă cu el. „Bine că nu l-am aşteptat", se gîndi ea acum.

Era întinsă pe patul cu polog şi se acoperise doar cu un cearşaf peste cămaşa subţire. Cearşaful era mai mult decît suficient în noaptea aceea umedă, înăbuşitoare. Ferestrele stăteau larg

deschise şi auzea orăcăitul buraticilor şi țîrîitul insistent, fără sfîrşit, al greierilor. După aceea izbucni urletul prelung al unui cîine, probabil de undeva din cartierul negrilor, şi strigătul unei păsări de noapte. Într-adevăr, Washingtonul, în ciuda clădirilor sale europene, aparținea sudului Statelor Unite. Apoi îi ajunse la urechi un sunet neobişnuit la oraş, un sunet care, fără motiv, o umplu de nostalgie : şuieratul unei locomotive. Era ca un suspin, ca un vaiet, ca şi cum maşina ar fi deplîns soarta omului.

Starea sufletească nu i se îmbunătățise după vizita la Dane Chandler. Îi ascultase grav relatarea despre interogatoriu şi îşi făcuse cîteva însemnări. Părea grăbit, hărțuit şi de-abia la sfîrşitul scurtei lor convorbiri îi licări pe față zîmbetul acela uşor, donquijotesc, pe care ea îl găsea atît de atrăgător. Înainte de a pleca, îi istorisi pățania cu Modie Vincent. Chandler redeveni grav.

— Îmi pare rău că nu mi-ați spus înainte ; v-aş fi sfătuit să nu vă duceți la Modie Vincent. Poate că n-ați pierdut nimic ducîndu-vă, dar nici de cîştigat n-ați cîştigat nimic.

— Ba am cîştigat, replică ea, am învățat ceva. Mi-am întărit, ca să zic aşa, linia de apărare interioară.

— Atunci e în regulă, spuse Chandler, o să considerăm acest demers ca o victorie tactică.

Discuția cu Chandler nu îi întărise de loc moralul. Încercase, însă, să-şi ascundă tulburarea față de Chandler şi credea că reuşise. Dispoziția nu i s-a ameliorat cîtuşi de puțin cînd, cufundată

în gînduri, se întîlnise, cîteva minute mai tîrziu, cu Elaine Beverly, care tocmai ieşea de la bancă.

— Credeam că eşti plecată în Maine, spuse Faith, fără să-i pese dacă tonul ei suna ostil.

— M-am întors, draga mea, răspunse *missis* Beverly. Şi îmi pare atît de bine că te-am întîlnit ! Am citit în ziare. Cum suportă Thatcher, bietul de el, toate astea ? Îmi închipui că această publicitate este un chin pentru el !...

— Nu ştiu, nu mi-a spus, replică Faith iritată. Ştii, nu de el se leagă !

Pe fața plină de crețuri a doamnei Beverly buzele subțiri se strînseră.

— Ei, draga mea, nu te supăra. Să nu o iei în nume de rău ! Dacă te enervezi prea mult n-o să-ți priască şi o să te urîțeşti, iar atunci Thatcher n-o să te mai placă. Vino să luăm masa împreună şi să-mi povesteşti cum ai intrat în această încurcătură îngrozitoare !

— Nu, mulțumesc, spuse Faith, trăgîndu-se înapoi. Sînt foarte, foarte grăbită. Trebuie să mă întorc la birou ! Ştia bine ce o să se întîmple dacă lui Elaine Beverly va începe să-i umble gura. Orice ar spune ea, Elaine o să i-o întoarcă împotrivă. Nu, mulțumesc, repetă, se întoarse pe călcîie şi se depărtă grăbită.

După-amiaza la birou se scurse cu munca obişnuită. Nu se întîmplase nimic de seamă. *Mister* Cunningham plecase la New York într-o problemă în legătură cu Organizația Națiunilor Unite. Avea să lipsească cîteva zile, aşa îi spusese Maria. Şi gustul amar lăsat de întîlnirea cu Elaine nu se risipise.

Era de așteptat ca Elaine să-l cheme pe Thatcher imediat ; nu era omul care să se potolească pînă nu afla în amănunt despre ce e vorba. Dar acum nu-i păsa. Acum, cînd ziua se îngîna cu noaptea, asta nu mai avea absolut nici o importanță.

Meditația ei liniștită fu întreruptă de Thatcher, care se lăsă să cadă pe pat ca un bolovan. Arcurile scîrțîiră.

— U-uuf ! gemu el cu glas obosit. Duhnea a alcool, ca de obicei, dar părea stăpîn pe sine.

Faith se întoarse și se ridică pe jumătate în pat, mirîndu-se cum se poate ca două persoane să împartă același pat și totuși patul să pară atît de gol.

— Thatcher, șopti ea. Thatcher, repetă apoi mai tare. Vreau să-ți vorbesc un minut. Dacă ai să te scoli tîrziu, n-o să te văd la micul dejun și...

Șovăi. Poate că nu era momentul să-i spună. Poate c-ar fi fost mai bine să-i telefoneze la birou.

— Ce-i ? mormăi el, nemulțumit că îl deranja. Nu putem vorbi altădată ?...

După tonul lui, își dădu seama că alesese momentul cel mai potrivit pentru ceea ce avea de spus ; dorința lui de a dormi era atît de vie, încît n-avea s-o sîcîie cu prea multe întrebări.

— Nu... zise ea, e important.

— Ceva despre întrebările ce ți-au pus ?

Vorbea cu indiferență, ca și cum ceea ce o privea ar fi încetat să mai prezinte vreun interes pentru el. Deschise ochii pe jumătate.

Își dădu seama, în semiobscuritate, că era pe punctul să adoarmă.

— Mi-am luat un avocat, zise Faith.

Ar fi vrut să-l scuture pe Thatcher, să-l silească s-o asculte, să se ocupe de ea.

— Ooo ! căscă el. Asta-i tot ? Era timpul s-o faci.

— Numele avocatului este Dane Chandler ; vine diseară la masă ca să discutăm despre cazul meu.

Își ținu răsuflarea. Se hotărîse să-i pună fața în față fără nici o întîrziere. Procedînd astfel, ar fi putut să abată inevitabilele bănuieli ale lui Thatcher.

— Foarte bine, spuse el, căscînd din nou.

Thatcher răsuflă adînc, pregătindu-se parcă să adoarmă, cînd îi veni în minte ceva :

— Cum l-ai găsit pe Chandler ăsta ?

Faith ezită.

— Prin Abe Stone, răspunse ea cu neliniște.

Ridicîndu-și capul, Thatcher mormăi :

— Nu vrei să mai termini odată cu individul ăsta ! Nu-ți ajung neplăcerile pe care le ai ? Probabil că te-a dat pe mîna vreunui cîrciogar care mai mult o să-ți încurce treburile ! Pentru numele lui dumnezeu, cînd o să-ți intre în cap să te ferești de „roșii" ?!

— Nu-i un cîrciogar ! izbucni ea indignată ; lucrează la „Sterling, Hardy, Hutchinson și McKee" !

— Oho ! spuse Thatcher, prin urmare firma se va ocupa de cazul tău. Grozavă mai ești ! Trebuie să ai un caz foarte important, ca să se ocupe de el un avocat atît de mare ! Nu înțeleg cum de ai reușit să pui mîna pe el !? Tăcu și o privi insistent, în lumina nesigură a zorilor. O să-l cercetez cu luare-aminte pe Chandler ăsta diseară.

Drăguț din partea lui să se intereseze de soția mea! Poți să fii sigură c-o să mă uit bine la el...

Se întoarse cu spatele și adormi imediat.

Plecă de la birou îndată după sfîrșitul zilei de lucru și luă un taxi, ca să ajungă mai repede acasă, să se gătească pentru cină. Spre mirarea ei, Thatcher era acasă. Ședea și-și turna *whisky* din carafă.

Se scărpină la nas cu un gest ostentativ, care voia să sublinieze că era pe cale să dezlege o problemă foarte complicată.

— Hm! văd că nu ți-e greu să vii la timp acasă cînd e vorba de Chandler ăsta!...

— E ceva important pentru mine, răspunse ea rece. Dar nu putu să oprească valul de sînge care-i năvăli în obraji.

Dușul rece o mai liniști, o ajută să-și potolească starea de surescitare în care se aflase toată ziua. Oricît de sincer ar fi analizat situația, n-ar fi putut să spună dacă surescitarea se datora anchetei sau nemulțumirii în legătură cu căsătoria ei ratată. Deocamdată își mărturisi că se îmbrăca pentru Chandler, numai pentru el. Și nu pentru Chandler avocatul, ci pentru Chandler bărbatul.

În timp ce Faith se îmbrăca, Jeanie, care se jucase singură în grădina din spatele casei, intră și ieși de mai multe ori cu cățelușa.

— Mămico, spuse fetița, sînt atît de singură! Nimeni nu se joacă cu mine.

Și făcu o grimasă.

Faith o chemă și, sărutînd-o, îi spuse:

— Vedem noi. Spune-i lui Donnie să-ți pregătească baia și după aceea poți să vii să te joci cu puful cel mare al mămichii. Nu vrei?

— O! ce minunat! strigă Jeanie, și o zbughi.

Faith simți că îi vin lacrimile în ochi. Își aduse aminte de un crîmpei din Virgiliu: *„...lacrimae rerum"* [1]. Înainte de a îmbrăca rochia de seară, îi făcu baie lui Jeanie și o pregăti pentru masa de seară și culcare.

Cînd coborî, Thatcher ridică privirea.

— Arăți superb, scumpo! spuse el, amestecînd gheața în paharul cu *whisky*. Într-adevăr, superbă! Am și uitat că poți să arăți așa!

— Thatcher, spuse ea cu o voce neutră, fără a-i lua în seamă cuvintele, aș dori să mai aștepți cu băutura pînă ce vine musafirul.

Știa că vorbește în vînt, dar simțise nevoia să spună ceva.

— N-ai nici o grijă, îi rămîne și lui destul. Am eu grijă de *asta*.

— Te rog, Thatcher, spuse ea pe un ton rugător, să nu ne certăm!

Thatcher lăsă buza în jos.

— Da ce, ne certăm? întrebă el cu mirare prefăcută, trăgînd din țigară și suflînd fumul pe nări.

Într-adevăr, *era* superbă. Citi asta în ochii lui Dane Chandler cînd îi luă mîna să-i spună bună seara. Nu o văzuse niciodată într-o toaletă ca rochia verde, vaporoasă, foarte decoltată, dar de

[1] „Lacrimi mai sînt la dureri..." (în limba latină în original). Citat din Virgiliu, *Eneida*, I. 462; în romînește de D. Murărașu, E.S.P.L.A. 1956, colecția „Clasicii literaturii universale", pag. 32.

o eleganță sobră, rafinată, pe care o purta în seara aceea. Culoarea rochiei scotea în evidență nuanța caldă a tenului ei bronzat și părul castaniu cu reflexe aurii, iar ochii întunecați își pierdeau culoarea de prună coaptă pe care o aveau în timpul zilei și deveneau aproape negri. Era impresionant de frumoasă. Știa acest lucru și-i făcea plăcere. Și vocea ei avea inflexiuni catifelate, mai adînci decît de obicei și mai bogate în nuanțe subtile. Știa instinctiv că Thatcher își dăduse seama pe loc de toate acestea, ca și de impresia pe care Chandler o făcea asupra ei și de propria-i reacție.

— Bună seara, *missis* Vance. Numai atît spusese Chandler.

Îi fu recunoscătoare atît pentru asta, cît și pentru tonul lui politicos și corect.

— Ne pare atît de bine că ați venit, *mister* Chandler! spuse ea.

În prezența lui Thatcher, nu se abătură nici o singură dată de la tonul corect. Evident, Chandler ghicise despre Thatcher Vance tot ce era nevoie să știe.

Acesta juca astăzi rolul gazdei perfecte. Parcă ar fi fost un copil răsfățat care vrea să facă dovada că este cuminte. Toate gesturile lui purtau pecetea delicateții de altădată. Conștient sau inconștient, gîndi Faith, se străduia să demonstreze că-i este superior lui Dane Chandler.

— Ce-ați spune despre un *whiskysour*[1], *mister* Chandler? Thatcher intenționase să fie amabil, dar în voce i se strecură un accent puțin protector. V-am întrecut cu un pahar, așa că o să vă torn unul dublu.

[1] *Whisky* amestecat cu o băutură amăruie.

Aplecă *shaker*[1]-ul deasupra paharului lui Chandler și turnînd vărsă pe fața de masă. Se vedea bine că băuse mai mult decît un pahar.

Chandler zîmbi amabil.

— E destul pentru început.

Sorbi din pahar cu o încetineală calculată, ca și cum ar fi dorit să nu-l golească prea repede.

— Văd că purtați un vultur la butonieră, observă Thatcher, arătînd cu capul insigna de fost combatant, prinsă la butoniera smochingului alb al lui Chandler. În ce armă ați servit?

— Am servit în justiția militară.

— Ați lucrat deci în birou!

— Din păcate, da. Aș fi dorit să mînuiesc o mitralieră. Dar ordinul e ordin, trebuie să-l execuți.

— Eu am mirosit destul praf de pușcă, spuse Thatcher, lăudăros ca un copil. Așa-i cînd ești în marină, te afli totdeauna în mijlocul luptei. Chiar și ofițerii de ață trebuie să participe la luptă din cînd în cînd. Mare lucru, marina!

— Așa spun cei din marină, observă Chandler sec, cu vocea mai inexpresivă decît de obicei.

— Să nu mă înțelegeți greșit, spuse Thatcher, umplîndu-și cu dărnicie paharul, departe de mine gîndul să iau apărarea ofițerilor din Washington! Știu eu ce au făcut în timpul războiului!...

Fața i se întunecă și căpătă expresia de gelozie care-l caracterizase atît de des în timpul

[1] Recipient în care se amestecă băuturile și se prepară *cocktail*-urile.

permisiilor, cînd o cicălea pe Faith în legătură cu viața ei în timpul absenței sale.

— Deci ați stat la Washington tot timpul războiului? continuă el, ca și cum ar fi urmărit un gînd care-l obseda, și îl privi pe Chandler drept în ochi.

— Tot timpul, în tot acel timp interminabil, aș spune.

— Atunci ați făcut cunoștință cu soția mea, nu-i așa?

Întrebarea pusă pe neașteptate izbucni ca o explozie.

Chandler răspunse privirii lui Thatcher cu un calm netulburat:

— Din păcate, nu. De n-ar fi intervenit o anumită comisie care se bucură de o tristă faimă, mă tem că n-aș fi avut niciodată prilejul s-o întîlnesc.

Lui Faith îi păru că era ceva calculat în răspunsul lui Chandler; totuși, o surprinse încurcătura în care-l puse acest răspuns pe Thatcher, care își făcu de lucru cu paharul, apoi îl puse la loc cu stîngăcie și începu să caute țigarete în buzunarele smochingului, deși în fața lui, pe măsuță, era o cutie plină.

Faith abia își putuse ține rîsul cînd Thatcher vorbise în termeni ditirambici despre marină. Doar urîse și disprețuise marina. De fapt, intrase în marină mai mult ca să se distreze; apoi, dezgustat, se dăduse peste cap să poată scăpa, dar fără succes.

Nu erau căsătoriți decît de șase săptămîni și relațiile ei cu Thatcher se mai aflau încă în faza idilică. Într-o duminică după amiază se duseseră să se plimbe, sperînd că aerul proaspăt și soarele vor înlătura urmările petrecerii din ajun. Mergînd pe Connecticut Avenue, ajunseseră la podul cu arcade înalte, străjuit de lei din piatră, de peste Rock Creek, cînd se întîlniră cu un prieten al lui Thatcher.

— N-ați auzit la radio știrea cutremurătoare? le strigă prietenul, deși foarte aproape, și, fără s-aștepte răspuns, continuă strigînd: Japonezii au bombardat flota S.U.A. de au făcut-o pilaf! Roosevelt a convocat o ședință comună a celor două camere ale Congresului, și desigur asta înseamnă război!

Senzația de sufocare pe care o încercase atunci, senzația omului care simte că se duce la fund n-avea s-o uite niciodată. Se agățase cu putere de brațul lui Thatcher, dar el nici măcar nu o privise. A doua zi, ceruse să fie înrolat în marină.

Cînd i-a comunicat că făcuse acest demers, ea îl întrebase, mirată:

— De ce ai cerut să fii în marină? Eu știam că ai urmat școala militară de infanterie...

— Da, spusese el, dar marina are nevoie de ofițeri de elită. Știi ce vreau să spun: de *gentlemen*-i.

Era foarte optimist, crezînd că are mari șanse de a deveni locotenent-comandor.

— Cunosc pe cine trebuie, spusese el vesel.

Dar, spre uimirea și supărarea lui, nu i s-a dat decît gradul de sublocotenent. Furios cum era, ar fi refuzat să primească, dacă ar fi îndrăznit. In-

juria supremă a fost apoi repartizarea pe un culegător de mine în Atlantic.

Puţin după aceea începu să-i scrie scrisori — scrisorile pe care nu le păstrase, ci le arsese sau le rupsese în mii de bucăţele. Tonul lor ameninţător o tulburase şi o făcuse să sufere. Lui Thatcher îi intrase în cap ideea că ar fi bine ca mama lui să vină la Washington, să stea cu Faith. Faith refuzînd categoric, începu să facă tot felul de presupuneri în legătură cu acest refuz şi aluzii sumbre la ceea ce numea el „motive ascunse".

„Pur şi simplu, nu pot să înţeleg motivele tale, îi scrisese el. *Mama îţi va fi de mare ajutor cînd se va naşte copilul. Nu-mi place să las un copil pe mîinile unei negrese, fără nici o supraveghere. Desigur, n-ar fi nimic rău dacă ar fi vorba de o adevărată doică, dar n-am avut niciodată încredere în Donnie. Dă impresia că necheazä ca un cal. În afară de asta, mama ar putea să-ţi ţină seara de urît, bineînţeles dacă nu te distrezi cu persoane despre care nu ştiu. Trăind aici pe un vapor zi de zi şi gîndindu-mă la tine, singură la Washington, cu toţi ofiţerii ăia acolo, mă chinuiesc îngrozitor. Sincer vorbind, nu pot să înţeleg de ce te opui ca mama..."*

Războiul prelungindu-se, această ideea se repeta din ce în ce mai des, devenind un leit-motiv al scrisorilor sale.

„Dacă vin acasă, scria el într-o altă scrisoare, *şi găsesc vreun ticălos în patul tău, vă omor pe amîndoi pe loc! Spui că Cunningham e căsătorit şi are trei copii. Asta nu dovedeşte nimic! Aş prefera să ai un şef de serviciu mai în vîrstă, sau o femeie ca şef. M-aş simţi mai liniştit în acest caz. Şi nu pentru că n-aş avea încredere în tine, ci dimpotrivă. Mă încred în tine ca în mine însumi..."*

Bietul Thatcher, gîndise ea, se încrede în mine ca în sine însuşi! Comparaţia i se înfipsese în minte ca un grăunte de nisip într-o scoică, dar nu dăduse naştere unei perle, ci stîrnise doar o stare de enervare. Avusese bănuielile ei în privinţa fidelităţii lui Thatcher şi fusese rănită în amorul ei propriu, uneori chiar mîniată foc. Şi mai avea obrăznicia să-i facă ei morală! De aceea nu o dată se apucase să-i scrie scrisori usturătoare, dar pe urmă le rupea. În definitiv, Thatcher era pe front, singur într-un anumit sens, chiar mai singur decît ea. E greu să condamni nevoile cărnii.

Vocea lui Thatcher o readuse la prezent. Între timp, găsise şi-şi aprinsese o ţigară şi vorbise verzi şi uscate, pe care ea nu le ascultase. Îşi regăsise stăpînirea de sine.

— Spuneţi-mi, *mister* Chandler, ce grad aţi avut?

— Am intrat cu gradul de căpitan, răspunse Chandler, şi am ieşit ca locotenent-colonel. O avansare mecanică.

Thatcher îşi supse buzele. Îi privea întotdeauna cu ciudă pe cei care obţinuseră grade mai mari decît al lui.

— Aţi avut noroc, spuse el. Înaintările se făceau mai repede în armata de uscat. Asta a fost greşeala mea!

Faith era gata să-i întrerupă cu o banalitate oarecare, cînd Donnie anunţă că masa e servită.

N-au vorbit despre cazul ei decît după cină, la cafea. Thatcher fusese politicos, dar tot mai distant, și Chandler nu făcuse nici un efort să înlăture barierele. Părea că nu-l interesează ce gîndește Thatcher și că singura lui grijă e să nu-și pericliteze prietenia cu Faith.

Brusc, Faith își dădu seama că în tot timpul serii nu-i privise, pe nici unul din ei, drept în ochi. Nu îndrăznise. De cîte ori îl privise pe Chandler, regăsise pe fața lui pistruiată obișnuita-i expresie cordială, deschisă. Zîmbetul lui candid stăruise, la fel și suplețea intelectuală și fizică. Știa că admirația ei pentru Chandler i se putea citi pe față.

Aroganța elegantă a lui Thatcher sublinia caracterul său copilăros. Trăsăturile patriciene distonau în mod supărător cu instabilitatea vieții sale interioare. Grija exagerată pentru lenjeria lui — cravata legată cu prea multă meticulozitate, batista albă din buzunarul de la piept așezată cu prea multă precizie — dovedeau dorința sa de a atrage atenția.

Thatcher puse jos ceșcuța de cafea.

— Ceea ce nu pot să înțeleg, începu el, accentuînd fiecare cuvînt, este de ce se face atîta zarvă în jurul soției mele? Nu cunoaște nici un secret atomic. Poate să fi făcut unele indiscreții cîteodată, dar...

Dane Chandler îl privi într-un mod bizar.

— Poate că există diverse motive, inclusiv faptul că autoritățile trebuie să afle în treabă ca să justifice fondurile cheltuite. Chiar acolo unde nu există activități subversive, ele tind să le

invente. Dumneavoastră, *mister* Vance, ați trăit destul la Washington ca să știți acest lucru.

— Eu? întrebă Thatcher, sculîndu-se și începînd să umble prin cameră. Eu? De ce, pentru numele lui dumnezeu, să știu *eu* despre asemenea chestiuni? N-am acordat niciodată nici cea mai mică atenție acțiunilor guvernului și nici de acum înainte nu intenționez s-o fac! N-au decît să fiarbă în zeama lor proprie! Sau... oricum, să-i ia dracu! Pe toți! Asta gîndesc despre acest guvern infect și despre politica lui!

Era foarte agitat și abia își stăpînea tremurul mîinilor.

Mirată, Faith încercă să-l liniștească.

— Thatcher dragă, spuse ea, sînt sigură că *mister* Chandler nu și-a închipuit c-ai cunoaște în amănunțime activitățile guvernului. Cred c-am uitat să-i spun că te ocupi de comerț... Apoi se întoarse spre Chandler, ca și cum ar fi vrut să-i ceară scuze. Am devenit cu toții atît de nervoși, pînă și Jeanie!...

— Adevărat, spuse Thatcher supărat, am devenit nervoși! Apoi adăugă bățos: Vă rog să mă scuzați, trebuie să plec acum, mai am treabă la birou... Bineînțeles că mi-ar plăcea să aflu amănunte despre cazul soției mele...

După ce ușa se închise în urma lui Thatcher, o liniște curioasă se lăsă în salon, liniștea care învăluiește două persoane cu afinități între ele după plecarea unui al treilea, a cărui prezență este nedorită. Gladiolele din vazele înalte și trandafirii, cu cozi lungi, părură deodată înviorate. Prin ferestrele înalte, deschise, se auzi din nou, ca și di-

mineața, orăcăitul buratecilor și țîrîitul greierilor. Un automobil claxonă și apoi liniștea se așternu din nou.

— Mai doriți o cafea? întrebă Faith, rupînd cu părere de rău tăcerea.

— Nu, mulțumesc, răspunse Chandler, parcă trezit dintr-un vis.

După care se aplecă înainte în fotoliu, împreunîndu-și degetele.

— Spuneți tot ce aveți de spus, zise Faith cu blîndețe.

El îi zîmbi cu zîmbetul lui deschis, plăcut.

— Da, așa voi face. Făcu o pauză și își drese glasul. Primul punct...

— Ascult, spuse ea.

— Primul punct este că n-am nici o informație, absolut nici una, cu privire la certificatul de naștere, deocamdată cel puțin. Dar bineînțeles că e prea devreme să vă dau un rezultat definitiv.

În ochii ei se citi o expresie de dezamăgire și, o clipă, lăsă genele în jos.

— Încă n-am luat contact cu Ambasada spaniolă, o las la urmă.

Faith suspină.

— Nu v-am spus încă, dar copoii... se întrerupse cu un rîset ironic, și cu ea rîse și Chandler, copoii s-au pornit serios pe urmele mele.

— Vreți să spuneți că v-au chemat din nou la interogatoriu?

— Nu, nu-i vorba despre asta. Dar se țin de capul meu. Se duc la tot felul de cunoștințe de ale mele, punîndu-le fel de fel de întrebări stupide. Am aflat astăzi că s-au interesat la colegele mele de birou dacă-i sînt credincioasă soțului!

Roși, pentru că îi venise greu să spună aceste cuvinte.

— Asta-i ceva obișnuit la ei, zise Chandler ca s-o liniștească, astea sînt procedeele lor obișnuite. Au să vă răscolească trecutul, viața școlară, poate chiar și anii copilăriei. Profesori, colege de cameră, băieții cu care ați fost prietenă, dacă îi vor putea găsi. Într-adevăr, nu-și precupețesc eforturile. La urma urmelor, au o grămadă de personal. De ce să nu-l folosească?

— Da, spuse ea cu o expresie de teamă, s-au dus la Casa Albă să-l întrebe pe Melvin Thompson ce am căutat la el. Asta dovedește că telefonul de la birou este supravegheat, altfel n-ar fi putut să afle. M-a anunțat despre asta prin scrisoare recomandată.

— Pesemne că Thompson are mai multă încredere în poștă chiar decît în telefoanele Casei Albe, spuse Chandler cu un zîmbet forțat.

— Și pe Donnie, femeia noastră, spuse Faith, au supus-o unui adevărat interogatoriu!

Se sculă și apăsă pe o sonerie de lîngă ușă. După o clipă, Donnie își făcu apariția.

— Te rog, Donnie, repetă ce s-a întîmplat azi-dimineață, îi ceru Faith.

— Ei, zise Donnie, ștergîndu-și mîinile pe șorț, a apărut un om și mi-a scos ochii cu o insignă strălucitoare; și m-am gîndit: „E de rău!" Mi-a spus că-i agent special și vrea să știe dacă n-am văzut p-aici persoane cu înfățișare de radicali. Și i-am spus: „Cum adică cu *înfățișare de radicali?*" „Adică, mi-a spus individul, străini d-äia care *nu*

arată a americani." „*Boss*[1] — i-am spus; m-am gîndit c-o să-i placă să-i spun *boss* — *boss*, nu prea știu ce vrei: aici nu vine decît lume bine." Și ce să vezi, s-a pleoștit și a șters-o cu coada între picioare!

Chandler începu să rîdă, iar Faith nu putu să-și rețină un zîmbet. Întreaga poveste îi părea de necrezut, ar fi zis că este o înșăilare incoerentă de scene disparate dintr-un roman polițist. Nu pe Faith o urmăreau, nu, era cu neputință s-o urmărească pe Faith. Probabil că urmăreau pe altcineva, o persoană cu același nume. Chandler îi întrerupse visarea.

— Donnie, spuse el, ar fi trebuit să te faci avocat.

Chicotind, femeia se întoarse în bucătărie.

— Pentru că veni vorba de avocați, izbucni Faith sub imperiul unui impuls, mi-au rămas în minte litografiile lui Daumier din biroul dumneavoastră, pur și simplu nu pot să le uit! Apoi se dezvălui întregul înțeles al impulsului ei: Am o colecție de gravuri de Goya, care a aparținut tatei. Mi-ar plăcea să vi le arăt.

Abia după ce rosti aceste cuvinte, își dădu seama de ce făcuse propunerea. Voia să se convingă încă o dată că între Thatcher și Dane Chandler era o mare deosebire. Nu uitase niciodată resentimentul de care fusese cuprinsă cînd Thatcher îi spusese: „Eu colecționez *gravuri de vînătoare*". Nu fusese conștientă de acest resen-

[1] Potrivit etichetei rasiste curente în S.U.A., cuvîntul *boss*, care înseamnă „stăpîn", este unul dintre apelativele pe care oamenii de culoare sînt obligați să le folosească cînd se adresează albilor.

timent. Acum însă își dădu seama. Poate că între ei prăpastia începuse să se sape chiar din clipa cînd rostise aceste cuvinte.

— O, da! spuse Chandler cu un interes sincer; mi-ar face plăcere să le văd!

Îl conduse pe Chandler, așa cum îl condusese odinioară pe Thatcher, în cămăruța cu pereții lambrisați și cu rafturi de cărți pînă în tavan, în cămăruța care fusese cabinetul de lucru al tatălui ei. Scoase mapa cu reproducerile și explică, așa cum îi explicase odinioară lui Thatcher, că vînduse unele dintre gravuri pentru cauza spaniolilor republicani.

— V-a fost desigur greu să vă despărțiți de ele, spuse Chandler.

— Mi-a fost, încuviință Faith.

Înclină capul și privi în ochii lui cenușii. Stătea aproape de ea, atît de aproape, încît putea să-i vadă micile încrețituri de pe obraz. Cît de înalt era: în brațele lui ar părea atît de mică! Se simțiră amîndoi electrizați de același curent tainic, ca atunci cînd se priviseră pentru prima oară. Însăși atmosfera părea încărcată de electricitate. Faith își dădea seama că buzele și ochii ei trădează ceea ce simțea.

El avu un moment de ezitare, și mușchii i se încordară. Apoi, subit, se trase înapoi și, pe un ton sec, profesional, îi spuse:

— Am să vă dau o veste, *missis* Vance. Mîine poate o să aflăm cîte ceva despre cei care v-au denunțat. Am obținut permisiunea să consult dosarul.

Glasul îi era puțin cam răgușit și schimbat.

— Mulţumesc, spuse ea liniştită, punînd gravurile înapoi în mapă.

Dar în acel moment n-o interesa cine erau denunţătorii. Cu o clipă înainte i se păruse că se întîmplă ceva care i-ar fi putut schimba viaţa întreagă, aşa cum nu puteau să o facă denunţătorii ei anonimi, şi pierduse acest prilej. Simţi deodată o oboseală apăsătoare, mai puternică şi mai pătrunzătoare ca niciodată. Se întreba cum va putea să mai trăiască sub acelaşi acoperiş cu Thatcher. Cum va putea continua să mai trăiască, în general...

Îi aruncă din nou o privire lui Chandler, o privire încărcată de reproşuri şi îndurerată. I se păru că faţa lui e crispată. Cine ştie, poate că se dojenea pe sine însuşi că îngăduise să se ivească o situaţie delicată ca aceasta.

Se întoarseră în *living-room.* Cînd trecu pe lîngă pian, Chandler se opri să examineze bustul lui Mozart. Îl luă în mîini şi se aşeză pe taburetul de la pian, cufundat în gînduri.

— Aşadar, spuse el, acesta e Wolfgang Amadeus Marx!

Stătea încă acolo cînd, pe scări, îşi făcu apariţia Jeanie, cu cămaşa de noapte mototolită, cu buclele castanii ciufulite, somnoroasă, clipind mărunt.

— Mămico, spuse ea, strîngînd în mîini o răţuşcă de pluş, am visat că mă urmăreau nişte animale îngrozitoare!

Chandler îi zîmbi cald şi liniştitor, şi puse bustul deoparte.

Atunci Jeanie făcu un lucru extraordinar. Se duse drept la Chandler, ca la un prieten vechi, şi se urcă lîngă el.

Pe jumătate încurcat, pe jumătate cu plăcere, el o luă în braţe.

9

Robert Cahill era un senator şi un om excepţional. Avea norocul să fie originar dintr-un stat unde „interesele" organizate erau relativ slabe şi puteau fi satisfăcute fără sacrificiul convingerilor sale cele mai adînci. Făcea şi unele compromisuri, dar era pe deplin conştient de asta. Îi plăcea să spună prietenilor că dacă s-ar aduna laolaltă toate actele sale din Senat, atît bune, cît şi cele rele, s-ar vedea că cele bune sînt în număr mai mare.

— Nouăzeci şi nouă, virgulă patruzeci şi patru la sută din distinşii *gentlemen*-i membri ai Senatului, conchidea el, nu se pot lăuda cu aşa ceva.

Şi din această cauză era senator de douăzeci şi şapte de ani.

Acum, după experienţa acumulată în Senatul S.U.A., nu-l mai mira şi nu-l mai indigna nimic; îl lăsa rece orice infamie, orice gest de nobilă dezinteresare. În ciuda puterii marilor magnaţi, îşi păstrase neclintita încredere în oamenii simpli. Era unul dintre puţinii senatori la care muncitorii puteau ajunge la fel de uşor ca oamenii de afaceri. Reuşise, într-un fel, să se facă res-

pectat de toţi colegii săi din Senat, chiar şi de cei care se temeau de el sau îl ironizau.

Aceste amănunte Faith le aflase după amiază de la Dane Chandler, în drum spre clădirile unde se aflau birourile Senatului. Venise s-o ia cu automobilul său, un Ford decapotabil, ca să poată vorbi fără să fie ascultaţi de şofer, o măsură de precauţie care, se ştie, nu este lipsită de înţelepciune. În maşina deschisă, cu părul bătut de vînt, pentru cîteva clipe Faith se simţise fericită, eliberată de orice griji, dar îndată simţi din nou apăsarea misiunii ce-o avea de îndeplinit şi nu se mai putu gîndi la altceva decît la faptul că e îngrozitor să ai un dosar.

În ajun, cînd Chandler o informase că avea să-i vadă dosarul, fusese prea apatică pentru a reacţiona la cuvintele lui. De-abia după mai multe ore îşi dăduse seama că el reuşise să facă un lucru excepţional. A obţine un dosar de la o instituţie cu atribuţii speciale de anchetă este posibil numai la nivelul cel mai înalt. Şi a obţine dosarul de la ei reprezenta o mare victorie. Acest dosar ar putea sau ar trebui să cuprindă o sinteză a dosarelor întocmite de alte instituţii, poate şi procesele-verbale ale Comisiei Camerei Reprezentanţilor pentru cercetarea activităţii antiamericane.

— Cum de a reuşit senatorul Cahill? fusese cea dintîi întrebare pe care i-o pusese lui Dane Chandler, în după-amiaza următoare.

Chandler îşi încreţi fruntea, şi Faith băgă de seamă cum îşi ferea ochii de lumina orbitoare a soarelui.

— Senatorul a fost misterios în această privinţă, îi răspunse el. Dar nu încape îndoială că deţine anumite informaţii despre cineva, despre un personaj important. A dat cîteva telefoane şi s-a făcut!

— N-ar putea senatorul, tot atît de uşor, să pună capăt întregii anchete? îl întrebă Faith, fără să nutrească vreo speranţă.

— Asta-i cu totul altceva, răspunse Chandler, doar e vorba de „roşii".

Acum lui Faith îi era aproape teamă să afle conţinutul dosarului ei. Ce se întîmplă dacă din aceasta nu vor ieşi decît noi supărări? „Am ajuns la marginea puterilor, se gîndi ea. Nici o fiinţă omenească n-ar putea suporta mai mult. După asta, poc! Ceva are să mi se întîmple, poate la cap. În armată această stare era denumită oboseală de front, iar în instituţiile civile se numea surmenaj. Apoi ajungeai la spitalul de boli nervoase „Walter Reed"[1], sau la „Bethesda"[2], la spitalul marinei, sau pur şi simplu la casa de nebuni „St. Elizabeth"[3]. În orice caz, avea destui predecesori, dar pentru motive diferite desigur. Deocamdată, bolnavii din cauze politice erau puţin numeroşi, dar rîndurile lor se îngroşau mereu.

Chandler coti pentru a trece pe lîngă şirul de fîntîni arteziene aşezate în faţa aripii nordice a Capitoliului. Apa ţîşnea în sus ca din nişte gheizere, dînd naştere la curcubee.

— E atît de frumos, atît de frumos! spuse Faith. Aş putea să stau să le privesc o veşnicie!

[1—3] Aşezări spitaliceşti din Washington.

Şi în gînd adăugă: *„Şi să nu mă gîndesc la nimic... ce fericire ar fi!"*

Parcară maşina şi merseră pe jos pînă la scara monumentală ce ducea la intrarea principală a clădirii care adăpostea birourile Senatului. De-a lungul drumului erau tăbliţe indicatoare pe care scria: „Loc rezervat pentru maşinile oficialităţilor", „Loc rezervat pentru maşinile senatorilor".

Scara părea interminabilă. Cînd ajunseră la capătul ei, Faith îşi pierduse răsuflarea şi, strîngîndu-l uşor de braţ pe Chandler, îi făcu semn că doreşte să se odihnească o clipă. În mod obişnuit, ar fi putut urca această scară în fuga mare, fără să simtă nici o oboseală. Acum ghiulele invizibile îi atîrnau de picioare, o trăgeau în jos.

În rotonda cu coloane de marmură albă un gardian îi privi bănuitor, dar Chandler nici nu-l luă în seamă şi trecură mai departe. Pe Faith o trecu un fior. Parcă ar fi fost într-un mausoleu, într-un mormînt. Avea senzaţia curioasă că fusese executată şi că acum era moartă. I se părea c-aveau să dea îndată peste un mormînt sau o criptă cu numele ei. Ascultătoare, avea să coboare în el, luîndu-şi pentru totdeauna rămas bun de la Dane Chandler.

Alungă aceste gînduri negre cînd Chandler îi spuse:

— Am ajuns.

În biroul cu tavan înalt şi cu mobilă întunecată de mahon, Chandler o prezentă unui tînăr cu ochi strălucitori şi cu o privire prudentă.

— Bob Wilson, secretarul senatorului Cahill... *Missis* Vance... spuse Chandler, făcînd prezentările.

— Îmi pare bine, zise ea, avînd subit impresia ciudată că în această venerabilă clădire s-ar fi cuvenit să facă o reverenţă.

— Senatorul e gata să stea de vorbă cu dumneavoastră, explică Wilson, dar întrucît azi după masă se discută un important proiect de lege cu caracter militar, senatorul a socotit necesar să participe la dezbateri. A luat materialul dumneavoastră şi v-a lăsat vorbă să-l chemaţi afară. Dacă întîmpinaţi vreo dificultate, vă rog să-mi daţi de ştire.

— În regulă, Bob, perfect! spuse Chandler vesel.

— Vă mulţumesc, adăugă Faith mecanic.

Băgă de seamă că în birou se aflau şi două dactilografe. „Lucrează bine, se gîndi ea. Dar ce fac oare în acest mormînt?" Deodată îl auzi pe Chandler spunîndu-i:

— E unul dintre tinerii cei mai străluciţi care lucrează la Capitoliu.

Se referea probabil la Wilson. Se aflau din nou pe coridor, iar Chandler o conducea ţinînd-o de braţ.

— Da, e un tînăr strălucit, continuă Chandler. O grămadă de oameni îi poartă sîmbetele şi poate pînă la urmă o să-i vină de hac. Nu le plac proiectele pe care le elaborează — în problema locuinţelor, a sănătăţii publice, în domeniul legislaţiei pentru stăvilirea trusturilor, pentru extinderea drepturilor civile şi multe altele. Îl gratifică cu toate epitetele posibile: socialist, comunist, anarhist, paternalist şi multe altele. De

fapt este *alter ego*[1]-ul senatorului, deseori conștiința lui, cîteodată sufletul lui. E curios în ce măsură istoria e scrisă de oameni despre ale căror nume n-ai auzit niciodată — de oameni capabili, care disprețuiesc afacerile necurate și sînt cu adevărat devotați țării lor. Dar în Senat și în Camera Reprezentanților oamenii aceștia sînt acuzați că subminează guvernul. După părerea mea, Washingtonul ăsta e un oraș dezgustător !

— Da, conveni Faith.

Chandler părea să nu observe că dînsa devenise foarte tăcută; deschise ușa unui ascensor, care nu era altceva decît o cușcă mare de sîrmă. Faith fu cuprinsă de temerea că Chandler ar putea să dispară, lăsînd-o singură în cușcă. Dar cînd liftierul — un bătrîn zbîrcit — spuse cu voce morocănoasă: „Subsol", Chandler o ajută să iasă din cușcă.

Făcură cîțiva pași și ajunseră într-un punct de unde se vedeau două șine ce ieșeau dintr-un tunel.

— Metroul Senatului, anunță Chandler solemn, cu accentul unui ghid, ca și cum ea n-ar fi știut.

Faith reuși să schițeze un zîmbet.

Aerul era umed și se vedeau multe țevi. Țevile îi amintiră de Melvin Thompson și de eșecul ei de la Casa Albă. Nimic din ceea ce încercase nu îi reușise. N-avusese succes nici chiar cu ajutorul lui Chandler. Era prinsă într-o mreajă.

Nici vagonetul caraghios afectat liniei de metro a Senatului, care părea adus dintr-o grădiniță de copii, nu-i alungă gîndurile negre. Vagonetul ieși vîjîind din tunel, condus de un conductor

[1] Omul de încredere sau mîna dreaptă a cuiva (în limba latină în original).

corpolent, așezat pe un scaun prea mic pentru el. Gușa conductorului tremură cînd opri vagonul. Două doamne volubile, cu pălării de paie, care peste busturile lor abundente purtau panglici de delegate, coborîră din vagonet, ajutate de un bărbat impozant, care repeta: „Poftiți, poftiți, doamnă președintă".

Drumul prin tunel îi păru un alt crîmpei de vis. Nu putea fi ceva real. Se întreba cum va fi arătat Dane Chandler în adolescență, plimbîndu-și drăguța prin „Tunelul dragostei" la carnaval, rîzînd și glumind cu ea și făcîndu-i curte. Deodată privi în jos, și constată mirată că Chandler o ținea de mînă. Pentru prima oară întrezări o licărire de speranță. Dar ajunseră prea repede la Capitoliu, și el îi lăsă mîna.

Cu ascensorul ajunseră la intrarea sălii de ședințe a Senatului. Chandler spuse ceva unui gardian, iar gardianul, la rîndul lui, spuse ceva unui aprod. Aprodul dispăru. Pe culoar se plimbau în sus și în jos zece-cincisprezece oameni. Faith știa că erau fie *lobbyists*, care așteptau pe vreun senator să-i dea instrucțiuni sau ca să-l măgulească, fie cetățeni care doreau să ceară un serviciu alesului lor. În sala de ședințe a Senatului nu aveau acces decît senatorii și ușierii. Din cînd în cînd, marile uși duble se deschideau, lăsînd pe cineva să treacă, și atunci se auzea o voce a cărei intensitate atingea ici-colo un crescendo, pentru ca apoi să reia ritmul monoton al cuvîntărilor de duzină.

Peste puțin timp, ușile se deschiseră și un bărbat foarte masiv, îmbrăcat într-un costum de pînză

cafeniu, veni în fața lor. Părul său alb, cu șuvițe răsfirate era dat pe spate în neorînduială. Avea o față sănătoasă, îmbujorată. Ochii constituiau trăsătura lui cea mai izbitoare. Căutătura lor era în același timp ironică și binevoitoare și te priveau drept în față. După ce își luă privirea de la ochii săi fascinanți, Faith băgă de seamă că purta un *papillon* negru, care contrasta cu cămașa sa albă, moale.

— *Mister* Cahill, spuse Chandler făcînd un pas înainte, am venit cu *missis* Vance.

Senatorul o examină din cap pînă în picioare.

— Îmi pare bine să vă cunosc, doamnă, spuse el cu o voce profundă, care lăsa impresia unei puternice forțe interioare. Îmi pare întotdeauna bine să cunosc în carne și oase un comunist care lucrează într-o instituție de stat. De cînd trăiesc n-am avut ocazia să întîlnesc decît puțini.

Apoi rîse în hohote, ca de o glumă colosală.

Faith se înroși.

— Asta-i adevărul ! spuse senatorul, bătînd-o pe umăr. Să mergem la vestiar, ca o dată să servească și vestiarul la ceva bun. Am totul în servietă.

Vorbea domol.

Faith se mai simțea puțin stingherită cînd se așezară pe niște scaune pliante verzi, la colțul unei mese lungi sculptate. Senatorul se așeză la mijloc. Deasupra lor atîrnau în rame aurite în stil rococo două imense picturi pe jumătate înnegrite de timp și fum — una a bătăliei de la New Orleans [1], și cealaltă a bătăliei de la Chapultepec [2].

[1—2] Cea dintîi a avut loc la sfîrșitul războiului anglo-american din 1812—1814 ; a doua, în 1847, în timpul războiului dintre S.U.A. și Mexic (1846—1848).

Senatorul Cahill își puse pe nas o pereche de ochelari cu ramă groasă de baga, la modă, și scoase în servietă.

— Mmmm... ia să vedem, sînt sigur că aicea trebuie să fie !

Pentru moment, Faith dori ca dosarul să dispară în mod tot atît de miraculos precum fusese obținut. Cu toate acestea, curiozitatea începu s-o macine ca o termită. Curiozității îi urmă un interes crescînd, și apoi o enervare tot mai mare. Din nou, abia putea să respire. Împreună mîinile în poală și le ținu încleștate. Era de necrezut că venise la Capitoliu să afle despre sine lucruri pe care nu le știa. Era de necrezut că undeva — sus, departe, deasupra capului ei — se afla cupola cea mare, înălțată în zilele lui Lincoln ca un simbol al încrederii în statul federal, și că vîrful ei era străjuit de colosala statuie a Columbiei [1]. Cum putea acest guvern, în măreția lui, să aibă timp să se ocupe de ea ? Îi era aproape teamă de atenția ce i se acorda.

Dane Chandler scoase un pachet de țigări și-i oferi. Ea refuză clătinînd din cap și făcu un efort ca să-i zîmbească. Devenise atît de nervoasă, încît se întreba dacă va reuși să stea locului.

— În sfîrșit, l-am găsit, spuse senatorul, scoțînd un dosar gros, cu scoarțe tari de carton. E atît de mare, că nu l-am băgat în seamă. Și toate acestea pentru o singură fetiță !

[1] Este vorba de o statuie a libertății așezată în vîrful cupolei Capitoliului în 1863, pe vremea președinției lui Abraham Lincoln. Această statuie este considerată ca o întruchipare a S.U.A., care, în limbaj poetic, sînt desemnate și sub numele de Columbia.

La vederea dosarului, nervozitatea lui Faith deveni aproape de nesuportat. Simţea din nou că se sufocă, de parcă ar fi trăit un coşmar şi dorea să respire valuri de aer curat. Ar fi dorit să audă ciripitul păsărilor, în mijlocul unei bătălii. Înţelese intuitiv că dorea din răsputeri să regăsească sentimentul acela de securitate din trecut, căci în copilărie şi adolescenţă numai ce este tangibil are sens.

Pesemne că Dane Chandler îi ghicise frămîntarea, deoarece îi zîmbi ca s-o încurajeze şi s-o liniştească.

— Ia să vedem, spuse senatorul, sprijinindu-şi bărbia în mîna dreaptă şi bătîndu-şi uşor nasul cu degetul arătător. Să vedem... repetă el răsfoind paginile dosarului. Am promis să nu arăt nimănui dosarul, dar n-am promis să nu comunic nimănui ce conţine. Aşa încît, dacă sînteţi de acord, tînără doamnă, şi dumneata, Chandler, o să răsfoim dosarul şi o să vă citesc ici şi colo ce mi se pare mai important. Nu vreau să-mi calc promisiunea.

— Procedaţi cum credeţi potrivit, domnule senator, spuse Chandler.

— Desigur ! murmură Faith.

— Mulţumesc. Trebuie să vă spun c-au fotocopiat fiece document oficial pe care l-aţi întocmit vreodată, doamnă, fiecare cerere de serviciu, chestionare şi altele. Şi au pus un expert grafolog să compare scrisurile, ca să se convingă că aceeaşi persoană a completat toate formularele. Acesta este unul din motivele pentru care dosarul dumneavoastră este atît de gros. Dosarul conţine de asemenea fotocopiile a fel de fel de petiţii colective pe care le-aţi iscălit, purtînd cîte o cruce în dreptul numelui dumneavoastră. Aici e o petiţie prin care se cere ca tramvaiele şi autobuzele din Washington să devină proprietatea municipiului, aici o altă petiţie, care sugerează schimbarea orelor de lucru ale diferitelor instituţii de stat, spre a se evita supraaglomerarea mijloacelor de transport în comun, alta, prin care se cere mutarea liniilor de tramvai, care încurcă circulaţia în jurul lui Dupont Circle, şi alta, care solicita ridicarea embargoului aplicat armelor destinate Spaniei republicane. Senatorul făcu o pauză. Doamnă, ar trebui să cercetaţi mai atent ce semnaţi. Şi o privi cu sprîncenele ridicate.

Deodată firele de teamă care se strînseseră ca într-o gogoaşă de vierme de mătase se rupseră şi se risipiră ca nişte funigei. Faith începu să rîdă.

— Cred c-aveţi dreptate, domnule senator. Acţiunile mele nu sînt numai imprudente, ci şi condamnabile. N-o să mai semnez nici o petiţie decît dacă a fost în prealabil aprobată oficial !

Senatorul rîse şi el cu o expresie de mulţumire, ca şi cum ar fi dorit ca interlocutoarea să se mai liniştească puţin înainte de a ataca alte probleme.

— Acum să ne punem pe treabă, propuse el. Asta e o treabă serioasă. Şi cu zîmbetul acela stăruind încă în privirea-i sardonică, el continuă : Dosarul dumneavoastră, dragă doamnă, începe într-o vară cu zece ani în urmă.

— Nu se poate ! izbucni Faith. N-aveam decît şaisprezece ani !

— Totuşi, spuse senatorul. Sînt unii care consideră că cei mai periculoşi sînt radicalii tineri. În

cazul acesta, însă, nu a fost precis stabilită identitatea dumneavoastră. Ascultaţi : *„Poliţia metropolitană a raportat că un automobil, înregistrat pe numele Hannah Prentiss Robles, a participat la o demonstraţie organizată în sprijinul Spaniei republicane. Avînd în vedere acţiunile ei ulterioare, este de presupus că maşina era condusă de bănuita...“*

— Era maşina mamei ! *Eu* o conduceam !

— Mmmm, să scriu asta aici ? Nu ? Bine. Ştiţi, cred că poliţia n-are dreptul să consemneze asemenea informaţii. Dosarul este alcătuit într-o ordine cronologică, pe care o vom urma şi noi. Ascultaţi : *„Se ştie că bănuita a participat activ la Cercul pentru discutarea evenimentelor curente de la Universitatea Bennington şi că a formulat opinii...“*

— Ce fel de opinii ? întrebă Chandler.

— Nu se precizează. Opinii, atît şi nimic mai mult.

Senatorul se uită din nou la Faith, cu sprîncenele ridicate, şi îşi lovi nasul cu degetul.

— Nu există probe clare, nici pentru, nici împotriva dumneavoastră.

Mirată şi neîncrezătoare, Faith dădu din cap.

— Cred că eram un fel de liberală, spuse ea cu o voce deodată răguşită. E atîta vreme de atunci! Cum ar putea cineva să-şi aducă aminte de tot ce a spus şi a gîndit pe băncile universităţii ?

Senatorul rîse scurt.

— Aveţi perfectă dreptate. Acum să continuăm lecţia. Sper că reţineţi totul, doamnă... Nu pot să vă dau fotocopii...

— Da, spuse Faith, stăpînită de un sentiment de amuzament amar amestecat cu scepticism, reţin totul perfect.

— Bine, altă chestiune : *„Mama bănuitei s-a retras din asociaţia „Fiicele revoluţiei americane“* [1], *cînd aceasta a refuzat cîntăreţei negre Marian Anderson* [2] *accesul în Constitution Hall* [3]. *Se ştie că bănuita a îndemnat funcţionari ai guvernului federal să ia parte la concertul dat după aceea pe treptele monumentului lui Lincoln* [4]. *Organizaţia care a patronat concertul a fost calificată ca subversivă.“*

— E adevărat ce spun şi despre mama şi despre mine. Mama a fost furioasă ! Spunea că-i fierbe sîngele în vine, gîndindu-se că pierdusem războiul civil ! Bunicul ei a fost omorît în bătălia de la Wilderness [5] şi mama a adresat o scrisoare... Ce să mai vorbim ! E adevărat, asta e tot !

Senatorul Cahill puse jos dosarul.

— Nu vă supun unui interogatoriu, doamnă. Cînd procurorului general nu-i place o organizaţie, are dreptul s-o treacă pe lista lui. Nu trebuie să-mi spuneţi nimic dacă nu doriţi. Dar, pe de altă parte,

---

[1] Organizaţie reacţionară a femeilor americane, înfiinţată în 1890 ; cultivă şovinismul şi desfăşoară o intensă propagandă împotriva organizaţiilor democratice şi împotriva Uniunii Sovietice.

[2] Cunoscută cîntăreaţă de culoare din S.U.A. (n. 1908).

[3] Sală de festivităţi din Washington, folosită adesea şi ca sală de concert.

[4] Construcţie cu aspect de templu doric ce adăposteşte o colosală statuie a lui Lincoln, încadrată de lespezi de marmură, pe care sînt săpate cuvinte ale acestui eminent om de stat american şi de fresce reprezentînd emanciparea sclavilor negri.

[5] A avut loc în 1864, în vremea războiului civil, şi s-a încheiat cu izbînda forţelor antisclavagiste.

poate că n-ar fi rău să vă formulați răspunsurile cu voce tare. S-ar putea ca într-o bună zi să fiți întrebată.

Accentul acela ușor glumeț dispăruse din vocea lui. Dorea ca dînsa să înțeleagă că era cazul să fie serioși.

— Da, *sir*, spuse ea, și inima începu să-i zvîcnească în piept.

— *„Se știe că bănuita a întreținut relații cu persoane cu vederi de stînga notorii, simpatizante ale* New Deal-*ului ; că este membră într-un sindicat ; și că a vărsat cotizații la fondul unor organizații neautorizate de procurorul general."*

Faith se gîndi la *mister* Cunningham, la Tommy Burkett, la Abe Stone, la ajutorul medical pentru Spania și la prețioasele gravuri de Goya.

— Recunosc că sînt vinovată ! exclamă ea.

— Mi-e teamă că aici avem încă un caz de antifascism prematur, suspină senatorul. De obicei acesta este un caz grav. *„Pe baza rapoartelor unor informatori de încredere, se știe că bănuita a activat în multe domenii în favoarea Spaniei roșii..."*

Senatorul se opri, își luă ochelarii de pe nas și îi izbi ușor de masă.

— Vă spun eu restul. Există o relatare amplă, amănunțită despre aproape fiecare întrunire la care ați participat, despre aproape fiecare cuvînt pe care l-ați spus, chiar la picnicuri și la petreceri, în favoarea republicanilor. Evident, la treaba asta au colaborat unul sau mai mulți așa-ziși „agenți secreți voluntari". Acesta-i eufemismul pe care-l folosesc pentru a-i desemna pe informatori. Au

ochii pe dumneavoastră de multă vreme, de foarte multă vreme...

— Aș dori să știu un singur lucru, interveni Chandler. Există vreo referință în acest dosar la un presupus bust al lui Karl Marx în casa doamnei Vance ?

— Nu, nu, nimic de genul acesta. Sînt referințe la cărțile pe care le cumpără și la publicațiile pe care le citește. Dar nimic despre busturi. Există însă o piesă care e desigur extraordinară : *„Ambasada spaniolă a făcut investigații despre activitățile bănuitei"*. Și, întorcîndu-se brusc către Faith, senatorul o apostrofă : Ești cunoscută în Spania lui Franco, fetițo ; te sfătuiesc, pentru motive de sănătate, să nu faci niciodată vreo călătorie acolo !

Teama și dezorientarea ce o stăpîniseră dispărură din cauza mîniei care creștea tot mai mult. Ce mîrșăvie și nerușinare : agenți americani și agenți ai lui Franco, spionînd, denaturînd și falsificînd ! Nu-i era rușine pentru ea, ci pentru țara ei. Se gîndi cît de mult iubise tatăl ei această țară și cum fusese înșelată afecțiunea lui.

— Tatăl meu, spuse Faith cu o voce adîncă, răsunătoare, tatăl meu a fost cîndva membru al Corpului Diplomatic Spaniol. A urît tot ce era fascist. A urît fascismul în Spania și ar fi urît cu siguranță orice manifestare a fascismului aici !

— Mmmm, spuse senatorul, punîndu-și ochelarii înapoi pe nas și răsfoind dosarul pînă găsi ce dorea. Asta explică o chestiune pe care era s-o trec cu vederea, o chestiune destul de importantă într-un asemenea dosar. Se spune : *„Există îndoieli serioase că bănuita ar fi cetățeană a Statelor Unite.*

Investigațiile sînt în curs." Privi în sus, spre Chandler, și-l întrebă grav: Ce părere aveți despre asta?

— Ne ocupăm de această chestiune, spuse Chandler. Cercetăm registrele de nașteri.

Lui Faith i se păru că discerne pentru prima dată o notă evazivă în vocea lui Dane. „De ce oare o fi căutînd să ocolească acest subiect?" se întrebă ea. Nu putu găsi altă explicație decît că ar exista posibilitatea unor noi și alarmante complicații. Acum nu îi venea să-l întrebe despre ce era vorba. Avea o nemărginită încredere în el; o să-i spună el cînd și dacă va fi necesar, ca să știe. Dar era ceva ce dorea să afle imediat, cu orice preț.

— Domnule senator, întrebă cu glas ferm și fără nici o ezitare. Aș dori să-mi spuneți, vă rog, numele celor care m-au denunțat.

Senatorul Cahill se încruntă, închise ochii și își frecă fruntea gînditor.

— Numele informatorilor sînt la adăpost, spuse el cu mînie în glas. Numele lor nu figurează în dosar, și informațiile sînt semnate numai cu cifre. Știam lucrul acesta, așa încît am cerut să mi se dea și indexul de nume.

El făcu o pauză, deschise ochii și o privi pe Faith drept în față. Treptat, obrajii îmbujorați se înroșiră din cauza mîniei crescînde și își încleștă maxilarele.

— Ei bine, continuă el, într-un cuvînt, au refuzat, pe motiv că trebuie să asigure impunitatea informatorilor lor patrioți. M-au refuzat categoric, chiar pe mine!

10

Indignarea care mocnea în ea se aprinse ca jarul ațîțat de foale. Cînd, la ora 4 după amiază, Evelyn și Maria, vrînd să facă o glumă, îi spuseră „Bună dimineața!" ea le-o tăie scurt: „Ia mai slăbiți-mă!" Își dădu seama pe loc că își descărca nervii pe ele și-i păru rău de tonul ei răstit. I se părea că dosarul fusese alcătuit în mod cu totul arbitrar și nu mai suporta să-i spună nimeni nimic.

Aruncă poșeta în sertarul biroului. Apoi scoase roșul de buze și oglinda. Avea senzația că e murdară, mînjită și are o expresie extenuată. Cu toate acestea, în oglindă, înfățișarea ei nu se deosebea prea mult de cea obișnuită. Doar gura îi era suptă, și între sprîncenele-i în linie frîntă o ușoară cută brăzda fruntea, de obicei netedă.

Treptat, își dădu seama că Evelyn și Maria păreau neobișnuit de obosite. Puse oglinda jos.

— Ce vi s-a întîmplat? le întrebă.

Evelyn dădu din umeri și îi răspunse încet:

— S-a întors azi-dimineață de la New York și a fost un iad toată ziua!

Se referea la *mister* Cunningham. Nu avea obiceiul să-și hărțuiască personalul, mai ales nu la întoarcerea dintr-o călătorie în interes de serviciu, cînd, de obicei, era destins și bine dispus. Era de părere că demnitarii de la Washington ar trebui să fie obligați să facă regulat călătorii prin țară, ca să vină în contact cu poporul și să nu uite că sînt funcționari publici. Cei mai mulți, spunea el adesea, prea stau lipiți de birourile și

de titlurile lor. De aceea după o asemenea călătorie Duval Cunningham se simţea totdeauna bine.

— S-a întîmplat ceva azi-dimineaţă, nu ştim ce, spuse Maria, aproape în şoaptă. A fost chemat la conducere şi poate că i-au tras o săpuneală. Fapt e că s-a întors supărat foc. Ne-a pus să rebatem toate scrisorile, nimic nu-i este pe plac. S-a răstit chiar la bietul Henry să iasă afară din biroul lui!

„Orice o fi, gîndi Faith, trebuie să-l văd! Nu pot să mai aştept. Prea s-au întîmplat multe!"

Avea de rezolvat o mulţime de lucrări care se adunaseră şi încercă să se ocupe de ele. Dar mintea îi era în altă parte şi băgă de seamă că repetase de trei ori o cifră în materialul pe care-l copia. Cifrele porniră să-i joace înaintea ochilor şi începu să se întrebe dacă n-ar fi mai bine să-şi dea demisia, aşa cum sugerase *mister* Cunningham.

Sperase c-avea să iasă din biroul lui şi avea să vadă că venise la lucru. Se scurse aproape o oră, şi el rămase ascuns — baricadat, îşi închipuia dînsa — în spatele biroului masiv din camera veche, întunecată. Avea sentimentul neplăcut că ea era pricina proastei lui dispoziţii.

Afară cerul se acoperise de nori ca în după-amiaza în care-l aşteptase pe *mister* Cunningham ca să-i spună despre citaţie. „Iarăşi se pregăteşte o furtună care-ţi taie răsuflarea, reflectă ea. Biroul lui *mister* Cunningham probabil că-i mai mohorît ca niciodată."

Suportase foarte greu faptul că după toţi aceşti ani în care lucraseră împreună el o evita. Poate că ruptura relaţiilor dintre ei, se gîndi, fusese lucrul cel mai dureros în toată această poveste. Îi

zdruncinase credinţa în bunătatea naturală a oamenilor, şi acum îşi dădea seama că fără Abe Stone şi Dane Chandler ar fi căzut pentru multă vreme pradă unui cinism amar. Dar, cine ştie, mai putea să cadă pradă cinismului. Nu, nu e drept ca, din cauza slăbiciunii cîtorva, să condamni toţi oamenii. Deşi fusese tratată cu atîta ostilitate de Comisia Camerei Reprezentanţilor, nu-i venea nici să spună, nici să gîndească că toţi *congressmen*-ii ar fi răi sau exaltaţi. Existau daikeni şi vincenţi, dar existau şi cahilli. „O, nu sînt înfrîntă, îşi spuse, nu încă. Cîtuşi de puţin!"

Absurditatea actelor cuprinse în dosarul ei făcea ca acesta să-i pară încă şi mai îngrozitor. Dar, deşi indignarea rămăsese la fel de puternică, cele cîteva ore ce se scurseseră îi dăduseră posibilitatea să înţeleagă mai bine situaţia. Indignarea era altceva decît o teamă confuză. Dacă ar putea să-şi stăpînească frica, să nu-i mai fie de loc frică, atunci ar fi în stare să folosească raţional toată forţa de care dispunea.

Apăsată de aceste gînduri, nu auzi imediat zbîrnîitul soneriei lui *mister* Cunningham. Apoi îl percepu cu claritate, un sunet lung şi unul scurt, apelul pentru ea. Se fîstîci brusc. Apoi reuşi să-şi redobîndească calmul exterior şi să intre cu pas măsurat în biroul şefului. Cînd închise uşa, îşi dădu seama că Evelyn şi Maria se holbau după ea.

— Da, *mister* Cunningham, spuse.

Trăgea nervos din pipă. Obrazul îi era alb ca varul şi brăzdat de cute, la fel cum era cînd îl văzuse ultima dată, sau poate că doar părea astfel din cauza luminii tot mai slabe din biroul de-

modat. Părul tuns scurt nu-l ajuta să pară mai tînăr, ci îi trăda vîrsta.

— Eu am sunat, spuse el fără nici un rost.

Părea că încearcă să amîne cele ce avea de spus.

— De unde ați știut că sînt aici ? îl întrebă Faith.

— Ți-am auzit gîndurile, spuse el cu o urmă a vioiciunii lui de altădată. Eu... Nu putu să termine. Se răsuci în scaun și se uită pe fereastră. Se pregătește o furtună.

— Da.

— Faith, reluă el cu glas răgușit, mi s-a dat ordin să te trimit imediat la șeful serviciului administrativ. Am luptat pentru dumneata azi-dimineață, dar fără rezultat. Ar fi bine să te prezinți... chiar acuma...

Mai mult din cauza tonului lui decît din cauza cuvintelor, dînsa se crispă. Chemarea la serviciul administrativ putea să însemne orice. Era însă evident că vizita avea să fie neplăcută... da, neplăcută...

— Vă rog să veniți cu mine ! strigă Faith, rușinată de disperarea care o cuprinsese după ce se liniștise cu puțin înainte.

El clătină din cap.

— E inutil.

Disperarea ei trecuse. Privindu-l acum rece, îi spuse :

— Foarte bine. Mă duc acum.

Cînd dădu să deschidă ușa, la fel ca data trecută, *mister* Cunningham strigă după ea :

— Faith... Faith, îmi pare rău !

De astă dată ea nu-i răspunse.

Coridorul era pustiu, și pe dalele pătrate de marmură, negre și albe, tocurile ei produceau un sunet puternic. De multe ori se mirase cît de pustie putea să pară această clădire, deși era unul din centrii nervoși ai lumii. Judecînd după faptul că nu se auzea nici un sunet, ai fi zis că în dosul ușilor închise pe lîngă care trecea nu există nici o ființă omenească. Era liniștea de la sfîrșitul zilei de lucru ; afară de cîțiva șefi de serviciu, toți funcționarii așteptau semnalul care să le indice că e timpul să plece acasă.

Intenționat, nu se gîndea la nimic. Era inutil să se gîndească acum, era inutil să se gîndească înainte de a afla exact ce doreau de la ea. Nici nu îndrăznea să facă presupuneri, căci ar fi fost prea multe.

Hotărî să urce pe jos cele două etaje, preferind să nu mai dea ochii cu liftierul. Avea senzația că toată lumea știa ce i se întîmplase și discuta ce o așteaptă. Această situație, gîndi ea, avea ceva înspăimîntător : parc-ar fi fost aruncată în groapa leilor și mulțimea aștepta să vadă cum o sfîșie.

Cînd ajunse la etajul respectiv, abia își mai trăgea sufletul și transpirase toată. La ușa șefului serviciului administrativ, se opri să bea apă de la un robinet din zid. Deși apa era călduță și mirosea a clor, o înghiți pe nerăsuflate.

„Apă din fluviu, gîndi ea ; apă din fluviul Potomac, dezgustător și murdar, dar care părea atît de frumos sub podurile impunătoare. Apă plină de microbi !" Își dădu seama că palma cu care apăsase butonul robinetului îi era udă de o nădușeală rece.

Nu avea altă ieşire decît să intre şi s-o înfrunte pe Bess Whipple.

Bess Whipple, şefa serviciului administrativ, era poreclită „Teroarea sfîntă". Era tipul funcţionarului public ambiţios, care de la o funcţie măruntă ocupată în tinereţe a avansat la o poziţie de „mare răspundere, ce implică un cîmp larg în ceea ce priveşte exerciţiul autorităţii", cum arăta fişa ei personală. Avea grijă ca subalternii să completeze rapoartele de lucru, să-şi facă bilete de voie şi ca prosoapele să fie schimbate la zilele fixate. De asemenea se ocupa de angajări şi concedieri, deşi în aceste privinţe deciziile erau luate la un nivel superior. Se ştia despre ea că a dat afară o stenografă pentru că avea acelaşi nume cu un corespondent de presă din Washington, bine cunoscut pentru vederile lui radicale, deşi cercetările ulterioare dovediseră că stenografa nu auzise despre respectivul corespondent sau despre scrierile lui, necum să fi fost rudă cu el. Cu toate acestea, fata rămăsese concediată, acest caz reprezentînd unul din scandalurile muşamalizate din Departament.

Amintirea tuturor acestor întîmplări stăruia în mintea lui Faith cînd prin uşile batante intră în biroul serviciului administrativ.

Camera era mare; la birouri, înşirate unele lîngă altele, trebăluiau vreo douăzeci de funcţionari şi stenografe. Munca propriu-zisă încetase şi îşi aranjau birourile pentru a doua zi. Cînd intră Faith, aproape toţi ridicară capul. Ora era prea înaintată pentru ca să fie un vizitator din afară.

Faith fu salutată de *miss* Merrie Smith, adjuncta lui Bess Whipple, pe care Faith o considera a fi cea mai jalnică figură din aparatul guvernamental. Avea aproape 60 de ani şi îşi purta părul cărunt făcut rulou şi prins într-un fileu. Dar fileul era veşnic desfăcut pe undeva, lăsînd să-i scape şuviţe care atîrnau, aşa încît, toată ziua-bună ziua, Merrie Smith avea de lucru cu firele rebele. Ori de cîte ori se întîmpla să-şi aşeze părul în timpul unei conversaţii, uita ce voia să spună şi trebuia să i se aducă aminte. Faţă de *miss* Whipple se purta ca un cîine credincios, care, deşi bătut şi cotonogit ani de zile de-a rîndul, se dovedise întotdeauna leal. Era curios că această femeie putea să zîmbească şi că zîmbea chiar deseori. Ba mai mult, lua apărarea funcţionarelor în zilele cînd *miss* Whipple, ieşindu-şi din fire, îşi vărsa otrava pe cine se nimerea.

Acum părea foarte obosită.

— Da, *missis* Vance, spuse ea cu glas ostenit. Ce doriţi?

— Doresc să vorbesc cu *miss* Whipple, răspunse Faith.

— Nu puteţi să-mi spuneţi mie? întrebă Merrie Smith cu un zîmbet stereotip. Ce este? Poate pot să vă fiu eu de folos.

— Cred că nu se poate, zise Faith. Mi s-a spus să vorbesc cu *miss* Whipple personal.

— O! exclamă ea, aranjîndu-şi cu o mînă o şuviţă de păr. Vreţi să vorbiţi cu *miss* Whipple?

— Da, răspunse Faith.

Merrie Smith era disciplinată. Apăsă pe un buton şi vorbi în telefonul interior.

— *Missis* Vance e aici, spuse ea cu o deferenţă plină de teamă.

Răspunsul răpăi în receptor:
— Spune-i să intre!
Bess Whipple era o femeie masivă, puternică, îmbrăcată bărbătește, foarte îngrijită. Avea unghiile date cu lac. Stătea în picioare, și asta o făcea să pară și mai înaltă. Părul ei roșu-închis era vopsit și ondulat cu grijă, după ultima modă. Era severă și rece și căuta să se arate ca o funcționară model, vrednică și energică. Alături de ea Faith părea mică, aproape delicată și foarte feminină.
— Bună ziua, *missis* Vance, făcu ea mieroasă.
Faith își adună toată stăpînirea de sine. Contactul cu această femeie o făcea întotdeauna să tremure, să se simtă stîngace și nesigură. Aceste senzații le resimțea acum cu o intensitate dublă și triplă.
— Mi s-a spus că aveți să-mi spuneți ceva.
— Da. Dar în ultima vreme ați lipsit de la serviciu atît de des, că începusem să pierd orice nădejde. Făcu o pauză, după care adăugă pe un ton de procuror: Ați completat biletele de voie?
— Desigur, spuse Faith, întrebîndu-se dacă fusese chemată aici pentru o chestiune atît de neînsemnată. „Nu, *miss* Whipple n-o să-și piardă niciodată timpul ei prețios cu o chestiune lipsită de însemnătate!"
Observînd expresia din ochii lui Faith, *miss* Whipple își supse buzele și-și ridică sprînceana dreaptă mai sus decît cea stîngă. Fața ei păru atunci o mască pictată.
— Nu-i cazul să mai luați loc, *missis* Vance, spuse ea vorbind repede. Sînt foarte ocupată. Doream numai să vă anunț că începînd de astăzi contractul dumneavoastră de muncă este desfăcut, cu decăderea din dreptul de a mai ocupa un serviciu public. Și, avînd în vedere împrejurările pe care le cunoașteți, nu consider că ar fi indicat să vi se plătească zilele de concediu. Comunicarea scrisă o s-o primiți neîntîrziat.

Faith rămase încremenită.
— Ați spus, *cu decăderea din dreptul de a mai ocupa un serviciu?*
— Acestea sînt instrucțiunile pe care le-am primit, spuse ea cu satisfacție.
— Cu alte cuvinte, sînt trecută pe lista neagră[1]? Ca lipsită de lealitate[2], ca trădătoare?...
Sprînceana dreaptă se lăsă la același nivel cu cea stîngă, dar *miss* Whipple continuă să vorbească pe tonul ei satisfăcut.
— De ce să folosim expresii atît de tari, *missis* Vance?
— Dar acesta e adevărul, știți că acesta-i adevărul!
Începuse să tremure și nu putea să se stăpînească.

---

[1] Listă pe care în S.U.A., ca și în multe alte țări capitaliste, patronii îi trec pe salariații care militează în cadrul mișcării muncitorești sau desfășoară o activitate pe tărîm obștesc care nu le este pe plac. Aceasta spre a nu li se da de lucru și a fi persecutați în toate chipurile.

[2] Referire la decretul emis la 21 martie 1947 de președintele Truman pentru verificarea „lealității" funcționarilor de stat. Pe baza acestui decret s-a efectuat concedierea din aparatul de stat al S.U.A. a elementelor democratice de felul lui Faith Vance, și s-a extins activitatea diferitelor comisii de anchetă, în special activitatea comisiei pentru cercetarea activității antiamericane.

Glacială ca un adevărat gheţar, ca o zonă polară unde nu poate exista viaţă, *miss* Whipple rămase distantă.

— Într-un fel, spuse ea, e o parte de adevăr în ceea ce aţi spus.

— Sînt concediată cu decăderea din dreptul de a ocupa un post la stat, fără să fiu ascultată?

Nevoind să-şi creadă urechilor, Faith înaintă spre biroul lui *miss* Whipple, pînă ce îi atinse marginea.

Fără să vrea, *miss* Whipple se dădu cu un pas înapoi.

— În instrucţiunile pe care le-am primit nu se menţionează că urmează să fiţi ascultată.

Tonul arăta că această observaţie începuse s-o obosească.

— Pot să fac vreo plîngere?

— Nu.

— Nu?

— M-aţi auzit: am spun *nu!*

Glasul lui *miss* Whipple devenise din nou foarte răstit.

Deodată, Faith izbi cu palma în biroul lui *miss* Whipple şi strigă:

— Dar de ce? *De ce* sînt concediată cu decăderea din dreptul de a mai ocupa un post la stat? *De ce* nu pot să fac nici o plîngere? *De ce* sînteţi atît de misterioasă? *De ce* nu puteţi să-mi daţi un răspuns ca lumea?

Nu-i mai era teamă de *miss* Whipple. Nu-i mai era teamă de nimeni. O să lupte şi iar o să lupte, pînă la ultima suflare. În sfîrşit, îi ura.

Miss Whipple se retrase cu încă un pas.

— *Missis* Vance, observă ea pe un ton rece, dacă intenţionaţi să continuaţi această scenă de isterie, o să fiu silită să chem un gardian!

Faith rîse.

— Eşti laşă! spuse ea şi părăsi camera.

11

Cînd Faith, udă pînă la piele, urcă în fugă treptele căsuţei ei din Georgetown, furtuna era în toi. Uşa din faţă era încuiată — ceea ce nu se întîmpla de obicei — şi trebui să sune. În timp ce aştepta, tremura ca varga, în ciuda căldurii tropicale a ploii. Apa îi şiroia pe corp şi se scurgea de pe haine, formînd mici băltoace la picioarele ei.

Nu reuşise să-l găsească pe Chandler. Nu era nici la birou, nici acasă. Combativitatea, vecină cu bravada, prima reacţie ce i-o stîrnise atitudinea lui *miss* Whipple, se evaporase şi Faith se simţi din nou cuprinsă de acel impuls nebunesc, ca după audierea de către comisie. Nefiind în stare să oprească un taxi, încercase, fără rost, să se agaţe de primul autobuz aglomerat care trecea. Descoperind că se urcase într-un autobuz care nu mergea în direcţia dorită, coborîse şi se urcase în altul, şi ajunsese, în sfîrşit, la două sau trei străzi distanţă de locuinţa ei. Fără a aştepta să stea ploaia, parcurse pe jos această distanţă. Numai cînd ajunse în faţa uşii îşi dădu seama că era udă pînă la piele.

Rămase uluită cînd Julia Vance, mama lui Thatcher, îi deschise uşa. Căci ea era, cu obraji pa-

lizi ca de camee, aproape fără nici o zbîrcitură, fragilă şi cu părul alb, neschimbată de cînd Faith o întîlnise pentru prima oară. Purta chiar şi aceeaşi rochie neagră de vară, garnisită cu dantelă de Valenciennes, de care Faith îşi aducea atît de bine aminte.

Julia Vance vorbi cea dintîi.

— Vai, dragă Faith! spuse ea. Te paşte o răceală zdravănă!

Pentru un moment, Faith rămase mută, apoi spuse:

— Uşa... uşa din faţă era încuiată.

Atît de împrăştiate îi erau gîndurile, încît i se păru că aceste cuvinte ar constitui o explicaţie şi un salut totodată.

— Desigur, dragă, spuse Julia. La oraş nu mă simt niciodată în deplină siguranţă pînă ce nu încui uşa. Intră imediat înăuntru! Stai ca un vînzător ambulant pe treptele propriei tale case!

Faith se scutură şi intră.

— Rochia asta nu mai e bună de nimic! se văicări ea, deşi ştia că este de bumbac şi nu avea cum să se strice.

Trebuia să se descarce într-un fel sau altul. De cînd o văzuse pe Julia, îi venea să plîngă.

Soacra îi întinse delicat obrazul ei de fildeş ca să-l sărute. După ce Faith o sărută cu resemnarea omului care-şi îndeplineşte o datorie, îi spuse:

— Biata mea fată, trebuie să te schimbi imediat, dacă nu vrei să faci o pneumonie!

— N-am ştiut c-o să vii, Julia, spuse Faith parcă spre a-şi scuza lipsa de afecţiune filială. Thatcher nu mi-a spus...

— O, nu, zise Julia. A fost ceva neaşteptat. Thatcher mi-a telefonat şi mi-a spus că eşti atît de cufundată într-o afacere de stat, încît n-ai timp să te ocupi cum trebuie de Jeanie. M-a rugat să vin să vă dau o mînă de ajutor un timp, mi-a spus că-mi vei fi recunoscătoare. Aşa că desigur am lăsat totul baltă şi am venit imediat! Dacă Jeanie are nevoie de mine, mi-am spus, sacrific orice. Aşa încît iată-mă!

Se apropie de Faith, o cuprinse de după umeri, ca şi cum ar fi ajutat un bolnav.

Cu o mişcare bruscă, Faith se dădu înapoi, parcă ar fi înţepat-o o urzică nevăzută.

— Ce ţi-e, draga mea? o întrebă Julia surprinsă şi ofensată.

— Nimic, nimic! îi răspunse Faith cu respiraţia tăiată. Furtuna m-a cam tulburat, asta-i tot. Ştii că furtunile mă afectează întotdeauna!

— Ai fost întotdeauna atît de nervoasă!... spuse Julia zîmbind îngăduitoare, în timp ce Faith se îndrepta spre scară.

În baie smulse de pe ea veşmintele ude, aruncîndu-le grămadă pe podea. Era prea obosită ca să-şi atîrne rochia şi lenjeria pe ţeava duşului. Se frecă cu un prosop aspru pînă cînd se uscă şi simţi furnicături pe piele. Era o senzaţie care o făcea întotdeauna să se simtă bine; acum însă nu-i făcea nici o plăcere. Fără să pună nimic pe ea, intră în dormitor şi se aşeză tristă în faţa toaletei. Se privi în oglindă. Părul auriu, ca spicele coapte, era ud şi cu şuviţele lipite, ochii întunecaţi aveau umbre şi mai întunecate, umerii erau

lăsați în jos, iar sînii, i se păru ei, atîrnau de parc-ar fi fost sînii unei femei bătrîne. Ce înrîurire avea asupra ei această poveste cu hîrtiuța roz ? O distrugea oare atît trupește, cît și sufletește ? Încercă să-și îndrepte umerii, dar zadarnic. Era prea istovită. Nu mai știa ce este plăcerea fizică. În fața ei avea perspectiva unei vieți reci, posomorîte și pustii. Fără dragoste, fără pasiune, fără bucurii. Singura ei speranță mai era Jeanie.

Din camera copilei auzea vocea Juliei și din cînd în cînd hohotele de rîs ale lui Jeanie. Pesemne că Julia îi spunea istorioare de ale lui moș Remus, cu același farmec cu care le spunea Thatcher. Poate că, la urma urmelor, vizita aceasta avea să fie un lucru bun. Un copil care se simte singur are nevoie de căldura și statornicia unui bunic. Un copil care se simte singur are nevoie de căldura și statornicia unei mame...

Dar oare avea stabilitate această familie ? Cu toate conflictele ei latente și deschise, va avea oare vreodată această familie stabilitate ? Începu să se îmbrace fără grabă.

Ploaia răpăia, izbind în geamuri cu furie, *staccato*[1]. Gîndurile i se îndreptară, așa cum se întîmpla de obicei cînd era furtună, spre Potomac — acum învolburat, întunecat și plin de primejdii — și la rolul pe care îl jucase în viața ei. Puțin timp după ce-l salvase pe Thatcher de la înec, cînd se răsturnase barca cu pînze, el o invitase să-i cunoască mama.

[1] Sunete sau zgomote scurte, izolate (în limba italiană în original).

Spusese :

— Mama vrea să te cunoască, Rățușco. Vrea să te vadă la ea acasă.

Iar Faith acceptase, fără nici un fel de aprehensiuni.

Casa bătrînei *missis* Vance era de neuitat. Era așezată pe un mal abrupt al fluviului Rappahannock. Cînd apele fluviului scădeau, ieșeau la iveală stîncile de pe fund, dar cînd era umflat de ploi părea o întinsă oglindă albastră. Casa, ascunsă de stejari maiestuoși, se ivea deodată într-un luminiș larg care arăta ca un parc, cu un drum de acces în formă de potcoavă ce ducea la intrarea în stil georgian[1]. De fapt, casa cu un etaj nu era dintre cele mai mari, dar coșurile uriașe de pe acoperiș și ferestrele mici cu obloane vopsite în alb o făceau să pară un conac. Era aproape în întregime acoperită cu iederă, dar acolo unde se vedeau cărămizile, acestea erau neregulate, dintr-o argilă întunecată ce caracteriza cărămizile de mînă din secolul al XVIII-lea.

— O, minunată casă ! exclamase Faith. Cînd a fost clădită ?

— Corpul principal, prin 1790, o lămurise Thatcher.

Veniseră cu mașina de la Washington, și el redusese viteza.

— I se spune Thornwood și a fost construită de un strămoș al Vance-ilor pe linie maternă. Este,

[1] Stil influențat de arhitectura franceză din secolul al XVIII-lea, dominant în Anglia în perioada domniei regilor George I pînă la George al IV-lea.

în fond, una dintre puținele case foarte vechi din Virginia, care și azi mai sînt locuite de descendenții primilor proprietari. Rosti aceste cuvinte cu mîndrie și adăugă : Are și o grădină de cimișir[1] ca din basme, pe care n-o poți vedea de aici. Cimișirul a fost adus din Anglia pe corabia pe care au călătorit zidarii scoțieni veniți să ridice clădirea. În casă sînt o grămadă de fleacuri interesante.

— Și maică-ta locuiește aici singură ?

— Afară de servitori, complet singură.

— Așadar, spuse ea visătoare, avem cel puțin un lucru comun — casele.

El o privise cu o tandrețe neașteptată.

— Aveți foarte multe lucruri comune, dragostea mea !

Intrînd în casă, Faith fu impresionată de liniștea dinăuntru, o liniște ca într-o după-amiază de duminică, și de atmosfera de storuri trase. „Parcă este aranjată, încă de pe acuma, ca muzeu și are ceva din înfățișarea caselor-muzeu din Arlington[2] și Mount Vernon[3], „lustruite pentru a primi vizitatori" reflecta Faith. Dar în vreme ce în acele mari conace totul fusese restaurat și părea destinat să dureze o mie de ani, la Thornwood

[1] Arbust decorativ cu frunze ovale, totdeauna verzi, cu flori galben-verzui *(Buxus sempervirens)*.

[2] Conac construit în secolul al XVIII-lea pe moșia cu același nume situată pe malul fluviului Potomac, în fața Washingtonului. În 1864 conacul a fost declarat muzeu, iar moșia a fost transformată în cimitir militar național.

[3] Conac construit la 1743 pe moșia cu același nume situată pe malul fluviului Potomac la apus de Washington, pe teritoriul statului Virginia. Conacul și moșia, care au aparținut lui George Washington, au fost declarate monumente istorice în 1860.

se simțea pretutindeni ruina. Ușile nu se mai închideau bine, podelele se umflaseră, ghipsul crăpase și zugrăveala se cojea. Ca să întreții o casă ca asta costa o avere și aveai nevoie de mulți sclavi. Iar acum familia Vance nu mai avea nici bani, nici sclavi. Probabil că nu țineau nici jumătate, poate nici o treime din numărul inițial de servitori. Cînd zări pe fereastră grădina de cimișir, Faith observă că și ea avea nevoie să fie îngrijită. Marginile îi erau neregulate, arbuștii netunși și pe alocuri năpădiți de plante agățătoare. Simți o apăsare în piept. Decrepitudinea o întristase.

Julia Vance îi aștepta într-un salonaș. Se îndeletnicea cu un lucru de mînă fin și la intrarea lor îl lăsă să cadă.

— Fiule ! strigă ea, în timp ce Thatcher o îmbrățișa. După o clipă, i se desfăcu ușor din brațe și cu un gest grațios îi întinse mîna lui Faith :

— Așadar, aceasta e *miss*... Robles ? întrebă ea.

Pauza imperceptibilă dintre cuvinte era greu de sesizat, dar totuși exista. Pronunția și intonația vădeau un accent dulce, din Virginia. Era ceva mai scundă decît Faith, avea oase mici, fragile. Părul moale, care-i înconjura capul ca o aureolă, era complet alb, iar ochii, mai deschiși decît ai lui Thatcher, aveau culoarea albastră a cerului. Purta o rochie neagră de vară, garnisită la gît cu dantelă. Cu un gest rapid ca o fluturare de aripă, îi întinse un obraz, palid ca de camee și aproape fără nici o zbîrcitură, așteptînd ca Faith să-l sărute. După ce fu sărutată, se trase înapoi.

— Vezi, draga mea, îi spuse, am impresia că te cunosc îndeaproape. Thatcher mi-a scris atîtea despre dumneata! Şi, desigur, ţi-am văzut fotografia! Eşti foarte drăguţă! O combinaţie atît de neobişnuită: părul dumitale şi ochi negri, atît de adînci! Nu-i de mirare că Thatcher al nostru a fost poetic în scrisori!

Thatcher *al nostru*, spusese ea. Părea că era gata să-l împartă. Semn bun. Faţa lui Thatcher ardea ca focul, nu-l văzuse niciodată aşa. Se vedea că pune mare preţ pe părerea maică-si... foarte mare preţ.

— A fost deosebit de drăguţ din partea dumneavoastră, *missis* Vance, că m-aţi invitat, se auzi ea spunînd. Thatcher mi-a povestit totul despre Thornwood şi despre dumneavoastră. Cred că duce cu el pretutindeni o părticică din dumneavoastră.

Ridicînd din sprîncene Julia Vance surîse:

— Numai o părticică, draga mea? Cred că mult mai mult... foarte mult!

Erau cuvintele pe care însăşi Faith le folosise în gînd.

Acesta a fost debutul lui Faith la Thornwood. În ciuda cordialităţii lui *missis* Vance, nu putu să alunge o vagă nelinişte. Casa era într-o stare de ruină care-i dădea fiori. E adevărat că trandafirii roz aranjaţi în vaze de argint vădeau o frumuseţe perfectă, aproape exotică; dar erau prea perfecţi, ca unor flori de ceară le lipsea viaţa. Şi pe candelabrele de cristal se aşezase un strat fin, aproape imperceptibil, de praf, suficient totuşi ca să le micşoreze strălucirea. La ce se gîndise oare Thatcher, exact, cînd îi spusese că are atîtea trăsături comune cu mama lui? Nu ştia ce să creadă, nu era sigură dacă-i plăcea această comparaţie, nu era sigură că era ceva bun.

În seara celei de a doua zile, după ce avusese de mai multe ori prilejul de a rămîne singur cu maică-sa, Thatcher o ceru pe Faith în căsătorie. Nu fusese surprinsă, dar nici nu se aştepta că el va face acest demers atît de iute şi într-un fel care să trădeze că nu aştepta decît aprobarea mamei sale. În acelaşi timp se simţi uşurată şi mulţumită, pentru că intenţiona să accepte. Chibzuise bine. Pentru ea nu mai existau îndoieli sau ezitări; îl iubea pe Thatcher şi nu se gîndise niciodată că sentimentul lui nu s-ar potrivi exact cu al ei. În ce o privea, singura problemă era data şi locul căsătoriei.

Şi tocmai asta a dat naştere primei neînţelegeri reale dintre ei. După ce au luat ceaiul cu Julia, ca să se adăpostească de razele soarelui de după amiază, s-au aşezat într-un chioşc, acoperit de glicină. Banca şi cîţiva stîlpi de susţinere putreziseră, dar restul şi bolta erau încă destul de solide ca să-i poată adăposti. Glicina transforma chioşcul într-un ascunziş confortabil şi tainic.

— Ce loc de joacă minunat! spuse Faith. Parcar fi ascunzişul fermecat al lui Christopher Robin [1]. Veneai deseori aici?

— Nu prea des, spuse Thatcher. Rareori aveam cu cine să mă joc.

— Dar cînd te-ai făcut mai mare n-ai avut colegi de şcoală?

[1] Eroul unui ciclu de poezii pentru copii ale scriitorului englez *A. A. Milne* (n. 1882), care se bucură de mare popularitate în lumea anglo-saxonă.

— Nu, răspunse el, mama s-a ocupat de mine pînă am împlinit vîrsta cerută pentru a fi primit în școala militară. Am mai avut și o guvernantă germană, cu care am învățat o serie de materii, ca algebra și limbi străine, cu excepția latinei. Latina am învățat-o cu mama. Mama a fost tovarășul meu nedespărțit.

— Oh !

— Ce înseamnă „oh" ?

— Nimic, spuse ea, te rog, dă-mi o țigaretă !

Fumară un timp în tăcere. După ce Thatcher își termină țigareta, începu să-și muște unghia degetului mare de la mîna stîngă.

— Thatcher, te rog *încetează !* strigă ea.

Thatcher se înroși și-și puse mîna în buzunar.

— Pe cînd fixăm data ? întrebă el sec.

— Curînd, foarte curînd.

— Mama-i de părere c-ar trebui s-așteptăm cel puțin șase luni.

— Atît de mult ? spuse ea neliniștită. Nu văd de ce să așteptăm atît de mult. Mi se pare o veșnicie.

— Eram și eu împotriva acestei așteptări, dar mama...

— Ce-ar fi să nu fie nici așa, nici așa : la sfîrșitul lui octombrie ? O să fie de acord ? Crezi ?

El oftă.

— Cred că da. Și în ce privește ceremonia...

— Mi-e egal ; în fața judecătorului de pace, oricum !

Inima îi bătea grozav de repede.

— Mama se gîndește să facem căsătoria religioasă aici, de vreme ce părinții tăi sînt morți. Mai ales că preotul parohiei este un vechi prieten al

familiei și mama are de invitat o mulțime de prieteni !

În acest moment mînia îi înfrînse stăpînirea de sine.

— Să vorbim sincer, Thatcher, spuse ea, mie nu-mi trebuie o căsătorie fastuoasă ! Dar dacă maică-ta dorește, o să mă supun, cu condiția să nu fie ca la spectacol. Numai cîteva persoane.

— Poate că o să fie de acord. O să caut s-o conving. *A propos,* ne-a oferit Thornwood pentru luna de miere ; crede că, după toate regulile tradiției, ar fi indicat să-mi aduc mireasa aici... Mai tîrziu am putea pleca de la Norfolk cu vaporul la New York.

Faith nu știa dacă să plîngă sau să strige. Nu făcu nici una, nici alta, dar mîinile ei tremurau.

— Ascultă, Thatcher, este căsătoria *mea,* nu a mamei tale ! Și mă căsătoresc cu *tine,* nu cu Thornwood ! De ce n-am putea, oare, să fixăm programul așa cum vrem *noi ?...*

— Cred, totuși, că și mama are un cuvînt de spus...

Privind luminile asfințitului peste întinsul fluviului Rappahannock, Faith se întrebase pentru prima oară dacă era înțelept să facă această căsătorie. Deși Thatcher se afla aproape de ea și o ținea de mînă, se simțise singură, izolată...

Acum suspină, își legă panglica neagră în jurul părului și termină cu vopsitul buzelor în fața oglinzii. Avea din nou înfățișarea obișnuită și ceea ce îi revelase corpul ei gol nu se mai vedea. Erau probleme mult mai urgente de rezolvat. Și trebuia să-i spună lui Dane Chandler despre ultima lovitură primită.

Ca întotdeauna cînd Julia era de față, masa de seară fu un chin. Toți deveneau de o politețe și de o decență rigidă, iar Thatcher își trata soția ca pe o păpușă de porțelan. Afecta în mod dezgustător purtările *gentlemen*-ilor din sudul de altădată. Dar principalul obiect al atențiilor sale era, evident, mama.

După masă Julia spuse:

— Sînt obosită moartă de călătoria mea. Dacă voi, porumbeilor, n-aveți nimic împotrivă, mă duc la culcare.

— Dă-mi voie să te conduc, mamă, propuse Thatcher repede.

— Ce băiat atent! zîmbi *missis* Vance.

Thatcher o luă delicat de braț.

Era limpede că voiau să fie singuri, și Faith auzi multă vreme murmurul indistinct al conversației lor.

Furtuna era pe sfîrșite; se lăsa o noapte umedă, cu nori care se fugăreau peste luna nouă. Faith stătu un timp la fereastră, privind norii, apoi se întoarse, negăsindu-și loc, și se așeză la pian. Degetele îi erau înțepenite și băteau notele alături, căci n-avea suficient timp să exerseze; dar treptat degetele redobîndiră ceva din siguranța din trecut. Începu să cînte fragmente din *Iberia* de Debussy [1], pe care de atîtea ori o cîntase în această cameră pentru mama și tatăl ei. În timp ce amintirile se redeșteptau, ea atacă mișcarea a doua a bucății, *Les Parfums dans la Nuit* [2], și auzi în minte cîntecul singuratic al oboiului și sunetele intermi-

[1] *Claude Debussy* (1862—1918), compozitor francez.
[2] Miresmele nopții (în limba franceză în original).

tente ale fagotului și ale viorii soliste. Minunată noapte spaniolă, langouroasă și obsedantă, făcută pentru cei care iubesc pămîntul și pentru îndrăgostiți.

Faith nu-și dădu seama cîtă vreme trecuse pînă ce coborî Thatcher. Intră în *living-room* cu o expresie severă.

— Vrei să încetezi, te rog? spuse el. Mama n-o să poată dormi din cauza zgomotului.

Faith se opri asupra unui acord răsunător.

— Thatcher, spuse ea stăpînindu-și tremurul, de ce ai adus-o pe Julia fără să mă întrebi și pe mine?

— Fiindcă ești atît de ocupată cu politica ta, încît n-ai timp să vezi de Jeanie, îi răspunse el pe un ton intenționat sfidător, în timp ce-și umplea paharul; Jeanie are nevoie de dragoste și de atenție și din partea altcuiva, nu numai din partea unei negrese!

— De acum înainte o să am timp berechet, spuse Faith cu o furie stăpînită. M-au dat astăzi afară *cu decăderea din dreptul de a ocupa un post la stat!*

Thatcher puse jos carafa. Mîna îi tremura ușor.

— Fain! zise el cu un zîmbet răutăcios. Asta o să-l învețe minte pe Cunningham!

— Fain?! repetă ea, nevenindu-i să-și creadă urechilor.

Thatcher goli paharul pînă la fund.

— Trebuie s-admit că nu m-am așteptat să te concedieze cu decăderea din dreptul de a ocupa un post la stat. Dar acum nu mai are nici o importanță cum te-au dat afară.

— Nu are nici o importanță ! Cum crezi că voi putea să găsesc alt serviciu într-o instituție publică sau la un particular cu acest stigmat !

Turnîndu-și un al doilea pahar, Thatcher răspunse :

— În orice caz, pentru mine n-are importanță.

— Bine, conveni ea calmă, rece, de acum înainte o să ne întreții tu. Complet !

— O ! exclamă el depărtîndu-și picioarele și legănîndu-se ca și cum s-ar fi aflat pe puntea unui vapor, iar același refren ! Bărbat întreținut ! O să mă descurc eu !

— Tu te întreții cu băutura, și asta costă mult !

Întreaga mînie înăbușită de multe, multe luni se strînse acum ca apa unui rîu, umflîndu-se, revărsîndu-se, întinzîndu-se și făcînd vîrtejuri. Își dădea vag seama că s-ar fi putut îneca amîndoi în adîncul acestei mînii... Dar nu-i mai păsa.

Thatcher o privi pieziș.

— Ei, în timp ce eu sînt ocupat cu băutura, cum îl găsești pe Chandler ca înlocuitor ? !

Obrazul ei deveni foarte palid și mușchii feței i se încordară.

— Cum poți să inventezi o asemenea minciună ? strigă ea. O, Thatcher, cît de mult trebuie să mă urăști !

— Să te urăsc ? spuse el, și fața i se schimonosi. Am suferit din cauza ta multă vreme, din cauza ta și a apucăturilor tale, din cauza ta și a bustului lui Marx !

Faith își întoarse capul de la el și privirea i se aținti asupra bustului lui Mozart... Mai întîi imaginea apăru confuz, dar apoi căpătă contururi precise.

— Thatcher, vorbi ea precipitat, înghițind silabele, nu ți-am spus precis de ce sînt acuzată. Făcu o pauză și pronunță fraza următoare cu multă greutate : Cum se face că știi ?

O clipă, o fixă cu o expresie de neliniște, apoi dădu din umeri cu un aer sfidător.

— Perfect. O să afli totul ! Așa-ți trebuie.

— Despre ce vorbești ?

— Nu poți ghici ? Nu poți face deducții, ca o fată ultrainteligentă ce ești ? Ce naiba ? ! N-ai auzit niciodată de Jim Grayson ?

— Grayson ? spuse ea.

— Desigur ! Grayson e un vechi prieten, trăgeam împreună la măsea cînd eram în marină. Un bădăran în toată puterea cuvîntului, dar la băutură e grozav. Aici mă înclin în fața lui ! Într-o seară, cînd tu erai „ocupată“, m-am întîlnit cu Grayson într-un bar...

— O, doamne ! gemu ea.

N-avea nevoie să asculte mai mult. Își putea imagina scena. Thatcher furios, gelos, beat... Mînia fierbînd tot mai tare, neagră ca smoala, făcîndu-l să dorească să-i facă rău pentru că s-a purtat cu el atît de disprețuitor, dorind să se răfuiască, să lovească, să lovească, să lovească... Și răutatea și viclenia din ochii lui cînd se gîndea la ea și îl privea pe Jim Grayson.

Ostilitatea se vădi acum pe de-a-ntregul în vocea lui.

— Sigur că i-am spus lui Grayson ! Dar i-am spus numai...

— Nu! strigă ea, nu, Thatcher! Nu vreau să aud!

Dar nimic nu putea să-l oprească. Bucuria sălbatică de a o vedea zvîrcolindu-se îl tîra în vîltoarea propriei sale furii.

— I-am spus că ești o canalie comunistă, că ai chiar un bust al lui Marx pe pianul tău! Făcu o pauză și rîse. „Există o comisie pentru care lucrezi, Grayson, i-am spus, comisia asta nu poate să stîrpească nici măcar un comunist notoriu ca buna mea soție!" Și după modul în care a zîmbit am știut că o să-ți pierzi slujba, că e ca și pierdută. Thatcher făcu o pauză și scutură paharul cu *whisky*. Deodată, m-am auzit spunîndu-i tot ce știam despre tine, și eram al naibii de mulțumit atunci! Dar mai tîrziu mi-a părut rău, Faith! Zău, n-am avut intenția să te înfund atît de rău! N-am știut...

Pentru prima oară, Faith începu să înțeleagă comportarea lui din ultima vreme, amenințările și pocăința. Acționase în perfectă concordanță cu caracterul său slab. O ura, dar frica de a o pierde îl ținuse în frîu și îi temperase, multă vreme, ura. În cele din urmă, această ură spărsese toate zăgazurile, dar atunci s-a înspăimîntat de ceea ce făcuse, i-a fost teamă pentru sine însuși.

— N-ai știut!... spuse ea cu dispreț. Dobitocule!

Vocea lui deveni șovăitoare.

— Faith, am crezut c-au să te concedieze și cu asta se va termina totul. Dar cînd lucrurile s-au complicat, am căutat să-l găsesc pe Grayson ca să pună capăt afacerii. Îți jur că așa am făcut! Însă între timp descoperiseră despre tine lucruri pe care

nici eu nu le știam! Tonul lui se schimbă acum, exprimînd autocompătimire: Zile întregi m-am gîndit: cu ce m-aleg eu din asta? Numele *meu* este tîrît peste tot, numele pe care l-ai terfelit cu josnica ta activitate comunistă! Citații, titluri mari în ziare, agenți secreți, telefoane supravegheate, avocați, unde o să ducă toate acestea? Și numele meu, legat de o soție care nu vine niciodată acasă. Înțelegi de ce eram atît de nervos? Isuse Christoase!

Faith îl privea împietrită.

În timp ce-și umplea un alt pahar, pe buze îi flutura un zîmbet răutăcios. Nu-i văzuse niciodată ochii atît de albaștri, atît de reci, atît de plini de sadism. Își gusta triumful din plin; era limpede: simțea că devenise stăpînul ei, în sfîrșit. Cu vechiul gest de nesiguranță, Faith își trase breteaua dreaptă a sutienului. Thatcher izbucni într-un hohot de rîs forțat și spuse:

— Fata „roșie" cu pulover!

Își aprinse o țigaretă și suflă fumul pe nări.

Acum nu mai exista nici o îndoială că între ei totul se sfîrșise, gîndea Faith. Nu mai existau nici milă, nici scuze pentru slăbiciunea și cruzimea lui. Nu mai exista nici o rămășiță din admirația și dragostea pe care le simțise odinioară pentru el. Arsese totul, pînă la capăt, în flacăra vie a urii. Singurul sentiment reciproc era ura, dar nici măcar acum nu îl ura atît de mult pe Thatcher cît ura iluziile pe care le nutrise și le pierduse. Era plină de suferință și regret, dar pentru Thatcher, care stătea în fața ei, nu avea decît un dispreț total.

Într-o izbucnire de ură, se sculă de pe taburetul de la pian, luă bustul care odinioară îi fusese drag pentru că îl primise în dar de la Thatcher și-l trînti pe podea, unde se sparse cu un zgomot puternic.

— Poftim ! strigă ea, *iată* proba ta !

Thatcher tresări și apoi spuse :

— Poți să păstrezi bucățelele ca amintire, Rățușcă. Eu plec pentru totdeauna !

— Asta mă bucură ! spuse ea, și nu putu să-și amintească dacă a mai simțit vreodată o asemenea ușurare. Era ca și cum cercul care-i strîngea inima s-ar fi desfăcut.

— Nu te bucura prea devreme ! spuse el. De ce crezi că am chemat-o pe mama ? Îți spun eu de ce : ca s-o ia pe Jeanie. Fiica mea n-o să devină „roșie" ! Numele de *Vance* noi o să-l păstrăm american curat !

Se opri să observe efectul cuvintelor. În timp ce ea se lăsa să cadă pe taburetul de la pian, ca și cum ar fi lovit-o o măciucă în cap, îi dădu lovitura de grație :

— Am un apartament gata aranjat, mobilat, cu tot ce trebuie. Ne mutăm astă-seară... Așa că în locul nostru pot să se mute prietenii tăi radicali. O iau pe Jeanie cu mine și știi că nu poți să mă oprești. Mi-ar părea rău pentru ea dacă m-ar vedea că dau în tine, înțelegi ?

Faith își întoarse capul, pentru că nu mai putea suporta să-l privească. Senzația de ușurare trecuse, și durerea care îi luase locul o stăpînea în întregime... trupul, mintea, inima. Ar fi trebuit să-și închipuie că avea s-o facă să plătească libertatea pe care i-o acorda. Nu i-ar fi dat-o fără a o distruge

dinainte. În felul lui, o iubise pe Jeanie, dar acum o lua cu el ca să se răzbune pe Faith. Îi dădea soției lui singura lovitură care știa că o va distruge. Tot ce făcuse pînă acum părea neînsemnat în comparație cu aceasta. Faith știa că dacă fusese informator, aceasta n-a fost decît o întîmplare ; în schimb plănuise de multă vreme să i-o smulgă pe Jeanie, și acesta era un adevăr înfiorător. Era copleșită, nu putea să scoată nici un cuvînt.

Înțelegîndu-i greșit tăcerea, Thatcher se întoarse spre ea și spuse cu dezinvoltură :

— Bravo, mă bucur c-ai înțeles. Acum mă duc să le iau pe mama și pe Jeanie. Și dimineață o să vin să iau lucrurile noastre. Porni spre scară. Pe prima treaptă se opri. Aș prefera să nu-ți iei rămas bun de la Jeanie. Ar putea s-o tulbure. Rîse scurt. Și, pentru că veni vorba, știi cred că nici un judecător din S.U.A. n-ar încredința un copil unei mame care e „roșie" !...

Faith strigă :

— Thatcher, te previn !...

Se înecă și nu putu să continue.

În acel moment dorea din răsputeri să-l ucidă. Nu-l mai privi din nou, dar ascultă cum, cu pași triumfători, urca treptele. Își prinse capul în mîini, și părul auriu se desfășură ca un văl protector.

Pieptul îi era zguduit de sughițuri abia auzite.

PARTEA A TREIA

1

Răspunzînd chemării ei urgente, Dane Chandler veni imediat. Îl întîmpină la intrare, tremurînd. La telefon îi fusese imposibil să spună altceva decît: „Te rog, vino !"

— Dane ! zise ea, ţinîndu-l disperată de mîna pe care el i-o întinsese. Scoate-mă de aici ! Nu pot să mai stau aici !... Thatcher a furat-o pe Jeanie !

Fără să pună nici o întrebare, Chandler spuse calm :

— O să facem o plimbare mai lungă cu maşina.

Cu toată mîhnirea, era preocupată de impresia pe care avea s-o facă asupra lui.

— Probabil că arăt ca o moartă, murmură ea, scuzîndu-se, în timp ce se urcau în maşină. Dar ceea ce s-a întîmplat...

Începu să plîngă din nou, de data asta nu în suspine, ci lăcrămînd în şuvoaie.

Chandler aşteptă tăcut pînă ce Faith se putu stăpîni. Apucă pe una din aleile şerpuite din Rock Creek Park, îndreptîndu-se spre Maryland[1]. Nu

[1] Stat situat la nord de districtul Columbia, în care se află Washingtonul.

mai era nici un nor pe cer, și secera lunii strălucea viu. Capota mașinii era coborîtă, iar aerul nopții, cald, parfumat, îi pătrundea în nări și îi apăsa genele umede. Pămîntul era împrospătat de ploaie și în albia stîncoasă a rîului apele tumultuoase se rostogoleau devale.

Șoseaua era bine luminată de lună și farurile păreau inutile. Treceau pe lîngă îndrăgostiți așezați la adăpostul pîlcurilor de copaci, pe lîngă petreceri cîmpenești în jurul focurilor și frigărilor. În vîrful copacilor și pe pajiștile din apropierea rîului, licuricii adunați ciorchine formau nebuloase în miniatură.

Faith oftă adînc, ca un om căruia îi sîngerează rănile.

— Thatcher a servit pe un curățitor de mine... spuse ea.

— Da ?...

— Împreună cu Grayson.

Chandler înțelese imediat.

— Tot timpul m-am gîndit c-ar putea să fie Thatcher.

— De ce ?

— L-am bănuit chiar de la început. Nu mi-ați vorbit niciodată despre el. L-am întrebat pe Abe despre soțul dumneavoastră. Tot ce mi-ați spus și nu mi-ați spus m-a făcut să cred că nu vă iubește, că-i stați ca un spin în ochi.

— E vina mea. Am știut chiar de la început că m-am căsătorit cu un copil. Dar n-am vrut s-o recunosc față de mine însămi. A ridicat ziduri peste care nu puteam privi. Cînd s-a născut Jeanie mi-am închipuit...

— Și, cînd colo, a fost și mai rău, spuse Dane blînd.

— A folosit-o ca pe o armă împotriva mea, exclamă Faith.

Izbucni din nou în plîns mai înainte de a reuși să-i povestească ce se întîmplase în seara aceea între Thatcher și ea. După ce termină, Dane Chandler fluieră lung.

— Și ce aveți de gînd să faceți ?

Faith își îndreptă umerii cu o mișcare violentă, convulsivă.

— Nu vreau să i-o las pe Jeanie ! Vreau să divorțez ! strigă ea. Și să-l dau în judecată pentru a redobîndi copilul ! Apoi adăugă obosită : Am uitat să vă spun că m-au concediat astăzi, cu decăderea din dreptul de a mai ocupa vreun post în aparatul de stat. Pînă o să izbutesc să vînd casa n-o să am nici un ban. În momentul de față nici n-aș putea să plătesc onorariile cuvenite...

Curios lucru, era aproape bucuroasă c-avea să vîndă casa.

— Onorarii ? spuse el. Nu iau nici un fel de onorarii. Mă ocup de cazuri ca al dumneavoastră din anumite motive personale. Credeam c-ați înțeles lucrul acesta. Complicațiile neprevăzute sînt obișnuite în practica avocaturii ; raporturile cu clientul nu se schimbă...

Vocea lui avu o inflexiune curioasă, sugrumată parcă, pe care n-o înțelese tocmai bine. „A, gîndi ea, «raporturile cu clientul»..."

Chandler trase la marginea șoselei și opri.

— Ce-ați spune de o mică plimbare pe jos ? spuse el brusc. Eu mă gîndesc mai bine cînd umblu.

Deprimarea ei şi simţămîntul că trăia o tragedie personală se adînciră în timpul plimbării. Îşi dădu seama că reacţiona la un conflict ce se desfăşura în sufletul lui şi de care era indisolubil legată. Deodată îi veni în minte că poate îi crease complicaţii mai mari decît ştia. Poate că erau grave şi aveau repercusiuni la care nici nu visase. Se simţea foarte vinovată şi cuprinsă de dorinţa de a-şi ispăşi vina. Nu putea concepe ca dînsul să sufere din cauza ei. Nu voia să-i strice cariera sau viaţa.

Mergeau încet, pe un drum presărat cu pietriş, între două pajişti în care sclipeau licurici. Pe una odihneau nişte vite, iar pe cealaltă era fîn proaspăt cosit. Mirosul era aproape insuportabil de dulce.

Privind pieziş spre faţa lui Chandler, văzu că el nu îşi dădea seama de frumuseţea nopţii. Umbrele proiectate de lună, care îi acopereau ochii şi îi deformau linia largă a buzei de sus, ascundeau gîndurile ce-l frămîntau. Dar şi aşa putu să observe o încordare şi o seriozitate cum nu mai văzuse la el. Era limpede că se zbătea să ia o hotărîre ce părea a fi nu numai greu de luat, dar şi plină de consecinţe. Îşi dădu seama că hotărîrea o privea pe ea.

Deodată, Faith exclamă :

— N-ar fi mai bine ca un alt avocat să se ocupe de cazul meu ?...

Spuse aceste cuvinte fără a-l privi, căci nu voia să vadă ce sentimente se vor citi pe faţa lui. Nu i-ar fi plăcut să citească uşurare şi recunoştinţă. În loc să se uite la el, asculta scîrţîitul uniform al paşilor pe pietriş şi aştepta.

— Mai bine ? Pentru cine ?... întrebă el încet.

Faith îşi trase răsuflarea.

— Pentru dumneavoastră, îi spuse. La urma urmelor, un proces în legătură cu violarea libertăţilor cetăţeneşti e altceva decît un divorţ şi o acţiune pentru redobîndirea copilului, care necesită timp şi implică publicitate...

Era surprinsă de tonul indiferent pe care reuşise să-l imprime vocii ei. Izbutise să spună aceste cuvinte ca şi cum aşa ar fi şi gîndit.

Scîrţîitul pietrişului încetă cînd el se opri şi se aplecă să ridice un băţ de pe marginea drumului. „Poate vrea să fie sigur că nu-i văd obrazul, gîndi ea. Nu vrea să mă facă să sufăr."

Încă aplecat, spuse :

— După părerea mea — şi vocea îi era neobişnuit de vibrantă — după părerea mea, ar fi mai bine pentru dumneavoastră să nu schimbaţi nimic.

Apoi se îndreptă, dar cu o mişcare obosită, după cum putu ea să observe.

— Sînteţi sigur ? îl întrebă.

— Absolut sigur ! exclamă el, retezînd cu băţul vîrful unei buruieni.

„Prea e sigur", gîndi Faith. Dacă n-ar fi fost fapta lui Thatcher, ar fi lăsat-o baltă chiar în seara aceasta. Poate că se pregătise s-o facă.

Aceste gînduri o umplură de o nouă disperare. „O, doamne ! îşi spuse, ce o să se întîmple cu mine ?" Cu voce tare, zise cu o insistenţă liniştită, dar fermă :

— Cred c-ar trebui să mai vorbim despre asta. *Nu sînt* convinsă...

O privi cu adevărat surprins.

— Dumneavoastră ? întrebă el.

Faith dădu din cap, căci îi era teamă să mai rostească fie şi un singur cuvînt.

Ajunseră la un pod de piatră arcuit peste pîrîiaşul care străbătea pajiştea, şi, ca şi cum s-ar fi înţeles mai dinainte, se opriră acolo. Chandler întinse o batistă, să nu se murdărească pe rochie, dar ea îl refuză, spunîndu-i pe un ton banal :

— N-are nici o importanţă !

Era singurul fel în care-i putea vorbi în acel moment.

Priviră cîtva timp în tăcere undele argintii ale pîrîiaşului, care ai fi zis că-s lumină de lună fluidă. În cele din urmă, el rupse tăcerea.

— De ce nu sînteţi convinsă ?

— Dumneavoastră nu sînteţi convins, îi răspunse Faith, aruncînd vina asupra lui.

După ce chibzui asupra cuvintelor şi a chipului în care le rostise, îi spuse cu voce scăzută, plină de o notă personală, care era nouă pentru ea :

— Te înţeleg foarte bine, Faith. Făcu o pauză. Apoi adăugă : O să-ţi spun Faith. E un canon să-ţi spun „dumneavoastră" şi *missis* Vance.

— Da, zise ea parcă îndemnîndu-l să continue.

— Cazul tău, nu cazul lui *missis* Vance, nu mai e unul singur. Sînt trei dosare. În primul dosar trebuie continuată căutarea certificatului de naştere ; trebuie să ne aşteptăm la o acţiune judecătorească, în cazul cînd comisia te va urmări pentru lipsă de respect — şi are încă tot timpul s-o facă ; afară de asta, trebuie să silim Departamentul să dea explicaţii asupra concedierii. Chandler şovăi o clipă şi aruncă o piatră în apă. Apoi continuă :

Dosarul al doilea şi al treilea abia au început. Prin ele vei deveni celebră în presa galbenă. E un aspect care atrage în mod deosebit pe vînătorii de senzaţional : viaţa amoroasă a unei femei acuzate de comunism. Poţi să-ţi închipui titlurile ziarelor...

— Şi asta nu se prea potriveşte cu reputaţia serioasă a unei firme ca „Sterling, Hardy, Hutchinson şi McKee" ? adăugă ea încet.

— E limpede, nu se potriveşte, admise el codindu-se. Adevărul este că asociaţilor n-o să le placă.

— Desigur că n-o să le placă ! Asta am spus-o eu de la început...

— Stai niţel. M-am gîndit să încredinţez altcuiva aceste dosare, dar...

— Şi de ce nu ?

— Să-ţi mărturisesc. Nu vreau ca vreun alt avocat să-şi bage nasul. Eu...

— O ! şopti Faith.

— Mai e ceva despre care trebuie să-ţi vorbesc. Mi s-a propus să intru în firmă.

— Abe mi-a spus că asta era de aşteptat.

— De unde a ştiut ? întrebă Chandler repede.

— A ghicit. Spunea că eşti speranţa firmei.

Faith îl simţi că roşeşte.

— Astăzi s-a întîmplat. Şi au pus unele puncte pe i. Cu mare tact, bineînţeles. Mi-au spus : „Ca asociat, va trebui să vă consacraţi tot timpul dumneavoastră afacerilor firmei". Dorinţa lor este ca asociaţii să se ocupe exclusiv de problemele privind legislaţia societăţilor anonime şi de probleme de drept administrativ. Procesele particulare pot să strice armonia dintre asociaţi şi să creeze confuzie în ochii opiniei publice cu privire la renumele

firmei. După un moment de şovăială, continuă: „Ştim că veţi accepta, mi-au spus. *Poate că ar fi indicat să vă degajaţi de eventualele angajamente pe care le aveţi în prezent.*" Ăsta-i clenciul. Le-am spus că o să le dau răspunsul cît mai curînd...

— Aşadar, dacă nu renunţi la procesul meu, o să pierzi posibilitatea de a intra în firmă!

Vocea îi era sugrumată.

— Da... cam aşa e...

Ca mai înainte, rostea cuvintele codindu-se.

— Atunci chestiunea e rezolvată!

Se ţinea strîns de parapetul de piatră al podului, ca să n-o doboare ameţeala ce o cuprinsese.

— E rezolvată ?...

— Desigur! Nu vreau ca cineva să facă sacrificii pentru mine! E destul de trist că am eu încurcături, nu vreau să mă încarc şi cu răspunderea de a fi stricat şi viaţa altcuiva!

Era mirată de propria-i vehemenţă. Apoi îşi dădu seama că spunea ceea ce gîndea. Nu voia să i se întîmple nimic rău lui Dane Chandler, nici chiar dacă ea personal ar fi putut trage un folos, fie el cît de mare. Simţea că trebuie să-l ocrotească, să-l apere împotriva urgiei perfide care, strecurîndu-se prin toate fisurile, ca o nevăzută otravă radioactivă, o învăluise pe nesimţite.

— Şi dacă n-am să te ascult?

— O, nu se poate! strigă ea. N-am să te las, n-am să admit! Se cutremură. Asta poate să te distrugă! Sentimentul de a te şti în siguranţă! Nu ştii ce înseamnă decît după ce-l pierzi!...

— Sentimentul de siguranţă? murmură el. Siguranţa e un lucru relativ, în cel mai bun caz. Depinde şi ce înţelegi prin asta. Dacă înţelegi posibilitatea de a-mi cîştiga existenţa, cred că aş putea s-o scot la capăt deschizînd un birou propriu. Sau aş putea să intru într-o firmă de avocaţi care se ocupă de procese privind drepturile cetăţeneşti, ceea ce mi s-a oferit, şi la care m-am gîndit de multă vreme. Desigur, n-aş cîştiga atît de mult, nu m-aş bucura de acelaşi „prestigiu".

— O, Dane! suspină ea. O să-ţi sacrifici reputaţia pe degeaba!

— Pe degeaba? Crezi că nu însemni nimic pentru mine?

— Ceea ce mi se întîmplă mie n-o să schimbe decît viaţa mea. Şi ea e distrusă de pe acum!

Tremura de parcă un vînt rece ar fi suflat peste pajişte şi ar fi atins-o numai pe ea.

— Nu pricepi, Faith, spuse Chandler, petrecîndu-şi braţul în jurul ei şi apropiind-o de sine, cu toate că ea nu voia, nu pricepi ce reprezinţi pentru mine, întîi ca om, şi apoi pentru că în sufletul meu de ani de zile am pledat procesul tău? Crezi că am multe satisfacţii în viaţa *mea*? Presupune că aş fi trăit în Germania, în 1932, şi s-ar fi ivit un caz ca al tău iar eu l-aş fi refuzat. Înţelegi despre ce vorbesc? Înţelegi răspunderea pe care o simt şi pe care aş simţi-o chiar dacă n-ai fi tu la mijloc?

Simţi că Faith se destinsese şi, apucîndu-i capul în mîini, o sărută cu tandreţe.

În jurul lor se auzea simfonia nopţii: strigăte de păsări, ţîrîit de greieri, ritmul apei curgătoare şi corul liniştitor al broaştelor.

Peste un timp, pe şosea apăru o maşină, care se apropie încet. Farurile îi luminară. La început nici nu-şi dădură seama de prezenţa maşinii, dar, cînd trecu pe lîngă ei o linie fină, întunecată, Faith se trase înapoi. Maşina îşi continuă drumul o bucată, apoi se întoarse şi, în trecere, îi prinse din nou în fasciculul de lumină al farurilor.

— Dane, murmură Faith, maşinile poliţiei mă îngrozesc! Am impresia că toate sînt pe urmele mele! Crezi că sîntem urmăriţi?

— Se prea poate, spuse el.

— Dane, o, Dane! strigă ea. Teama şi deprimarea îi reveniră.

2

Valul de căldură începu în ziua pentru care fusese fixată de către Departament revizuirea concedierii ei. În clădirile de paiantă cu acoperişuri plate, rămase din timpul primului şi celui de al doilea război mondial, temperatura creştea ca într-o oală-minune; chiar funcţionarii care-şi aveau birourile în edificii mari de cărămidă şi piatră începeau să leşine de căldură. Pe la orele 11, toţi funcţionarii de stat care lucrau în clădiri fără aer condiţionat fuseseră trimişi acasă. Tramvaiele şi autobuzele erau supraaglomerate, iar cinematografele înţesate de oameni care căutau să uite de căldură. Alţii se îndreptau spre parcuri.

Şedinţa trebuia să înceapă la ora 11 în vechea sală de conferinţe a Departamentului. Era o sală fără aer condiţionat şi cu ferestrele pe jumătate

mascate de draperii grele de damasc purpuriu. Cu toate acestea, comisia de revizuire se întruni la ora exactă şi, ştergîndu-şi feţele de sudoare, cei cinci membri ai ei, trei bărbaţi şi două femei, se îndreptară spre locurile lor.

Întrunirea comisiei se datora priceperii şi perseverenţei lui Dane Chandler. Găsindu-se în faţa unui refuz categoric de a se revizui concedierea lui Faith, el pledase, ameninţase şi stăruise, pînă ce i se acordase dreptul la o reexaminare a cazului.

— Dacă vom reuşi să silim Departamentul să precizeze *motivele* pentru care te-au concediat, sau dacă reuşim să-i facem să schimbe calificativul, vom fi înregistrat o victorie, îi spusese el lui Faith. Dar să nu te aştepţi la prea multe. Totul este împotriva ta. Ţine pumnii strînşi!

Ţinuse pumnii strînşi, dar i se părea că a nutri vreo nădejde era tot atît de absurd ca şi a spera că nu se va produce nici un cutremur pe pămînt după ce te-a şi luat valul uriaş consecutiv cutremurului. Înota acum în oceanul propriilor ei lacrimi, ţinută la suprafaţă de colacul de salvare al speranţei pe care i-l întinsese Chandler. Dar ea ştia că acesta putea să-i scape din mînă în orice moment şi atunci, aşa cum spusese o dată Abe Stone, s-ar duce la fund.

În momentul cînd venise, clădirea era pustie şi părea ca o enormă scoică goală, lipsită de viaţă. Parcă o misterioasă boală atomică i-ar fi anihilat pe toţi ocupanţii obişnuiţi, lăsînd în urmă numai amintiri şi stafii, care să înspăimînte pe oricine ar fi nimerit acolo. Clădirea goală o deprima. Dacă l-ar fi văzut pe bătrînul Henry împingînd cărucio-

rul cu rechizite de birou de-a lungul coridoarelor, s-ar fi simțit mai în siguranță, printre oameni, și asta ar fi ajutat-o să se scuture de senzația de izolare.

Tocmai apăsase butonul de apel al ascensorului de serviciu, cînd își făcu apariția Dane, într-un ireproșabil costum de olandă și cu o pălărie de paie cu boruri mici, purtînd sub braț o servietă umflată din piele de vițel. Dintre toți cei pe care-i văzuse în dimineața aceea, numai el părea că nu suferă de căldură, poate pentru că n-o lua în seamă. Imediat se simți înviorată de aerul său vesel și încrezător.

Superioritatea lui ieși și mai mult în evidență cînd în sala de conferințe îl compară cu membrii comisiei. Faith îi privea aproape tot atît de indiferent ca și cînd n-ar fi fost vorba de soarta ei. Înainte de începerea ședinței, sușotiră, comentînd parcă între ei cu tainică satisfacție o crimă făptuită de Faith. Unii își turnau apă de la gheață din termosuri argintii, alții își aprindeau țigări și scuturau scrumul în imense scrumiere de chihlimbar. Și în timp ce vorbeau își tamponau din cînd în cînd fața cu batistele.

Faith îi cunoștea pe toți din vedere sau din auzite. Dane vorbea acum, deoparte, cu președintele, *mister* Allison Rush, adjunct special al secretarului de stat, în competența căruia intrau și problemele de personal. Asemănarea lui cu Herbert Hoover [1] era izbitoare: același cap rotund ca un măr, același păr rar, pieptănat cu grijă, același trup corpo-

[1] *Herbert Hoover* (n. 1874), om de stat reacționar american, președinte al S.U.A. (1929—1933).

lent. Era un personaj important la Washington, deoarece, înainte de a intra în guvern, fusese un membru influent al unei mari bănci de investiții din New York.

Ceilalți membri ai comisiei nu erau personaje marcante, dar ocupau posturi importante. Dețineau așa-zise „poziții-cheie". Unul dintre ei era șeful diviziei problemelor speciale. De statură mijlocie, era îmbrăcat în haine maron-închis din stofă subțire, avea o frunte gălbejită și purta ochelari octogonali, fără ramă. Buzele subțiri erau strînse ca ale unui *businessman* care se pregătește să discute un contract de muncă. Celălalt era un adjunct special al subsecretarului. Cu obrajii săi stacojii, avea înfățișarea unui funcționar public britanic, și, de fapt, era funcționar de carieră în Departament. Devenise de notorietate publică faptul că făcuse carieră datorită bogăției și situației sociale a soției și legăturilor cu anumiți demnitari ecleziastici din ordinul iezuiților [1]. Purta pantaloni de flanelă gri, pantofi albi și un veston cu dungi fine, cum e moda la Palm Beach [2]. Avea o mustață neagră, marțială, tunsă cu grijă, și părul, cărunt pe la tîmple, era dat pe spate pentru a ascunde începutul de chelie din creștetul capului său turtit. Faith avu impresia că o fixează apreciind farmecul ei tineresc, dar dorind ca privirea să exprime în mod public deza-

[1] Ordin călugăresc catolic creat în 1534 de Ignațiu de Loyola pentru lupta împotriva gîndirii progresiste, pentru întărirea dominației exploatatorilor și consolidarea puterii bisericii catolice. Iezuiții exercită o mare influență asupra întregii activități a Vaticanului. Azi cea mai importantă „provincie" a ordinului este S.U.A. unde are peste 6.000 de membri.

[2] Plajă mondenă pe coasta Atlanticului, în statul Florida.

probare. Fuma, cu gesturi lente, calculate, o ţigaretă ţinută într-un portţigaret de aur.

Faith se temea cel mai mult de cele două femei, care şedeau la stînga preşedintelui. Una dintre ele răspundea de acordurile culturale; cealaltă era redactor responsabil la secţia documentelor diplomatice. Prima avea maniere foarte mieroase; părea întotdeauna ştearsă, nu contrazicea pe nimeni şi între timp umbla să-ţi înfigă pumnalul în spate. Era o femeie de statură mică, o fată bătrînă, cu o figură banală şi cu un nas acvilin, ascuţit. Paloarea îi era accentuată de faptul că îşi farda buzele subţiri cu un ruj strident. Redactorul, o femeie cu faţă cabalină, cu minte analitică, purta un *pince-nez* atîrnat de un lanţ de argint. Îşi scotea şi îşi punea mereu *pince-nez*-ul. Se ştia că nu greşise niciodată ortografia vreunui cuvînt. Profund religioasă, avea convingeri puternice cu privire la ceea ce considera ea Bine şi Rău, iar deseori ţinea funcţionarilor lungi predici cu privire la îndatoririle lor. Din momentul în care apuca să susţină un lucru, nu ceda nici o iotă, şi nu se cunoştea nici un singur caz în care să-şi fi schimbat punctul de vedere. Nici ea nu era căsătorită. Nu folosea nici fard, nici pudră, socotind că strică frumuseţea naturală dată de dumnezeu creaturilor sale. Nu fuma şi ducea în rîndurile subalternilor ei o campanie împotriva acestui „obicei urît".

Iată din cine era alcătuită comisia de revizuire, asistată, bineînţeles, de inevitabila stenografă, care de astă dată era o stenodactilografă. Pentru că şedeau fără solemnitate în jurul unei mese, oamenii aceştia îi păreau mai puţin depărtaţi şi mai

reali decît membrii Comisiei Camerei Reprezentanţilor. Dar, tocmai din această cauză, şi poate pentru motivul că ştia mai multe despre ei, i se păreau mai înspăimîntători. Oare ar fi putut oamenii aceştia, care aveau o viaţă şi convingeri atît de deosebite de ale lui Faith, să creadă *vreodată* că ea nu făcuse nimic rău? Mai importantă, gîndi ea, era întrebarea aceasta: erau ei dispuşi să-i constate nevinovăţia, sau, dimpotrivă, aveau acea tendinţă de a-şi afirma superioritatea care se manifestă de multe ori în prezenţa unui criminal sau condamnat? Oare recunoşteau, în adîncul sufletului lor, că patriotismul oficial călca în picioare dreptatea?

Şuşotelile mai continuară un timp. Cîţiva dintre membrii comisiei începură să facă însemnări pe blocnotesuri mari, albe. În camera lipsită de ventilaţie aerul devenise tot mai greu de respirat, şi Faith simţea că lenjeria jilavă i se lipea de corp. Încercă să zîmbească, dar buzele îi erau ca îngheţate. Ochii ei erau mari, întunecaţi şi solemni. Se gîndi că acum, cu panglica din păr, trebuie să semene puţin cu Alice în Ţara Minunilor. Aceasta *era*, într-adevăr, „Ţara Minunilor". Avu aceeaşi senzaţie ca în faţa Comisiei Camerei Reprezentanţilor: totul îi părea ca un coşmar ciudat. Îşi aminti de un fragment din *Alice în Ţara Minunilor*, pe care o citise în copilărie:

— *„Ce fac cu toţii? îi şopti Alice Grifonului. Nu au încă nimic de scris...*

— *Îşi scriu numele, răspunse în şoaptă Grifonul, de teamă să nu le uite înainte de sfîrşitul judecăţii.*

— Ce stupid ! începu Alice pe un ton puternic, indignat...“

Meditaţia îi fu întreruptă, cînd Abe Stone, roşu la faţă şi transpirat, se strecură într-un scaun din apropiere. Îl privi cu plăcere şi-l salută din cap; Stone urma să depună ca martor în favoarea ei. Îi întoarse salutul cu un semn de îmbărbătare.

E bine, gîndi ea, că cel puţin are aici încă un prieten. Şedinţa era secretă (de teama publicului şi a anumitor reporteri, îi explicase Chandler), şi numai persoanele care posedau invitaţii oficiale aveau voie să intre. De aceea surpriza îi fu cu atît mai mare cînd îl văzu pe *mister* Cunningham apărînd la uşă. Intră fără nici o ezitare şi se aşeză în fundul camerei.

De ce o fi venit ? Se întrebă alarmată dacă nu cumva comisia intenţiona să-l folosească ca martor împotriva ei. Dane spusese că singurul martor admis de comisie era Abe Stone. Faith observă că *mister* Cunningham îi zîmbea încurcat.

Indignată, îşi întoarse capul şi se făcu că nu-l vede.

— E timpul să începem, spuse *mister* Rush, preşedintele, lovind uşor cu stiloul într-un termos.

Adjunctul special al subsecretarului îşi netezi mustaţa şi tuşi.

— Aha ! spuse el.

Şeful diviziei problemelor speciale îşi scoase ochelarii fără ramă şi începu să-i lustruiască.

Cele două femei schimbară priviri pline de înţeles.

Mister Rush îşi scoase batista şi se şterse de năduşeală pe obraji. Era evident că zăpuşeala îi devenise insuportabilă. Avea atitudinea unui om care are multe de spus, dar care s-a hotărît să fie scurt.

— Această comisie, spuse *mister* Rush ca introducere, doreşte, mai presus de orice, să fie absolut imparţială. Comisia a avut datoria neplăcută şi penibilă de a examina mai multe cazuri asemănătoare, şi doresc să asigur apelanta şi pe avocatul său că ne-am ocupat de ele fără nici un fel de idei preconcepute. Dar am respectat întotdeauna regula că interesele Departamentului trebuie să fie mai presus de interesele individului, şi, ori de cîte ori în mintea noastră a existat o urmă de îndoială, ne-am simţit obligaţi să ne pronunţăm în favoarea Departamentului... Făcu o pauză şi îşi turnă un pahar de apă de la gheaţă. Paharul se aburi imediat şi, în timp ce bău, cîţiva stropi căzură pe pieptul lui masiv. În ceea ce priveşte concedierea lui *missis* Faith Robles Vance, spuse el, ştergîndu-şi buzele, ea a fost examinată cu cea mai mare atenţie înainte de a se lua o hotărîre. Dar, în faţa probelor puse la dispoziţia Departamentului de diferite instituţii guvernamentale, nu s-a putut lua altă hotărîre. Mai mult, faţă de aceste probe, ni s-a părut că este esenţial să prevenim celelalte instituţii guvernamentale să nu accepte eventualele oferte de serviciu ale lui *missis* Vance. De aceea a fost necesară hotărîrea de a o concedia cu decădere din dreptul de a ocupa vreun post în aparatul de stat. Noi, adică Departamentul, am considerat de datoria noastră să avem o certitudine deplină, să înlăturăm orice risc. După părerea Departamentu-

lui, hotărîrea noastră reprezintă o soluție rezonabilă dată acestei probleme neplăcute. Acum cred că am spus destul pentru a înfățișa, cu toată claritatea, poziția noastră și sper că apelanta va înțelege pe deplin punctul nostru de vedere. Sîntem gata să ascultăm ce vor spune apelanta și avocatul său și să ținem seama de arătările lor. Acesta este scopul prezentei comisii. Și vom fi absolut imparțiali...

Căldura îl copleșise din nou. Vocea i se stinse, ca și cum n-ar mai fi avut energia necesară să mai rostească nici un cuvînt în plus.

— Domnule președinte, spuse Dane Chandler cu glas moderat, liniștit și sigur, cu permisiunea dumneavoastră, aș dori să fac o declarație din partea apelantei.

— Poftiți, spuse Allison Rush, ținîndu-și batista umedă în mîna stîngă și jucînd stiloul în mîna dreaptă.

— Mulțumesc, continuă Chandler. Inițial, *missis* Vance a fost informată verbal despre concedierea ei cu decăderea din dreptul de a ocupa funcție la stat. Scurt timp după aceea, a primit înștiințarea oficială din partea Departamentului, în care se arăta numai că a fost eliberată din funcție „din cauză că, așa cum a rezultat din anchetă, sînteți necorespunzătoare". Imediat, *missis* Vance a scris Departamentului și a cerut să i se comunice motivele concrete pentru care a fost găsită necorespunzătoare. Pînă în prezent n-a primit nici un răspuns la această scrisoare.

Coborî tonul, ca să sublinieze mai bine cele spuse, și Rush se mișcă pe scaun, stînjenit și încurcat.

— Socotesc că prin acțiunea sa samavolnică în această chestiune, Departamentul a nesocotit încrederea angajaților săi și a poporului american. *Missis* Vance a fost o funcționară model, fișele ei de serviciu stau mărturie, cuprinzînd calificativul „excelent" an după an; a avansat permanent — atît ca încadrare, cît și în ceea ce privește răspunderea încredințată. Îndrăznesc să cer ca Departamentul să prezinte probe concrete împotriva lui *missis* Vance și să enumere acuzații concrete. Există multe spețe pe care se întemeiază cererea apelantei: deciziile Curții Supreme în procesul *Ohio Bell Telephone Co. contra lui Public Utilities Commission*, în procesul *Statele Unite contra orașului Baltimore* și altele. Dar întrucît nu ne aflăm în fața unui tribunal, nu le voi cita în detaliu. Doresc totuși să mă refer la fostul președinte al Curții Supreme, Hughes, care a redactat o opinie direct aplicabilă în acest caz... Chandler făcu o scurtă pauză, ca să permită reținerea celor spuse, apoi continuă, citind dintr-o foaie de hîrtie: Iată ce spunea președintele în procesul lui *Fred O. Morgan contra S.U.A.*: *„Dreptul de a fi audiat cuprinde nu numai dreptul de a produce probe, ci și o posibilitate rezonabilă de a cunoaște susținerile părții adverse și de a le putea combate. Dreptul de apărare implică această posibilitate; astfel, acest drept nu poate fi decît lipsit de conținut"*. Făcu din nou o pauză, după care continuă pe un ton foarte ferm: Este evident că nu se poate pre-

găti o apărare atunci cînd acuzațiile aduse cuiva nu sînt cunoscute. Astfel, fără a se cunoaște probele și acuzațiile, nu poate exista în fapt o apărare. Mă exprim suficient de clar? Eu susțin că procedura care a dus la concedierea lui *missis* Vance nu a fost echitabilă și a fost cu desăvîrșire lipsită de elementele fundamentale ale unei proceduri legale. În această speță, o instituție a guvernului Statelor Unite a nesocotit în fapt drepturile constituționale ale apelantei!

După ce Chandler încetă să vorbească, în sală se așternu tăcere. Privirile celorlalți membri ai comisiei se întoarseră spre președinte, îndemnîndu-l să răspundă.

Mister Rush bătu nervos cu stiloul pe masă în timp ce se pregătea să răspundă.

Acum, după ce fiecare parte își spusese cuvîntul, lui Faith i se păru că observă o anumită încordare la membrii comisiei, o încordare care exprima trecerea în defensivă. „Dacă ar fi siguri de ei, n-ar reacționa astfel", se gîndi ea. Erau vulnerabili și știau aceasta, deși n-ar recunoaște-o decît strînși cu ușa. Scrută cu atenție figurile, și prima impresie îi fu confirmată. Îl privi, de asemenea, pe Abe Stone. Avea o expresie aspră, și buzele îi erau strînse. După aceea, cu coada ochiului, îl observă pe *mister* Cunningham. Trăgea din pipă și fruntea îi era brăzdată de o cută.

— Aș dori să expun din nou punctul de vedere al Departamentului, spuse *mister* Rush, deoarece se pare că nu am fost destul de clar. Departamentul nu a efectuat o anchetă amănunțită în legătură

cu *missis* Vance. Aceasta nu intră în atribuțiile Departamentului, și alte instituții sînt învestite de către Congres cu această competență. Departamentul a considerat necesar să hotărască în privința comportării *lui missis* Vance pe baza rapoartelor rezumative înaintate de organele anchetatoare. Cererea de a consulta dosarele a fost respinsă și rapoartele au fost folosite în locul acestora. Din rapoarte a rezultat în mod evident că nu se poate avea încredere în *missis* Vance. Siguranța noastră trebuie să fie absolută, de aceea *missis* Vance a fost concediată. Relațiile apelantei cu anumiți oameni erau suficiente ca să ducă la condamnarea ei...

Rush făcînd o pauză, Chandler se grăbi să intervină:

— Din cele ce spuneți, domnule președinte, rezultă că Departamentul are o vină dublă. Departamentul *nu știe* cu preciziune că activitățile lui *missis* Vance erau pasibile de sancțiuni disciplinare. El a acționat pe baza rezumatelor unor probe, care pot să fie valabile sau nu, care pot fi adevărate sau nu. Cum poate ști Departamentul că rapoartele nu se sprijină pe informații date de persoane care au vreo dușmănie personală față de *missis* Vance? O persoană poate fi defăimată denumind-o *antiamericană*, dar acest termen nu are o definiție legală. Departamentul a acționat fără a avea dovezi admisibile, fără a specifica acuzațiile, și a ajuns la o hotărîre întemeiată pe vinovăție stabilită prin deducții privind anumite relații ale lui *missis* Vance, sau, mai bine zis, pe vinovăție

dedusă din zvon public ! Departamentul se cuvine să-şi anuleze hotărîrea, să o reintegreze pe *missis* Vance cu plata salariului din ziua concedierii şi să înlăture toate decăderile stabilite împotriva ei !

În jurul mesei se produse un freamăt jenat, în timp ce membrii comisiei se foiau în scaunele lor. Ca la un semn, îşi şterseră din nou feţele de sudoare. Adjunctul special al subsecretarului îşi înfipse o altă ţigaretă în portţigaretul de aur şi tuşi.

Faith oftă. Aceeaşi veche poveste, gîndi ea. O anumită forţă, de necrezut, a pus stăpînire pe vîrfurile guvernului, o teamă patologică, teama de sistemul democratic, de procesele economice, de popor, de ei înşişi. Desigur, nu exista nimic altceva de care să se teamă, pentru că ei afirmau şi repetau — şi probabil şi credeau — că S.U.A. este cea mai puternică ţară din lume. Atunci de ce să se teamă ? De ce oare, se întreba ea, o persoană obscură şi lipsită de importanţă ca Faith Vance să fie prinsă în plasa fricii *lor* ? Doamne-dumnezeule ! Înnebuniseră cu toţii ? Erau cuprinşi de o psihoză de masă ? Îşi închipuiau cumva autorităţile că era o fiinţă periculoasă şi feroce, chemată să-i distrugă şi să le ia slujbele ? Aceste gînduri îi cauzau o stare de confuzie, de semiisterie. Nu putea să-şi mai concentreze atenţia şi să urmărească disputa ce se desfăşura acum între Dane şi Allison Rush. Judecînd însă după intensitatea vocilor, îşi dădu seama că Rush se înfuriase şi că Dane era la fel de ferm ca totdeauna...

— Cer ca Departamentul să reexamineze cazul apelantei, spunea Dane.

— Cererea se respinge ! exclamă preşedintele. Comisia va examina, totuşi, cererea împreună cu toate celelalte cereri ale apelantei. Mai mult nu putem face. Nimic mai mult !

— Apelanta doreşte să i se dea cuvîntul şi să răspundă, punct cu punct, la fiecare acuzare ce i se aduce, spuse Dane. Dar cum s-o facă dacă Departamentul şi comisia refuză cu încăpăţînare să-i îngăduie acest lucru ? Şi acum, pentru prima oară, Dane ridică vocea, lăsînd să se strecoare în ea un accent de indignare : Aceste procedee nu se deosebesc întru nimic de cele folosite de Hitler !

— Rostul acestei şedinţe nu este să se aducă insulte comisiei ! replică Rush enervat. Însăşi această şedinţă este o dovadă a bunei-credinţe a Departamentului. Se aşteaptă, oare, toţi apelanţii să-i declarăm din oficiu nevinovaţi ? Asta-i o aberaţie ! O aberaţie totală !

Pe Faith o cuprinse plictiseala şi din nou se simţi incapabilă să urmărească dezbaterile. „Cuvinte ! Cuvinte inutile !" gîndi ea. Hotărîrea comisiei fusese luată dinainte. Putea să citească aceasta pe feţele lor. De ce să se mai frămînte... de ce... ? În minte îi apăru pătuţul gol de acasă. De asta trebuia să se frămînte... trebuia să lupte ca să recucerească tot ce pierduse... atotputernicilor ăstora, cărora le era totuşi frică, trebuia să le pună în vedere că avea să lupte... chiar şi dacă avea să fie învinsă de o sută de ori...

Făcu un efort să urmărească dezbaterile. Abe Stone se sculase în picioare şi le vorbea, aplecîndu-se pe deasupra mesei mari, şi vinele mîinilor lui puternice se umflaseră. Putea să vadă numai

cutele de pe ceafa să, care era foarte roșie, și putea să-și închipuie cît de mult căuta să se stăpînească. Oare ce spunea ?... Da, vorbea despre ea ; vorbea despre ea, despre duplicatele și triplicatele ei, și despre tot restul de exemplare identice cu dînsa, care lucrau în instituțiile guvernamentale.

— Sindicatul funcționarilor federali, spunea Abe, nu poate trece cu vederea această nesocotire arbitrară a drepturilor unuia dintre membrii ei. Dacă sînt amenințate drepturile unui individ, sînt în primejdie drepturile tuturor ! Cazul de față constituie un precedent, care, dacă va fi urmat, înseamnă că în cadrul aparatului de stat federal se va instaura treptat o domnie ascunsă a teroarei. Toți funcționarii vor fi suspectați ! Apoi de această boală se vor molipsi statele și comitatele, municipalitățile și satele. Care funcționar public va mai fi în siguranță ? Nici unul ! Nici un învățător, nici chiar un măturător de stradă nu va putea să lucreze fără să se teamă de învinuirile oculte, pe baza cărora ar putea să-și piardă slujba și reputația ! Neîntîrziat trebuie să se pună capăt acestei nebunii ! Iată care este datoria imediată a comisiei !

După ce Abe termină de vorbit, un curent de ostilitate, ca o descărcare de electricitate statică de pe spinarea arcuită a unei pisici, străbătu comisia. Era evident că tot ceea ce spunea Abe va fi interpretat în defavoarea ei. Faptul că făcea parte dintr-un sindicat nu le era pe plac și-l dezaprobau. Chiar și atît le era de ajuns ca s-o condamne, gîndi ea. Da, „avea legături" cu Abe Stone. Era vinovată de faptul că are asemenea legături... Unirea face puterea. Acum pe prim plan venea această vi-

novăție, mai tîrziu se va manifesta forța acestor legături. Totul se schimbă, necontenit ! Important e să știi încotro merg lucrurile.

Tresări. Cineva o strigase pe nume. Părea că vocea vine foarte de departe și îi vuia capul. Nu, vocea venea de aproape. Îi vorbea Allison Rush.

— *Missis* Vance, spunea el cu nerăbdare, pentru că ea nu răspunsese, *missis* Vance, dorim să vă punem o singură întrebare. Presupunem că știți ce consecințe atrag declarațiile mincinoase făcute organelor de stat. Vrem să știm dacă sînteți cetățeană americană !

— Sînt ! spuse ea tare. Mult prea tare pentru mărimea sălii, se gîndi.

— Puteți dovedi această cetățenie ?

Înainte ca ea să poată răspunde, Chandler interveni :

— Pot să răspund eu în locul apelantei ?

Cînd Rush încuviință din cap, continuă :

— Înregistrarea nașterii doamnei Vance n-a putut fi găsită. Am întreprins recent o cercetare amănunțită și am descoperit că registrele sînt fie pierdute, fie distruse de foc, nu putem fi siguri. Din păcate, nu are rude în viață care să poată atesta locul nașterii. Există însă toate indiciile că apelanta este cetățeană americană. Departamentul poate fi liniștit în această privință.

— Departamentul nu poate fi liniștit în această privință ! spuse Rush pe un ton brusc. Guvernul federal nu angajează străini ! În afară de asta, declarațiile false cuprinse în formularele de angajare sînt pedepsite cu asprime. Cei care fac declarații false în asemenea acte se pedepsesc cu amendă și

închisoare, după cum prea bine știți, *mister* Chandler. Sincer vorbind, cred că apelanta ar trebui să se considere norocoasă că a fost concediată numai cu decădere și că nu a fost trimisă în judecată! Există anumite instituții de stat care au sarcina să trimită asemenea cazuri în fața justiției! Apelanta ar face bine să ceară ca dosarul ei să se închidă, să se închidă definitiv! Se știe că apelanta a lucrat pentru un guvern străin, și de aceea nu se poate aștepta la îngăduință din partea comisiei.

Faith își pierdu răbdarea.

— Cu alte cuvinte, strigă ea, ați dori să fug de aici rușinată, ca și cum aș fi comis o crimă! N-am nici o vină și n-o să fug de aici prefăcîndu-mă c-aș fi vinovată!

Se ridicase pe jumătate de pe scaun și acum căzu la loc istovită.

Comisia întîmpină aceste cuvinte cu un murmur de dezaprobare. Cele două femei clătinară din cap, iar bărbații se încruntară. Fața lui Rush căpătă o culoare roșu-închis, revenind apoi treptat la normal. Scoase batista și își șterse fața de nădușeală.

— Îmi permiteți să spun ceva, domnule președinte?

Vocea nu era a lui Dane, dar era o voce foarte cunoscută. Era vocea lui *mister* Cunningham, pe care îl uitase cu totul. Da, era vocea lui Cunningham, care se sculase și înainta venind din fundul sălii.

— Aveți permisiunea comisiei, anunță Rush în silă.

— Vă mulțumesc, zise *mister* Cunningham, scoțîndu-și pipa din gură și trecîndu-și mîna prin

părul tuns scurt. Vă mulțumesc foarte mult. Cred că ceea ce am să spun va fi concludent. Am fost superiorul lui *missis* Vance timp de mai mulți ani și, pur și simplu, nu înțeleg cum se poate pune la îndoială originea ei americană. Dacă s-a născut sau nu aici nu are nici o însemnătate. *Este* o americancă adevărată. A lucrat cu sîrguință și cu inteligență, pentru țara ei, consacrîndu-i întreaga-i pricepere. Ce se poate cere mai mult? Dacă criteriul este dragostea pentru țara unde trăiești și în care muncești, este americancă!

— *Mister* Cunningham, spuse Rush strîmbînd din buze batjocoritor, vreau să vă pun o întrebare. Ca șef al lui *missis* Vance, aveați cunoștință de activitatea ei din afara serviciului?

Mister Cunningham șovăi și fața i se făcu din nou albă ca varul.

— Aveam cunoștință, declară el în cele din urmă.

— Și, ca șef al ei, continuă Rush, nu i-ați făcut nici o mustrare pentru această activitate?

— Nu i-am făcut, spuse Cunningham, de data aceasta fără nici o ezitare.

— Și, în fapt, le-ați aprobat?

— În fapt le-am aprobat, spuse el cu o voce înceată, dar categorică. Le-am aprobat și continuu să le aprob!

Se lăsă deodată o tăcere desăvîrșită, întreruptă doar de bîzîitul unei muște, care, prin cine știe ce întîmplare, nimerise în camera aceea sufocantă. Dar Faith auzi prin aer fîșîitul unei securi imagi-

nare care cădea şi văzu cum capul lui Duval Cunningham se rostogoleşte în ţărînă.

Privi spre Chandler, citind pe faţa lui admiraţie pentru Cunningham. Şi dacă n-ar fi împiedicat-o lacrimile ce o năpădiseră, ar fi zîmbit.

3

Trecuseră în total zece zile de la plecarea bruscă a lui Thatcher. După duelul cu comisia de apel, care îi păruse o moară de vînt, dar care în realitate se vădise a fi un balaur, nervii lui Faith erau complet zdruncinaţi. Cînd toate eforturile de a o vedea pe Jeanie se dovediră zădarnice, se simţi distrusă.

De fiecare dată cînd privea la animalele de pluş rămase în camera lui Jeanie, era cuprinsă de accese violente de plîns. Goliciunea camerei o obseda în timpul nopţii, şi, dormind neliniştit, i se părea că aude zgomotele ce le făcea Jeanie cînd era bolnavă sau cînd dormea liniştită ori visa. În mintea lui Faith se perindau acum toate clipele de veselie şi nopţile de veghe, cînd Jeanie avea febră ; pe fiecare le retrăia, aci cu bucurie, aci cu nelinişte.

I se părea că însăşi casa îi face reproşuri, că nu mai e posibil să locuiască în ea. Aici îşi începuse viaţa de femeie căsătorită, întemeindu-se pe fericirea anterioară ; amintirile mai recente erau întinate parcă, erau urîte şi dezgustătoare cînd le privea din urmă. Casa nu-i mai oferea nimic altceva decît suferinţă. De aceea Faith petrecea cît mai mult timp departe de casă.

Casa îi păruse goală chiar şi cînd cunoştinţele ei au venit să-şi exprime simpatia, vorbind tare, ca să izgonească spiritele rele ce vedeau că o persecută. O chemase pe Mary Margaret Hasswell din Baltimore, şi credincioasa prietenă venise imediat ca să stea cu ea cît va dori. Dar după o zi şi o noapte o rugase pe Mary Margaret să se ducă acasă, deoarece nu putea să suporte prezenţa nimănui şi orice conversaţie o obosea. Mary Margaret înţelegea foarte bine latura politică, dar în ceea ce priveşte problema copilului, era insensibilă.

Mai primea vizite şi telefoane şi de la diferiţi prieteni şi cunoştinţe. Printre aceştia era, fireşte, Abe Stone. Evelyn şi Maria îi telefonaseră să-i spună că le părea rău de cele întîmplate la serviciu şi să-i ureze noroc. A doua zi după şedinţa comisiei de revizuire, *mister* Cunningham şi soţia veniseră s-o vadă cîteva clipe şi rămăseseră toată seara. Dane Chandler venise şi el şi discutaseră pe ton de glumă, dar cu curaj despre copoi, despre agenţii care filau cetăţenii şi despre *congressmen*-ii cu capete pătrate.

De fapt, afară de Donnie (care consimţise să rămînă în serviciu în schimbul camerei, şi într-adevăr nu voise să plece), Dane Chandler era singura persoană care nu-i provoca o stare de extremă agitaţie. Vedea agenţi secreţi în orice om care-i părea că ar trece fără rost prin faţa casei, ziua sau noaptea. Tresărea la fiecare sonerie sau telefon. Avea impresia că băiatul de la băcănie caută s-o spio-

neze, iar cînd farmacistul de la colțul străzii făcu remarca banală „Nu l-am văzut în ultima vreme pe *mister* Vance. Ce-i cu el, e bolnav ?" îi răspunse pe un ton brusc, cu totul nejustificat și dușmănos : „Asta nu-i treaba dumneavoastră !"

Uneori își pierdea răbdarea chiar și față de Dane. Știa cît timp și cîtă energie cheltuiește pentru ea. Totuși, cîteodată se întreba, cicălitoare, dacă făcea tot ceea ce-i stătea în putere. Imediat după ședința comisiei de revizuire era cît pe-aci să se certe cu Dane în legătură cu actul ei de naștere.

— De ce nu mi-ai spus, îl întrebă ea cu buzele strînse și cam înțepată, că nu e nici o speranță să-mi dovedesc cetățenia ?

El o privi calm.

— Sînt speranțe.

— Dar ce se întîmplă cu registrele ? Ai încercat la ambasadă și peste tot ?

— Da. Nimic nu s-a făcut în mod oficial, în legătură cu tine, prin ambasadă. Este de presupus că medicul care a asistat la naștere s-ar fi ocupat de această problemă.

— Dar ți-am spus că n-a fost de față nici un medic ! Doctorul a sosit la cîteva ore după ce m-am născut !

În tonul ei vibra o notă de reproș, ca și cum Dane ar fi avut vreo vină pentru aceste complicații.

— Ascultă, Faith, spuse el, în condiții normale doctorul trebuia să se ocupe de această problemă, afară doar dacă ar fi avut motive să creadă că tatăl tău avea să te înregistreze ca cetățeană spaniolă. Se poate ca în cazul tău unul să se fi bizuit pe celălalt și să nu se fi făcut nici o înregistrare. Pe

de altă parte, toate registrele locale din vara în care te-ai născut tu lipsesc. Poate că se vor găsi, deși pînă în prezent am răscolit mai mult de jumătate din statul Maryland ! Asta e genul de încurcături de care depinde soarta multor procese. Pare un fleac, un amănunt ridicol, dar statul îi acordă o importanță colosală. De aceea trebuie să ne prefacem că și noi credem că are mare importanță ! Și, mai devreme sau mai tîrziu, o să găsim pe cineva care să poată atesta unde te-ai născut.

— O ! strigă ea, iartă-mă că sînt atît de irascibilă ! Dar știi, uneori tensiunea acestei situații...

— N-am ce să iert, spuse el. Îmi pot închipui prin ce treci...

După această conversație, pendulul gîndurilor trecu la extremitatea cealaltă, și dînsa începu să-și facă griji că Chandler dedica prea mult timp procesului ei, periclitîndu-și astfel situația. Nu-i venea să-l întrebe ce hotărîre luase, sau dacă luase hotărîrea să părăsească firma. I se părea că, dacă ar insista ca el să vorbească despre asta, ar însemna să fie egoistă, ar însemna să-l împingă să ia o hotărîre din care ea ar fi profitat, în vreme ce lui i-ar fi cauzat prejudicii. Era sigură că atunci cînd va fi luat o hotărîre avea să-i spună ; dar dorea din suflet ca el să ia o decizie, fără ca la baza acestei decizii să se afle cazul ei.

Cînd privea chestiunea la rece, Faith își dădea seama că era imposibil ca Dane Chandler să ia o hotărîre fără ca, cel puțin din punctul lui de vedere, să țină seama de ea. Deși mai era legată de mîini și de picioare de Thatcher, procesul avea să exercite o influență asupra hotărîrii ce urma s-o

ia în privința viitorului. Prestigiul și averea ar fi cîntărit desigur mult mai greu decît idealurile sale filozofice. Dar acum, după ce o ținuse în brațe și simțise că dragostea lui era împărtășită...

„E un chin pentru amîndoi, gîndi ea, dar el ar trebui să ia o hotărîre fără să se gîndească la *asta*. Sau poate că îi cer mai mult decît este omenește posibil..."

Faith îl vedea deseori, dar niciodată nu s-au mai apropiat unul de altul ca în noaptea aceea, pe podețul de piatră. Părea că între ei se ridicase un zid de netrecut, ceva care îi frămînta, îi făcea timizi unul față de celălalt. Din visurile ei Faith știa (și știa acest lucru și în mod conștient) cît de mult îl dorea. În prezența lui, însă, se simțea stingherită.

Treptat înțelese că locuința, cu atmosfera ei întunecată, îi inhiba pe amîndoi. Dar, în afară de asta, mai era un alt factor, mai subtil : Washingtonul însuși.

Nu o speria nici căldura de nerespirat, nici eventualitatea unor bîrfeli răutăcioase. Ceea ce o descuraja era presiunea politică permanentă, discuțiile telefonice, în care folosea cuvinte convenționale, ca să nu-i înțeleagă cei ce ascultau, erau convorbirile cu voce scăzută la restaurant, privirile aruncate pe furiș, ca să vezi dacă nu ești urmărit.

Însuși Washingtonul devenise un izvor de alterare a realității, ca și cum tot ce se întîmpla în acest oraș ar fi fost un miraj care-ți juca în fața ochilor. Toate acestea dădeau naștere unei adînci neliniști.

Era prinsă într-un laț invizibil, gîndi ea. Chiar dacă nu era definitiv prinsă, tot nu putea să scape pe de-a-ntregul. Tot ceea ce știa e că neliniștea și suferința ei creșteau. Nu mai putea să continue mult timp astfel.

În cea de a patra zi a valului de căldură, ca și cum ar fi simțit disperarea ei crescîndă, Dane îi spuse :

— Faith, te învîrtești într-un cerc vicios. Diseară mergem să vîslim pe fluviu.

Consimți cu apatie, dar în momentul cînd s-au regăsit singuri împreună, departe de oraș, dispoziția ei începu să se schimbe. Acostară pe o plajă nisipoasă la marginea lui Roosevelt Island[1] și traseră împreună la mal canoeul. Mîncară merindele din coș și băură bere, cu încetineală, degustînd fiece clipă.

— Delicios ! murmură ea. Ca să spun adevărul, e prima mîncare care mi-a plăcut de mai multe săptămîni încoace. Brînză, sandvișuri cu salam și cartofi prăjiți, un adevărat ospăț !

Întinși pe nisip, cu spatele rezemat pe o buturugă roasă de vreme, priviră apusul soarelui. Prin aburul căldurii, asfințitul avea o strălucire spectaculoasă, care transformase fluviul într-un torent fluid de purpură.

— Mă simt ca o Becky Thatcher[2] care a fugit cu Tom Sawyer[3] ! spuse Faith.

---

[1] Ostrov pe fluviul Potomac.

[2-3] Personaje din *Aventurile lui Tom Sawyer*, cunoscuta lucrare a lui Mark Twain.

Senzația că se înăbușă, atît de reală cu o oră mai devreme, părea acum ceva din trecut.

Cînd Chandler se aplecă s-o sărute, simți cum grăunțele de nisip lipite de mîinile lui o înțepau în timp ce o mîngîia, dar senzația era plăcută.

— Faith, mai trebuie oare să-ți spun că te iubesc ?

Ea dădu încet din cap.

Stătură rezemați de buturugă aproape o jumătate de ceas. Nici unul nu scoase o vorbă.

În amurg, plecară, îndreptîndu-se spre Watergate, ecluza de la picioarele monumentului lui Lincoln. Lumea începuse să se adune în amfiteatrul de piatră din fața pontonului care servea drept podium Orchestrei simfonice naționale. Deasupra treptelor, în perspectivă, se profilau trei dintre marile monumente ale Washingtonului, scăldate în luminile apusului : templul cu colonade înălțat în memoria lui Lincoln ; mai departe se vedea vîrful galben, strălucitor al monumentului lui Washington ; și, în depărtare, la capătul Mallului, cupola simbolică a Capitoliului. Faith le privea acum ca un turist, și i se păreau falnice și frumoase, uitînd cu totul furtuna politică care bîntuia în jurul lor.

Dane îndreptă canoeul cu prova spre cheiul de piatră și se prinse, aproape fără nici un efort, de un inel de fier, ținînd ambarcațiunea pe loc, la adăpost de curentul principal al fluviului. Alte cîteva canoe și mai multe bărci cu motor traseră la mal lîngă ei, acestea din urmă cu lumini de poziție roșii și verzi, care se oglindeau în apa întunecată. Pe ponton, muzicanții erau invizibili, dar o lumină

roșietică se reflecta pe figurile auditorilor. Un fascicul de lumină indirectă se opri pe obrazul lui Dane, și Faith admiră pe ascuns puterea, candoarea și afecțiunea ce se citeau pe fața lui.

Orchestra execută *Povestirile din Pădurea Vieneză* [1], suavul și veselul *Concert nr. 2* de Prokofiev și *Simfonia Pastorala* a lui Beethoven. Pe la mijlocul ultimei părți a *Pastoralei*, Dane începu să vîslească spre mijlocul fluviului, de unde curentul îi purtă în jos. Treptat, muzica se auzea tot mai slab, pînă se pierdu în primele răbufniri ale vîntului de seară.

Tăcură amîndoi pînă cînd silueta debarcaderului apăru în luminile de pe țărm. „Țărmul. Țărmul Washingtonului !" gîndi ea.

— Dane, zise în șoaptă, căci la vederea țărmului îi revenise teama aceea spasmodică, Dane, să plecăm din Washington, acum, în seara asta !

El clătină din cap, în semn că nu se poate...

4

„Ce stupid din partea mea, gîndi ea, să-mi fac speranțe noi ! În această chestiune e mai bine să te aștepți la tot ce e mai rău și să fii mulțumit dacă mai-răul nu se întîmplă." Ca de obicei, Dane o prevenise să nu se aștepte la o soluție definitivă. Cu toate acestea, era incorigibilă și spera.

Stînd cu Dane în fața masivului edificiu public, privi în sus și citi cu voce tare cuvintele gravate în piatră :

---

[1] Suită de valsuri de *Johann Strauss*.

„LOCUL UNDE SE ÎMPARTE JUSTIȚIA ESTE UN LOC SFÎNT"

Își strecură mîna în a lui și o strînse.

— Cred ei, oare, în acest lucru, Dane ? întrebă Faith cu glasul tulburat de emoție.

— Da, firește, zise el. Cred acest lucru. Dar sinceritatea unei credințe n-are nimic a face cu conținutul ei. *Justiția* este un cuvînt abstract ; mie îmi place întotdeauna să-i dau un conținut concret, spunînd : *„Justiție, dar pentru cine ? în folosul cui ?"* Cînd procedezi astfel descoperi că justiția e în funcție de timp, de loc, de clasă și de codul social. E un subiect captivant ! Acum, însă, ne interesează aplicarea justiției în practică, nu teoria. Ce-ar fi să intrăm ?

Șovăind, îl privi în ochi. Erau serioși și aveau o expresie aspră, dar pentru ea se îmblînzeau ; îi zîmbi și, simțindu-se aproape de el, încercă un sentiment de fericire năvalnică.

— Hai să intrăm ! spuse, constatînd că nu era necesar să caute curaj în ea însăși deoarece în prezența lui Dane curajul îi venea spontan.

În lumina voalată a soarelui, clădirea proiecta umbre nelămurite, iar portalul de proporții uriașe părea intrarea în peștera întunecată a unui ciclop, avînd de-o parte și de alta uși de oțel lustruit, larg deschise. Faith avea senzația că, de cum vor intra, ușile se vor închide automat, cu zgomot, ferecîndu-se pentru totdeauna. Străduindu-se să se descotorosească de această impresie, reuși să surîdă ușor cînd se apropiară de gardianul în uniformă. Gardianul nu răspunse la surîsul ei.

În timp ce așteptau ascensorul, Dane spuse :

— Frică ?...

Ar fi putut să-i vorbească o jumătate de ceas fără să reușească a-i spune tot ce exprima tonul lui. Acum zîmbi, și zîmbetul ei era sincer, nesilit.

— Sînt mulțumită, zise ea, că sînt cu tine.

Ajunsese la stadiul în care soarta litigiului nu-i mai ieșea din minte nici ziua, nici noaptea. Oricît ar fi încercat să se controleze, apelînd la rațiune, în somn se dezlănțuiau toate neliniștile și temerile ei și alerga înnebunită să scape de monștrii care amenințau s-o prindă. În comparație cu spaimele acestor visuri, realitatea, de pildă cea de astăzi, îi producea bucurie.

Dîndu-și seama de inutilitatea unor noi petiții de apel sau de revizuire, Dane, uzînd de prestigiul firmei la care lucra, obținuse o audiență la procurorul general[1]. Era hotărît să afle, o dată pentru totdeauna, pînă unde intenționează să meargă parchetul în cazul lui Faith. Erau atît de numeroși factori complicați, se făceau atît de multe anchete paralele și existau atît de multe instanțe a căror competență se suprapunea, încît părea că cea mai bună soluție ar fi să se adreseze autorității supreme, care s-ar putea ocupa de urmărirea judiciară a clientei sale. O dată ce s-ar stabili un contact personal, chibzuise el — și îi spusese acest lucru și lui Faith — ar fi posibil să descîlcești firele încurcate ale birocrației, care făceau atît de confuză situația adevărată. Lui Faith îi părea o minune că Chandler reușise să ajungă la

[1] În S.U.A., ca și în Anglia de altfel, ministrul justiției îndeplinește în același timp și funcția de procuror general și este cunoscut sub această denumire.

procurorul general, deoarece cunoştea bine greutăţile pe care le întîmpini cînd e vorba de a obţine asemenea audienţe. Era impresionată şi mulţumită ; iar speranţa ei renăscută părea a nu fi cu totul lipsită de temei.

În birourile cu aer condiţionat era o răcoare plăcută, în comparaţie cu canicula de afară ; însăşi atmosfera lor era de ajuns ca să te facă să te simţi înviorat şi optimist. Păşiră în tăcere pe covorul gros din cabinetul secretarei, iar Dane spuse pe un ton respectuos numele lor şi scopul pentru care veniseră.

Secretara, bine îmbrăcată şi amabilă, consultă agenda în care erau însemnate audienţele.

— Da, spuse ea pe un ton neutru, am găsit numele dumneavoastră. Vreţi să aşteptaţi o clipă ?

Apăsă pe buton şi vorbi în microfonul sistemului de comunicaţie interioară.

— *Missis* Vance şi *mister* Chandler, de la firma „Sterling, Hardy, Hutchinson şi McKee“, sînt aici.

Îi răspunse o voce de femeie, aferată şi metalică.

— Rugaţi-i să ia loc. Procurorul general n-a venit încă. S-ar putea să mai întîrzie puţin.

Aparatul se închise.

— S-ar putea să mai întîrzie puţin, repetă mecanic secretara. Vă rog să luaţi loc.

Dane dădu din cap şi, încruntîndu-se uşor, îi împinse lui Faith un scaun de piele, să se aşeze. Aprinseră cîte o ţigaretă şi începură să studieze cu atenţie portretele atîrnate pe pereţi.

Cuta de pe fruntea lui Dane nu se şterse.

Pachetul de ţigarete rămăsese aproape gol, şi Faith cunoştea pe dinafară toate portretele. Deşi figurile erau foarte diferite, unele avînd favoriţi, iar altele barbeţi, exista o curioasă asemănare între atitudinile şi expresiile lor. Se întrebă, vag, dacă expresia de autoritate şi trufie a portretelor se datora puterii legate de funcţiunea personajelor reprezentate. „Numai oameni ca Lincoln, reflectă ea, puteau să ajungă în vîrful piramidei guvernamentale fără să fie atinşi de această trufie.“

Cufundată în asemenea gînduri şi lăsîndu-şi mintea în voie, se simţea cam somnoroasă şi surprinzător de liniştită. Era mulţumită să amîne, chiar şi pentru puţin, o nouă încercare. Situaţiile prin care trecuse o costaseră atît de mult din punct de vedere emotiv, încît era sleită de puteri. Cîteodată se întreba de unde adunase atîta putere ca să le facă faţă. Nici o fiinţă nu poate cunoaşte propriile ei posibilităţi de luptă pînă nu e pusă la încercare, acesta era răspunsul, cu siguranţă. Pare-se că majoritatea oamenilor pot fi mult mai rezistenţi decît şi-ar fi închipuit vreodată...

Ochii şi gîndurile i se întoarseră către Dane. Îşi dădu seama că faţa lui era palidă de mînie. Părea gata să izbucnească. Era cu totul neobişnuit ca o simplă întîrziere să-l înfurie atît de mult... Cît timp trecuse de cînd aşteptau ? După cum constată uitîndu-se la ceasul de mînă, aproape patruzeci de minute. Chandler îşi încrucişa tot mai nervos degetele. „Uneori, reflectă Faith, mîinile îi dezvăluiau personalitatea mai mult decît toate cuvintele şi acţiunile lui la un loc. Uneori, mîinile lui aveau un caracter propriu, exprimînd mai degrabă dra-

goste pentru munca manuală decît pentru drept. Ce dorise să facă în timpul războiului ?... A, da, să mînuiască o mitralieră." Acum degetele lui subţiri, puternice trădau o pornire asemănătoare. În ele se citea parcă o dorinţă de a ataca.

Puse o mînă pe braţul lui, ca şi cum ar fi vrut să-l liniştească. El i-o dădu la o pare, nerăbdător.

— E ceva care nu e în ordine, îi şopti el. Nimeni nu intră, nimeni nu iese, parcă ar fi în vacanţă.

— Poate că ne-au uitat, murmură Faith, dorindu-şi ca într-adevăr aşa să fie.

Chandler dădu din cap şi făcu o grimasă :

— Cînd au atîtea cartoteci şi dosare ? Imposibil !

Difuzorul sistemului de comunicaţie interioară se deschise brusc, făcîndu-i să tresară şi deşteptînd secretara, care era absorbită de totalizarea unor formulare statistice.

— Rugaţi pe *missis* Vance şi pe *mister* Chandler să poftească, răsună un glas atît de puternic, încît în cameră se produse un ecou. Era ca şi cum ar fi intervenit un miracol şi erau chemaţi de trîmbiţele nevăzute ale Celui-de-sus.

Maşinal, se îndreptară spre uşa dublă lambrisată, care ducea în birourile procurorului general. Cînd se apropiară de uşă, canaturile ei se desfăcură, ca şi cum ar fi fost puse în mişcare de un aparat electro-magnetic. Văzură însă imediat că forţa care o pusese în mişcare era un negru între două vîrste, care, după ce se dădu respectuos la o parte ca să-i lase să treacă, închise uşile în urma lor.

Trei secretare stăteau liniştite la birouri de nuc foarte lustruit, înconjurate de baterii de telefoane. Secretara-şefă, o femeie cu părul cărunt şi cu o figură ştearsă, înălţă capul spre ei.

— Poftiţi înăuntru, vă rog, le spuse.

— Mulţumesc, zise Chandler.

Luînd-o pe Faith de braţ, o conduse spre al doilea rînd de uşi lambrisate. Cînd păşiră pe covor i se păru că acesta este mai gros şi mai luxos decît cel din biroul exterior, şi de aceea paşii lor erau şi mai înăbuşiţi. Din nou uşile se deschiseră şi se închiseră fără zgomot, ca în vis.

Intrară într-o cameră mare, în care nu se afla nimeni afară de ei.

De o parte a camerei erau ferestre mari, cu draperii bogate ; de cealaltă, un şir de coloane de marmură verde. La capătul camerei se aflau un birou foarte mare şi masiv şi un scaun turnant, aşezat în faţa unor drapele americane de mătase, încrucişate, de mărimea drapelelor de paradă, cu franjuri şi ciucuri auriţi şi cu vulturi de aur în vîrful hampelor. Lîngă birou era o mică masă de conferinţe cu termosuri, cu o canapea de piele şi scaune cu cuie de alamă care străluceau în bătaia soarelui.

Faith respiră adînc şi se lipi de Chandler.

— Unde-i ? murmură ea.

Dane se încruntă.

— Să aşteptăm, răspunse el perplex.

Se îndreptară jenaţi spre canapea, dar rămaseră nemişcaţi cînd o uşă laterală se deschise, lăsînd să intre doi bărbaţi.

Primul era gras și chel. Sprîncenele foarte negre îi dominau obrajii puhavi ; fuma un trabuc, căruia îi mușcase capătul. Zîmbea, lăsînd să i se vadă dinții pătați de tutun. Bărbatul care-l urma avea trăsături aspre, buze subțiri și o expresie de pasăre de pradă. Ochii îi erau excepțional de strălucitori și te pătrundeau cu priviri repezi, care săgetau. Mutra lui o indispuse pe Faith, redeșteptîndu-i acea teamă deprimantă a omului filat.

Bărbatul cel gras scoase trabucul din gură și zîmbi amabil.

— *Mister* Chandler și clienta lui, nu-i așa ? întrebă el.

— Da, răspunse Dane pe un ton sec, dezaprobator, aveam audiență la...

— Desigur, știu, spuse bărbatul cel gras, continuînd a zîmbi cu amabilitatea degajată a politicianului de profesie. Vedeți, însă, a fost o mică neînțelegere. Șeful avea impresia, *mister* Chandler, că *firma* dumneavoastră ar fi reprezentînd interesele clientei. Dar, de vreme ce o reprezentați *personal*, șeful a socotit că puteți să discutați chestiunea tot atît de bine și cu mine, care sînt adjunctul lui. După cum știți, are foarte multe pe cap. Făcu o pauză, trase din nou din trabuc și își reluă zîmbetul stereotip. Acum, dacă vreți să luați loc, o să vă ascultăm. Numele meu este Coppini, Leon Coppini...

— Dar celălalt domn ? întrebă Dane, cu voce aspră.

Bărbatul gras rîse.

— O, nu este aici decît ca musafir, ca să mă exprim așa. A fost delegat de unul din birourile

interesate în această chestiune. Firește, nu este autorizat să poarte discuții, numai să asculte. Acum, dacă dumneavoastră și clienta dumneavoastră vreți să luați loc...

— Așa stau lucrurile... spuse Dane, chibzuind.

Faith își dădu seama că inima începuse să-i bată violent. Numai la vederea acestor oameni, ochii i se împăienjeniseră și parcă îi vedea prin ceață. Încerca să-i înlăture din existența ei, dar rămîneau reali și înspăimîntători, mai ales din cauza jovialității unuia și a tăcerii celuilalt. Nu putea să le vorbească. N-avea ce vorbi cu ei. Oricum, tot nu puteau s-o înțeleagă. Între unii și ceilalți era o prăpastie peste care limbajul nu putea constitui o punte. Iar aici logica rămînea neputincioasă. Din expresia feței lor se vedea limpede că nu respectau decît autoritatea și puterea. Iar Faith n-avea nici una, nici alta. Ascultă cu recunoștință cuvintele lui Dane.

— Vă mulțumesc că v-ați deranjat să veniți aici. Puteți raporta însă că, în aceste împrejurări, prefer să nu discut cazul clientei mele, dar ne rezervăm argumentele spre a le prezenta în fața tribunalelor. Așa încît n-o să vă răpim timpul. Bună ziua !

Bărbatul cel gras încetă să mai zîmbească.

— În ce mă privește, faceți cum doriți ! spuse el și dădu din umeri.

Pînă să se dumirească Faith ce se întîmplase, ajunseseră înapoi în primul birou, și de acolo, trecînd peste covorul gros, ieșiră în anticameră. Secretara îi privi fix în timp ce ieșeau. Primul rînd de uși se deschisese și se închisese, apoi se deschisese și se închisese al doilea rînd de uși, se

deschisese şi se închisese şi cel de al treilea rînd de uşi...

Pe culoar Faith se opri şi, simţind o slăbiciune, se sprijini de pervazul ferestrei. Jos, într-o curte interioară, o jerbă de apă răcoroasă ţîşnea dintr-un havuz de marmură. Cîţiva funcţionari se plimbau fumînd, pentru că era ora prînzului.

— Priveşte-i ! strigă Faith. Cum *pot* să facă ceea ce fac, cum pot să fie părtaşi la toate acestea ?!.

Dane o luă de umeri şi o scutură brutal.

— Faith ! zise el. Capul sus !

— N-ajută la nimic ! răspunse Faith suspinînd înăbuşit. M-au prins ca pe o muscă pe hîrtia lor de muşte şi o să te prindă şi pe tine ! Nu mai pot suporta asta, nu mai pot !...

5

Luară masa la restaurantul „Occidental", fără să le pese nici de forfotă şi nici de mirosurile îmbietoare ce veneau dinspre bucătărie. Întrucît abia gustau din mîncare, chelnerul îi întrebă alarmat dacă nu cumva erau nemulţumiţi de mîncare.

— Nu, mîncarea e bună, îi răspunse Chandler, şi chelnerul se depărtă, convins desigur că erau o pereche de îndrăgostiţi care s-au certat.

— M-am gîndit, spuse Chandler la cafea, c-a venit momentul să discut serios cu firma de avocaţi despre care ţi-am vorbit — „Goldman şi McMurtry" din New York — specializată în apărarea drepturilor cetăţeneşti. Doresc să le expun cazul tău, Faith, şi poate să stau de vorbă cu ei şi despre viitorul meu.

Ea îl privi întrebătoare :

— Cînd ?

— Mîine.

Faith nu spuse nimic o bucată de vreme. Încercînd să ascundă faptul că-i tremura mîna, începu să învîrtească de zor linguriţa în ceaşcă. Asta echivala cu o mărturisire indirectă din partea lui că situaţia i se înrăutăţise serios şi ridica din nou întreaga problemă a relaţiilor dintre ei. Se cutremură şi îl privi implorător.

— Nu mă lăsa, Dane ! rosti ea, şi aceste cuvinte aveau mai multe semnificaţii.

Zîmbind uşor, el se aplecă peste masă şi-i luă mîna.

— Nu te las, îi spuse. Te iau cu mine.

Faith termină de împachetat, închise valiza şi se sculă în picioare. În timp ce aştepta taxiul pe care Donnie se dusese să-l aducă, aruncă o ultimă privire în jur. Era stăpînită de sentimente contradictorii greu de analizat.

Observă că fotografia lui Thatcher în uniformă de şcoală militară rămăsese pe noptieră. Ce curios, în toate aceste zile nici n-o văzuse ! Crezuse, oare, că o luase cu el ? Aşa crezuse. Dar nu, o lăsase ca o sfidare, să-i amintească ce a pierdut.

Cu durere şi ură, scoase fotografia din ramă şi o rupse în bucăţele. Cînd fragmentele deveniseră atît de mici încît nu se mai putea recunoaşte nici o trăsătură, le aruncă în coşul de hîrtii.

Asta însemna că-şi lua rămas bun de la trecut. Erau ecouri în această casă, prea multe ecouri.

Putea să le audă acum — unele slabe, altele puternice: rîsul lui Jeanie, vocea mamei și a tatălui ei și propriul ei glas, punînd întrebări. Poate că, la fel ca și Thatcher, a fost prea preocupată de trecut. Poate că înainte nu părăsise niciodată realmente casa pentru că prea îi erau scumpe chiar și amintirile cele mai vagi. Dar de astă dată era hotărîtă s-o părăsească.

Auzi claxonul unei mașini în fața casei.

— *Miz* Vance, o strigă Donnie, a venit mașina!

Alergă pe scări în jos, iar Donnie o privi cu ochi mari, plini de dragoste.

— La revedere, dragă, spuse Donnie, arăți minunat!

Faith urma să plece la orele 4 cu expresul „Congresional" de la Union Station, unde avea rezervat, pe un nume fictiv, un bilet într-un compartiment separat. Chandler, cunoscînd Legea Mann[1] și pericolul de a însoți o femeie într-o călătorie, în „scopuri imorale", plecase cu un alt tren mai înainte. Din același motiv rezervase camere separate la New York.

— O, mai lasă-i naibii pe copoi! izbucnise Faith cînd Dane stăruise pentru aceste măsuri de prevedere.

Dar Dane nu se lăsă înduplecat:

— Nu trebuie să facem nimic care ar putea compromite posibilitatea de a o redobîndi pe Jeanie, spuse el, nu trebuie să le scoatem ochii cu relațiile noastre.

[1] Lege adoptată de Congresul S.U.A. în 1910, prin care se interzice traficul de carne vie pe teritoriul Statelor Unite și, în general, transportarea în „scopuri imorale" a femeilor dintr-un stat federal într-altul.

Aducîndu-și aminte de această conversație, se uită acum pe fereastra din spate a mașinii, care se pusese în mișcare. O limuzină de culoare închisă care staționa la colțul străzii tocmai pornea și ea. Încercînd din nou cunoscuta senzație de apăsare, așteptă să vadă ce se întîmplă.

Taxiul traversă podul ornamentat cu bizoni de pe strada Q, înconjură Dupont Circle, care-i trezi anumite amintiri, și o apucă agale pe Massachusetts Avenue. Limuzina urmă același drum, ținîndu-se la oarecare distanță în urma ei. Putea totuși să distingă în limuzină doi bărbați care parcă evitau să se uite la taxi.

Îl bătu pe umăr pe șofer și-i spuse surescitată:

— Mă urmăresc niște bărbați! Mergi mai repede! Vezi, poate poți scăpa de ei!

Șoferul se întoarse și o privi bănuitor.

— Dacă sînteți certată cu legea, mai bine luați alt taxi!

După care încetini mersul și trase la trotuar.

— N-o lua chiar așa, îi spuse ea rîzînd nervos, n-a fost decît o glumă, ca să mărești viteza!

Șoferul dădu din cap și deschise portiera.

— Poftiți jos!

Buimăcită, rămase la marginea trotuarului, cu valiza lîngă ea, căutînd din ochi alt taxi. Limuzina se oprise puțin mai departe. Ce prostie să încerce să scape de ei! se gîndi. Pesemne că îi păzeau casa zi și noapte, știau tot, afară, desigur, de gîndurile ei ascunse. „Dumnezeule!" Nu mai putu să se stăpînească, și lacrimile îi împăienjeniră ochii. Dar, oricum, așa cum spusese Dane, de dragul lui Jeanie, trebuia să plece fără știința lor...

Un taxi căruia îi făcu semn se opri. Sări înăuntru cu valiza și trînti portiera. Își dădu deodată seama că se sufoca de căldură.

— Încotro, *miss ?* o întrebă șoferul.

Faith șovăi.

— Undeva unde să fie răcoare, răspunse ea căutînd să cîștige timp de gîndire.

Limuzina porni chiar cînd taxiul trecu pe lîngă ea.

— Asemenea loc nu există ! spuse șoferul, rîzînd.

În timp ce-și ștergea fața cu batista, zări printre copaci monumentul lui Washington. Îi veni o idee. Era riscant, dar se hotărî să încerce.

— La monument, te rog ! spuse ea.

— Ce energici sînteți dumneavoastră, turiștii, pe o zi ca asta ! spuse șoferul și rîse din nou.

Îi păru o veșnicie pînă ajunseră pe Mall și, de acolo, la picioarele masivului obelisc de piatră. Își aminti de visul care o speriase atît de mult în noaptea ce precedase înmînarea hîrtiuței roz ; acum visul se transformase în realitate. O trecură fiorii. Prefera să creadă că ea continua să viseze ; dar era adevărat. În urma ei se afla lugubra limuzină de culoarea oțelului.

Aveau să creadă că e nebună și poate și era ; dar n-aveau s-o urmeze pînă în vîrful monumentului. Au să rămînă jos, confortabil, ascultînd radioul așteptînd-o să iasă și să cheme un alt taxi.

Deprimată și amețită de căldură, se tîrî cu geamantanul spre intrarea cu coloane și, fără să arunce vreo privire spre limuzină, pătrunse în holul răcoros. O dată înăuntru, așteptă o clipă, să se încredințeze că n-au urmat-o. Presupunerea ei se adeveri. Rămăseseră în mașină.

Un paznic plictisit îi spuse unde era toaleta pentru doamne și se repezi înăuntru. Apoi, cu mișcări iuți și sigure, deschise valiza, scoase rochia neagră pe care o luase ca s-o poarte la New York și o eșarfă. Absorbită de planul ei, își schimbă rochia cu gesturi rapide și precise, aruncă pălăria de paie elegantă și își legă eșarfa în jurul capului, ca o țărăncuță. După ce termină, închise valiza și o împinse într-un dulăpior. În tot timpul acestei operații nu o văzuse nimeni. Ieși, iar apoi, ca oricare turist, intră în ascensor.

După ce se strînse destulă lume, cușca încăpătoare a ascensorului începu să urce, scîrțîind, cei peste o sută cincizeci de metri pînă la vîrful monumentului, unde-și descărcă povara. Imediat, Faith se duse la una din ferestruicile înguste și căută limuzina. Mai era acolo și părea acum o simplă jucărie, inofensivă. Apoi, cu inima tremurîndă, începu să chibzuiască în ce fel să scape de ei.

Întreg Washingtonul i se întindea la picioare, cu binecunoscutele-i clădiri, cu parcurile și bulevardele lui umbroase. Privi în jos, spre Tidal Basin. La dreapta se vedea, ridicîndu-se maiestuos deasupra pomilor de cireș, cupola de marmură albă, în stil neoclasic, a monumentului lui Jefferson[1].

[1] Monument ridicat în 1943 în cinstea lui *Thomas Jefferson* (1743—1826), iluminist și om de stat american, exponent al curentului burghezo-democratic de stînga în perioada războiului de independență al S.U.A. (1775—1783), președinte al Statelor Unite (1801—1809).

Faith închise ochii spre a-şi rememora cum arăta acest peisaj primăvara, cînd monumentul lui Jefferson era înconjurat de valuri trandafirii. Vizitarea lui în perioada înfloririi cireşilor devenise un rit sacru, şi mii de oameni veneau din toate statele să vadă pomii înfloriţi. „Frumoase flori, gîndi ea, dar sînt sterpe, nu dau rod." Uriaşa statuie de bronz a lui Jefferson privea de după coloanele de marmură spre florile de cireş, meditînd şi regretînd poate că pomii aceştia sînt sterpi.

Redeschise ochii şi privi în altă direcţie. Clădirea severă a Departamentului de Stat, înnegrită de vreme, era la locul ei, lîngă Casa Albă. Se gîndi la *mister* Cunningham. Probabil că n-o să mai rămînă mult acolo, unde numai cei care se leapădă de credinţa lor pot supravieţui. Ştia acum că avea să-i rămînă drag tot restul vieţii. Scutură aceste gînduri şi privi la ceasul de mînă. Patru fără un sfert. N-avea să mai prindă expresul „Congressional". Ce-o să-şi închipuie Dane cînd o să vadă că n-a venit cu trenul stabilit ? Gata să intre în panică, stătu o clipă în cumpănă dacă n-ar trebui să încerce să prindă expresul. Era însă prea tîrziu şi trebuia să ducă pînă la capăt treaba pe care o începuse.

Nori negri se strîngeau deasupra fluviului, dincolo de Great Falls [1], unde apa spumega între pereţii de stîncă. Va să zică acolo se formau vijeliile care măturau ţărmul. Era interesant să urmăreşti clocotul norilor de furtună. De aici de sus se vedea bine cum se învîrtejeau norii goniţi de vînturile violente. „Bine, gîndi ea, bine ! O furtună o să-mi înlesnească fuga !"

Un adolescent cu ochelari de soare verzi se rezemase lîngă ea, să privească prin ferestruica îngustă.

— Oho ! exclamă el cînd văzu norii cei negri, poate c-o să ne trăsnească !

Faith îi zîmbi dulce.

— Îţi dau doi dolari pentru ochelarii de soare, spuse ea. Mă dor ochii.

Îi fusese teamă să-i ofere mai mult, pentru că ar fi putut să-i trezească bănuieli.

— Bate palma ! spuse el. S-a făcut !

Faith îi dădu banii şi îşi puse ochelarii. Îi venea să-l sărute.

În acel moment zări ceea ce aştepta, un autobuz cu turişti care se apropia de monument. Autobuzul se opri, portiera se deschise şi din el se revărsă o mulţime de oameni. Inima îi zvîcnea cu putere în timp ce-i privea.

Totul a decurs aşa cum îşi dorise. Împreună cu ghidul, turiştii ieşiră din ascensor şi se revărsară pe platforma de observaţie. Vorbind pe nas, ghidul începu să-şi recite lecţia acompaniat de şuierul vîntului, care se înteţea ameninţînd să-i acopere vocea. Faith se pierdu în grupul celor care-l ascultau. O întunecime nefirească cuprinse încet cerul, din depărtare se auzea bubuitul surd al tunetelor, şi cîţiva oameni începură să se neliniştească şi să dea semne de nerăbdare.

[1] Cataracte formate de fluviul Potomac la apus de Washington, pe teritoriul statului Maryland.

— Mi se pare mie sau chiar se clatină platforma asta ? întrebă o tînără cu accentul tărăgănat al celor din Carolina de Sud[1].

— Gata, toată lumea ! strigă ghidul, fără a răspunde la întrebare. Plecăm !

Se înghesuiră în ascensor, și Faith se strecură printre ei.

Cînd ajunseră jos se năpustiră spre ieșire și, luîndu-se la întrecere, alergară nebunește cu capul în piept spre autobuz, și Faith alergă cu ei. Cîteva picături de ploaie le biciuiră obrajii. Faith se poticni cînd dădu să urce și se temu ca nu cumva să fi atras atenția celorlalți. Dar nimeni n-o băgă în seamă și se ghemui într-un colț, să nu poată fi văzută din limuzina cenușie. Se chirci acolo, făcîndu-se mică și neînsemnată sub eșarfă și ochelarii verzi, abia respirînd pînă cînd se umplu autobuzul și șoferul puse în mișcare motorul.

Apoi, încet, autobuzul porni în ploaia care acum cădea în averse.

Faith își scoase batista din geantă și își șterse nădușeala de pe față. Pe cît își dădea ea seama, limuzina n-o urmărea.

Dar îi era încă teamă. Cînd autobuzul își încetini mersul din cauza circulației intense din centrul orașului, Faith se duse lîngă șofer și-l rugă să-i dea voie să coboare. Bombănind, șoferul îi îngădui să se dea jos.

Fără a se uita la ploaie, Faith se repezi să prindă un tramvai și se înghesui să se urce. Era mulțumită că stă în picioare, pentru că fața nu-i putea

---

[1] Stat în sud-estul S.U.A., pe coasta Atlanticului.

fi văzută din mașinile care treceau. „Am reușit !" gîndi ea triumfătoare.

În cele din urmă, tramvaiul ocoli fîntîna lui Columb și ajunse la Union Station. Aruncînd priviri piezișe, în dreapta și în stînga, Faith străbătu în fugă sala de așteptare cu arcade mari și cu statui de războinici, pînă la peron. Mai erau trei minute pînă la 5. Alergă mai departe spre tren și se urcă chiar în momentul cînd se striga : „Poftiți în vagoane !" Sleită de puteri, găsi un loc și se lăsă să cadă pe banchetă.

Era udă de ploaie și sudoare, cu rochia mototolită, cu părul despletit, atîrnîndu-i pe obraz. „O, doamne ! Ce bine mă simt !" gîndi ea.

Lin, fără zguduituri, trenul electric cîștigă viteză și depăși furtuna. La o curbă, Faith privi înapoi spre oraș. Vîrful monumentului lui Washington, care semăna cu o glugă țuguiată purtată de membrii Ku Klux Klanului, era înconjurat de nori amenințători și de lumini roșii, menite să avertizeze avioanele.

Dar acum, înconjurată de succesul evadării, nu mai simțea nici o teamă.

6

Dane o aștepta la Penn Station[1]. Cînd îl văzu, înțelese pe deplin, pentru prima oară, cît ținea la ea. Stăpînirea de sine care i se citea în ochi era

---

[1] Este vorba de Pennsylvania Station, una dintre principalele gări ale New Yorkului.

întunecată de o nelinişte cumplită, iar pe frunte şi în jurul gurii se iviseră cute adînci.

Stătea în capătul de sus al scării rulante, scrutînd fiecare persoană care cobora din tren. Îl zărise de jos şi, în timp ce suia, continuă să-l observe. Speranţa înfrigurată şi anxietatea ce-i erau zugrăvite pe faţă atingeau anumite coarde ale sufletului ei, pe care le socotise moarte. Deodată aceste coarde începură să vibreze din nou şi apoi să cînte.

— Dane ! strigă ea, smulgîndu-şi eşarfa de pe cap şi scoţînd ochelarii verzi cînd ajunse la trei paşi de capătul scării rulante.

El întinse braţele şi, ridicînd-o din mijlocul puhoiului de călători, o strînse la piept o clipă. Apoi o sărută uşor şi se dădu un pas înapoi ca s-o privească.

— O, doamne, iubita mea ! Ce s-a întîmplat ? M-ai speriat îngrozitor ! Cu tot riscul interceptării, am chemat la telefon la tine. Donnie mi-a spus c-ai plecat. M-am temut că te-au arestat !

Faith rîdea şi plîngea în acelaşi timp şi era în culmea fericirii.

— M-au urmărit, dar le-am jucat festa ! Nu te uita la mine, sînt istovită. A trebuit să abandonez valiza şi, afară de rochia de pe mine, nu am nimic de îmbrăcat.

Acum începu să se văicărească de parcă ar fi fost mult mai important să-i placă lui Dane decît să scape de urmăritori.

El rîse şi o îmbrăţişă din nou.

— Nu face nimic, prostuţo ! Mîine ai să-ţi cumperi ceva de îmbrăcat. Acum istoriseşte-mi amănunţit ce s-a întîmplat. Nu uita nimic...

În timp ce o conducea spre staţia taxiurilor, Faith începu să-i povestească plină de însufleţire aventura. Şi, în vreme ce vorbea, simţi crescînd în ea forţe noi, un nou sentiment de libertate. Pentru moment cel puţin, nenorocirile de la Washington erau uitate.

După ce termină de povestit, îi prinse capul şi o sărută din nou. În ochii lui se citea admiraţie.

— Cum să-ţi sărbătorim evadarea ?

— Să ne ducem undeva să ne distrăm, spuse ea, unde să fie muzică veselă, dar nu artificială, şi poate să dansăm puţin. De acord ?

— Perfect !

— Şi ceva mîncare... adăugă ea oarecum ruşinată.

În drum spre hotel, opri taxiul în faţa unui magazin cu obiecte de ocazie, cu vitrina luminată, şi-i plăti şoferului.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă ea surprinsă.

— Trebuie să ai bagaj, ca să nu baţi la ochi cînd ajungem la hotel, spuse el. N-am poftă ca „forţele de securitate" ale hotelului să se ocupe de tine. Te înscrii cu numele de fată, cît mai discret. Cum spune Hoyle [1]. Vom sta la acelaşi hotel, la acelaşi etaj, dar în camere separate. În faţa tribunalelor bănuielile n-au nici o valoare, numai dovada contează. Dacă am figura pe aceeaşi fişă şi s-ar afla, ai pierde orice şansă s-o redobîndeşti pe Jeanie, deşi nu şi pe aceea de a obţine divorţul. Trebuie să fim prudenţi, asta-i tot.

— O ! îngînă ea cu voce strangulată, simţind toată povara vinii care o copleşea.

---

[1] *Edmund Hoyle* (1672—1769), scriitor englez.

În euforia ei, o uitase pe Jeanie cu desăvîrșire. Și Dane totuși se gîndea la Jeanie cînd... O, doamne! Era oare o mamă denaturată? Sau existau în viața unui om momente cînd poate să uite de toate?

Chandler alesese o valiză englezească de bună calitate, acoperită de fel de fel de etichete, și o întrebă dacă îi place.

— E frumoasă, foarte frumoasă! spuse ea, și fața indiferentă a negustorului zîmbi cu satisfacție pentru vînzarea făcută.

— E chiar foarte bine că are etichete, spuse Dane glumind cînd ieșiră din magazin. Etichetele te transformă dintr-o emigrantă de o noapte venită din Washington, într-o turistă internațională.

Era aproape gata să coboare în hol ca să se întîlnească, așa cum se înțeleseseră, cînd se auzi un ciocănit în ușă. Speriată, se dădu înapoi, temîndu-se să descuie. Într-o singură clipă, toate temerile ei adormite reînviară.

— Cine-i acolo? întrebă cu glas tremurător. Ce doriți?

— Comisionarul, *miss*, se auzi prin ușă răspunsul înăbușit.

Simți o ușurare, apoi începu să aibă oarecare îndoieli. Dacă este un vicleșug? Nu putea însă să stea locului așa, tremurînd, simțind invizibile ace de gheață care o înțeapă. Crăpă ușa să se uite: era într-adevăr un comisionar. Frica îi fusese neîntemeiată. Simțindu-se ridicolă, deschise larg ușa.

Comisionarul îi înmînă două cutii cu flori, una mare și una mică. Faith îi dădu un bacșiș, și el plecă zîmbind cu înțeles.

Cutia cea mare conținea un buchet de trandafiri albi cu petale delicate, gata să se deschidă în toată splendoarea lor. În cutia cea mică era o panglică cu camelii de pus în păr, ca să înlocuiască pălăria pe care o lăsase la monumentul lui Washington. Nu era nici o carte de vizită; nici n-ar fi fost nevoie. Mîngîie ușor trandafirii, apoi îi strînse la piept ca pe un buchet de mireasă și-i admiră în oglinda mare. Rămase visătoare cîteva minute pînă cînd, dîndu-și seama că timpul trecea, apucă repede carafa cu apă și aranjă trandafirii pe masa de toaletă.

Apoi își potrivi cameliile în păr. Florile transformară pe loc rochia neagră: nu mai arăta boțită și uzată. „*Sînt* frumoasă, gîndi ea, și cu cameliile astea parcă-s gătită pentru o serată!" Apoi ieși veselă din cameră.

New Yorkul îi pria. Acel du-te-vino impersonal din holul cel mare al hotelului avea ceva liniștitor. În comparație cu acesta, holul hotelului „Mayflower" din Washington părea mic și intim. Îi fu greu o clipă să-l găsească pe Dane. Plăcerea de a-l revedea însemna culmea fericirii. Buna ei dispoziție era deplină acum.

— Cum arată cameliile? îl întrebă.

— Frumusețea ta le face să pălească, răspunse el.

— Mulțumesc, zise ea rîzînd.

Peste tot era animație. Străzile, adînci canioane de cărămidă și piatră, puhoiul de oameni și vehicule, luminile colorate ale semafoarelor, toate contrastau net cu bulevardele largi din Washington, străjuite de pomi și cu arhitectura sa senină.

— N-am mai fost aici de atîta timp, spuse Faith încet, aproape am uitat cum arată. Îmi place New Yorkul!

Tot așa se simțise în timpul lunii de miere. Dar Thatcher reușise să transforme călătoria lor în nimic altceva decît un chef necontenit. Parchete de dans și separeuri, saloane cu lumini irizate, saloane cu covoare persane și baruri la nesfîrșit. Au tras la „Plaza" [1], pentru că era hotelul ce-l recomandase mama lui Thatcher. Și au cutreierat Fifth Avenue [2] și sălile Muzeului de artă modernă [3], pentru că era de bonton. Tot timpul, Faith arsese însă de dorința de a vizita docurile și străzile lăturalnice, de a bea un *espresso* [4] pe Bleecker Street, de a mînca *blinî* [5] și pilaf, de a dansa în Harlem [6]. Cînd îi spusese lui Thatcher ce ar fi dorit să facă, mirarea lui a fost atît de sinceră, încît se simți întristată.

Dar astă-seară Dane o înțelegea. Se îndreptară spre Greenwich Village [7] și mîncară *antipasto* [8] și pui vînătoresc într-un minunat restaurant italian,

[1] Hotel newyorkez.

[2] Arteră a New Yorkului pe care sînt concentrate cele mai elegante magazine ale orașului.

[3] Muzeu în care, alături de opere ale cîtorva mari pictori și sculptori din secolul trecut și din secolul nostru, sînt expuse și „creațiile" abstracționiștilor.

[4] Cafea preparată cu ajutorul unui filtru automat de fabricație italiană, marca „Espresso".

[5] Mîncare de origine rusă, făcută dintr-un aluat ca al clătitelor, așezat în straturi, cu diferite umpluturi.

[6] Cartier newyorkez rezervat negrilor.

[7] Pitoresc cartier newyorkez; la începutul secolului nostru era frecventat de scriitori, pictori etc.

[8] Aperitiv (în limba italiană în original).

mic și intim. Vorbiră verzi și uscate. Apoi rătăciră pe străzile pline de lume, flancate de mici galerii de artă și librării, și se odihniră puțin în Square. [1] Fumară o țigaretă, privind tăcuți la porumbei, la îndrăgostiți și la cîinii duși în lesă. Era o noapte senină, și dinspre mare sufla o briză răcoroasă.

— O, iubitule!... suspină Faith.

Prea era frumos ca să fie adevărat! Prea era fericită!

După aceea se întoarseră în centru, la „Café Society", și băură șampanie, și dansară, și își simțiră sîngele pulsînd cald la sunetele *boogie-woogie* [2]-ului, care era pasiune tradusă în muzică. Dansul o făcu să-și dea seama ce se petrece cu ea și ce simțea cînd Dane o ținea strîns în brațe. Vibra în brațele lui, și el vibra de asemenea.

Așezîndu-se din nou la masă, sorbiră încet din paharele de șampanie, ascultînd o cîntăreață blondă de muzică populară, care, acompaniindu-se cu țitera, îngîna pe o melodie visătoare:

„În valea cea adîncă, acolo-n vale, jos,
Ascultă șuieratul de vînt vijelios.
Iubita mea, alină-mi al inimioarei foc;
Cu-mbrățișarea-ți stinge-mi al inimioarei foc.
Trimite-mi, o! iubito, prin poștă o scrisoare,
La Washington, s-ajungă, de-a dreptu la-nchisoare.
Iar în scrisoarea asta trei rînduri doar să-mi scrii
Răspunde la întrebarea-mi: «A mea tu vrei să fii?»

[1] Este vorba de Washington Square, o piață largă situată în cartierul Greenwich Village.

[2] Muzică populară neagră executată într-un stil deosebit; caracterizat prin ritm și înflorituri melodice.

Tu vrei să fii, iubito, a mea, tu vrei să fii ?
Răspunde la întrebarea-mi : «A mea tu vrei să fii ?»"

După ce cîntăreața termină, Dane privi în ochii lui Faith și spuse :

— Mergem ?

Dădu din cap aprobativ.

Sunetele țiterei se transformaseră de pe acum într-o amintire.

7

Stinse lumina și, goală, se apropie de fereastră. Camera era la etajul al douăzeci și nouălea. De la stele venea mai multă lumină decît de la străzile luminate de jos. Orașul era acum cufundat în liniște. Numai scrîșnetul frînelor vreunui taxi și, cînd și cînd, urletul sirenei vreunui remorcher de pe East River [1] răzbăteau pînă la înălțimea la care se afla ea. Se minuna de liniștea ce o înconjura și privea zgîrie-norii întunecați și străzile ce se încrucișau la picioarele ei.

Cît de lungă i se părea așteptarea ! Făcuse baie și se gătise pentru el, rupînd un trandafir, pe care și-l pusese în păr. Nu se gîndea decît la el și îl aștepta. Nefasta vrajă a Washingtonului parcă fusese izgonită.

Ochii i se obișnuiseră cu semiobscuritatea din cameră și se vedea în întregime în oglindă. Deodată, inima începu a-i bate cu putere la gîndul că era goală. Regreta pierderea neglijeului de mătase și dantelă pe care-l lăsase în valiză la monumentul lui Washington. Îi era rușine să stea așa într-o cameră de hotel.

[1] Braț al fluviului Hudson, care mărginește spre răsărit partea centrală a orașului New York, despărțind-o de Brooklyn.

În clipa aceea auzi mult-așteptata bătaie în ușă. O cuprinse panica. Smulse cuvertura de lînă albă, moale, de pe pat, o drapă în jurul unui umăr și, lăsînd-o să cadă liber, își acoperi sînii și șoldurile, ca o statuie antică greacă. Îi ședea bine și fu mulțumită de imaginea pe care o văzu în oglindă cînd se îndreptă spre ușă.

La început abia întredeschise ușa, să se încredințeze că era Dane.

— Hello ! șopti ea, cînd îl văzu. Tremura toată.

Fără nici un cuvînt, el se strecură înăuntru și o sărută pe buze cu o sete arzătoare.

După aceea murmură :

— Arăți ca o vestală !

Căldura obrajilor ei arăta că roșise.

— Chiar sînt, șopti ea.

Parcă se realiza în sfîrșit, în deplinătatea lui, un eveniment despre care știa dintotdeauna că are să se întîmple și pe care-l prevăzuse, dar care, într-un anumit fel, nu trecuse niciodată pragul conștiinței.

Dane o lăsă din brațe, se dezbrăcă într-o grabă frenetică. Apoi, cu mișcări precipitate, desfăcu veșmîntul antic pe care și-l improvizase Faith.

Răsuflînd sacadat, o ridică în brațe și o așeză pe pat.

Adormiră, apoi se treziră, și din nou adormiră, pentru ca iar să se trezească, de parcă ar fi dorit să îngrămădească într-o singură noapte tot trecutul și tot viitorul. Spre ziuă se treziră de-a binelea, simțind nevoia să stea de vorbă. O sărută pătimaș, și urmele lăsate de buzele lui umede o ardeau.

Admirîndu-i corpul zvelt și musculos, și umerii lui largi, ea murmură:

— Mulțumesc domnului că nu ești puritan!

Dane se opri să-i mîngîie sînii și zîmbi.

— Credeai c-aș putea fi puritan?

— Nu, dar uneori e atît de greu să-ți cucerești libertatea interioară!...

— Doamne, frumoasă mai ești!

Ea ghici că se gîndea mai ales la sînii ei și se simți ușurată și mulțumită. Între el și Thatcher nu era nici o asemănare. Între ei nu existase nici o rezervă, nimic fals. I se părea curios că dragostea putea să devină atît de pură și atît de intensă. Și, cu toate acestea, se simțea mai calmă și mai senină ca niciodată. Putea să gîndească fără acea teamă chinuitoare, teribilă, care i se păruse că are s-o ucidă treptat.

— Dane... de mult timp n-ai mai fost îndrăgostit?

— Da, de mult.

— N-ai fost căsătorit?

— Nu.

Își petrecu brațul stîng în jurul ei și începu s-o mîngîie ușor cu dreapta.

— Pe cînd urmam dreptul la Harvard, m-am îndrăgostit de o fată delicată și suplă și cu părul negru ca pana corbului. Am crezut că mă voi căsători cu ea, dar familia ei nu m-a acceptat, considerîndu-mă provincial. Cu un simplu suspin, fata a renunțat la mine. M-am gîndit că mai bine e să fii necăsătorit decît să te căsătorești cu o femeie nepotrivită și, zău, Washingtonul era plin de femei nepotrivite!

Lumina era acum destul de puternică ca să-i distingă surîsul trist, donquijotesc, și să-și imagineze pistruii. Gura lui largă era mai tandră ca niciodată. Ce fericire să-și simtă trupul gol lipit de al lui, cald și viu, și să fie strînsă în brațe în felul acesta!

— Mama și tata au să te iubească, urmă el după un timp. Îi vizitez din cînd în cînd. Tatăl meu a avut un magazin de fierărie, dar acum s-a retras din comerț. În tinerețe s-a îmbibat de doctrina impetuoasă a populiștilor. Dar de-a lungul anilor a devenit treptat tot mai conservator. Îți spun asta pentru că, deși tata m-a făcut să gîndesc așa cum gîndesc, la un moment dat m-am certat cu el foarte violent. Acum ne-am împăcat cred, dar cînd mă duc acasă nu discut niciodată asemenea probleme...

— Și maică-ta?

— Mama este o femeie foarte liniștită. A crescut într-o fermă îndepărtată, în Nebraska, și a învățat acolo cît de grea poate fi viața. Nu vorbește prea mult niciodată, dar a fost totdeauna lîngă mine, ori de cîte ori am avut nevoie de ea, și știa să cînte cîntece de leagăn minunate, liniștitoare. Cunoaște *Biblia* pe dinafară, dar credința ei a fost și este încă credința în măreția omului. A venit o dată cu avionul la Washington să mă vizi-

teze, pentru că, aşa cum spunea ea, voise să aibă o privire din zbor asupra schimbărilor care-au avut loc în lume de cînd era copil. Dintr-un punct de vedere, am dezamăgit-o, deoarece a dorit întotdeauna să mă vadă însurat.

Faith îl mîngîie uşor, sărutîndu-l, aşa cum o sărutase el. Pielea lui avea un gust sărat, plăcut.

Cînd se opri să se odihnească, el îşi trecu degetele prin părul ei blond, mătăsos şi apoi o apucă jucăuş de nas.

— Sper, spus el, că după ce totul se va aranja cu bine, ai să devii soţia mea...

Faith nu răspunse.

Alarmat, Dane zise :

— Nu vrei ?

— O ! murmură ea, simt c-o să plîng, dar nu îndrăznesc să plîng, pentru că, dacă m-aş pune pe plîns, nu m-aş mai opri !...

Dimineaţa veni prea repede. Noaptea înstelată făcuse loc negurilor, şi camera de hotel părea că pluteşte într-un nor.

— Păcat că norul nu este roz ! spuse Faith cu tristeţe. A fost o noapte minunată.

El o sărută repede şi coborî din pat.

— Minunată, spuse el, dar acum avem treabă. Fii bună şi comandă micul dejun. Pînă vine chelnerul, eu o să fac un duş. Urmă o pauză. Micul dejun pentru o singură persoană, dar să fie copios.

Faith suspină. Fără să se dea jos din pat, luă telefonul şi comandă :

— Un suc de portocale dublu, o porţie de ouă cu şuncă, o cană cu cafea, marmeladă şi cornuri.

— Trebuie să-ţi fie foame, spuse Dane.

— Da, ne este foame, zise ea, şi din vîrful degetelor îi trimise o sărutare.

După ce chelnerul puse masa şi dispăru, Dane ieşi din baie. Se îmbrăcase în pantaloni şi cămaşă, cu cămaşa descheiată la gît. Era neras, părea încă somnoros şi părul îi era ciufulit. Faith arăta şi ea somnoroasă şi abia avusese timp să-şi perie părul şi să-şi facă buzele.

— Hai să bem cafeaua din aceeaşi ceaşcă... Asta-i o ceremonie, spuse Dane.

Băură cu solemnitatea cuvenită.

— Fericită ? întrebă Dane.

Ea dădu din cap, conştientă că ochii îi scînteiau.

— Foarte !

— Mă duc la „Goldman şi McMurtry". Asta e primul lucru pe care-l fac în dimineaţa asta, spuse el muşcînd dintr-un corn. Mai tîrziu am să te duc şi pe tine acolo.

Ochii ei se deschiseră larg.

— Te-ai hotărît în privinţa ta ?

— Nu încă.

— Asociaţii nu te presează ?

Era o întrebare pe care voia să i-o pună de mai multe zile.

— Mi-au lăsat un răgaz, răspunse Dane. Şi-au închipuit că o să accept oferta lor imediat, şi faptul că n-am făcut-o i-a dezorientat.

— Dane, spuse ea serios. Trebuie să faci ceea ce-ţi va da cea mai mare mulţumire. Altădată, o legătură ca a noastră m-ar fi înspăimîntat. Acum nu. De fapt, sînt bucuroasă că s-a întîmplat aşa. Mi-ar plăcea ca pînă la sfîrşitul vieţii noastre să

trăim fără prefăcătorie. Ştiu acum, după toate cîte le-am îndurat, unde sînt prietenii mei, de partea cui sînt, dacă pot să mă exprim astfel.

Îşi aminti deodată ce gîndise şi simţise în timpul primei lor întîlniri în biroul lui şi vălul de melancolie care-l năpădise. Fusese un bărbat căruia îi era teamă de ceva, şi acest ceva era el însuşi. Acum o privea stăruitor, ca şi cum fără ea n-ar fi putut să ia o hotărîre.

— Dane, dacă vrei să faci acest lucru, şi va trebui să trăim într-o cameră mobilată ca s-o poţi face... sînt alături de tine. Pentru că te iubesc!

El se sculă şi o sărută uşor pe urechea dreaptă şi, în glumă, îi suflă în părul de pe ceafă. Apoi redeveni serios şi o luă de mijloc.

— Cînd o să ne vedem la prînz, o să-ţi spun ce-am hotărît.

Dane îşi termină toaleta şi, cînd era pe punctul să plece, o prinse în braţe şi o îmbrăţişă cu patimă.

— La revedere, soţia mea! spuse el.

Vocea lui era obişnuită, dar caldă şi tandră, de neuitat.

După ce Dane plecă, Faith zăbovi cu îmbrăcatul, gustînd din plin bucuria de a se fi descotorosit de frică. Ziua de astăzi era ca o bijuterie desăvîrşită, strălucind de bucuria nopţii trecute. Nu putea şi nu dorea să se depărteze de această bucurie.

Începu să se gîndească la rochiile de care avea nevoie; dorea să fie frumoasă pentru Dane. Se pregăti cu minuţiozitate pentru viitoarea lor întîlnire.

Cînd, în cele din urmă, ieşi din ascensor şi traversă holul, era total absorbită de noua-i bucurie. Pe străzi, viaţa trepidantă îi părea minunată.

Portarul fluieră după un taxi în timp ce ea aştepta sub portal, fericită şi mulţumită. În acest moment doi bărbaţi pe care nu-i observase apărură de o parte şi de alta. Fiecare o apucă de un braţ. Feţele lor erau lipsite de expresie.

— O clipă, surioară, îi şopti unul dintre ei, vii cu noi.

Faith încercă să strige, dar nu izbuti să articuleze nici un sunet.

8

Urmărind barca asemeni unor păsări de pradă, pescăruşii se roteau în aer, fără nici un efort aparent. Zgomotul monoton al motorului avea ceva neplăcut, ca şi cum fiecare rotire a elicei o îndepărta tot mai mult de pacea şi de fericirea ce o încercase în braţele lui Dane. Dîra lungă lăsată pe apă era un drum pe care nu se putea întoarce şi nici nu ştia care-i este destinaţia.

Cei doi bărbaţi o împinseseră atît de neîndurător în limuzina care-i aştepta în apropiere, şi şoferul pornise atît de repede, pierzîndu-se în valul de maşini, încît nici n-avu vreme să simtă altă senzaţie decît frica. Şira spinării şi ceafa i se încordaseră într-o reacţie reflexă faţă de pericol, moştenită de la strămoşi, din trecutul îndepărtat, preistoric. Zărise figura mirată a portarului, dar numai pentru o clipă. Atunci fusese cuprinsă de

panică, deoarece portarul, necunoscut, era ultima ei legătură cu lumea în care te puteai simţi în siguranţă.

Deodată se trezi la realitate.

— Daţi-mi drumul! gemu ea şi începu să zgîrie şi să muşte pe cei ce o făcuseră prizonieră.

Fiecare îi îndoi cîte un braţ la spate şi o imobilizară. Faith tremură şi nu mai făcu nici o mişcare.

— Stai liniştită, sau îţi punem cătuşele, spuse unul dintre ei.

— Unde-i mandatul de arestare? îl întrebă.

Copoiul rînji amuzat, superior.

— Nu eşti arestată, surioară, eşti doar pusă sub supraveghere.

Apoi rînji din nou.

— Vezi asta? o întrebă el, trecîndu-i sub ochi o insignă, pe care nu reuşi s-o recunoască.

— Unde mă duceţi?

Încerca să vorbească pe un ton calm, dar tremura toată, şi inima îi zvîcnea în piept, gata să-l spargă.

— O să vezi la timp.

Îşi strînse buzele şi se hotărî să nu mai spună nimic. De ce să le dea prilejul să-şi bată joc de ea? Era curios că chipurile lor nu-i făceau nici o impresie. Erau chipuri banale de oameni din clasa mijlocie, bine hrăniţi, raşi proaspăt şi răspîndind un vag miros de loţiune ieftină. Deşi unul era brun şi celălalt blond, ambii purtau pălării de fetru uşoare de vară, pătate cu briantină în jurul panglicii.

Niciodată în viaţa ei nu se simţise neputincioasă ca în maşina care gonea. Pe străzi văzu oameni îmbrăcaţi în haine de ploaie care treceau grăbiţi, mii şi mii de oameni pe care nu putea să-i strige. Maşina se îndrepta spre centrul oraşului şi, cînd trecură prin cartierul băncilor, se gîndi că Dane era acolo, undeva prin apropiere, şi nici nu bănuia ce i se întîmplase. Ideea aceasta o făcu să sufere îngrozitor.

Ajunseră în docuri şi opriră maşina lîngă o şalupă cu motor. Şalupa se clătina pe apa murdară, cu pete de ulei în care pluteau fel de fel de resturi. Un miros de gunoaie, de sare şi de ulei ieşea de sub chei şi pătrundea în nările lui Faith, provocîndu-i scîrbă.

Un bărbat într-un impermeabil pe care străluceau stropi de apă de mare şi de ploaie ieşi din cabina şalupei.

— Aşa repede?! exclamă el şi rîse. Pesemne că i-ai pus sare pe coadă.

Cei doi care o aduseseră rînjiră.

— Şi de ce nu! spuse unul dintre ei.

— Îmbarcarea, surioară! spuse celălalt. În horoscopul tău e scris c-ai să faci o călătorie.

Faith se supuse în tăcere.

În timp ce şalupa, legănată de valurile puternice, ieşea spre larg, în port norii întunecaseră orizontul şi abia se mai vedea prin ceaţă şi bură. Chircită pe o bancă în cabină, Faith privea printr-un hublou care se aburea din cînd în cînd. Pentru ea lumea se redusese la acest cerc minuscul. Se simţea rău.

Uitîndu-se fix prin hublou, își încleștă mîinile în poală și căută să lupte împotriva apatiei care amenința s-o copleșească. Își aminti întrebarea lui Dane, în timpul primei lor convorbiri, despre șoareci și pisici. Ea era șoarecele, și pisicile o înhățaseră. Iar acum ce mai putea face? Un resentiment neașteptat împotriva lui Dane puse stăpînire pe ea: Dac-ar fi rămas la Washington, poate că nu s-ar fi întîmplat asta, poate că n-ar fi înhățat-o pisicile! Nu, era nedreaptă. Ea fusese cea care îi ceruse mai întîi în seara aceea, în canoe, să plece. Trebuia să plece de acolo, și el o înțelesese și acționase după cum dorise dînsa. Era nedrept să-i facă reproșuri! Dar n-ar fi trebuit s-o lase singură, o prinseseră pentru că era singură. Oricine putea să-și închipuie că n-ar fi îndrăznit să se atingă de ea dac-ar fi avut un bărbat alături. Era nedreaptă! Era nedreaptă! Doar nu putea să stea cu ea tot timpul... mai devreme sau mai tîrziu, într-un moment de neatenție, pisicile ar fi sărit! O, nu, nici Dane n-ar fi putut s-o salveze! Ar fi putut să fie salvată numai de o forță mai puternică decît Dane, o forță... o, dar cum să știe oamenii care alergau în mantalele lor de ploaie, sau de ce să le pese de ea?

Șalupa era scuturată de ruliu și de tangaj, și Faith dorea amarnic să se scufunde. Să se scufunde? Atunci triumful lui Thatcher ar fi fost deplin. Acuma își dădea seama că îi purta o ură neîmpăcată pentru că ea, o fată, îl salvase de la înec, atunci, pe fluviu. Ea îi salvase viața, dar îi rănise orgoliul. Poate chiar se gîndise să se căsătorească cu ea ca să-i răsplătească eroismul. Asta s-ar fi potrivit cu concepția lui romantică despre viață. „De ce fusese atunci atît de naivă și de ignorantă?! se miră ea. Sau poate că procesul maturizării implică întotdeauna suferințe..."

Portul îi aminti de acea dimineață strălucitoare de octombrie din luna de miere. De cabotierul de la Norfolk și de *mister* și *missis* Thatcher Vance, rezemați de balustradă, ca un conte și o contesă proaspăt veniți din Europa! De Statuia Libertății [1], cu bronzul ei verzui apărînd din ceața albăstruie, de zgîrie-norii din Manhattan [2], țîșnind din apă... Apoi masca de blazare fusese lepădată, cel puțin de Faith, și ca o nou-venită emoționată, aproape ca o imigrantă, începu să viziteze orașul: Ellis Island [3], Governor Island [4], Brooklyn Bridge [5]...

Închise ochii și genele îi tremurară. Simțea că vinele din ceafă i se umflau din cauza fricii intense. Simțea o contractare a stomacului, o durere ascuțită. Încetul cu încetul, o cuprindea amețeala. Deschise din nou ochii, făcînd un efort să lupte împotriva răului.

— Unde mă duceți? strigă ea agentului care stătea *vis-à-vis*.

---

[1] Statuie care simbolizează libertățile burghezo-democratice înscrise în Constituția S.U.A., instalată în 1886 în insula Bedloe Island, în rada portului New York.

[2] Insulă cuprinsă între fluviul Hudson, East River și Harlem River; „inima" New Yorkului.

[3] Mică insulă, situată la intrarea portului New York, care pînă în 1954 a servit ca punct de triere și carantină pentru imigranți.

[4] Insuliță situată la gura East Riverului.

[5] Pod peste East River, care leagă Manhattanul de suburbia Brooklyn.

— O să afli, spuse el. Apoi o privi cu băgare de seamă. Te cam înverzeşti. Vrei o gumă de mestecat?

— Nu!

Îi urmări fascinată mişcarea fălcilor, care-i amintea alte fălci mestecînd gumă în acelaşi ritm impasibil. Ce bine-şi aducea aminte! Primul nazist în uniformă S.S. pe care-l văzuse în viaţa ei. Tocmai ieşise dintr-o stradă laterală pe Massachusetts Avenue, şi acolo, drept în faţa ei, umbla un tînăr butucănos în uniformă de paradă, cu pumnal, zvastică şi toate celelalte. Fălcile îi atîrnau pe sub cureluşa şepcii de S.S., şi în timp ce mergea îşi lovea cizma dreaptă cu o cravaşă, în ritmul în care fălcile mestecau guma. Pierduse orice simţ al timpului şi spaţiului pînă în momentul în care S.S.-istul trecu repede prin intrarea unei clădiri impunătoare. Ce ciudat părea el pe o stradă din Washington, se gîndise, cît de ciudat şi cît de antiamerican!

Acum bărbatul cu pălărie de fetru maron se aplecă înainte şi bolborosi încruntat.

— Ce te holbezi aşa la mine, surioară? Nu cumva ai înnebunit?

— Unde mă duceţi? întrebă ea din nou cu un glas monoton.

Copoiul se sculă şi se sprijini de peretele cabinei din cauza ruliului şalupei. Cînd se simţi sigur pe picioare, şterse aburul de pe hublou şi privi afară. După un moment, se întoarse către Faith.

— Uite, acolo, îi spuse, poţi să vezi singură.

Faith străbătu cabina pînă la hublou şi privi prin ceaţa de afară în direcţia pe care i-o arătase.

În cele din urmă, văzu un dig ros de ploi, un debarcader de feribot şi cîteva clădiri de ardezie roşie, posomorîte, aşezate ceva mai departe, pe pămîntul gol. Ceaţa acoperi totul şi peisajul îi dispăru din faţa ochilor.

— Ce-i acolo? întrebă ea neliniştită.

Omul dădu din umeri şi spuse:

— Ellis Island [1].

9

La toate întrebările răspundea stereotip:

— Fără avocat, n-am nimic de spus!

Omuleţul în uniformă verde, care fumase nenumărate ţigări, puse jos tocul, cu un gest de exasperare. Faith continuă să-l privească solemn. Încerca să vadă totul printr-o a patra dimensiune, să pătrundă pînă în miezul lucrurilor. De ce eşti aici? părea că-l întreabă în tăcere pe omuleţ, ca şi cum întrebările care i le punea erau complet de neînţeles.

— Luaţi-o, spuse inspectorul dezgustat.

O duseră de acolo şi omuleţul nu părea de loc mai real decît o frîntură de vis.

Fu escortată prin multe intrări şi ieşiri, prin coridoare lungi şi vestibule mici, prin săli de aşteptare mari şi mici. Peste tot domnea vidul. Zări numai cîţiva oameni strînşi într-un fel de ţarcuri uriaşe, care cu toţii, bărbaţi sau femei şi

[1] Folosită şi ca lagăr de concentrare pentru persoanele ce urmează a fi expulzate. Este supranumită „Insula Lacrimilor".

copii, aşteptau pe bănci lungi de lemn. Unele dintre femei purtau şaluri ca pe vremea străbunicii. Peste tot se vedeau gardieni în uniformă. Şi cîteodată o izbea mirosul specific al oamenilor îngrămădiţi, amestecat cu iz de dezinfectante. Se întrebă fără umbră de teamă dacă aveau s-o pună şi pe ea într-un asemenea ţarc. Nu-i era frică, deoarece, ca şi în cazul unui puternic şoc fizic cauzat de o lovitură, durerea era precedată de o stare de insensibilitate.

„Afară de asta, îşi spunea ea, totul nu e decît un coşmar."

O închiseră într-o celulă cu ziduri îmbrăcate în plăci de faianţă albă curate. La început crezu că făcuseră o greşeală şi că o încuiaseră într-o cameră de baie. Dar în cameră se găsea un pat de metal, cu o cuvertură bine întinsă şi o ferestruică cu gratii. Puse mîna pe faianţă : era rece şi umedă.

Afară ploua, cîteodată în rafale, cîteodată bura numai. Zidurile şi acoperişurile clădirilor din apropiere păreau posomorîte, şi în spatele lor putea să distingă vag un grilaj înalt cu sîrmă ghimpată la vîrf. Se auzeau valurile mării, urletul sirenelor vaselor din port şi zăngănitul trist al unei geamanduri.

Cu toate acestea, nu plînse. Stătu pe marginea patului, cu capul în mîini. Nu era un vis. Era realitate. Cît timp îi va trebui lui Dane ca să-i dea de urmă ? Cît timp... cît timp... cît timp ?...

Acesta era refrenul.

Ziua trecu. Îi aduseră de mîncare, dar nu putu mînca. Veni noaptea, şi adormi şi se trezi de mai

multe ori. Clopoţelele de pe geamanduri bătură în timpul viselor ei şi sirenele urlară. Veniră şi zorile, croindu-şi cu greu drum prin ceaţa deasă.

Se deşteptă gîndindu-se la dimineaţa de ieri. Închizînd ochii, putea simţi din nou umărul lui Dane, mîna lui pe coapsa ei goală.

În oraş lăptarii aduc laptele, chelneriţele merg la muncă. Chioşcurile de ziare sînt pline de ediţiile de dimineaţă. În curînd copiii se vor revărsa pe străzi cu feţele lor proaspăt spălate şi cu părul pieptănat cu grijă, ca să înceapă ziua. La Washington tramvaiele ies din depouri, şi în curînd mulţimea funcţionarilor se va îndrepta spre birouri şi instituţii. Undeva nişte funcţionari, toropiţi de căldură, vor scoate calmi din dulapuri dosarele care poartă numele ei. Tot ceea ce se întîmplase (cît de bine ştia acest lucru !) fusese conceput la Washington ; şi tot ce se va întîmpla în viitor va depinde de Washington. Scăparea ? A fost imposibilă. Nu există nici un oraş, nici un orăşel, nici un cătun unde să nu ajungă mîna birocraţiei. Pentru ei, ţara nu era decît periferia ce gravita în jurul centrului care exercita autoritatea, iar New Yorkul un simplu nume pe hartă. Sub această fereastră zăbrelită curgea fluviul Potomac, Potomacul cu scursorile lui...

Îşi pieptănă părul şi îşi roşi buzele. Niciodată nu-şi văzuse faţa atît de palidă, nici ochii atît de inexpresivi.

Reuşi să bea puţină cafea şi să mănînce puţină pîine. Cînd gardianul veni să ia farfuriile, îl întrebă :

— S-a interesat cineva de mine ?

— Habar n-am, mormăi el.
Starea de paralizie reveni. Se lăsă să cadă pe scaun ca un bolovan.

Toată ziua, prin fereastra îngustă se strecură o lumină cenuşie. Spre sfîrşitul după-amiezii începură să se ivească spărturi între nori şi, cînd şi cînd, o rază de soare pătrunse în celulă. Totuşi, Faith nu se mişcă de pe pat. Parcă era în transă. Numai mintea îi era vie, neastîmpărată.
Auzind zgomot de paşi pe coridor, tresări. „Ce o fi ?" se întrebă ea.
Deşi aşteptase atîtea ore, nu-şi închipuise că după ce gardianul avea să descuie uşa o să-l vadă pe Chandler intrînd. Nici nu era pregătită să-l vadă, în halul ăsta. Avea expresia unui om schingiuit.
— Dane ! strigă ea, şi i se aruncă în braţe.
O năpădiră lacrimile şi se dădu un pas înapoi, ca să-l privească.
— O ! strigă iar, şi prinse din nou viaţă.
Gardianul închise uşa şi rămase afară.
În timp ce Dane îi ştergea ochii cu batista lui, ea spuse :
— Credeam că n-ai să mai vii niciodată ! Mi-era teamă că n-ai să mă mai găseşti niciodată !
— Să te găsesc ? întrebă el.
Rîse cu o ironie amară. Îşi petrecu braţul în jurul mijlocului ei şi păşiră amîndoi în susul şi în josul celulei, ca o singură fiinţă. Apoi continuă sacadat, cu voce aspră :
— M-am dus la restaurant şi am constatat că nu erai acolo. Am aşteptat o jumătate de oră — o jumătate de secol ! După aceea am telefonat la hotel şi am aflat că nu erai acolo, că nu mi-ai lăsat nici o vorbă, dar că n-ai eliberat camera.
Faith nu putea să scoată nici un cuvînt. Îl strînse doar de braţ.
— Am răscolit tot New Yorkul. Mai întîi am încercat la spitale, apoi la poliţie. Nimeni nu auzise nimic despre tine. Am ajuns la concluzia c-ai fost înhăţată. Ca să mă pot adresa justiţiei, trebuia mai întîi să ştiu unde eşti. Nici prin gînd nu mi-a trecut c-ar fi putut avea neruşinarea să te ducă aici, pe ascuns, şi să te ţină la secret !...
Ea îl strînse şi mai tare. Apoi îl întrebă în şoaptă :
— Cum de m-ai găsit ?
Dane făcu o pauză şi o privi. Mai înainte ca el să-i răspundă, Faith adăugă :
— Prin Washington, desigur că prin Washington !
Şi buzele i se contractară într-o strîmbătură.
— Da, dac-ar fi fost s-aştept o înştiinţare oficială... De aflat unde erai, a aflat senatorul Cahill. A făcut un tărăboi grozav, şi au fost siliţi să-i spună. Trebuia să fi auzit cum zbîrnîia telefonul cînd mi-a dat de veste !
Căutînd să-i descreţească fruntea, Dane scoase în afară buza de jos şi clătină din cap, imitîndu-l pe senator :
— „Nu, Chandler. Acum trebuie să punem piciorul în prag. Nebunia asta trebuie să înceteze ! Să tîrască o fată fermecătoare, s-o înhaţe pe stradă, în plină zi ! Pe cinstea mea, Chandler,

Senatul Statelor Unite o să mai audă despre treaba asta !"

— Îi poate el face să renunțe ? întrebă Faith.

— Nu, spuse Dane serios. Dacă nu este sprijinit de majoritatea Senatului, nu poate.

Ea clătină din cap obosită și oftă.

— Din clipa în care am descoperit unde ești, continuă Dane, am încercat să iau contact cu tine. În cele din urmă, în disperare de cauză, i-am telefonat lui Melvin Thompson la Casa Albă, direct, în numele tău. I-am spus... poți să-ți închipui ce i-am spus. S-a pus în mișcare. Și iată-mă-s !

— O ! zise ea. Chiar așa de rea e situația ! Și se făcu lividă la față. Spune-mi, Dane, spune-mi tot adevărul. Să nu-mi ascunzi nimic și să nu atenuezi nimic. Vreau să știu exact care e situația.

Fu ea însăși uimită, nu de faptul că tonul și cuvintele îi erau atît de hotărîte, ci pentru că se simțea gata să înfrunte cruda realitate.

— Hai să stăm jos, spuse el, conducînd-o spre pat. Avem o mulțime de vorbit.

Se așeză lîngă el, ținîndu-l strîns de braț, ca și cum n-ar fi putut îndura nici o clipă să-l piardă.

— Mai întîi vreau să știu cît timp pot să mă țină aici.

Expresia feței lui se schimbă imperceptibil, trădînd succesiv suferința, teama și mînia.

— Depinde, răspunse el cu o expresie aspră, depinde de o mulțime de factori.

— Continuă.

— Am încercat să obțin eliberarea ta pe cauțiune, invocînd *Habeas Corpus*[1]. Dar...

— Dar ?

— Cererea mi-a fost respinsă. Judecătorul s-a pronunțat că dreptul de a elibera pe cauțiune cetățeni străini aparține exclusiv procurorului general al Statelor Unite.

— Prin urmare sînt o străină, o străină lipsită de orice drepturi ! Fără... patrie !

Dane căută să-i explice domol :

— Asta afirmă ei. Va trebui sau să-l convingem pe judecător să-și schimbe punctul de vedere, sau să-l cîștigăm pe procurorul general ; sau una, sau alta. Înțelegi ?

— O, Dane, șopti ea înecîndu-se. Pot să mă țină aici cît poftesc !...

Dane își întoarse capul și se uită spre zidul alb de faianță.

— Da, pot s-o facă, spuse el în silă. Dar n-au s-o facă. O să-și dea seama că e inoportun. Dacă cererea de eliberare pe cauțiune va fi respinsă de tribunal, Melvin Thompson a promis că te va elibera. Mai mult de atît nu va face. Ca toți ceilalți, nu vrea să-și riște pielea... Frankenstein[2] a început să-și sfîșie stăpînii. Așa că lupta va tre-

[1] Lege adoptată de Parlamentul englez în 1679, potrivit căreia orice mandat de arestare trebuie să fie motivat, iar persoana arestată trebuie să fie adusă în fața justiției într-un termen cît se poate de scurt.

[2] Monstrul Frankenstein, eroul romanului cu același nume al scriitoarei engleze *Mary W. Shelley* (1797—1851). Creat de mîna unui savant fiziolog, Frankenstein îi aduce acestuia nenorocire după nenorocire și sfîrșește prin a-l ucide.

bui s-o ducem de acum înainte noi doi, tu și cu mine.

Pupilele negre ale ochilor ei strălucitori se dilatară.

— Dane, zise ea blînd, nu te pot lăsa să riști atît de mult pentru mine... Să-ți riști viitorul...

Privirea i se întoarse spre ea, plină de tandrețe.

— Viitorul meu? și tonul senin al vocii nu era prefăcut. Hotărîrea e luată. Nu de mine, ci de cea mai importantă dintre toate spețele de care m-am ocupat vreodată, de toate celelalte spețe pe care le simbolizează.

— O, Dane, cît de mult te iubesc!

Îl sărută și apoi își lăsă capul pe umărul lui.

— Vezi, continuă el, pe un ton egal și impersonal, speța asta este ca o dramă de Shakespeare. E o speță care se desfășoară în cadrul unei alte spețe. Nu numai că învinuita a fost luată de pe stradă ca o străină și a fost închisă fără a putea să comunice cu nimeni, nu numai că i s-a refuzat beneficiul lui *Habeas Corpus*, dar mai mult, poate fi acuzată de o serie întreagă de crime îngrozitoare. Imaginează-ți singură situația: s-a aflat că o comisie a Camerei Reprezentanților a votat, în cele din urmă, prin vot secret, s-o dea în judecată pe învinuită pentru lipsă de respect față de sus-numita comisie. Și s-a mai descoperit că organele executive vor cere în fața marelui juriu [1] s-o pună sub acuzare pentru înșelătorie și mărturie mincinoasă. Iar între diferitele organe, ca și între birouri

[1] Marele juriu nu judecă procesele în fond, ci hotărăște numai asupra trimiterii în judecată a persoanelor învinuite de diferite crime sau delicte.

și instituții, se dă o luptă înverșunată pentru a stabili cui îi revine gloria de a fi descoperit și pus mîna pe criminal. Nu spun pe pretinsul criminal, pentru că ei îți prezumă vinovăția. Și acum începe rivalitatea între organe, fiecare căutînd să obțină meritul condamnării. Mîine dimineață ziarele vor fi pline de reportaje despre această întîmplare, și toate comisiile, instituțiile și birourile vor revendica meritul de a fi dat-o în vileag pe criminală. Învinuita o să devină o celebritate și presa o să scrie că în ultima clipă guvernul a fost salvat de la pieire...

Dane se opri să respire.

Faith știa de ce vorbește pe tonul acesta și îi era recunoscătoare, dar nu mai avea nevoie ca tragedia situației ei să fie atenuată.

— Care-s pedepsele pentru aceste crime?

El oftă, apoi îi răspunse:

— Putem să le adunăm mai tîrziu dacă vrei. Dar totalul face mai mulți bani ca amendă decît avem noi amîndoi și mai mulți ani de închisoare decît ne putem permite să irosim.

Faith se sculă de pe pat și începu să umble agitată prin cameră, frecîndu-și fruntea și ochii cu mîna dreaptă. În cele din urmă, exclamă:

— Au puterea să facă toate astea?

— Dețin puterea, spuse el, și o și exercită. Dar să nu crezi c-o să stăm cu mîinile în sîn! Nu! Vom apela la opinia publică. Asta este calea de urmat. Poporul va fi cu tine. Ei au uitat poporul. Senatorul Cahill este pornit... Abe Stone organizează un comitet național pentru apărarea dreptului la muncă... Grupurile pentru apărarea libertăți-

lor cetăţeneşti vor face o contestaţie în legătură cu cazul tău... şi vom lupta în faţa tribunalelor, din instanţă în instanţă.

— Şi cît timp vor dura toate acestea? întrebă ea cu voce tremurîndă.

Dane clătină din cap.

— Destul de multă vreme ca să cîştigi! Dar trebuie să te pregăteşti pentru asta.

— Dane, spuse ea sfîrşită, rezemîndu-se de peretele alb de faianţă. Un singur lucru nu-l înţeleg: De ce m-au adus *aici*, în această insulă?

El ezită.

— Intenţia lor era să te expulzeze.

— Să mă expulzeze? întrebă Faith ca şi cum n-ar fi înţeles. Unde, în Spania lui Franco? Au dreptul să facă acest lucru?

Accentul cu care rostea cuvintele trădau o mare nelinişte.

Dane respiră adînc şi făcu gestul său obişnuit, împreunîndu-şi degetele de la cele două mîini.

— Pot. În loc să susţină toate celelalte acuzaţii împotriva ta, pot să te expulzeze. Sau pot să aştepte, să încerce să te declare vinovată, să te condamne şi după aceea să te expulzeze. Ei cred că oricum vor cîştiga, orice cale ar lua. Drăguţ, nu? Dar o să luptăm împotriva acestui abuz, ca şi împotriva celorlalte. O să lupţi pentru patria ta, ca şi pentru tine. Insula asta este un fel de ţară a nimănui.

Faith păşi încet spre fereastra zăbrelită şi cu o expresie ciudată privi norii de ploaie, care se tîrau foarte jos. De undeva, auzi scîncetul unui copil mic, şi scîncetul îi sfîşie inima. Ani de

zile... Apărarea ei va necesita ani de zile, ani în care Jeanie va creşte. Dorea din tot sufletul s-o vadă pe Jeanie şi s-o ţină în braţe încă o dată, s-o roage să nu-şi uite mama. Ce să-i spună? Nu mă da uitării? Nu uita că te iubesc, Jeanie? Sînt mama...

— La ce te gîndeşti? o întrebă Dane cu o voce surprinzător de răguşită.

— La copilul meu, răspunse ea simplu. Şi la ce se va întîmpla cu ea dacă mă trimit în Spania.

Dane se încruntase:

— Nu ai plecat încă.

Printr-o spărtură în nori şi printr-o curioasă refracţie a razelor apusului de soare apăru pentru o clipă Statuia Libertăţii, scăldată într-o lumină roşietică, şi se profilă în direcţia portului.

În timp ce privea această arătare, inima lui Faith fu cuprinsă de o emoţie subită şi apoi se potoli. Pe un ton care exprima mai mult suferinţă decît ironie, rosti următoarele cuvinte, ce s-ar fi putut adresa tot atît de bine lui Dane, sau unei persoane nevăzute, de afară:

— Ai băgat vreodată de seamă că Statuia Libertăţii stă cu spatele spre această insulă?

De după uşă se auziră zornăitul cheilor şi vocea gardianului mormăind:

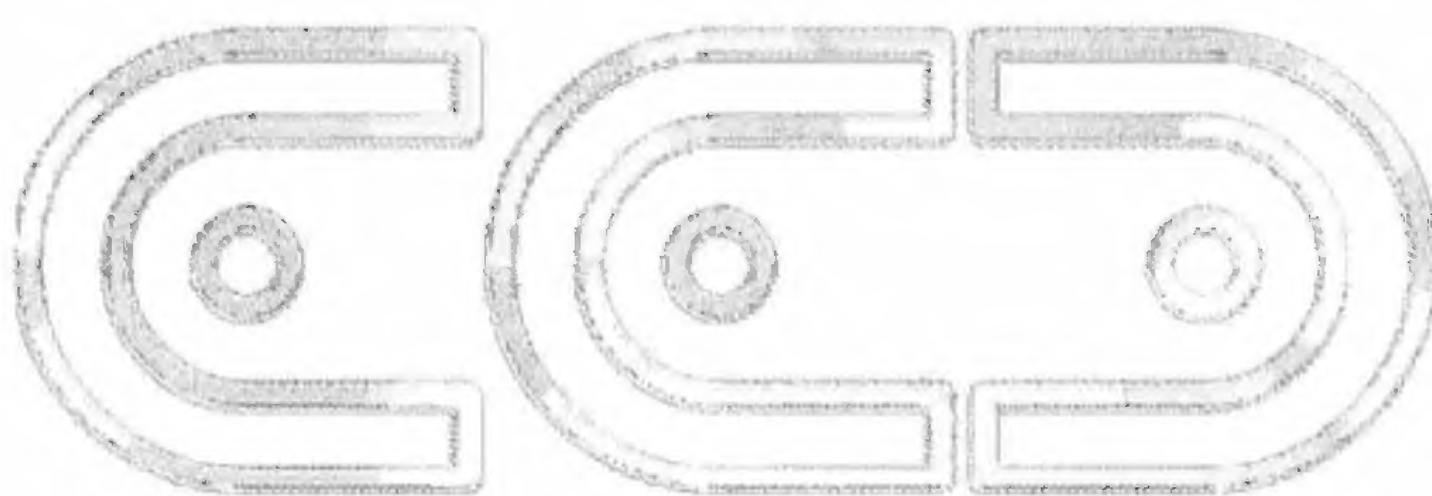
— Hei, voi de acolo, gata! Vizita s-a sfîrşit!...

Redactor responsabil : COMŞA ION
Tehnoredactor : AURELIA VÎNTU-IONESCU

Dat la cules 29.12.61. Bun de tipar 24.02.62. Apărut 1962. Tiraj 18.180 broşate. Hîrtie semivelină mată de 65 g/m². Format 700×920/32. Coli ed. 16,77. Coli tipar 13. A. nr. 01179. C. Z. pentru bibliotecile mari 82. C. Z. pentru bibliotecile mici 82—31=R.

Tiparul executat sub com. nr. 20.022 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Bucureşti — R.P.R.

Scanare și prelucrare digitală

de

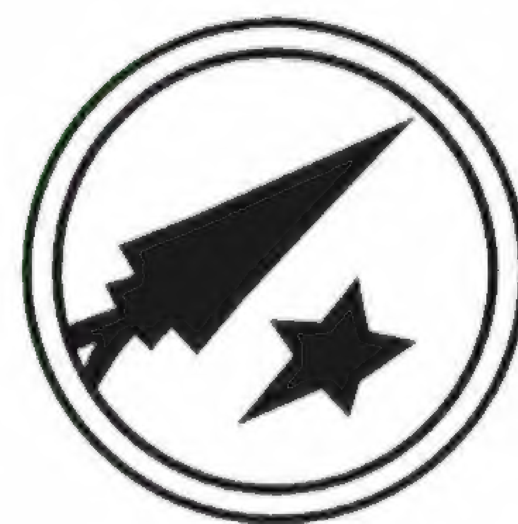

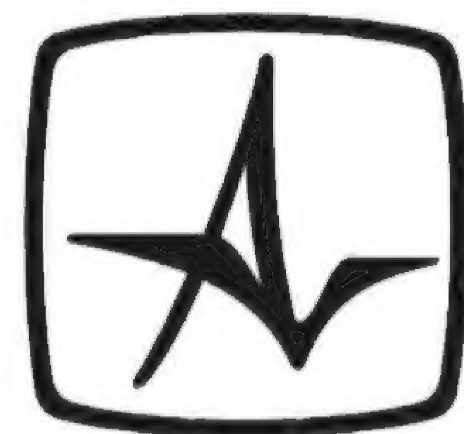
Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2023

